

Equiuoca magistri Johānis de Garlandia.

Augustus ti/to: cesar bel mensis habeto
 Augustus tue/tui: vult divinitio dici August?
 Apollon cum fiat augustus: nobile signat
 Auges dat primum; dant gustos aulq; secundi

¶ In superiori libro tractantur auctoritates synonymis quibus sufficienter per ordinem alphabeti tractata. In hoc secundo libro suo in ultimo de auctoritatibus nomen et verborum aliarum partium orationis eodem ordine descripta est. Insuper in istis plenius edocere. In prima igitur pars de equivoque sive per dictionis Augustini voces et plura legit. Sed quia per diversa significacionem illius deducimus variatur: docet auctor primo esse deducationem: quia cognita est significatio facilius cognoscitur. ¶ Postea ergo differentiam inter augustinum quod est secunde deducationis nomen: et augustinus quod est quarte deducationis nomen: tambo in substativa. Et augustinus/ta/ tam tam pume qd scbe deducationis: et est adiectivus. Voces q/ augustinus/ tivo/ secunde deducationis fuit quidam imperator romanus: sed dignus ab augeo/ per q/ post victoriam obtinuit ab hostibus q/ reuocet. Antea tunc habebat et deo per q/ multipliciter autem rem publicam. Unde tanta prerogativa meruit dignitas et excoli q/ ipse et quilibet imperator post eum suo nomme censetur. Unde licet vocatur imperator sive per Augustus. Uel ideo quia quilibet et imperator vocatur Augustus: quia augeret rem publicam: vel habet suae habet argumetum an ardet.

q: *3° Augustus eiusdem declinationis secunde vocatur quidam mensis (the month of August) q: in eo mense augetur fruct⁹. Vel q: in illo mense nat⁹ fuerat ille imperator. Vel quia in illo mense de hosti⁹ triumphauit: qui mensis ante vocabatur Sextilis: q: ille sext⁹ mensis ab imbre. I. a Martio sicut se p^oder dicitur septimus ab imbre: et sic de ceteris.*

¶ Hic Augustus/tuo/tul. quartæ declinationis est quedam species distina-
tionis. ang. (wy) tēcarat. facta per augusti audi. qñ aliqd predicat futu-
ra per gartitū audi. Solebant enim antiquitus etiam impere galliis et
in gaulis et acceptione illi. et sic solebant capere distinctionē. que augusti. bi.
et sic cōponitur de hoc iole anisio. hic augustus/tuo/tul. ang. (a. tuai).
Unde augustus quasi anisio gaulis.

¶ *Angustus*/ta/tum. h'ic t'ec nobile/ethocle. Quid? Gloz precor angu-
stas pio me tua molliat aures. Et etiā t'ec componitur ab aue t' gust? qz solus
nobilis licit olini gustare aues. Et tunc cōparatur angustus/angustior
angustissimus.

¶ Coniuncte. Augurio cefar vñ melle. I. enito cefar vel mello habeto. I. ha
 beo tuas inflectiones tñ in genitior et in dñs. Angulus in nro. Or
 sic pot pponere. ¶ Tu cefar vel o tu mello habeto. I. habe a huius. I. hoc nome
 anguli. facit tñ in grñ et in dñs mello mhuo constructio magis loquitur.
 Secum verum sic coluit. Angulus faciens tuas in genit. tu in dñs. vult di
 ctiom tñ. I. quod speciet dñationis et que fieri patet aus. ¶ Tertium
 verum sic coluit. Et sic anguli? Ba. I. facit modis. I. adiectus sic dñci
 nant. Angulus. tu tu signat. I. sic nobile. I. aliud quod hic et hoc nobile
 hoc nob dñsignat. ¶ Angueo dat. Et. Coniuncte. Augueo. hoc verbi angueo
 angueo. aut angere. dat pñm anguli. I. angulus qui idē ē et hoc imperator
 cefar. vel mello veru nant de angueo. Sultus ē pio et etatis dñm in angu
 si. I. angulus quando idē ē et quod dñationis vel qui et nomen adiecti
 multumque comit de hoc nomine angueo et angueo. mo tu.

Equino, gar.

30.11.

Equiuoca magistri

Aura

Aura/fauor/splendor/flatus dicatur et aer

¶ Hic ponit autor equiuocationē in ista dictione hēc aura/re. Dices q̄ equi-
uocatur ad quatuor. ¶ Aura idē est q̄s fauor. Unde Lucianus. Tota popu-
laribus auris impellit. auris. i. fauorib⁹. Et alia. in antiaudiano. Populaz
ridedit⁹ aure. aure populari. i. fauore populari. Et alia idē est q̄s splendor
oris. Vñ Cingit⁹. Per ramos aura refulset. Et aura est flatus. Vñ Quāto
Lexus aut flāmans grādi⁹ aura negat. Quib⁹. Se dimisit iauras. ¶ Con-
sic. Aura dicit⁹ fauor ⁊ splendor sic de alijs. Et dicit⁹ aura de hic aer aeris.

Abacus

Est abacus mensa/metrum/capitale columnne.

¶ Hic autor agit de equiuocatione istius dictionis abacus. Dices q̄ equiuo-
catur ad tria: q̄ idem est q̄s mēsa marmorea sup quā antiqui solebāt mē-
sumis ⁊ in censu ponere cyphos argēteos et cyphas aureas: que quidē cyphus
apud veteres fiebat de marmore: apud modernos fit de alio lapidib⁹ siue
de lignis artificiose p̄fectis: ⁊ vocatur anglice cyphos. Vel abacus est mē-
sa sup quā geometriste solēbāt figurās depingere / puluere glauco vel viridi
superiecto. Itē abacus est metrum. Indefinitio vñ circulus immētor⁹ p̄tines de
et circulos: ita q̄ vñ circulus semp decuplat alterū. In p̄mo circulo est vñ-
tas. In scdo decē. In tertio centū. In quarto mille. In quinto decē milia. In
nono centū mille milia. In decimo ⁊ vltimo millesies mille milia. Et talis
decuplatio vocatur abac⁹. Et derivat⁹ de hic abax/abax. penul. corrept⁹
grō fm p̄ficiant⁹: ⁊ interpretatur decē. ¶ Itē abac⁹ est saxū quadratū q̄s sup
colūnas marmoreas ponitur. angl. the headstone of the pyler. ¶ Cō. Ab-
cus est mēsa: ⁊ est neutrum vt supra dixim⁹. ⁊ capitale. i. saxū capitale colūne.

Acus hoc Hec acus sibiū/calamistrū/fibula/rome

Acus hec. Portula/ruricole stimulus/pugioq; draconis

Hoc acus est palea sutoribus hec acus apta

Hoc aceris faciet: sed acus dabit hec genitiuo.

¶ Hic autor dicit q̄ hoc nomē ac⁹ est equuocā ad plura. Desit dicit q̄ est hec
ac⁹/cus. ⁊ hoc ac⁹ acris. ⁊ fm istā diuersitate gēnia diuersam habet signifi-
cā diuersam declinationē. Nā hec ac⁹/cus. est quarte declinationis: ⁊ est eq-
uocū ad sex. Nā idē est q̄s sibiū/biū. q̄s est quoddā vnguētū q̄ mulieres et
meretricēs solēt vngere facies suas: vt sic appareāt illas intuerib⁹ alioies et
angl. (starche) Vel vocatur cerusa quā apothecarij vendūt. Et hec acus est
calamistrū/iri. ⁊ est quoddā instrumentū ferreū q̄ crines crispātur. vñ. ¶ Al-
tud q̄ crines crispātur hī calamistrū. ¶ Hec acus est q̄dā parua p̄cta rome
stricta ⁊ arcta nimis. Vñ euāgelicū. Difficil⁹ est diuī intrare in regnū ce-
lorū: q̄s camelus trāsire p̄ forāmē ac⁹. i. illi⁹ stricte p̄cte. Vñ Sedulius in car-
mine paschal. Nāq; iorāmē ac⁹ sicut trāsire camelus. Medior⁹ p̄ mole ne-
q̄sic diues opima. Fertilitate numēs tñ nō possit adire. Celest⁹ regni ducē-
re ad limina callē ¶ Itē hec ac⁹ est fibula. ang. (a needle) ⁊ dicit⁹ a suo ta/ere. ang.
(to sewe): ⁊ ē pprie illō q̄ sutores p̄stāt solumares: hīc ponit p̄ oī instrumentū

Johannis de garlandia.

quo aliquid confuitur siue sit calcus. i. forularis siue pñus siue vestis. hec acus/us. ut est stimulus ruricole. angl. (a godeo pycke) quo pungi tur boves qui nolūt trahere. Et pugio. i. stimulus diachonis. angl. (a styngc of a serpente) vel cuiuscūq; alterius siue sit serpens siue mulce: dñi modo pungi- gitur dñi etiam pñ illo quo stimula tur boves: et pñ stimulo apīs et cuiuscūq; mulce sic pungiētia. Unde psal. Tu deuictio mortis aculeo. i. tormento mortis superato. Hoc acus. i. hic ponit differentia inter hoc acus et hec ac⁹ di- cēs q hoc acus est palea. i. purgamentū annonę. angl. (a chaffe) Unde Clarro Acus subternendū est gallinis parturientib⁹. Et hec acus est illud cū quo sumitur (a nydle). Hoc aceris. i. hic dicit q hoc acus facit aceris in gñō et est tertie declinationis. Et hec acus facit acus in gñō: sic est quarte declinatio- nis. Con. hoc acus est stibū. i. hoc acus est palea. i. purgamentū anno- ne. Hec acus est apra furorib⁹. Loib⁹ qui sunt vel consunt hoc. i. qñ ac⁹ decli- natur per hoc tunc faciet aceris in gñō. hec. i. qñ declinatur per hec tūc da- bit acus in genituo.

Est acies belli/cultelli/virus oculi

Acies / ei

Hic autor ponit equocationē hui⁹ nōis hec acies/ei. dicens q equocāt ad tria. Nā acies est exercit⁹ belli. angl. (the fronte of the fore warde of a ba- tell). Et dñ de acio/is. co q armis acutis armatus eat ad bellū. Unde Sta- tius thebaidos. Primo fraternas acies alteraq; regna. i. Acies est summi- tas vel acutē cultelli: q acuta est. Un⁹ Prudētē in plicomatia. Erea sed co- cto cala fumata metallo Tantūmodo percussa refert aciemq; roridit. aci- em. i. acutē gladii: vel ferrū lacer. Est acies virus oculor. Claudian⁹. Su- stimūq; nobilis dñ acie. i. virus. Boet⁹ de pñola. l. pmo. Cur⁹ acies lacu- mis diuersa. i. virus. Con. Acies est belli. i. exercitus/turma/ala bellē et est acutē cultelli: est virus oculi. i. oculi.

Acer et indomitus/seuus/velox: et acerbus

Acer.

Hic autor docet q hoc nōmē acer est equocū ad quatuor. Et dñ hic acer / hec acris / hoc acre. de acio/is. Et itē acer. i. indomitus. angl. (vnchastysed or vn- redemed/or wyde) Un⁹ dñ. Alic erat acer achillea. i. fortis et indomitus. Acer. i. seuius/a/i. angl. (cruell/or fell). Un⁹ dñ acris animo insurrexit i me. i. seui vel crudeli animo. Acer. velox. angl. (swyfte) Un⁹ dñ. Jte equus est acer pedi- bus. i. velox. Acer. i. acerb⁹/amarus. angl. (bpytter) vt sunt fracc⁹ immatu- ri. Bene dicit. Poma immatura sunt acris. i. acerba. Dicit etia acer ar- bor que apud veteres in pñio fuit. Inde dicta est vñsa acerina. i. ex tali ligno

Dicitur ala phalanx: acella parsq; volucris

Ala ale.

Acella

Autor hic docet de equocatione hui⁹ nōis ala/le. dicens q equocatur ad tria. Nā idē est q phalanx militū. i. turma vel societas militū: q sicut galli- na pullos suos ptegit alis suis: sic milites clipeis suis cooperiūt et ptegiūt pe- dices ab hostib⁹. Lucan⁹. Tu discute cessatis alas. i. phalagas vt turmas mi- litū. Ala. i. acella. i. ala cōcauitas q est sub brachio (an arme hole). Dotati in epi. Ne forte sub ala fasciculū portes sub ala. i. sub acella. Ala/le est pars volucris: vt ibi quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alis. Et

Equiuo. Gar.

A. A. ii.

Equiuoca magistri

deriuatur aia ab alo/alio. Inuitre. ¶ Dec phalanx/glo. Leomitha/societas militu/turma. Et potest scribi ch/sine ph/alut phalanx/qz greci ubi feribit ph/nos scribere possumus f ad latinā declinationē. ¶ Dec acella/ae. hec vocincris/cris. media correpta semper in prola quia possit hic pducī in metro vt in hoc versu.

Altus.

Est altum sublime bonum subtile profundum
Est altum longum nutritum dicimus altum.

¶ Hic docet autor qd signationes habet altus/ta/tū. dicens qd ser. Nā altus/ta/tū. est idē qd hic et hec sublimis et hoc me. Unde Quidē. Jupiter altus periturus ridet amantū. i. deridet periturū. ¶ Et altus/ta/tū. i. bonū/namā. Unde iste homo est alte fame. i. bone fame. Itē alt' idē est qd subtilis. ang' (surrell) vt magister est alte scientie. i. subtilis scientie. Et idē est qd pfundū/da/dū. vt in paruo docir mali. Gualt' qd puppim sine remige ducit in altū. i. in mari ¶ Altus/ta/tū. i. longū/ga/gū. Ut iste homo est alt'. i. long'. ¶ Et sic nota qd differentia est inter altitudinē hois et longitudinē: qz altitudo hois est ipsa dēstitas qd est inter pect' et dorsum hois. Sed lōgītudo est illa quāritas qd est in vertice capitis vsqz ad plantā pedis. Et hoc expresse inuenitur in libro Augustini de ciuitate dei. Itē altus/ta/tū. potest esse participiū p'ertitū qz ab hoc ho alo/verso/altus sum/vel altus sum/alt'. tūc idē est qd nutritus/ta/tū. i. fm istā significationē dī. Iste est altus in domo regis: altus. i. nutritus. ab alo/alio. venit pro quacūqz signatione.

Alūnus.

Est qui me nutrit et qui nutritur alumnus.

Hospes.

Sic qui suscipioz et qui me suscipit hospes

Vector.

Est etiam vector qui vehit et vehitur.

Spoliū

Est etiam spoliū spoliantis & spoliati

Vulnus.

Vulnus agentis erit: vulnus dic et patientis.

¶ Hic docet autor equocationē ist' dictionis alūnus qd equocatur ad duo qd alūnus est ille qd nutrit aliquē: et alūnus est ille qd nutritur. Et post istā equocationē ex indecēti causa assumit' signationē loquitur autor de ali' dictionib' hospes/vector/spoliū: & vuln'. ppter g'ralem signationē quam hēt inter se. nō qz incipiāt ab ista lra A. Generalis significatio inter alias dictiones est qd possunt actiue vel passiue sumi. Actiue: vt alūnus est ille qui alit. Passiue: vt alūnus est ille qui alitur. Hospes est ille qd recipit aliquos i hospitium sub: et alū ille qd recipitur. ¶ Vector est portitor. i. ille qd vehit. i. portat aliquid: et etiam est ille qd vehitur. i. portatur. ¶ Spoliū est illud qd auferit ab aliquo p vim. Et dī: tū ex parte ill' qd spoliat qd ille qd expoliat'. Et vulnus est ill' qd inuitit illud: vel ill' cui inferit'. ¶ Alūnus ab alo/alio/lat/lere. altū/ta/g. qd sincopā in sup. vñ hic altor/oris. vel hic altor/oris. h'v'alta. i. nutritor. i. alitur vel alitur. hic et hec hospes/tis. asponitur de hospiti et per o/h. vnde hospes quasi hospitens. i. hospitū petens. Et inde hec hospita/hospine. et hospita/ta/tū. quod componitur m'hospitus m'hospita m'hospitum. Lūo hospitas. Sed in his omnib' non inueniuntur nisi in illa significatione que la

Johannis de garlandia.

in quocūq; casu sit in utroq; nūcro inuenitur terminare. Inuenitur gñtō
 vctō et abltō singularis in fernmō gñet nūō actō et vctōs plurales
 in neutro gñet hospita et inhospita. ¶ Dic vector/ōis nomen verbale et
 formatur a pmo lapino verbo/ia. vctū/ia mutata in oi sit vector/ī tūc ve
 ctōs est ille q; vebat. Sed vector qñ est ille qui vebitur: tūc formatur a pmo
 lapino hui⁹. Vbi vebor/ris/vectū/um in oi sit vector fm qñdā. Sed si sic tunc
 essent infinita verbalia consimilis signationis. hoc spolum/ia. Et a spolio/as/
 quare. Spolia pprie dicitur ille res que sunt arcepte ad hostiō⁹ in fuga m
 cōsensio. Itē spolia sunt priuatoꝝ cranie ducti et diuisi. ¶ Dic vuln⁹/vulne
 ris de vto/vris/villi/vltū in supino. Et plaga corporis qō ferro vel fuste vel
 lapide figi: vt vlt patientē. vel dicitur a vulnere: q; infertur: et est sicut dixi
 mus agētiō: vt ibi. Vulnus ab ore trahit. i. ferrū vulnificū. i. sic patet q; ponit
 ur in significatione actiua. ¶ Con. Qui suscipiōr iē. Ego qui suscipiōr scy ad
 hospitū est hospes: i. ille q; me suscipit in hospitū est hospes. Ceteri verius
 sunt iatio plant.

Antes et prostantes trahit antes filius antes.

Antes

¶ Hic autor ponit eduocationē in hac dictione antes dicit q; eduocatur ad
 tria. Itā antes sunt extremitates q; tpe verno amputantur. ang. (hangyng)
 branches of vynea q; vinitor abscidit. i. deducatur in plurali nūcro hi antes
 Genitio horū antū. Itē antes est propriū nomē ciuiliā vti. Et antes est
 gri casus: et deducatur hec ante. Genitio hui⁹ antes. Datuo hui⁹ antet et
 est ppiū nomē mulieris. i. est pime deducatiois grecor: sicut ppebe et rpi
 be. ¶ Con. Antes ille homo sic vocatur fili⁹. i. q; hui⁹ filius antes. i. illi mulie
 ris trahit. i. abstrahit antes. i. extremitates vitū.

Littera vel titulus sit apex/culmen be corona

Aper.

¶ Hic docet autor eduocationē illi⁹ dictionis hic aper/apicio. dicit q; eduo
 catur ad quatuor. Itā idem est qō lra. i. pprie apices dicitur ille lre que als
 te in muris et parietib⁹ scribūtur. Sed quelibet lra qñq; de aper. Un in cui⁹
 gelio scribitur. Un⁹ aper nō preteribit donec oia fiant. Itē aper est summi
 tas. ang. (hypocnise) vñ aper quasi apes. i. a pedibus qō est in summo a pe
 dib⁹ remotu est. Et aper de tituli. Un legitur in apicib⁹ librorū. i. titulis. Itē
 aper est corona vel pile⁹ quo gētilis sacerdotes vtebātur. ¶ Con. Aper sit
 ita vel titulus: vt pio vel culmen. i. summitas vel corona. i. pileus.

Aptus conueniens aptatus dicit et adeptus

Aptus

¶ Hic ponit autor eduocationē illi⁹ dictionis aptus/ta/tū. dicit q; eduoca
 tur ad tria. nā apt⁹ est idē qō pueniō. ang. (acordyng) vt ille lapis est aptus
 hui⁹ cōperi. i. pueniō. Et idē est qō aptat⁹/ta/tū. ang. (a shapen) vt ista pen
 na nō est apta p scriptura mea. i. aptata. Et idē est adept⁹/ta/tū. i. acquisi
 tiū dicit aliquis. Hoc nō est aptū mihi. i. acquisitū. Et apt⁹ cōponitur cu m: et
 de inep⁹/ta/tū. Cū ad. i. de adept⁹/ta/tū. i. illud de adeptico. et nō adeptus
 sum ad pici. i. pbi deponē. Littera ista patet.

¶ A. iiii.

Equiubra magistri

Aries.

Est aries animal/ signum quoq; machina belli.

¶ Hic docet autor de significatione huius aries/is. Demul. est. dicitur q; aries est aial. angl. (a wedder) vt ibi. Nō sibi sed reliquis aries sua vellera portat: et est vnu de duob; decim signis celestib;. Vbi dicitur. Sol est ianete. In tali signo qd; vocatur aries: et est quedā bell. ca machina pueniens ad oppugnandū castri; obfessio. angl. (an engyn) vñ Lucan. huius aries acris; dūp; giffara lacerti. Unde arietio tas. l. percutere ad murū cū arietē ad deiscendū est. vñ Uirg. Arietas in portis; duros obice postes. Et arietare est qñ arietes pcurrit cū capitib; vel alq; alia alalia: vel sic. Aries dicitur aial. angl. (a wedder) qñ pma in ara imolar; fuit. Aries dicitur ab ares grece qd; est virt; latine: qñ inest ei virt; generans di. Littera patet.

Atrium.

Atria dic aulās: eadem cimiteria dicās

Vel loca sacrorum dicat caput attero pmi.

Vel tria: sed reliquis atrium dicatur origo.

¶ Hic docet autor equocationē sibi dictionis atrii dicitur q; equocat ad tria. Qñ atrii idē est quod aula. Vñ scribitur. Duct; est iestas i atrii pncipis etc. l. in aulā. Et est cimiteriū. l. loc; vbi corpora mortuorū sepeliuntur. Vel atria dicuntur loca sacrorū. l. tēpla. Vñ. Santes erāt pedes nri in atris tuis. l. tēplis. Vñ dicitur autō qñ atrii qñ est idē qd; aula tūc dicitur de attero/s. i. tēplis atterere: qñ sep; atterit pedib;. multorū ambulantiū in eo. Vel dicitur atria qd; est tres ppter tres portas an. introitū illi; vñ inclusionē triū portarū: qñ sicut solēt esse tres porte anteq; ventres ad atrii vel palatū pncipis. S; atrii qñ idē est quod cimiteriū vel tēplū tūc dicitur ater/tra/trū. l. niger/gra/grū. qñ cimiteria et tēpla solēt ēē obscura de decimis sacrificiorū et olocausiorū idē oblatōr. ¶ Con. Dic atria aulās esse: et dic eadē. l. atria esse cimiteria vel loca sacrorū. l. tēpla. Dicās attero. l. hoc vbi attero esse caput. l. originē pmi. l. quādo atrii idē est qd; aula: vñ dicās tria. l. tria ēē caput pmi originē. S; atrii. l. ater tra triū. dicat origo reliq; significationib;. l. qñ atrii est cimiteriū vñ tēplū

Autumo.

Autumo qui spero/ qui credo/ qui puto dico

¶ Hic dicit autor q; autumo/as. h; tres signationes. Nā idē est quod sperare credere vel putare. Uirg. dicit autumo/as. vbi actū. l. puto/as. l. affirmo/credo. Et cōponitur de ab et time grece quod est mēs quasi in mēte habere. Sed in illa cōpositione mutatur b i u. ¶ Con. Dico q; ego q; spero autumo/ qui puto autumo/ qui credo autumo.

Haurio.

**Haurit consumit/ videt/ euacuat/ fert/ audit
Sorbet et exiecat/ extrahit atq; bibit**

¶ Hic docet q; hoc verbū haurio/ris. equocatur ad nonē. Nā haurire. l. cōsumere vel destruere: vñ ibi. hic plenas hauerat vides. hauerat. l. cōsumpterat vel destruxerat. Et idē est quod videre. vñ Uirg. haurit hūc oculis ignē. id est videt hūc ignē oculis suis. ¶ Et est euacuare: vñ sic haurit aq; fontis

Equiuoca magistri

¶ reseratis debet bene spirare. ¶ Et flectitur sic. Ad oleo / lea / leui. vel adolui / adolere / adulu / tu. vel adolui / tu. in supino. Un doctrinale. Esti vel peristi dicas adolere per aliu. scz in supino. Szola coposita ab oleo faciunt supina in isti penul. correpta: vel in isti penul. pducta: vt redoleo / lea / leui. vel redolui / redolere / redolu / tu. ¶ De adoleo dicitur adolecistia. Et est adolecistia a quarto decimo anno usque ad vicesimum annum. ¶ Flectitur adeo / ardere / arsi / ardere. arsi / tu. Et inde dicitur arsiuerit / ubi defectu impatiat modis copione. i. auerte igne. Item cresco / cia / creui / crescere. creui / tu. in supino. vt dum neutrum.

Admitto. Admittit recipit / delinquit / laxat habenas

¶ Hic docet autor qd admitto / tis. habet tres signationes. Nam id est qd recipere: vt ibi. Rogo vos quatenus fratres mei in vestra amicitia admittatis. i. recipiat is angli. (recepit) Et est id est qd delinquere vel peccare. ang. (to trespass) vt in quadam oratione dicit. Et admissa venia: ea postea non admittam / admilla. i. peccata non admittam. Inq. delinquam vt non peccet videri? ¶ Admittit re. i. laxare. ang. (to shake the reins of a by dell). vt ubi. Non oportet admittit subdere calcar equo. Admissio. i. laxato vel veloci. Admittere equum. i. quadam velocitate vel agilitate eum vertere vel ducere. Un admissus / a / sum. i. veloci. Unde hic admissus / rui / angl. (a courier). Et coniugatur admitto / tis / admittit / admittit / admittit / su in supino. verbum actum qd significat recipere. Sz in aliis signationibus est neutrum qd id est qd peccare sive laxare habenas. Et coponitur de ad et mitto / tis. i. delinquo / is / deliqui / delictum / tu. i. peccare neutrum est: i. delinquo / is / pponitur.

Animaduerto.

Hoc animaduertis: in eum quem verberare punis. Ast animaduertis: in eum quem verberare punis.

¶ Hic autor docet qd animaduerto / tis. habet duas signationes. Nam id est qd mente perficere. Cuius. Cum animaduertit. i. mente percipere. Et animaduertit. i. punire: qd antequam pene irrogetur vertitur qualitas et quantitas pene in alio iudicio: qd ipse animus ad rem puniendum vertit vt perpeditat qua pena sit punitus reus. Unde animaduertio / onis. i. pene punitio: a gen. oim penarum. ¶ Nota qd animaduertit non iungitur pprie p punire: sed p vertere animum in aliquem quomodo debet punire illud. Et est animaduerto / tis / te. vt sum / su. actum: coponitur de qic animus / mi. i. verito / tis. interposita d. ¶ Con. Tu animaduertis hoc qd percipitur tibi mente. Ast p et aladuertis scz cu alio tuo in eum. i. ad eum que punis. i. vis punire / verberare. i. aliqua pena.

Aduerto. Si sit deponens designat spernere tuncqz Accusatum poscit iungi tibi casum In vi passui notat aduertoz remoueri.

¶ Hic autor docet qd aduerto / teris. est equocum ad duo. Nam id est qd remoueri: et tunc est passum. Et est idem qd spernere vel vltimè dederit: hic est

Johannis de garlandia.

deponens. Unde Boetius de consolatione philosophie libro primo. Chen q̄ sur-
da miseris auertitur aure. Et fluentes oculos claudere sensu negat auerti-
tur. i. vili p̄d̄it vel s̄berit (sensu) q̄ mors auertitur. i. p̄mittit necare miferi-
ros homines. Auertitur etiam q̄ est passus auersus sum/auerti/auertit̄ i. do/dū.
auersus sum/auertit̄ i. d̄. S; q̄ est deponens habet tria participia auertēs
auersus/auersurus. ¶ Construe. hoc p̄b̄d̄ auertit̄ q̄ est. m. vi. passus/ f. p̄b̄d̄.
notat. i. ligat remoueri. i. remoueo. Et si sit deponens sc; verbi designat p̄-
perere. i. quod sperno/ spernis. q̄ p̄. et sic posuit. Lperit acti casum. Ut auer-
tor te. i. sperno te. Sed q̄ est passus cōstruitur cū ablati casu mediante p̄-
positione a vel ab: vt auertor a te. i. remoueo; a te.

Afficit/ informat/ punit/ cupit: hec tria signat Afficio

¶ Autor docet hic q̄ afficio/ cis. habet tres signationes. Nā est informare vel
tingere: vt sic damus fulco colore efficitur. i. informatur vel tingitur. Affice-
re. i. punire vt sic dicit. Volentis magna molestia mens mea vehementer affici-
tur. i. turbatur/ punitur vel torquetur. Et afficere idē est q̄ cupere. Et inde
deriuatur hic affectus/ us. i. cupiditas vel desiderii volūtas. ¶ Afficio
docet inatur. Afficio/ cis/ affecti/ ti. in sup̄ his verbis actiui. Et cōponi-
tur de ad et facio facis. Construe. hoc verbi afficio/ cis. significat hec tria.
sc; informat/ punit et cupit.

Auro; agit liberos/ pastor; pecudes/ puer annos Ago/ agis Hic facit/ hic ducit/ hic multos transit in annos.

¶ Hic dicit autor q̄ ago/ agis. habet tres signationes. Nā agere idē est q̄ fa-
cere: vt sic agit rem. i. facit. Et agere idē est q̄ ducere. angit (to) ede/ or d̄ p̄-
ne/ vt pastor agit pecudes. i. ducit vel sequitur. Et cōponitur abigo/ gis/ abe-
gere. i. abducere/ furari/ fugare/ separare. Unde hic abiges/ gis. i. fur armē-
torum et pecorum. Et abiges abigel. Labactor d̄ ip̄sor/ fugator vel furas-
tor/ pecoris. Itē agere ponitur p̄ trāsigere: vt hic. Nos annos agimus ad fa-
ta quousq̄ venimus. i. trāsigim⁹. ¶ Construe. Autor vel actor agit. i. facit
libros/ pastor agit. i. ducit pecudes/ puer agit. i. trāsigit annos. Uet agit an-
nos. i. transit in annos.

Gratus agit grates/ agitur tua res: agit actor Ago/ grat tes

¶ Itē agere idē est quod soluere: sicut in tali locutione. Pro oib⁹ beneficiis
is nobis et nostris de bonitate vestra gratat̄ imp̄ssit: vobis grates agit
multos multiformes. Itē agitur in passiva signatione reperitur. p̄ agitur vel p̄-
dubio stat. Ut apud Boetium in epistola. Nam tua res agitur paries cū pio
ximus ardet. Et rursus verbum ponit alius in antichlaudio suo. Et agere
i. simpliciter facere: vt sic agit domū. i. facit: vt agit. i. facit domū. Unde hic
actor/ hec actrix. i. factor/ vel factrix. ¶ Con. Grat. i. gr̄a tuo domo agit. i. sol-
uit vel reddit grates sc; p̄ beneficio accepto: tua res. i. utilitas agitur. i. tan-
gitur/ actor. i. aliquis factor agit. i. facit quod sibi placuerit.

Allego

Equiuoca magistri
Denotat allego causor confirmo inuocor:

Hic docet autor equiuocatione ffr^r hbi allego/gas-cur^r media producit
dicto q^d equocatur ad ffr^r. Nā allegare est causari. ang^s. (to plecte) vt dte al-
legas pio me. i. causatur. Et allegare est cōfirmare. ang^s. (to cōferme) vt dte
allegatiss meas. i. cōfirmat. Et est idē q^d amare. ang^s. (to helpe) vt allega-
bo necessitate tua. i. mado: et est actiui p^rime cōiugationis. Et componitur de
ad et lego/as. Et lego/as. idē est q^d mittere: vt rex legauit nūcios in franciā
Et legare est aliqd in testamēto alicui relinquare. Vñ in testamēto scribit.
Legō tale tibi tali ecclesie. Vñ^o Qui mittit legat: mouens dādo sua legat.
Causor/aria. verbū deponēs. mmo/as/auul/are. iurū/tu. in supinas. Vñ hōa-
lis. hic inuocor/ia. hēc attrit/cis. Et Con. hoc hōu allego/as. denotar. i. ligi
sta scz causor/aris. cōfirmo/as. q^d pio et: inuocor/as/auul/are.

Ambio

Ambio cum cupio: sic dicitur ambio lustro
Ambitio sic circuitus/nota sicq^d cupido
Ambitus est nomen/ambitus participale.

Hic dr autor: q^d ambio/bis/bui/bire equocatur ad duo. Nā idē est q^d cus-
pere et pprie honores: vt hic. A multis ambitur hono^r q^d ille negatur. am-
bitur. i. cupit. Itē ambire est lustrare q^d idē est q^d curuere. ang^s. (to goo) vt
hic ambim^r ecclesias quas adimus/ambim^r. i. circuitum. Itē in scdo p^riu dr
autor: q^d ambitio q^d dicitur ab ambio est equocu. Nā idē est q^d circuit^r. Et
idē est q^d cupido. i. cupiditas hono^r. Itē in tertio p^riu ponit autor: differen-
tia inter ambit^r/tas/tui/nomē cur^r media corripitur: i. ambit^r/a/ū. q^d me-
dia pducitur. dices q^d ambit^r nomē cuius media corripitur idē est q^d cupi-
ditas. vel idē q^d circuit^r/as/auul/are. i. ambit^r/a/ū. q^d media pducitur est parti-
cipiū p^rteritū t^ris/hur^r hbi ambitior/tia. et idē q^d cupid^r/a/ū. vel circuitus/
a/um. Et Con. Ego ambio cū cupio: hoc hōu ambio dr idē q^d lustro/as/auul-
are. i. lustrare. hoc nomē ambitio idē est q^d nota. i. signū/circuit^r. lustrus/auul-
ationis circuit^r q^d pio et ambitio sit idē q^d cupiditas hono^r. Ambitus/as/
ui. cur^r media corripitur est nomē. i. talis pars orationis. Ambit^r/cuius me-
dia pducitur: est participiū. i. illa pars orationis que dr participiū.

Arceo

Arceat qui remouet et cogere dicitur arceat
At arcuens arceat: vnde hic arconius exit

Hic docet autor: q^d arceo/ces. habet duas significationes. Nā arceare est idē q^d
remouere. vñ Uirg. Quis te nolit^r amplectibus arceat. i. remouet. Et est idē
q^d cogere. vñ apud Stacul. Breceat egrū laqueis et multa gementē. Itē
dicit autor: q^d arconius/as/mul. masculin^{is} gignis deriuatur ab arceo/ces. itāc vide-
tur q^d arceo est idē q^d acuo/ia. q^d arcon^r est acur^r in superioui parte. Et me-
l^o q^d de arceo/ces. i. hic conus/mang^r (a creel) hō est iunimitas: arceat
i. arctatur in cono. i. in summitate: vel de de acuo/ia. q^d acur^r est in summi-
tate: et est arconius cumulus bladi vel sentētiū post maiorem nouiter congre-
gantur in aruo. anglice (a tce. of haye) Vñ arcentio/as. anglice (to mowe)

Johannis de garlandia.

¶ Construe. Ille arcet q' remouet & hoc vbi arcet & cogere. l. id est qd' cos go/gis. et arceo/ceo/cui/arceret/arctui/cui. in sapientia vbi actiuat' pro et: arceo est id est qd' scitis. vñ hic arconius m. l. erit. l. deriuatur.

Arcus/volta/sinus: sic est semicirculus/iris

Arcus

¶ Hic autor docet q' hec dictio arc' equocatur ad quatuor. Nā id est qd' sinus/volta/foynit/sine curuatura volte. anglice (a voute). Nota sinus est por tus curuat' vel curuū litt' maris. angl. a crokyng of the water. ¶ Arcus est semicirculus. l. mediu' circulus/ & pro ea causa arc' vocat' illa arma quib' vtimur ad sagitandū. angl. a bowe; q' sit ad modū semicirculi. Et d' ab arceo/ceo. q' arcet hostes nostros a nobis. l. remouet. ¶ Arc' d' iris videlicet ille semicirculus q' apparet in firmamento tpe pluuiofo. angl. (a reynbowe) Un' Sen. Donā arcū meū in nubib' celū. l. fridē. Et est iris repulso radiorū solis ad nubē. ¶ Con. Arc' est volta sin'. i. e. hic arc' /cus/cui. Iris declinat sic. Nō hic iris. S' tō hui' iris vel iridis. Wtō tri vel tridū.

**Arcitenens arcum: simul arcitenēs tenet arcem Arcite-
nēs.**

Primatūq; tenens dicitur architenens.

Archite.

¶ Autor hic docet q' hec dictio arcitenēs habet duas significationes. Nā potest cōponi de hic arc' /cus/cui. & teneo/neo: quasi tenēs arcū. angl. (an archer). ¶ Arcitenēs pōt cōponi de hic arc' /arc'. l. turris & teneo/neo: qñ tenēs arcē. Et est aliqd' moras in turri. vel q' tenet et defendit turrim. Deinde dicit q' architenēs scriptū p aspirationē: & tūc cōponit' de archos grece qd' est pncipar' la time. Un' architenēs qñ tenēs pncipatū inter alios. hic & hec archite nēs. l. arcē vel arcū tenēs. hic & hec architenēs scz pmarū. hec arc' /arc'. l. turris. hic pmarus/tus. l. pncipar' /tus. domnat' /tus. vel magistratus/tus.

Articulus color est/membzū bzue: dictio greca Articul'.

Articulus nūerus per denos multiplicatus

Præmentum dic articulus/pressuraq; punctus.

Est manuum digitus: articulusq; pedum

¶ Hic docet autor equocationē ist' dictiois hic articulus. l. dictio q' equocatur ad septē. Nā articul' est quiddā color' rhetoric' scz qñ plures dictioes simul veniūt in vna oratione & quibet ear' pōctarū pferit vt hic. Armis claf se cibo diues male castra petisti. Sol' mermis inops mglorius inde redisti. serro pelle fame consump' es et peristi. Vel vt hic. Cleric' est let' pfallē pb' & redit'. Rustic' est vilis tegimine pellepille. ¶ Articul' est mediū bre ue pedis ang. (a too digit' pptic manuū). Et est idē qd' pars greca. l. pō o nō apud grecos solā & relationē facis sive signa. S; hāc parte orōnis nosla riniō habem': s; loco hui' habem'. pñola articulata scz hic hec hoc. Sicut enī nos discernimus gha & nūeros p ista pñola articulata. sic & illi p illā par

Equinoca magnifica

[illegible]

Arguere. Arguit ista facit/prohibet/probat/et reprehendit

¶ Hoc autor dicit q hoc vbi arguo /is. eam moca ad tria. Na id est q p
libere vtr arguo se ne malicioso amter. Cuius. xpc timor arguo. Et id
id q hoc vtr arguo et bene arguit. l. pbat. Et id est q repetere. e. vt hie
ne in futuro ita argua me. l. repetebas. Et c. omissus arguo /is gau / etc.
argui /ni. verbu actiuu et copulatu q re interposita d /is de redarguo /
e ch con deposita n /r. Et co arguo is. ¶ Continue. hoc vbi arguo facit. l. iust
facit qz phibet et probare et recipere.

Argutum breue coniunctum: subtile / profundū

Argutus

¶ Hic autor docet equocationē illius dictionis argutus, a. ſi dicis q̄ eſt
notum a equator. Nā eſt ad q̄b hie et hoc bene. Quā. Cor
potio arguti ſurgit pigme. a. Et ſunt pigme populi nō habetes in longi-
tudine nā vni cubiti vel pedis. a. vniū nūper ſeptē annos. a. quā tertio anno
gignat et perit. In ſeptimo anno ſenectū. hū pignat et grūb. omni anno
a. ſepelipūrat. De his loquitur Iuuenalis. ibi. Cobors tota pede non eſt
altior vno. ¶ Argutus. i. pūctibū. Argutus a. i. mma ferri. Et eſt ſubtilis.
donat. ¶ Comin. argutus verat fer. Argut. i. ſonorus a. ſi. angel. (well ſoll
dyge). vā Targūſius in bucco. Foite ſub arguta cōſiderat diſce baptiſis.
¶ Conſut. Argutus eſt bene. a. a. eſt nomen comparabile argutus, a.
argutus/argutillius. a. mobile. a.

Argument. Historiam inuentum specimen notat argumentū

¶ Tunc autem docet et argumenti sui. educatur ad tria. Primo ad hystoria. Cuius Quid? est argumenti hystoriae poetarum. hystoriae nunc. Et est iudicium. Unde hoc est argumenti medi. i. iudicii medi. ¶ 3° est et speciem. i. probatio: ut habet monachi est argumenti hystoriae religionis. i. probatio. Nota hic. Nunc est probatio.

Johannis de garlandia.

nam quintus pes est spondens.

¶ Con. hoc nomē argumentū notat. i. signi. hystoria. specimē. inuentū. et dicitur de arguo. et si specimen sit pulchritudo. signū. imago. noticia. experimentum. et a specio. et sine vlt.

Ardea nomen aulis et nomen dicitur vrbis

Ardea

¶ hic autor docet quot significaciones habet hec ardea. dicit q. duas nā est aulis quedā. ang. (a heron) et de ardura. a. d. i. a. i. a. i. a. i. a. i. q. petis a. et a volādo. Et est quedā ciuitas q. in alio loco sita est.

Assidet indulget iuxta sedet assimilatur

Assideo.

¶ De equocatione sit. verbi assideo. des. antor dicit q. equocatur ad tria. i. idē est q. indulget. vt sit assidet doctrine. i. indulget. et idē q. iuxta sedet. vt assideo in hī. i. iuxta me sedens. Jā hic assessor. oris. Et dicuntur assessorē q. iuxta iudices sedet. vt consiliū prebeat alio in causis et iudiciis terminādo. Et est idē q. assimilari. ang. (to lyken). Ut sit assidet infans. i. assimilatur furioso. ¶ Con. trine. hoc hī assidet indulget. et est cōiungatur. Assideo. es. assedi. dere. assichum. hī. in supinis et est neutrum. Et componitur de ad et sedeo. eo.

Dicitur assiduus diues sic et studiosus
Assis primum dabit assideoq. secundum

Assiduus

¶ hic docet autor equocationē istius dictionis assiduus. a. d. dicit q. equocatur ad duo. Pr. mo. i. diues. et tūc derivat ab hoc no. a. a. assis. i. obol. et ex cōgregatione assis. i. obolus efficitur q. diues. Et est idē q. studiosus a. um. et tūc de assideo. eo. i. indulget. vt superius dicit.

¶ Con. Assiduus dicitur diues. et similiter dicitur studiosus. Res faciens assis in genitiuo dabit primum. i. assiduus q. idē est q. diues. q. pio. et assideo. eo. dabit secundū. i. assiduus q. est studiosus.

Asserit affirmat coniungit liberat atq.
Vendicat asserere dicitur equivoce

Assero.

¶ hic autor docet quot significationes habet assero. a. d. dicit q. quatuor. Q. idē est q. affirmare. vt assero dictū vestrū. i. affirmo. Et est idē q. coniungere. vt ibi. Asser. asseri. asseritur. i. coniungitur. Vel sic. Tabula tabule coniungitur. Et est idē q. liberare. Lucanus. Asserit vides sola famem. i. liberat vel euacuat. et est vendicare. Cū. Cū. metra. Neclaudes asserere nostras. asserere. i. vendicare. et epalende. ¶ Con. Asserit hoc verbū facit asserere in infinitiui et equocatur. i. equa voce affirmat. et. Et cōiungatur. Assero. asseris. asserui. asserum. in supinis. verbū actiui. de ad et sero cōponitur.

Cum non sit nomē alias genitiuum trahit omen
Temporis atq. loci datur huic communio vocis.

Assis.

Equiuoca magistri

¶ Hic autor ponit equiuocationem huius aduerbiū alias dicta q̄ est aliquis. Ad aduerbiū ēp̄oris: vñ faciam hoc alias. i. in alio tpe. Et aliqñ est aduerbiū loci: vt loquor tibi alias. i. in alio loco. ¶ Construe. Cū alias illa dictio nō sit nōmē: sed aduerbiū: trahit geminum omen. i. habet duas significatio- nes: cōmuniō. i. cōmuni significatio tēporis et loci datur huic voci alias.

Amen

Nominis aduerbiū/verbi sensum tenet amen

¶ Hic autor docet q̄ hec dictio amen est equiuocum. Q̄: aliqñ stat nomina liter: vt ego sum amen. i. veritas pia. i. vita. Aliqñ aduerbialiter: vt amē p̄- co vobis. i. vere aduerbiū affirmādi. i. aliqñ verbaliter: vt ibi. Qñ respōde- mus p̄bitero oranti. Amen. i. fiat sicut orasti. Amen fm̄ huguitiōne. i. ve- re fideliter: vel sic fiat. i. cōponitur ab a q̄b̄ est line: i. mene. i. defectus. vnde amē quasi sine defectu: et est hebreum et nō latinū.

¶ Construe. Hec dictio amen tenet. i. habet sensum. i. significatiōē nōis ad- uerbiū tē. vt patet in exemplis.

Baccha. Baccha/lapis char⁹/fructus/bacchiq; sacerdos.

¶ Finita illa parte in qua autor tractauit de dictionibus equiuocis incipi- entibus ab a littera. Hic intēdit tractare de dictionib⁹ equiuocis a l̄ba b̄ in- cipientib⁹. Et primo ponit equiuocationē in illa dictione hec baccha / che- dicta q̄ equiuocatur ad tria. Nā baccha est quiddā lapis p̄ciosus. Qñ i. autia- no. Quis p̄ctum nitido cortice baccha daret. ¶ Itē baccha est fruct⁹ olīue vel lauri. Et qñq; ponitur pro quolibet fructu: i. p̄cipue arborū siluestriū. Et baccha est sacerdos illa bacchi/vel mulier: q̄ leuiter docebitur. Bacch⁹ vocatur de⁹ ymn⁹ qñq; ponitur pro ipso ymo. ¶ Construe sic. Baccha est la- pis charus. et est fructus scz olīue vel laurūq; pro q̄. i. est sacerdos. i. sacerdo- tissa bacchi. Et tūc baccha scribitur cū yno c. Et derivatur de baccha/chl.

**Bidens Barra bidens ouis est bidens venit inde bidētal
Dens et bis p̄mū bis et annus origo secundi.**

¶ Hic docet autor equiuocationē illi⁹ dictionis hic bidens/tis. dicta q̄ est: nōcat ad duo. Nā idē est q̄b̄ barra. angl. (a martok) Qñ virgilius. Semi- nibus possim superest deducere terrā. Sep⁹ a capite duos agitare bidē- tes. Et tūc cōponitur de bis et hic dēs/tis. quasi habēs duos dētes: vñ a acu- sum/ i. alū minus acutū vel latū. Et bidēs idē est q̄b̄ hec ouis/ouis. i. tūc cō- ponitur de bis i. hec annus/m. quasi habēs binos annos in etate: q̄ proprie ouis duorū annorū ē: bidēs: vel q̄ bis in anno ducebātur oues ad sacrificiū apud antiquos: vel q̄ habet duos dētes ceteris altioris. Unde hoc bidens tal. media producta. i. talis loc⁹ vbi fulmē cadit sic dicit⁹ a bidēt⁹ sacrifici- etis: vel est aliqd fulmine percussum. Qñ per illa. Triste facit latus euitandū q̄ bidental. Construe. Bidēs est barra: q̄ p̄. i. et bidēs est ouis/ bidētal vē- nit inde. i. de bidēs q̄ est ouis: dēs et bis sunt origo p̄mū. i. bidēs qñ est mar- ra. Sed bis et annus sunt origo secundi: qñ bidens est ouis.

Iohannis de garlanda.

Boſtar erit nomen propriū / ſtabulū quoq; boſtar **Boſtar.**
Boſtaris facit hoc genitiuo / boſtaris ille
Boſtariq; boues; boſtaris eſſe ſolent

¶ Hic docet autor equocationē ſit^a dictionis boſtar dicēs q^d equocatur ad duo: q^d boſtar ponitur p^r proprio nōle cuiusdā viri. Et boſtar eſt ſtabulū bo um. Deū dict^a q^d qñ boſtar eſt ſtabulū eſt neutri gñis ⁊ facit gñā boſtaris. media pducta. Et qñ eſt propriū nomē facit gñā boſtaris media correpta. Et qñ eſt propriū nomē eſt mal. gñis: ⁊ declinatur ſic. Nō hic boſtar / gñō hui⁹ boſtaris / dñō hui⁹ boſtari / actō hui⁹ boſtare / pectō o boſtar / abſtō ab hoc boſtare. In oib⁹ caſib⁹ media corripit^r: ⁊ eſt ſimilitudī: ⁊ a nullo deriuat^r. E³ boſtar p^r loco vbi boues ſtāt. ang. (an oſtable): ⁊ declinat^r ſic. Nō hoc boſtar gñō hui⁹ boſtaris. dñō hui⁹ boſtari / actō hoc boſtar / pectō o boſtar. abſtō ab hoc boſtari. In oib⁹ calibus media pducitur ⁊ cōponitur de boe / ⁊ ſto ſtas. ¶ Con. hoc nomē boſtar erit. p^r proprio nomē viri quoq; p^r ⁊ boſtar erit ſtabulū ſc³z boi. Boſtaris. ⁊c. hoc boſtar / boſtaris media pducta: ⁊ neu. gñis eſt ſtabulū boi. Et qñ eſt propriū nomē declinatur p^r hic ⁊ corripit^r media. ¶ In boſtare ⁊c. Sed illa ſc³z eſt corrupta ⁊ falſa: q^d boſtar qñ eſt neutri gñis facit abſtū in i tñ: vt nō hoc boſtar / abſtō ab hoc boſtari. Et oē nomē neu. gñis terminat^r in ar in ntō: facit abſtū in i tantū: vt hoc lucanar / abſtō ab hoc lucanari. hoc laquear. abſtō ab hoc laqueari.

Eſt bubo volucris: eſt morbus bubo ſub ano **Bubo.**

¶ Hic docet autor q^d bubo h³ duas ſignificōes. Nā bubo eſt quedā auis: ⁊ nomen ſuū h³ a ſono voc^{is}. ang. (an owie) Uñ Quid^a. funereus bubo letali crimine fecit: et volat in nocte. Cuius clamor vel cātus deſolationē pronōſtīcat ciuitatis. Itē bubo eſt quidā morb⁹ in culo. i. in ano. ang. (ſynchus): Et q^d patiunt^r hōc morbū nō poſſunt diſcedere. Con. Bubo eſt volocris: ⁊ bubo eſt morb⁹ ſub ano. i. nō culo. Et declinatur hic bubo. gñō hui⁹ bubonis media producta p^r vtrūq; ſignificōe. Hec volacris. hic auis / m. i. culus / ſi.

Bulla tumor: laticū / pueri nola / gemma ſigillū. Bulla

¶ Hic autor ponit equuocationē ſit^a dictionis hec bulla ſc. dicēs q^d equocatur ad quatuor. Nā bulla eſt ipſa inſcriptio vel tumor laticū. i. aquarū. ang. (a hollynge: ⁊ a bloyre): Et bulla eſt nola pueri cū qua ſolēt pueri ludere. ang. (a lytell bell): Et bulla eſt quidā lapis pretioſus. Et bulla eſt ſigillū pape: vel littera papalis ſignata cū ſigillo pape.

Buccula bos parua galee quoq; buccula gemma **Buccula.**
Buccula bucca breuis pars zone buccula pluris.

¶ Iſtis verbis ponitur equuocatio ſit^a dictionis hec buccula ſc. que buccula habet ſex ſignificōes. Nā idē eſt q^d parua boe: ſic ſic hic ⁊ hec boe / boe

Equiuo. Gar.

B.B. i.

Equiuoca magistri

¶ Iste et tunc scribitur nisi cum vno c. Itē buccula est ymbo scuti vel quēdā p^a galce. i. crista. Vñ Junena. Et fracta de casti de buccula pendēs. Et bucc est gēma. i. lapis p^{re}cipuos. Et buccula est diminutiuū de bucca. e. i. parua bucca. ang. (a) lyrelli cyche. Et buccula est pars zone in cingulo q̄ alio nōle dī plūscula. ang. (a) bodle. ¶ Con. Buccula est parua bod. ang. (a) berfer. Et buccula est pars galce. videlicet crista vel conus. Et buccula est pars zone. i. cinguli. 3o ne dico pluriū p^{re}cis respectu buccule. Et nota q̄ buccula p^{ro} bone scribit cū vno c. sed in reliquis signonib⁹ scribitur cū duplici c. vñ se buccula.

Caupo. Cauponis caupona vxor/ caupona taberna Non caupo cauponem comedit sed caupo caponē

¶ Finito capitulo in quo tractauit autor de equocis incipit b⁹ a B littera. Vñ incipit agere de istis q̄ incipit a C lra. Et primo de istis nōle caupona dicit q̄ equocatur ad duo. Nā caupona est idē q̄ vxor. cauponis q̄ alio nōmine dī tabernariū/ tabernū/ crustarius/ vel ganeo. Itē hec caupona/ me. est taberna. vñ derivatur de capio/ p^{ro} capere. ¶ Cōstrue. Caupona est vxor. cauponia. i. tabernariū.

Cautus. Cautum p^{ro}sum cautū signat quoq; firum

¶ Hic docet autor q̄ cautus/ a. d. habet duas signationes. Nā idē est q̄ p^{ro}sumus/ a. d. ang. (w) yre or waze. vñ dī cautū est in igne. i. p^{ro}sum. Et idē est q̄ firmus/ a. d. ang. (h) edfast. vñ dī. Hoc habeo ex rōne firma. Et derivatur de caueo/ eo/ nō quod habet cautū/ nō in supino. ¶ Con. Cautū signat p^{ro}sumū quoq; p^{ro} et cautū significat firmum.

Cauterū. Quo latro signatur dic cauterium quoq; ferrū Cauterium rursum quod ferrū inquitur et p^{ro}sum

¶ Hic ponit autor equocationē ist⁹ dictionis cauterū/ nō dicit q̄ h^{ab}et duas signationes. Nā cauterū est illud ferrū q̄ latrones dānati antiquis vñ dātur in facie vt eorū mala voluntas renarret. ang. (a) merkyng p^{ro} nō/ or a pynte. ¶ Itē cauterū est vñura q̄ in facie vel in alio mēbro p^{ro}is vel alteri⁹ ab alio p^{ro}st cautionē. i. vñura relinquitur. Et p^{ro}ter istas signationes cauterū est vñura mēbris medicorū quo vñura facit infirmis. ¶ Itē cauterū est ferrū q̄ p^{ro}stote signat dūcē suū et p^{ro}cedēs. vñ ego et hūmō. Et dī cauterū finit dōtū. eo q̄ caute vñat. vel eo q̄ caute vñatur. Et dī de cane/ a. d. Cō Olector in dī cauterū fore ferrū quo latro signatur. i. dī rursum. Litterū cauterū est illud q̄ inquitur. i. dī inquitur vñū. i. crema tū/ ferro. i. cauterio.

Caura. Clauduntur caura scetobs/ casa/ carcer/ & ara.

¶ Hic autor ponit equocationē hui⁹ dictionis hec caura/ uer. dicit q̄ equocatur ad quatuor. nā idē est q̄ casa. i. castra. ang. (a) cage. vñ. Quāto soluit dāp se cū p^{ro} dāpionem. dicitur ad hūmō quēq; redire suū. ¶ Caura est dī idē q̄ casa a cane. Et caura est idē q̄ carcer. vñ dī in Theodolo. In caures

Johannis de garlandia.

missum non attigit fra leonum in caneam. i. in carcerē. ¶ Et cauea id est
q̄ ara. i. domus porcorū. ang. (a swynstye. Aliq̄libi habet et̄a m̄m. Clau-
ditur cauea scrobo & casa carcer araq̄ (vel) carcer ara. Et vtraq̄ littera est
corrupta. Prima ista est corrupta: q̄ ara ex quo est n̄d̄s corripit vltimam
syllaba & deberet p̄duci illa syllaba si verius esset fidelis. ¶ It̄e sc̄a ista est
falsa q̄ est illa. Carcer et ara: q̄ tūc cauea esset idē q̄ ara cur̄ prima produ-
citur. Et tūc esset illud quod altare et hoc nō est verū. ¶ Un̄ nota hic differē-
tiam inter ara cur̄ prima p̄ducitur et ara cur̄ prima corripitur. Ara cur̄
prior p̄ducitur est idē q̄ altare. ¶ Porcū nutrit ara: gentilis eū necat ara.
¶ Con. Ara. i. dom⁹ porcorū nutrit porcū: gentilis necat. i. occidit eum. ¶ Scrobo
p̄ducit ad sacrificandū ara. i. altare gētiliū. ¶ Cōstrue versum hui⁹. Scrobo
casa carcer ara: signationes istoz quatuor nōm claudūtur in hoc nolebet ca-
uea. i. q̄ cauea s̄ḡt illud q̄ quodlibet istoz nōm s̄ḡt. Et est versus pentis-
meter. i. de quinq̄ pedibus.

Vas oleris / viniq̄ calix: est nota mortis.

Calix.

¶ Hic docet autor q̄ signationes habet calix: calicis. dicens q̄ habet tres signa-
tiones. Est enī vas olerū sive altari rerū. ang. (a dylthe. Un̄ Quid⁹. Stant ca-
lices & quicq̄ fabas olus alter habebat. It̄e calix est vas vinarū vel vini. an-
glice a cuppe o: a pece. Unde horatius. Secundi calices quē nō fecere d̄st̄
tū. ¶ It̄e calix est nota mortis. i. signū mortis. i. mortis passio. Un̄ in euāge-
lio. Pa ter mi si fieri potest transeat a me calix iste. i. ista passio mortis quā
passurus sum. ¶ It̄e calix d̄t illud vas in quo p̄biter sacrificat in altari.
Calix d̄t de calco/ea. Solebāt antiqui calidū et frigidū p̄tionē in calice cō-
miscere. Et d̄t de calon grece q̄ est lignū latine: q̄ olim calices fiebāt de li-
gno in p̄mitua ecclesia. Un̄ Johannes bohych dicit. Nūc autē sunt aurei ca-
lices et ligni sacerdotes. ¶ Construe. Calix est vas oleris & vas vincti est
nota. i. signū mortis. i. passio mortis.

Pars pedis est hic calx lapidis vlt⁹ dicitur hic calx Calx

¶ Hic docet autor q̄ calx habet duas signationes. Nā est quedā pars pedis. i.
talus. ang. (an hyle. & tūc est masculini ḡnis. ¶ Et calx est lapis vlt⁹ de q̄ sit
cimentū et tūc est feminini ḡnis. ¶ It̄e nota q̄ calx potest poni p̄ fine cuiusli-
bet rei: vt in calce libz. i. in fine libz. ¶ Calx / cis d̄t hic callus. i. durities ma-
nus vel pedis. ¶ Con. Hic calx / cis d̄t lapis vlt⁹. i. cremat⁹. ¶ It̄e nota hic q̄
Virgilinus posuit calx feminini ḡnis pro illa parte pedis: vbi dicit. Cōpedēq̄
pedem ferrata calce fatigat.

Calculus est ratio / numerus sententia carbo
Calculus est pondus minimus lapidis ensis acut⁹
Libro papie si bis exempla require.

Calculus

¶ Hic docet autor q̄ hic calculus habet septē significationes. Nam hic cal-
culus. i. id est quod ratio. Et est idē q̄ numerus vel computatio: quia anti-
qui per paruos lapides qui et calculi dicuntur tenentes in manibus com-
putabant.

BB. ii.

Equiudca magistri

putauerit. **U**n calculo/as. verbū actiui. i. nūerare. ¶ **I**te calculus est sentētia diffinitiuā. **U**n bī in iure. **N**ō est dand⁹ calculus parte absente. i. sententia. Et alibi bī. **N**ō probatur calculus rationis. i. nīa. ¶ **I**te calcul⁹ est idē qđ carbo. **U**n in *claya* scribitur. **S**umpto calculo de altari tetigit labia mea. **S**umpto calculo. i. carbone. ¶ **E**t calculus est quoddā pond⁹ scz minima pars poderis: et est quarta pars oboli. ¶ **E**t calculus vocatur lapis leuis / rotundus et durissimus. dictus de calco calcas. eo qđ leuitate sui sine molestia calcetur: cal cōtrari⁹ est scrupul⁹ lapillus uimur⁹ et asper: qđ si incidit in calciamentū nocet. i. molest⁹ est. **U**n et cū molestia scrupulū dicim⁹ et: et scrupulus diminiutiui de hic scrupus / pi. et scrupulus paruus lapis qđ sepe sub talato latens in calciamento multū ledit et offendit. Et bī de scrutoz / aris: qđ facit nos scrutari illū vt amoueat. ¶ **I**te calculus est gladi⁹ vel ensis. **U**n *Sitacus*. **M**anandus calculus armis. i. ensis vel gladius. ¶ **C**onstrue. Calculus est ratio. i. *Libro papie* i. *Requirere exempla scz quomodo calculus oia ista significat in libro Papie si placet tibi.*

Calleo

Calleo durere denotat et asperare
Callidus et callus: hec duo sensa probant
Significat callus plantam / collumqz bouinum.

¶ **H**ic autor dicit qđ hoc vbi calleo / es. habet duas significationes. **N**ā callidus / da / dū. idē est qđ astutus. i. sapid⁹. hoc probat qđ calleo / es. est idē quod dureo / es / rui / ere. i. esse vel fieri durū. anglice (to be harde) **D**einde ponit autor equiuocationē in ista dictione hic callus / si. dicit⁹ qđ est plāta pedis. i. duricies plantę pedis. ang. (the hardnesse vnder the sole). Et hic callus est collum bouinū. i. duricies colli bouis. ¶ **C**alleo / calles. est verbū neutri / et declinatur calleo / es / ui / ere. callēdi / do / dū. callens: sed supi. caret. ¶ **C**onstrue. hoc verbū calleo denotat durere et asperare. **I**sta duo noia callidus et callus probat duo sensa. i. illas duos significationes. ¶ **S**ignificat. i. hoc nomen hic callus / si. significat plantā. i. duriciem plantę scz pedis: qđ p. et / callus significat collum bouinum. i. duriciem colli bouis: que duricies venit ex tugo trahende.

Canis

Est animal sydu scz canis piscisqz marinus

¶ **H**ic autor docet qđ canis habet tres significationes. **N**ā canis est quoddā alailatrabde satis bene notū oibus (a dogge) Et bī habere quatuor / pmedablia que notantur per istos versūs. **C**onditione bona sunt in cane bis duo dona. **P**ollet odoratus: fugit et⁹ latro latratu. Et est lingua medic⁹: dñosqz fidelis amicus. ¶ **I**te canis est signū celeste. **U**nde dicit phisici qđ dū sol est sub canine moleste sunt purgationes. ¶ **I**te canis est quidā piscis marini⁹. anglice. (a marmayde) sed ille piscis nō conuenit delicatio. **D**e significationib⁹ istius dictionis dixit quidā hos filius. **Q**uā nātat in equie / splēdet i ethere / latrat in ede. **S**ignificat triplicem canis hec tria sub ratione. Et declinatur hic et hec canis iuxta doctrinalem. Et hic et hec testis canis burgellis et hostis. Et canis i. **C**onstrue sic. Canis est animal: qđ pro et sydu. i. stella. qđ pro et piscis marinus. Et canis derivatur a cano / nis / cecini / canere. i. cātare: qđ canis bene cantat: qđ fures eius latratu fugat: vel a canope contrarium.

Johannis de garlandia.
Hic cancer cancri signum piscisq; notatur.
Hic cancer morbus canceris esse solet

Cancer.

¶ Hic autor docet q; cancer/cr/cro. hz tres signationes. Nā cancer est vnu de duo-
decim signis celestib; de q; loquitur Theodolus dñi. In cācro folio 12. ¶ Et est
quidā pisc; in mari. ang. (a crabbe). Un; Arianus. Carua retrocedēs cōtert ve-
ligia cancer. Et p istis duab; signationib; cancer est scbe declinationis nomen.
Itē cancer est quidā morb; q; in plurib; est incurabilis. ang. (a canker) et tunc
est tertie declinationis nomen neutri gñis fm antiquos. Un; Quidā. Solet
inmedicabile cancer. fm modernos est tñ mal. gñis in oī signatione scz p signo
p piscem et pro morbo. ¶ Con. hic cancer/cr/cro. notat signū celi/q; p et pū-
cis hoc cancer morb;. l. p morbo facies canceris in grō solet esse sed nūc nō est
in ylu. sed semper hīc cancer/cr/cro. scbe declinationis in oī signatione.

Principium dignumq; notat caput atq; cacumē Caput

¶ Hic autor docet q; caput habet tres signationes. Nā idē est qd pncipiū. vt
ibi. In capite libri scriptū est de me 12. in pncipio libri. Et est idē qd dignum
Un; Roma caput mūdū in mī regina rotūdi. Et ibi et in similib; caput sumit-
tur p dignitatis parte vel rectore vel duce. Un; b; regnū est sine capite. Et ca-
put ecclesie nō dīco est sed debet esse papa. Itē caput est idē qd cacumē. an-
glice (a hygh) Unde b; q; pernasus mons habet duo capita. l. duo cacumē-
na. ¶ Con. Caput notat. l. signū pncipiū. q; pro et denotat dignū. l. dignitatē
vel dignitatem partē atq; pro et caput notat cacumē. l. verticē vel altitudi-
nem. Et nota q; caput scribitur per t et non per d in suis cōpositis.

Capra domus sacra philosophus fidusq; capella Capella.

¶ Hic docet autor q; equocationē sūp; dictionis capella. l. dīctā q; equocatur
ad quatuor. Capella est diminutivū de hec capra/pie. Un; Uirgiliū in bucco.
Itē domū sature venit hēper? ite capelle. Et capella est dom? sacra. l. pua
ecclesia q; nō hz baptisimū nec cimiteriū. Et sic b; q; ecclesia olim coopta fu-
it pellib; caprinis. Capella est prop; nōmē cuiusdā philosophi q; dicebat
Marcian? Capella. et q; fecit libū de nuptiis mercuri et philosophie. Unde
Theodol? Un; superū magna sociasti resse capella. l. l. lo philosopho. ¶ Et ca-
pella est nōmē cuiusdā signi in firmamento qd alio nōle b; capricorn?. ¶ Cō-
stus. Capella est capra/dom?. l. pua dom? sacra. ang. (a chapel). Et est phi-
losofhus. l. nōmē philosophi: q; p et et spd?. l. nōmē syderis. i. stelle

**Pruna lapidis nitens est et carbunculus antrax Carbūcu-
lus**

¶ Hic docet autor q; hic carbunculus. l. habet tres signationes. Nā idē est qd
pruna. Et est pruna pprie carbo ignis et ardēs. Sed b; sine igne carbo. Et
carbo b; pruna de peruro/peruris/peruss/perurere.
¶ Item carbunculus est quidā lapis preciosissimus et splēdidissimus. an-
glice (a carbunclestone) a deo splendēdo q; vinceat tenebras noctis et omnis

Equiuoca magistri

lapidibz virtutes in se d: retinere. Unde in lapidario. Ardētes gēmas supat carbūculus omnes ¶ Itē carbūculus est antrax. Antrax est carbo vel calculus vel quidā morib⁹ q̄ vocatur anglice (a felon) Et est femunū ignis. hec antrax/traxis. ¶ Construe. Carbūcul⁹ est pum a: q̄ p et r est lapis nūdo r sp̄le dens. Et carbūculus antrax. i. carbo. i. calculus vel morbus.

Carchesia

**Attendas esse carchesia vasa sacrorum
De instrumentum dicas carchesia navis**

¶ Hic docet autor: equocationē hui⁹ dictionis in plurali nūero hec carchesia dicit⁹ q̄ equocet ad duo. Nā carchesia sunt qdā vasa terrea q̄ facer dō zos genitūū vtebātur. Cui statua. Excella libāt carchesia puppi. Et d: a carce grece q̄ est terra latine. q̄ fuit vas terrea in quo scriptū erat quo ordine deberet sacrificātes notare ¶ Itē carchesia sunt instrumenta in nau. ang. (a sepleyer de in thespp). Cui Lucanus. Elymā sumini curuāt carchesia mali. ¶ Attendas. i. percipias carchesia esse vasa sacrorū: ac dicas carchesia ēē instrumentū nauis. ¶ Carchesia vt dicit lūguis sunt trocie i cacumine in ali: in nau quālibet foramina p que funes trahūtur: quedā vasa ad similitudinē dōzū facta: et dedmatur hoc carchesiū/iii in singulari. ¶ Hic malus/ii: arborū tās in medio natis ang. (a malte) hec trociea/diec. i. torcular vt rota monica supra puteū: et illud q̄ supponit malo nauis: q̄ habeat torculas a. quas rotas p quo maces trahūtur. Et d: a trocpos grece q̄ est rota latine.

Cardo

**Cardo subest foribus si cardinis est genitiuus
Et si cardonis est herba noctua colonis**

¶ Autor: hic docet q̄ cardo equocatur ad duo. Nā cardo est illū sup q̄ vertitur hostia vel annua. ang. (a treschelde) et tūc dedmatur hec cardo/diuis. penultima correpta. Cui cardinalis dicitur: q̄ sicut hostia vertit in cardine sic scilicet ecclesia verti debet per cardinales ¶ Itē cardo est quedā herba aspera. ang. (a thpsti) et tūc dedmatur hic cardo / donis. penultima. pducia. ¶ Con. Cardo subest forib⁹. i. ostius si cardinis est gēsis. i. si cardinis sit correpta in penultima syllaba. Et si cardonis sit gēsis. i. si pducatur: tūc cardo est noctua herba colonis. i. agricolis: q̄ ppter asperitatem agricolis nō possunt extrahere eā de terra sine manu leione. Et d: de carpo/pis. q̄ vtēdo corripit eius asperitas et inuit. Sed cardo/mis. d: de cardean grece q̄ est cor latine: q̄ sicut cor poleam regit/ita ille cardo q̄ et canens d: ignis regit et mouet.

Carmina

Carmina cantorum sunt batū suntq; magorum

¶ Hic docet autor: q̄ carmina habet tres s̄ḡtiones. Nā carmina sunt cantilenę: vt ille sit cātare dulcia carmina. i. dulces cātilenas. Cui in alcyandrei. Sepe sub hac fuerat carmē plūestre cantantes: sylaestre. i. cantilenā siluestre. i. deriyina. ¶ Itē carmina dicuntur vatū. i. poetarū dictamina. Unde Boetius. Carmina quidā studio florēte perēgi. carmina. i. dictamina poetarū. ¶ Itē carmina sunt incantationes magorū. ang. (cyarmes). Cui

Johannis de garlandia.

Carminē dissilū tabrup h' ruspū agnos. Et dē carmē de carpo/pis. Et dē
clinal hoc carmē gōd qu' carminis. dōd carmini. angl. (the very of a song).

Lapsus et euentus inflectio sit tibi casus

Casus **Casus**

¶ Hic docet autor q' hic casus/us/m. habet tres significationes. Nā idē est quod
lapsus/us/m. ut si aliquid accepit casum in lubrica via. i. lapsus. Et est euentus.
ang. (a happy) Un cū dē aliquid accidit a casu. i. ab euentu. ¶ Si casus est inflec-
tio: et tunc est sermō accidēti nō loquod est pars orationis. Et est casus in
flexio vocis ad vocem.

Hec callis galeas/hic callis rhetia signat Callidis hec faciet: dat callis et hic genitiuo

Callis

¶ Hic docet autor q' casus habet duas significationes. Nā casus est galea. ang.
(a balhet): tūc est feminini gēnis: h' casus in gōd. Et casus est rhetia. ang.
(a net): tūc est masculini gēnis: habet callidis in gōd. Pro galea dē quasi cal-
sano icus. i. euacuans. Vel callis fm Jldoz dē: q' fit de cois. Unde hoc calli-
dis/alis. Hic casus. Et dē casus. p. rhetia quasi calsano curus feratū. i. impedit
eius cursus. ¶ Irq. In fortibus lauros suspendit aranea callis. i. deb dē rhetia
¶ Con. Hec callis q' casus est feminini gēnis tūc signat galeas. p. galea. nōd.
pro nōd causa metri. Hic casus q' casus est masculini gēnis signat. i. signat rhetia
. i. rhetia est instrumentū quo pīces vel volucres capiuntur.

Una catella duo/catulam notat atq; catherenam. Catella.

¶ Dicit q' hec catella. i. e. habet duas significationes: q' catella pōt esse diminuti-
uum de canis: sic dē parua canis. Vel catella pōt esse diminutiuū de hec ca-
thēna/me. ang. (a cāyrie): tūc dē parua cathēna illa videlz quā solem' ap-
pōdere collis cyzograllorum et nūtelarū. ¶ Con. Una catella. i. hec sola dē
crio catella/notat. i. signat duo. i. habet duo h' gēna: dico catulam. i. parua m. ca-
nē: atq; pro q' et cathēnam. i. parua m. yf supra dē.

Esse cibum cenam dicas/scenamq; theatrum. Cena

¶ Hic versus est differentialis magis q' equocue: q' hic ponit differentiam
inter hec cena/me. scriptū per simpliciter in prima syllaba. Et scena/me. scri-
ptū per se in pma syllaba. Dicit ergo q' cena est prandiu vel prandiu. ang. (a
souper): dē cena a cenon grece q' est cōlatine: qualis cōione vscēdi. Ali-
tūq; publice in propatulo comedebāt nō solit' arie q' prandare sicut in odone
singularitas de deliciis luxuria generaret. Et dē cena. pprie in uero. Janta-
culū in mane. prandiu in meridie. Obsoniū post cenā. ¶ Sed cena cū se de-
ruiat p' a scenon grece q' est ymbra latine. i. ymbra cullum vel loc' obdū-
tus in theatron aliter b' lignis et coarctis cooperit. Sumis tabernis mē-
tationum vel in cenariorū que sunt asseribus et coarctis cooperite.

¶ Et scena in Virgilium potest dici scena quod est domus que erat ibi

Equiuoca magistri

constructa: vt in illo ymbriaculo latebāt persone seruare que ad vocē excelsis exhibāt ad gestū et ludos faciendos. ¶ Et hinc sciens qd qñs totū theatrū qñs bī recitatio scripture: qñs ip̄a scriptura: vel allocutio diuersarū personarū: vel distinctio scripture q̄ fuerat ibi recitata. Unde scenicus/ca/cū hinc sunt dicti scenici q̄ faciēbāt ludos vel gestū in theatro: vel q̄ rectabāt ibi scripturā. Vel scena est dom⁹ vbi poete solebāt recitare libros de nouo cōposito. Con. Tu dicas etiā esse cibū. i. prandū/q̄ p̄ et: i. dicas scenā esse theatrū. Hoc theatrū/triā de theozare qd est videre. i. speculū vel loc⁹ in quo homines stantes vel sedētes possunt bene videre et audire gesta facta. i. recitationes aliquorū cōstantū legendū vel ludendū. ¶ Theatrū/tri. est lupanar vel prostibulum: q̄ ibi post ludos tractos prostituit meretrices. Unde theatrū a/nm. Et hic et hec theatralis/et hocie. aliqd pertinet ad theatrū.

Cyclas.

Cyclas mantellus simul et maris insula cyclas.

¶ Hic autor ponit equocationē hui⁹ dictionis hec cyclas/adis. penultima correpta dicta q̄ equocatur ad duo. Quā idē est qd mātellus/li. vt induit me dñs cyclade. i. mātello. ¶ Cyclas bī insula maris: q̄ rotunda est. Et bī a cyclon qd est rotundū. Sunt enī cydades rotunde insule. ¶ Con. Cyclas est mātellus/simul. i. insula maris.

Coclea

Dic cocleam turris scalam/testam quoq; piscis Est cocleat propyle quo pulres ponis in ore.

¶ Hic ponit autor equocationē istius dictionis hec coclea/dez. q̄ equocatur ad duo. Et inde ponit differentias inter cocleā et coclear. Dicit ergo qd coclea est ille grad⁹ quo ascendim⁹ turrim ang. (a wopndyng/oi a tourngrece) sit multoties in ecclesiis: et fere in oi cāpanā lapideo. Et bī alio nōte testudo/dinis. ¶ Coclea est testa cuiuslibet piscis q̄ couchā h̄t: vt ostrea et muscul⁹/et alia cōchilia. oēs p̄ces habētes cochas. ¶ Et coclear est instrumentū q̄ leuissima nostra comedim⁹ cōsbem⁹. ang. (a spone). Et nota qd pulres ponitur ibi pro omni cibo comestibili cū coclearib⁹. ¶ Construe. Dic cocleā esse scalam turris: q̄ pro i. dic cocleā esse testam piscis. Sed coclear propyle est il lud cū quo ponis pulres in ore tuo. ¶ Et hec coclea ab hic cyclus bī qd idē est quod circulus.

Colūbar.

Columbar colli vinculum colitq; foramen Da columbar aui/da collo/da quoq; naui

¶ Hic ponit autor equocationē in ista dictione hoc colūbar/aris. dicens hoc columbar est quoddā vinculū quo colla bodi ligantur. ang. (a poche) et bī hoc collū/li. ¶ Colūbar est foramen collastrigū quo collū alicui⁹ malefacti entis cōstringitur. Et est collastrigū. ang. (a pyllery). Et videtur de hoc colūm/li a stringo/is. q̄ stringit collū. ¶ Colūbar est dom⁹ columbarū. vel foramen in quo colūbenidiscat (a douue pole) et tunc simpliciter scribitur et corripitur primā syllabam cōsic scriberet ibi nisi necessitas metri aliter cogeret

Johannis de garlandia.

Colubar est foramen in nauticula p qd remus exit cō remigat in mari vt fluio. **Colstrue.** Colubar est vincū colli. s. bouis (vincū p vincū p sūco: pā causa metris) qz vincū non pōt in tali versu poni: qz pō et c. colubar est foramen colli in quo collum ponitur in coll strigio. Da aut. i. colubz/ columbar. i. foramen. Et da collo colubar. i. vinculum vel forame da nauti columbar. i. foramen per quod remus exit.

Equiuoce piscem cum testa concha figurat

Concha

Concha aut. docet qz hec dictio concha figt aliqñ piscem qz interia tet in testa: vt pōt cōstrua concha. Et oēs pisces hñt in testis. ang. (a welke a l maner of chelmyllye) per dici. Aliqñ figt testā sñ. Vel cōcha figt aliqñ piscē i testā sñ. Et aliqñ testā sine pisce. Et sic equuocatur cōcha ad duo. Construcio patet.

Confraga dicuntur loca quo se flumina frangūt

Cōfraga.

Confraga aut. docet equocationē istī dictionis cōfraga. or. dices qz equocat ad duo. Et dē qz confraga sunt loca eminentiora i altiora in rupibz: i montibus que pulsantur ptaue vi ventorū i flumina. Itē confraga sunt illa loca in siluis vbi arbores secte laccē ex transuerso ytarū in tpe guerrarū: ne equitantes possint transire. Itē confraga sūt de confrago/ gis. i. illud de cō i frangis/ gis. Idecimatur cōfragus/ a/ ū. i. ponitur sibi subitātine. **Confraga** dicitur loco qz i mōtibz: quo. i. vbi flamma. i. vbi frangit se i facie cō magnā sonū sonitū vel tumultū. Et cōfraga sunt illa loca in siluis quo. i. vbi roborā. i. magne arbores vel magna ligna cesa. i. secta ab homibz: residūt. i. resident. i. remanēt. **Nota** qz melior lra vt mihi videtur residit vel residit.

Est mensura corus ventus corus i chorus agmē Chorus

Ac instrumentum fitqz choze a chorus

Est mensura chorus triginta manens modiorū.

Chorus aut. docet qz chorus habet duas figtiones. Nā est quedā mēsurā cōrū triginta modios. **Corus** est quidā vēr collateralis zephro. ang. (a well wynde) tūc corus producit primā syllabā sine aspiratione. **Lucan.** Nō cor in illi tūc habet aut zephirus. **Boet.** in primo l. de pso. metro tercio: tūc zephirus capiti gloriatur i ydera coto. In aliis figtione corripit primā syllabā. **Itē chorus.** i. societas vel comitatus vel multitudo in sacris collecta. Vñ in hymno scribitur. Nō chor: y arū. i. e. multitudo prophetarum. **Itē chorus** est instrumentū mulicū: vt quiddā dicit ang. (a croude). **Construe.** Corus est mēsurā: sic de aliis. **Hoc agmē/ mēsurā i societas.**

Corua gerit cornus pecudum sunt cornua cornu Cornus.
Apillitis est quando properat sua bella gerendo. Cornu

Equiuo. Gar.

CC. i.

Equiuoca magistri

¶ Autor docet hic differentia inter hoc cornu ni. cornu. & hic cornus ni. & hec cornua mu. & hoc cornu indecimabile singulari. in plurali hec cornua mu. dicitur qd cornua sunt fructus corni. ang. (a heppe) Et cornus est quedam arbor porras ea. ang. (a heppe tree) vt dda dicit. ¶ Et cornua sunt pecudis. i. alalis cornutorum (hominis) vt bos/ouis/cernuus & damatus similis alalis. Sed hoc cornu nu. indecimabile. & est aliud instrumentum in quo miles sua socios suos congregat ad prelium progressuos. Ing. dicit qd cornua vocantur extreme partes antennarum maiori finis que sunt in navi & cornua sunt extreme partes exercitus qd forte sunt ad modum cornu alalis: sed magis pprie in hac signone inuenitur hic cornus/mus. quarte decidit. & pro cornu militis similiter. Sed cornu indecimabile in singulari & cornua in plurali pprie pertinet ad animalia. Unde corna &c. Multis est cornu cui sua bella parat. & iste versus magis placet. Et cornu di de caro/carnis ni.

Crudus. Crudelis nouus incoctus: notat hec tria crudus

¶ Hic autor docet qd crudus/a/s. habet tres significationes. Prima. i. crudelis. Quid? Crudusq notabitur hec? & crudelis hec rudo qd est proprium nomen viri. Et crud. i. non. Qd in alexandrei. Culneribz crudis & coide tumebat egre. Insulm. &c. crudis. i. nouis. ¶ Et est incoctus. Juuenalis. Crudum panem in balnea portat. i. incoctum panem. Vel iste carnes sunt crude. i. non cocte. ¶ Crudus/da/di. de cruor/oris. di cruor. i. sanguis. ¶ Construe. Crudus notat hec tria. crudelis/mouus/incoctus.

Cuna. Cuna subest terris: sed sunt cunabula cune

¶ Hic ponit autor differentia inter hec cuna me. & he cune/arū. dicit qd hec cuna me. est foramen sub terra in quo cuniculus di habitare. Sed he cune/arū. dicitur ipsa cunabula qd sunt lecti infantis. Et hoc ideo ne faceret cum matris duo eorum de fassu dicitur in somno. Cunabula de hec cuna me. dicitur. ¶ Cōstrue. Cuna. i. tale foramen subest terris. Sed cune/arū. in plurali numero sunt cunabula. i. tales lecti.

Currus. Curriculus parvus currus paru quoq cursus.

¶ Hic curriculus. i. habet duas significationes. Nam id est qd parum currus & tunc est diminutiuum de hic currus/ris. ul. i. vehiculū. ang. (a chary) Itē curriculus est paru currus finis auctoris. Priscianus in dicit hoc curriculū. i. vte hols bene tempus significare. Et sancta ecclesia hoc approbat dicens. Post huius vite curricula ¶ Con. Curriculus est parvus currus: & in a cursu vult fore curriculus. hic dicit autor qd non obstante qd curriculus sit id qd parvus currus: tñ aliud diminutiuum derivatur de hic cursus/ris. ul. ¶ Con. Et tamē curriculus vult fore fideliter diminutiuum de hic cursus/datuo huius cursus.

Cauallo. Berfero cum fallo: duo denotat atq cauallo Sed cauo dat primum: caluio dat reliquum

¶ Hic autor docet qd cauallo/as. habet duas significationes. Nam cauallo idem

Johannis de garlandia.

est qđ pforare: tñc bñ de cano/as/are. qđ idē est qđ canā facere. ¶ Itē canī
lare idē est qđ fallere: sed tñc bñ de caluo/as/are. tērtie pūgationis quod
idē est qđ fallere. Un quiddā dixit. Si non vis calui fugias confortia calui. ¶ Si
nō vis calui. i. decipis fugias pfortia. i. comitūā calui. scđ hōis: qđ tales sunt de
cipien/es et fallētes. ¶ Con. Doc. hōis cauillo las. docet at. i. ligē sta duo ver
ba pfora qđ idē est qđ cauare: et fallo qđ idē est qđ decipere. Sed cano qñ idē
est qđ pfora bñ de cano/as. i. deriuatur de eo: et qñ cauillo est idē qđ falle
re siue decipere deriuatur de caluo/as. qđ idē est qđ decipere.

**Cancello scribo/cancello grammata findo.
Cancelloq; meas in cruce pono manus**

Cancello.

¶ Hic antor docet qđ cācello/as. hy tres signationes. Nā cancellare idē est qđ
scribere. Un hic cācellarius/rii. Et idē est qđ fingere lras: vt patet in lris cā
cellariis. i. falsis. ¶ Itē cancellare est trāspōnere man⁹ in modū crucis. Unde
bñ. Ipse cācellatio manib⁹ adouauit. ¶ Con. Ego cācello dñ scribo: et ego cā
cello dñ findo. i. findo grāmata. i. lris ter dñ p⁹ et ego cācello man⁹ me
as dñ pono. i. trāspōno in cruce. i. in modū crucis.

Dat cano laudare/dat scribere vaticinari

Cano.

¶ Hic antor docet qđ cano/mis/cecin/canere hy tres signationes. Nā idē est qđ
laudare. Ut ibi. Regē scurrā canit. scurrā. i. ribald⁹ canit. i. laudat. ¶ Et ca
nere idē est qđ scribere. i. describere. vñ Ung. Arma virumq; cano metrice.
Et est idē qđ vaticinari. i. prophetare. Ut vera sybilla canit. i. sybilla pphē
tisa canit. i. vaticinatur vera. i. ea qđ sunt vera. ¶ Con. Cano dat. i. ligē lauda
re i scriberet vaticinari. Et pūgal cano/mis/cecin/canere. cāñ tu i supinis

Carpo biam/lanam/flores/bitium bitiosos

Carpo

¶ Hic docet antor qđ carpo/pls. hy quatuor signationes. Nā carpere idē est qđ
capere. Un hic ouid⁹. Lōgas carpere vias. i. carperūt. i. ceperūt longas vi
as capere. Et est idē qđ parare lanā. ang. (to teele) Un Luca. Lanā carpe
re puelle. Itē carpere est colligere: vt volo carpere flores. i. colligere. vñ bo
rat⁹. Et aliqd plenio pometia carpere ramis. carpere est ibi colligere. Et
carpere est idē quod reprehēdere: vt carpo vitū et vitiosos. i. reprehēdo
Carpo est actum et dedinatur. Carpo/pls/pl/carpere/carpiū / cru. in fā
pmis. ¶ Con. Ego carpo. i. capio viā: carpolanā. i. paro cū manib⁹: carpo flo
res. i. colligo. carpo vitū. i. reprehēdo vitum: carpo vitiosos. i. corripio vitio
sos. Et sic carpo habet quinq; signationes.

Cedo tibi cessi faciet: de cedo cecidi

Cedo

¶ Hic docet antor qđ cedo habet duas significationes. Nā idē est qđ dare lo
cū: tñc est verbum neutrum: et constructur cum datiuo casu: vt Maior
cede. id est da locum maiori. et tñc facit pœteritum cessi: et supmo cessum

CC. ii.

Equiuoca magistri

Item cedo est actiui: & sic signat hec tria q̄ patet per verbum. Signat cedo se
cat interficit a sup̄ flagellat. Et sic regit actiui post se vt cedo. i. flagello te vel
verbero te: & facit p̄teritū cecidi p̄enultima p̄ducta. & cecum /tu. in sup̄mi
¶ Et nota hic alii h̄um de signatione ipsius. Verbero /scindo /meco motat hec
tria cedo /cecidit. ¶ Con. Si dico cedo tibi tunc cedo facit cessi in p̄terito. Si
dico cedo te tunc faciet cecidi.

Celo /lag. Hoc verbum celo notat ista duo tego sculpo A primo celum /celtes de posteriori

¶ Hic docet autor q̄ celo /as. h̄z duas signationes. Nā idē est q̄ tegere: & tunc
de eo deriuatur hoc celi /li. q̄ celat terrā. i. tegit. vel q̄ celat. i. tegit sup̄iora
ab inferiorib⁹. ¶ Itē idē est q̄ sculpere: & sic deriuatur ab eo celtes /ris. quod
dā instrumentū ferreū ap̄tū ad sculpendū. ang. (a cheset). Unde Job. Quis
ampli det vt erarentur sermones mei in libro stilo ferreo & plūbī lamina vel
celte sculpatur in silice. Antiq̄ tñ dīdīc h̄is certe et non celte. ¶ Cō. hoc ver
bū celo /as. notat hec duo scz tego /is. text. tegere. textū /tu. & sculpo /p̄is /scul
pū sculpere sculpsit /tu. in sup̄inis. Celi venit. i. deriuatur a p̄mo. i. a celo /qñ
idē est q̄ tegere. Celtes venit. i. deriuat a posteriori. i. de celo qñ idē est q̄
sculpere. Celo /as. est verbū actiui: & potest cōstrui cū duplici actō.

Glorioz inclino /cleo /cles /et soz beo signat Clius Cleo cles. Hinc quia sorbet aquas nos dicimus esse cloacā. Glorioz hinc clerus /cleo cles inclino cūens dat Clius et herculeum /dant lis et gloria nomen

¶ Hic autor docet q̄ hoc h̄bū deo des /deul /ert. est equocū ad tria: & habet
tres signationes: & p̄m quālibet ab illo deriuant nōia. Dicit q̄ q̄ deo /ca signat
ista tria videlz glorioz. i. gaudere & inclinare & sorbere. Et qñ idē est q̄ sorbe
re sic deriuatur ab eo hec cloaca /ce. Et est cloaca ille loc⁹ q̄ cōmuniter fre
quentat ad requisita nature. ¶ Et cloaca est vn⁹ pute⁹ extra ciuitatē cōstitu
tus /ad quē oēs sordes vile decurrūt q̄ vias subterraneas. & cloaca sū a deo
des q̄ est sorbere: q̄ sorbet oīa immūda. ¶ Itē qñ deo est idē m q̄ gloriari
sic deriuatur ab eo hic clerus /ri. q̄ cler⁹ semp⁹ gloriari in dño. p̄pter be
neficia sibi collata ab eo. ¶ Itē qñ deo est idē q̄ inclinare. ang. (to bowe).
sic sū ab eo hic & hec diuina sū. i. minister vel seru⁹. Et ap̄d modernos & nos
sunt dīci. videlz illa q̄ placitā. p̄ aliq̄ apud westmōn. in legib⁹ regnatio
nole iudici⁹ legū. ¶ Itē hic clerus /ri. est collis vel mōs sū q̄ cōsideratur in
bestellū. ang. (the hanginge of an hylle) Itē dīc autor q̄ lis & gloria dāt. i.
deriuat hoc nomē herculeū. hoc nomē hercules. Qd̄ dictū sic intellige q̄ hoc
nomē hercules cōponitur de her grece q̄ est lis latine & deos grece. q̄ est
gloria latine. Unde hercules quasi gloriozus in lite: q̄ sū in lite. i. in bello de
hostib⁹ triumphauit. i. sic lis est & ḡna. her & deos dāt. i. deriuat nomē hercu
leū. hoc nomē hercules. Cleo des enā cōponit cū dōda q̄ ē laus. Cū sū hoc
clenodū dā. i. glorioza laus seu donū vel datū laude dignū seu gloriozū. i. lo
cale: p̄t in p̄ta trā regū. cōstit. Clenodia diuina de indē potare fecerunt

Johannis de garlandia.

¶ Con. Cleo / cleo. s'igt gloriōz / aris. inclino / as. foibeo / es. Ethinc nos dici-
mus doacā m esse: q'soibet aquas: nos dicim' deros a cleo / cleo. qñ est idē
q's gloriōz / aris. Et cleo des. idē est q's inclino: tūc s' ab eo. der. uari hie et
hec diens / tis. et hie diuus / vi. Reliquum exponitur super^o.

Censeo computo / censeo nuncupo / censeo mores Censeo.

¶ Autor hic docet q' cēseo / es. habet tres s'igtiones. Nā censere est idē q's
cōputare / numerare. Nā recensēo / es. q's facit recensiti / tu. in supino penul.
coire. est idē q's nūerare. Et recensio / sis / siul / sire in eadē s'igtione q's facit re-
censiti / tu. media pducta quarte coniugationis. vñ^o. Uasa recēsta: sed po-
ma recēsta dicas. Prīmū recēsta producit penul. q' est participiū de recen-
sio / ris / recensitus sum / iri. q's est verbū quarte cōiugationis. Sed scōm re-
censita corri. penul. q' est participiū de recēsoz / eris / recēst' sum / eri. quod
est scōe cōiugationis: et vñq's idē est q's nūerare. ¶ Itē cēserē est nūcupare
Et censere. i. iudicare: et proprie de morib^o. Nā hic censoz / oris. i. iudex. Unde
Salterus in alexandrideos lib. primo. Muner' arguitur accepti censori ius-
tuno. ¶ Construe. Ego censeo dū cōputo / et ego censeo dū nūcupo: et ego cen-
seo dū iudico mores. Et coniugatur censeo / eo / sui / ere. situm / tu. penultima
correpta. vñ^o. Cēseo dat cēsum: sed itū sua cōpositiua: vt recensēo recēstū.
penultima correpta. Et censeo / est verbum actiui.

Crepro

Dat crepro rūpo sono culpat sonat increpo signat

¶ Hic autor docet q' crepo / as. habet duas s'igtiones. Et increpo / pas. suum
compositū habet duas s'igtiones. ¶ Crepo / as. idē est q's rumpo / pis. Unde
Ille suspensus crepuit medi^o. i. ruptus fuit. Et idē est q's sono / as. vñ. Crepu-
it seuis vngula cāpo. ¶ Itē sic increpo / as. idē est quod culpo / as. vnde Qui-
dius. In crepervis licet tua cum tua dicar oportet. Licet increpet. i. licet cul-
pet. ¶ Et idē est q's sono / as. Nā illud. In crepuitq' ltra. i. sonuit. ¶ Con. hoc
verbū dat. i. s'igt q's sono / pis. a sono / as. et increpo / pas / pui / pare. pītū / pītū /
pano / pīturus. vñ neutri. ¶ Rūpo / pis / pi / rūpere / mptū / ruptū in supino.
verbum actiui. ¶ Sono / mas / mare. sonitū / tu. in supino verbū neutri. In-
crepo increpas / increpaul / increpare / increpiti / tu. vel increpatū / tu. in supi-
nis verbum actiui.

Circūue-
nio.

Qui fallit verbis aliquē circūuenit ille Et circūuento dum circundo loca multa

¶ Hic autor docet q' circūuenio est equoci ad duo. Nā idē est q's deceptio / is
vel fallo / as. vt hic. Ille sua multa circūuenit arte puellas: circūuenit. i. de-
cipit vel fallit. ¶ Itē circūuenire est idē q's circūere. Nā horat^o. Multa senē
circūuenit incommoda. i. multa incommoda circūdāt senē hominē ¶ Con.
Ille circūuenit aliquē qui fallit eū vñbis suis. et ego circūuento loca multa dū
circūdō ea. ¶ Fallo dectimatur sic. fallo lto / fefelli / fallere / sum / su. in supinis
actiui est. ¶ Circūuenio / is. penul. cor. circūueni / penultima producta circū-
uenire / circūuedi / do / dum. circūueni / tu. verbum actiui. ¶ Circū-
uenio / das / circūuedi / penultima correpta. circūdatum / tu. penultima corre-
pta. actiui est. ¶ Circūuenio componitur de circū et venio.

Equiuo. Gar.

C. lti.

Equiuoca magistri

Cogo

Hec duo significat cogit compellit adunat.

**Hic docet autor q cogo/gis. habet duas significationes. Na idē est qd cōpelle-
re: vt aliqd cogit me facere qd post penituit me fecisse. Et ibi. Currere cogit
equū sub mīlīte calcar acutū. cogit ibi. i. p̄pellit. ¶ 3re cogere est adunare. i.
colligere vel cōgregare: vt ibi. T̄ptere coge pec^a. coge. i. collige vel aduna.
¶ 3re Alan^{us} in antichludiano libro p̄mo. Gramatice partes dilutas cogit
in vñū. cogit ibi. i. colligit. ¶ Con. Cogit s̄git hec duo s̄z cōpellit i adunat. i.
p̄ungatur sic. Cogo/gis/coegi/cogere/coactū/cru. in sup̄nis verbū actiui in
Et cōponitur de con i ago/gis. Sed cōpellit cōiungat sic. Compello/lis/cō-
pelli/pellere/ppullum/su. in sup̄nis: p̄ponitur de con et pello/lis.**

Colo/lis.

**Agros rus formam superos colit atqz parentes
Hos arat/hic habitat/ornat/honorat/amat.**

**Hic docet autor q colo/lis. habet dñs significationes: vt ego colo cultatē. i. ha-
bito. Colo terrā. i. arō terrā. Colo formā. i. orno. Colo deum. i. veneror. Colo
parētes. i. diligo parētes. ¶ Con. Aliqd colit agros. i. arat hos agros. Et ali-
quis colit rus. i. habitat hoc scz rus. Et aliqd colit formā. i. ornat eā. Et ali-
qd colit. i. veneratur/superos. i. sc̄tōs. Aliq p̄ i et aliqd colit parētes. i. amat
eos. Colo s̄c̄c̄tatur sic. Colo/lis/colui/colere/cultum/su. in sup̄nis. actiū est
Sed qd est idē qd arare vel habitare: tūc est neutrum.**

**Commen
dare**

Commendat laudat in tutelam quoqz mandat

**Hic docet autor q p̄mēdo/das. hz duas significationes. Na idē est qd laudare:
vt p̄mēdo fortia facia. i. laudo. ¶ 3re p̄mēdare idē est qd in tutelā dare: vt
p̄mēdauit tibi res meas. i. in custodiā vel tutelā dedi vel mādauit res meas
tibi: vt ibi. In man^{us} tuas dñe p̄mēdo spiritū meū. p̄mēdo. i. tutelā mādō tibi
¶ Con. Aliqd p̄mēdat dñi laudat quoqz p̄ i et aliqd p̄mēdat dñi mādāt ali-
qd in tutelā. Comendo/das. verbū actiū. Et p̄ponitur de cō i mando/das.**

Cōmitto.

Committo iungo pecco trado facioqz

**Hic docet autor q p̄mitto/tis. hz quatuor significationes. Na idē est qd iun-
gere: vt dñe p̄mitit tabulas. i. iungit. Et p̄mittere est peccare: vt ibi. Si creas
p̄misit qd p̄ vellere misit. p̄misit. i. peccauit. Uci vt ibi. S̄c̄tū adhuc p̄les qd
p̄mittere parētes. p̄mittere. i. peccauerūt. Et p̄mittere est tradere. Ut vn^{us} dñs
p̄misit mōi benedictiō. i. tradidit. ¶ 3re p̄mittere est facere: vt dñe p̄misit plu-
ra bona. i. fecit. ¶ Con. Ego cōmitto. i. iungo. cō. Cōmitto/tis/misi/mittere.
p̄misum/su. in sup̄nis. Adū actiū: nisi qd idē est qd peccare: tūc est ver-
bū neutrum. Et componitur de con. et mitto/tis.**

Cōpono .

Componit sedat sepelit facit ornat adunat

Johannis de garlandia.

Compono rursum cum paruis comparo magna cōponere.

¶ Hic dicitur ab aut ore q' cōpono nis. habet sex signationes. Nā idem est q's sedare. i. pacificare. vt ille miles nestor festinat cōponere. i. sedare lites. Unde de Boaz. ¶ Si nestor cōponere lites. Inter pelidē festinat. et inter atridē. i. agamemnonē regē grecie. ¶ Itē cōponere est sepelire: vt ille est cōpositus in sepulchro. i. sepultus. ¶ Et cōponere est ornare: vt ista mulier est bene cōposita. i. bene ornata. ¶ Itē cōponere est adunare vel comparationē facere vel similationē: vt iste cōponit magna paruis. i. cōparat magna paruis/ similat magna paruis: vt cōpono te tibi. i. simlo de tibi. ¶ Construe. Cōstructio factio leuā est. Cōpono/ nis/ cōpositi/ cōponere. cōpositū/ ni. verbū actiui. Et cōponitur de con/ et pono/ nis/ posui/ ponere.

Comparo dum similo: comparo signat emio Cōparo.

¶ Hic autor docet q' cōparo/ as. habet duas signationes. Nā idē est q's simlare: vt comparo te bono viro. id est simlo te bono viro. Unde gaudredus anglicus. Comparat exemplis pro uerbia sola uenustas. ¶ Et comparare est idē q's emere. Un in euāgelio. Ued idit oia q' habuit et cōparauit sibi agrū. i. emit. Cōparo/ ras. est actiui. Et cōponitur de con et paro/ ras.

Cōditur b' b' s/ conditur olus/ sed conditur aurū. Condere.

¶ Hic docet autor q' conditur est equiuocū ad duo. Deinde ponit differētiā inter cōditur cui' media corrumpitur et cōditur cui' media producitur. Dico q's conditur cuius media corrumpitur est idē q's sit vt est factū. vt uis cōditur. i. sit vel est facta. ¶ Itē cōditur media correpta. i. absconditur: vt aurū conditur. i. absconditur. Uel vt hic. Lustris cōditur uia. i. absconditur. Sed conditur cuius media producitur est idē q's sapit vel est sapidū. vel est factū sapidū. Et hoc est mell' vt olus conditur. i. factū est sapidū. Unde alibi dicitur. Ut sit condita bene condita creditur eisa. ¶ Et ibi est differētia inter condita cui' media producitur et cōdita cuius media corrumpitur. Condita cuius media producitur est idem quod sapida. Condita cuius media corrumpitur est idem quod facta.

¶ Unde Construe. Eisa conditur condida. i. facta: vt sit bene p'dita. i. sapida ¶ Conditur uis. Cōdor/ conderis/ cōditus sum/ condi. est passiuū: cui' actiui est cōdo/ condio/ condidi/ condere/ conditum/ tu. in supina media correpta. Et eodem modo p'ugatur conditur quod idē est q's absconditur. et uis q' est passiuū. Et utriusq' condio se p'io facit et abscondere p'ponitur de con/ do/ das/ dedi/ dare. Sed cōditur cui' media producitur est passiuū: cui' actiui uel conditur. Condo/ dio/ diui/ dire. conditū/ m. in supina media p'dicta. et est verbū quartie cōiugationis.

Conduco thalamos: caros conduco sodales
Conducitq; meis hec medicina malis

Cōduco

CC. iiii.

Equiduca magistri

¶ Hic autor docet q^d equiduco/cis. habet tres significationes. Nā conduco. i. merce
de inducere. Vñ in euāgelio dicitur q^d nemo nos coducit. Et nota differentiam
inter conducere et locare. Ille locat hospitium q^d precium accipit de eo. ang. (ta-
ke rente os hyrie) Ille coducit q^d precium pro eo dat. Vñ scolares pducunt hospiti-
ria: et burgenses locant ea. Uersus. Qui locat ille capit: qui coducit precium dat
Unde coductus/mis/mi. i. equi⁹ coductionis. Itē conducere. i. simul ducere: vt
coduco focos. i. simul duco. Itē coducere est cōuenire: vt hec medicina con-
ducit malis me. i. conuenit malis meis. ¶ Con. Ego duco thalamos. i. ca-
meras etc. Coduco/cis/duxi/ducere. pductus/mi. in supinis. verbum actiuū nisi
qñ est idē q^d cōuenit: tūc est neutrum et pponit de cō et duco/cis/duxi/ducere.

Conficio. Conficiunt medici reges sacriq^{ue} ministri Hi miscent superant illi/sacrantq^{ue} sacrille.

¶ Hic docet autor q^d conficio h^{ab}et tres significationes. Nā cōficere est idē q^d cōmis-
ceri: vt medici conficiunt electuaria. i. miscet. ang. (mingled) ¶ Et cōficere est
superare: vt reges conficiunt hostes. i. reges superant hostes. Vñ Salternus in
alexandreide. Confecit falsos cōsula in carne ministros: cōfecit. i. superauit/
vel tormentauit: et sic cōficere est tormentare. ¶ Itē cōficere est facere: vt p^{ro}-
biteri cōficiunt corp^{us} xpi. ¶ Con. Medici. etc. conficio/cis/feci/ficere. sectus/mi. in
supinis. actiuū est: et cōponitur de cō et facio/cis.

Cōuenio Conuenit accipitur pro pangit et assimilatur Pro coit atq^{ue} decet: compellat inest et oportet

¶ Hic autor docet q^d conuenire h^{ab}et septē significationes. Nā idē est q^d pāgere. i. pā-
cisci. ang. (to make conuenant) vt in euāgelio. Nonne ex denario cōuenisti
mecum. i. pepesisti. ¶ Et idē est q^d assimilare: vt iste pānus conuenit illi. i. assi-
milatur: vt sic. Tui mores conueniunt tibi. i. assimilantur. ¶ Itē idē est q^d cōire. i.
simul venire. vt Cōuenerūt in vñ aduersus etc. i. simul venerūt. ¶ Itē cōue-
nit idē est q^d decet: vt tibi. Cōuenit ire domū venisti vespere nobis: cōuenit
tibi. i. decet. ¶ Itē cōuenire. i. melle: vt hia conuenit hoi. i. melle hoi. ¶ Et idē est
q^d oportet: vt conuenit magis legere librum vel lectionē. i. oportet. ¶ Et ppter
illas significationes cōuenire est idē q^d alloqui: vt cōuenio vos o iudei. Cōuenire
est pgruere: vt ille nō conuenit mihi. i. nō pgruit. ¶ Itē cōuenire. i. exigere aliquid
ab aliquo: vt conuenio rem meā a te. i. exigo rem meā a te. ¶ Itē conuenire est
adunare. i. colligere: vt cōuenio pecudes. i. colligo in vñ. ¶ Itē nota q^d con-
uenio p^{ro} istis quatuor significationib^{us} scilicet alloqui/exigere/adunare/ad placitū vo-
care est actiuū. in aliis significationib^{us} est neutrum. ¶ Itē conuenit p^{ro} oportet est im-
personale. ¶ Itē conuenit est idē q^d contingit: vt in p^{ro}pheta. Cōuenit vt ino-
stros queris quali heresia casus. Cōuenio/mis/conueni/conuenire/conuentus/mi. in
supinis. actiuū est: et cōponitur de con: et venio/venis.

Corripio Corripio breuio castigo simul capioq^{ue}

¶ Hic docet autor q^d corripio/is. habet tres significationes. Nā idē est q^d breuiare

Johannis de garlandia.

¶ tibi. Utq; modo fletus casus in cōmodo leui. I. In leui casus. Sūt verba hec: cūbe vt orantis Junonē deā. Ut in carmine de troiano excidio. Qd super est aut corripe sine breui. corripe. I. breuiā. r de ista syllaba corripitur. I. breuiā ¶ Et est idē qd castigare: vt ibi. Corripe stultū et ipse odio habebit te. Vel aliter. Corripas stultū te nō dimittit multū ¶ Et est idē qd capere simul capere. ¶ Corripio/pis/pul/pere. reprū/ni. in supino. verbū actiū. r componi tur de con et rapio/pis.

Constat. i. emittitur/permanet/estq; palam

Constare

¶ hic auctor docet q; cōslo/as. habet tres sīgiones. Nā idē est qd emere p certo precio. Ut ista res cōstat trib⁹ denariis: vel pstat tanti. ¶ Nota q; con slo/as sīgna precii pstruit cū gto casu vel abltō: vt equ⁹ cōstitit mōi qdra ginta solidis vel solidop. Et est idē qd pmanere: vt de⁹ pstat aeternū. ¶ Et pstat. I. palā est: r tūc multoties est imphonale. vt cōstat q; de⁹ est. ¶ Con. cōstat. I. qd emittitur: r sic de aliis. Cōslo/as/pstū/are. pstituti: tu. r raro cō statū/ni. hūb neutrū est. Itē pstat. i. existere: vt dom⁹ cōstat ex tecto r pa riete r fundamēto. I. pstituta est. Et idē est qd perseverare: vt ille pstat in pro positio. I. perseverat.

Consulo consiliū querens: pariterq; ministrās **Consulo.**
Consulo te rogātans: tibi consulo consiliū do

¶ hic docet auctor q; pshilo/ia. est equocū ad duo. Q: in vna sīgione. I. quere re pshilo. ang. (to aske cōsēpl) ab aliquo: r tūc pstruitur cū actō casu sīgnte rem a quo consiliū queritur: vt consulo te super vno dubio. I. quero/consiliū a te super re dubia. ¶ Et est idē qd dare consiliū: r tūc cōstruitur cū dō sīgnte rem cui datur pshilo: vt cōsulo tibi ne offendas deū. I. do tibi consiliū: r tunc est verbū neutrū. sed qñ cōstruitur cū actō est hūb actiū. ¶ Con. Ego querens consiliū cōsulo: q; pro r ego ministrās. I. dās consiliū consulo te. Deinde docet quem casum regit consulo qñ est idē quod querere consiliū. Et quem casum regit consulo qñ est idē quod dare pshilo dicens. Ego rogātā. i. querens consiliū consulo te. Et sic patet q; in tali sīgione cōstruitur cū actō casu. Et ego dāns pshilo consulo tibi. r sic patet q; in illa sīgione cōstruitur cū dō casu. Consulo/ia/ut/stultū/ni.

Consultor rogitat: consultus consiliū dat

Cōsultor.
Cōsultus

¶ Auctor ponit hic differentia inter hic cōsultor/oris. r hic pshilus/ti. dicens. q; consultor est ille qui querit pshilo. S; cōsultus/ti. est ille q; dat pshilo. Et po test adiectiue declinari: vt consult⁹/a/b. sapiens. r cōparatur cōsultus/tior/issim⁹. Et etiā potest esse participiū de pshilo/eris. cōsultus sum. ¶ Con. Consultor rogat. i. petit pshilo/et cōsultus dat consiliū.

Argumentando tibi concludo te benedico
Sed te concludo cum rem te in mentia claudio

Cōcludo.

Equiuoca magistri

¶ Hic ponit autor qd hoc verbū concludo habet duas significationes. Nā cōcludere est aliquē argumētando vincere et tūc pstruit cū actō casu: vt pcludā te. i. argumētādo vincā te. ¶ Itē cōcludere est aliquē claudere in domo vel in carcere vel in castro: et tūc est pstruit actiui. et pstruit etiā cū actō casu: vt pcludā te in domo ne possis exire. ¶ Con. Ego dico bene pcludo te argumētando tibi scz tecū: sed dico bene pcludo te: cū claudo te inter mētia. i. inter muros scz in domo vel in carcere vel in castro. Itē pcludo/is/ clausi/ clausum/su. cōponitur de con et dando/dia.

Contēdo. Contendit certat/conatur diuidit effert

Uer⁹ de
maria.

¶ Autor docet hic qd pēdo/dia. habet quatuor significationes. Nā pēdere. i. cecidisse vel litigare. ang. (to stryue) Un carpo. Cōtra ppositos noli pēdere. i. i. Et in tali significatione cōstruitur cū dō casu vel abltō mediante ista pēpōne cū ita qd ille dñs vel ablatiuis signat rem cū qua iuratur cōtētio. vt volo cōtēdere tibi vel tecum in fortitudine vtriusqz dñi. Et hoc idem facit certo / tas. qñ signat pēdere. Un in angroia. Collis planicie es cū albedine certat olou. Sicut in uallo qd pede trita fuit. Et loquitur de albedine scilicet marie virginis. Dicit qd planicies collisum. i. collis suis certat. i. cōtēdit olou. i. cigno. i. cū oloue in albedine. Sicut certat niui. i. cū niue qñ nullo pede fuit trita. i. calcata. ¶ Et est conari. Ut iste pēdit vincere. i. conat vincere. ¶ Et est diuidere. vñ pōat. Nā qñ domo pēdere callid⁹ ostro. pēdere. i. diuidere. ¶ Itē idē est qd excedere. vñ stat⁹. Atqz equū menib⁹ orbē pñtus armisqz potēs pēdit vices pēdit. i. excedit. ¶ Con. Contendit certat. i. aliqd pēdit cū certat. Et sic de alijs. Cōtēdit p certare et conari est neutrum: pñ alias duas significationes est actiui: i. declinat cōtēdo/dia/pēdu/dere. contentū/tu. vel pēsum/su. in supinis. ¶ Itē pēdere est simul ire et simul rēdere. i. cōponitur de cō: et tēdo/dia/tēdu/dere. qd facit tēsum/su. et tēntū/tu. in supinis pñ pugni.

Cōtigere. Contingit notat euentum contingere tactum

¶ Hic autor docet qd ptingo/gia habet duas significationes. Nā idē est qd euenire: vt ille cōtingit mihi male. i. euenit vel accidit. Et in eadē significatione sumit aliqui impersonaliter: vt ptingit nobis vel vobis ire in cāpos/vel ptingit dum ire in cāpos. ¶ Itē contingere. i. tāgere. vt illud factū ptingit pñā vestra: est verbum actiui et cōstruitur cū actō casu. Sed in illa significatione est neutrum et cōstruitur cū dō. ¶ Con. hoc verbū ptingit notat tactū. i. idē est qd tāgo/gia/et tēgi/tāgere. Et declinat ptingo/gia/cōtigi media correpta pñā tu. in supinis. Et cōponitur de con et tango/gia/tēgi/tāgere.

Curo

Hec tria signat curo/medeo/ volo pascio

¶ Hic autor docet qd curo/as. habet tres significationes. Nā curare est idē qd mēdici vel sanare: vt medic⁹ curauit egrū. i. sanauit. Et curo est idē qd volo. i. desidero. Un quidā. Qd ego desidero curo. i. curo aliqd qd desidero. Itē idē est qd pascere. Unde Carpo. famulū tuū cura. i. pascit. ¶ Construitur hoc verbū curo/as signat hec tria scz medeo/ volo pascio. Medeo/et/as/ medicus sum mēdici. verbum deponens. i. caret cōcōlutione pñeriti. Sz acci-

Johannis de garlandia.

pit mutuo a medicor/aris. ¶ Pasco/cis/paul/pascere/pasli/ tu. in suphis.
verbu acrimu. Et si curo de hec cura re.

Dactilus est digite? pes metric? est quoq; fruct? Dactilus

¶ Hic docet autor q; hic dactilus/ll. habet tres signationes. Na idem est qd digitus. Dicitur eni a dactilo grece qd est digitus latine. ¶ Item dactilus est quida pes metricus constans ex vna longa pcedete: et duab? breuib? /sub sequentib?: vt gaudia. ¶ Item dactilus est fruct? palmaru: q; similitudinem digitoru imitari videtur. ang. (a date). ¶ Construe. Dactilus est digitus: et est pes metricus: et est fructus.

Dragma melos pondus si dragma sit genitiuus Dragma
Questio sit dragma cum dragmatis est genitiu?
Dracma notas pōd? stateris pars quarta vocat. Dracma.

¶ Hic ponit autor equocationem i ista dictione dragma. Et post ponit differentiationem dragma/me. feminini generis et prime declinationis. Et hoc dragma/na. tertie declinationis. Dicens q; hec dragma/me. feminini generis et prime declinationis signat duo. Na idem est qd melos/sodia. vel hoc melos indebit: nabit. l. dulcis castilena: vel dulcis modulatio. ang. (a longe). Et sic tali modo fiat dragma ibi vbi canit ecclesia. frequentate nobis dulcia cārica dragmata: dragmat. l. dulcis? modulationib?. Item hec dragma/me. est quoddam pondus: vt scribitur Machabeor. Duodecim dragmas argēri misit hierosolimam. et. Un. Dat scrupulus nūmū: nūmos tres dragmas sed octo Uncia dat dragmatis duodena: sed vncia libra. Isti filius docet certa pōdera. Scrupulus est pond? vni? nūmi. Dragma est pond? triū nūmorum. Uncia est pond? octo dragmaru. Et duodecim pstituit vñā libra. Et hoc dragma/tis. neutri generis et tertie declinationis. est questio siue interrogatio. vñ quoddam gen? loquendi de dragmaticis: quasi sit interrogatiu? et responsiu? per personas introductas. Ut in thecuro. ¶ Construe. Dragma est melos. l. dulcis castilena vel modulatio et pond? cū dragma sit gēus eius. Et dragma sit idem qd questio. cū dragmat sit gēus ¶ Dracma notas pond? et. Item docet autor q; dracma qñ est pond? est quarta pars stateris. Et nota q; hic stater/teris. fm autorem istū corripit penultimā in gēo. huius vero dī q; pda et penultimam in genitiuo: videlicet hic stater. Unde hec statera re. media pducit. Et est statera lingua trutine. ¶ Stater/stateris. medietas vñcie. Un. Recte dicitur stater vñcia si medicetur. Unde si vñcia ponderatur: igitur quatuor denarios: medietas illius est duodecim denarii: qui faciūt staterē Un dragma est pondus trium denariorū: q; tres denarii sunt quarta pars duodecim denariorū: q; faciunt staterem. ¶ Construe illum verbum. Dracma notans. l. significans pondus vocatur quarta pars stateris. pugul. dicit q; dracma/me. per c. est quoddam pondus sex octaua pars vñcie. Sed hoc dragma/na. per g. tertie declinationis est questio licet superius dicit. Sed pnot littera magis placet.

Dictator notat officium dictatoz honorem

Dictator.

Equiuoca magistri

¶ Hic docet autor q^d dictator habet duas significationes. Nam sicut illi q^d dictat litteras vel exercet officii dictandi. Sicut est ille q^d dictat litteras papales: q^d tale officii est in curia romana. ¶ Item dictator est nomen dignitatis: q^d dictatores olim dicebantur principes. Unde iulius cesar dicebatur dictator. ¶ Con. Dictator notat officii et dictator notat honorem: ut dictu^m est. ¶ Hic dictatur q^d is nomen habet formatu a primo supino ite. ubi dicto as. dictatu^m si tor sit dictator.

Dieta/te Est q^d dieta cibibus moderatus/iterq^d dici

¶ Autor hic docet q^d dieta/te. habet duas significationes. Nam dieta est sufficiens cib^{us} pro vno die cuiuslibet sive sit sanus/sive infirm^{us}. Vel s^{ed} in phisicos dieta est cōpetens observantia cibor^{um} sicut hōis similiter et equi. Dieta est itineratio vnius diei. Unde dicto/as. i. q^d diem ire. angli. (to iourne). Et sic de dies diet. ¶ Con. strue. Dieta est cib^{us} moderatus: q^d pro et est iter vnius diei. Hoc iter. g^{en}eris itineris. dicit^{ur} itineri. actō iter. v^{er}o iter. ablativo itinere. itine^{re} ite. in plali.

Dies Est clarus vel clara dies/clarisq^d dies sunt

¶ Hic autor docet q^d dies est equoc^{us}: et hoc propter diuersitatem g^{en}erum. Nam q^uoniam est masculini g^{en}eris tunc s^{ign}ificat certitudinem. Ut sic. Iste die fui Londonia. et quādo est feminini g^{en}eris incertitudinem significat: ut hic. Dies illa dies ire: q^d dies illa est incerta. Potest vel aliter dici q^d iste s^{er}mo est doctrinalis: nō equiuocus. docet enim q^d dies in singulari est dubi^{us} g^{en}eris: et significatur cū dicit. Est clarus vel clara dies. Et deducitur. hic vel hec dies: sed in plurali est t^{em}p^{or}is masculini g^{en}eris: q^uoniam innuitur cū d^{icit}. Clarisq^d dies sunt. id est dies in plurali est masculini g^{en}eris: et nō clare. i. feminini g^{en}eris. Unde in doctrinali scribit^{ur}. hic dabit hec v^{er}o dies: dant^{ur} hi tantūmodo plures.

Disc^{us}/ci. Est discus ludus/lecternum/mensa parapsis Discus et auroza/ tibi sit discus quoq^d mappa

¶ Hic autor docet q^d disc^{us} habet sex significationes. Nam est quiddā lud^{us} q^uod est in plābeis scutellis q^uod plecta fuerāt in aere: et ipsa scutella plūbea cū q^ualudebatur dicebatur disc^{us}. ang. (a copte) ¶ Et est idē q^uod lecternū. i. lectru^m sup^{er} q^uod clericus g^{er}it i ecclesia epistolās/lectiones: hui^{us}modi. et tūc disc^{us} d^{icitur} de disco c^{ir}c^{um} q^uod ibi discit^{ur} illud q^uod legitur. Et disc^{us} est mēsa sup^{er} q^uā comedit^{ur}. et hoc p^{ro}p^{ter} s^{er}monem hugon^{is} figurā q^uod d^{icitur} Metonomiā et est q^uoniam continēs ponitur p^{ro} contentor^{um} si mēsa poneretur. p^{ro} disco: vel q^uoniam p^{ro}tentū ponitur p^{ro} cōtinēte: ut hic vbi disc^{us} ponit^{ur} p^{ro} mēsa. Item disc^{us} est auroza: et tūc d^{icitur} a discutio/tis. q^uia tūc nebule discutiuntur. i. dimouētur ab invicē. Item disc^{us} ponitur p^{ro} mappa. ang. (a tablecloth). Et hoc p^{ro}p^{ter} s^{er}monem sic q^uoniam ponitur p^{ro} mēsa. ¶ Constructio patet. hic discus/ci. d^{icitur} de discus indeclinabile. i. rotundū v^{el} rotunditas. hec parapsis/parapsidis. d^{icitur} a parapsis. et hec apsidā/de. i. latus/eris. et est vas quadrangulū et quadrilaterū: q^uod parib^{us} apsidis. i. laterib^{us}: et mutatur b^{us} in p^{er} scribit^{ur} cū p^{er}. Et hic ponitur p^{ro} scutella que disc^{us} est p^{ro}p^{ter} s^{er}monem. Et illud vas est q^uod seruatur in mēsa de carnisu^s vel potagio: vel hui^{us}modi. Unde Juuena. Qui multa magna^mq^{ue} parapside cenat.

Johannis de garlandia.

Estitia discrimen/divisio glabra periculum

discrimē.

¶ Hic autor docet qd hoc nomen discrimē/mis. habet tres significationes. Nā idem est quod divisio. Ubi discrimino as/are. i. dividere. Et discrimē est idē qd glabra. angl. the shed of the heed. Et discrimē. i. periculū. Ubi Theodol. Nec si periclitat vite discrimina curat. ¶ Con. Discrimē est. i. signū tria scz ista. hec divisio/onio. hec glabra. angl. (a scall) hoc periculū/di. per simitopā.

Est dolus equiuocū dolus est prudētia seu fraus Dolus
Huius origo dolat/sittibi siue dolet

¶ Hic autor docet qd dolus/Al. est equiuocū ad duo. Nā idē est qd prudētia vel ars egregie vel subtiliter dolādi. Ubi dolare. i. subtiliter scindere in ligno cū instrumento ferreo. Et tūc dolus derivatur a dolo/as/are. qd superius exponitur. Et dolus. i. fraus. vñ dolosus/a/s. vt iste est dolosus. i. deceptus et plen⁹ dolis. i. fraudib⁹. et tūc dolus ē de dolo/es. fm istū auctorē.

Dicitur aula domus/turba ministra domus.

Domus.

¶ Hic autor docet qd hec dom⁹ hz duas significationes. Nā idē est qd edes vel aula in qd habitatur. ¶ Dom⁹. i. familia dom⁹. angl. the householde. Ubi de. To ta dom⁹ erunt p fenestrā. i. tota familia. ¶ Con. Domus ē aula: et dom⁹ ē turba ministra ministrās. i. seruicūs magro vel dñi suo. Wagaster/tra/trum

Deficio neutrum tibi sit significando fatiscor
Passuumq; dabit tibi respuo significabit

Deficio.

¶ Autor hic docet qd deficio/cis. habet duas significationes: transitivā scz et absolūtā. Nā deficio/cis. est idē qd defectū pati vñ deesse: vt iste lapis deficit. De ficere. i. destruere/derelinquere/respucere. vt ille deficit me. i. derelinqt vel destituit vel respuit. Ubi Porat⁹. Sectantē lentia nerui deficiūt. i. destituunt. ¶ In prima significatione deficere. i. defectū pati vel deesse est neutrum et absolutū. Scz in secunda significatione est transitivū et hz passivū scz deficior/eris/defectus/defici. i. destitui vel derelinqui. ¶ Con. Deficio sit hūc neutrum significādo illud qd fatiscor/eris/fessus sum/fatisci. hūc deponēs et est idē quod desinere vel deficere. sed pugna. dicit qd nos dicim⁹ fatisco/cis/fatiscere quod antiqui non dicebāt: sed fatiscor/eris/fessus sum/fatisci: quod et nos dicim⁹. Et sic videt qd hz bz dicit fatisco et nō fatiscor. ¶ Passivūq; dabit con qd p: deficio dabit passivū: si nō tabit. i. significabit idē quod respuo/is. i. refutare derelinquere Deficio/cis/ere/defectū. tu. cōponitur a de et facio/cis.

Deuoueo spondens/et deuoueo maledicens

Deuoueo

¶ Hic autor docet qd deuoueo/es. habet duas significationes. Primo. i. spō

Equiuoca magistri

edere/promittere: vt deuoueo tibi vnu equu. i. pmitto. Et deuouere. i. maleducere. ang. (to curse) vt deuoueo detractores. i. maledico. vñ Quid. Theſen deuouit qd te dimittere nolle. ¶ Con. Ego ſpondes deuoueo. i. pmitto: ego maledices deuoueo. Et coniungitur deuoueo/ea. me illa correpta. deuouit me dia pducta. deuouit/ta. in ſupino. i. in vtracq ſignificatione eſt actiuu: i. coponitur cu de et voueo/mea/vouit/vouit.

Deuotus Deuotus humilis/expectatusq benignus

¶ Hic autor docet qd hoc nomen deuotus/a/b. equocatur ad tria. Na eſt idem quod hic eſt hec humilis/a hoc le. Ut ſte bonus homo eſt no arrogas: ſed deuotus. i. humilis no ſuperbus. Et eſt idem qd expectatus/a/b. i. maledictus/a/b. vt dyabolus eſt deuotus. i. maledictus. ¶ Deuotus. i. benignus: vt ſte eſt deuotus homo. i. benignus. ¶ Coſtruction pſj. Deuotus dicitur a deuoueo / deuoues. i.

demolioz. Diruo/rodo/paro/demolioz hec tria ſignat.

¶ Hic autor docet qd demolioz/tris. equocatur ad tria. Na id eſt qd dirui re. vt ſic caſtra hoſtiſu demolitur. i. diruit vel deicit. ¶ Demoliri. i. rodere vt veſtes meas nulla tinea demolitur. i. rodit. ¶ Demoliri. i. parare. vt murus meus mihi demolit inſidias. ¶ Con. hoc vbi demolit ſignat hec tria. i. diruo. i. deſicio/rodo/ i. paro as. Et coniungatur demolioz/tris demolitus ſu in tri verbu deponis. Et coponitur de de et molior: moliris. i. cu difficultate conari i proprie de reb: i. molari. i. machinari/parare/fabulare/excogetare/ diſponere cu difficultate aliqd facere vel ingenioſe facere. Un hic molitur/ ois. i. artiſer vel fabricator. Un Quid nono methamor. pumilioz piratis molitor. Jafon fuit primus fabricator nauis: de de molior/tris. hec molior/ molis. i. difficultas/magnitudo/magnum pondus.

Depono. Deponit certans/commendans atqz miniſtrans. depoſitoz. Depoſitoz probat hoc/ſic quoqz depoſitum. Eſt homo depoſitoz qui pre me ſecula ponit Depoſitarius eſt pro quo ponuntur edenda.

¶ Hic docet autor equiuocationem in hoc ſubo deponit dices qd equocatur ad tria. Na deponere. i. certare: vt volo in cauſa ſua tecu deponere. vñ Uirg. in buccolicis. De grege no auſim quicqz deponere tecu. Et eſt idem qd commendare. i. in cuiusda vel tutela mandare. Depoſui apud te res meas ſecundum das. i. commendat. ¶ Deponere. i. miniſtrare: ſubſidiu dare: vt diſens munificas deponit reſuſas. Itē dicimur ſti deponit p aduerſario tuo. i. manſtrat vel auſiliu dat. ¶ Depoſitoz. i. hic autor probat qd deponere eſt idem quod commendare: dices qd hic depoſitoz/ois nomen verbale eſt idem quod commedatoz/tris hoc depoſitum/ta. res commendata in tutelam angli. (a wedde). Que quide duo nola deſcendunt ab hoc verbo depono/is. i. pbat illam ſignificationem qd depono eſt idem quod commendo. Un apoſtor. potes eſt domi

Johannis de garlandia.

non seruare depositi medi. Comendatione vel rem comendata sibi in tute-
lam. ¶ Est homo. &c. hic docet autor educatione sibi dictionis depositor.
Postea ponit differentia inter hic depositor & hic depositari. Dicit ergo in
primo qd depositor habet duas significationes. Nam depositor in vna significatione est ille
qponit fercula in mensa ante dñm suu q alio nolo de discoper. Et dicitur de
discus. disci. & fero. fers. quasi disci feres. Et depositor est idē qd comendator
vt superius exponitur. Et depositari est ille ante quem ponitur fercula: sicut
dñs vel aliquis alius sedes in mensa cui seruitur ferculis. Depositari dicitur
etiam ille cui aliquod fide comendatur &c. Depono/is/deponere/depositi
ti/depositu in supinis. actiui est fm pugul. Deponere. i. deoriam a sede vti
a dignitate ponere.

Deprecor vt dicam depriuatur et auget ibidem **Deprecor**
Deprecor oze deum mortē quoq; deprecor idem.

Hic docet autor qd hoc vbi deprecor habet duas significationes. Nam deprecari
in vna significatione est idē qd orare vel valde precari. Et in alia significatione est idē
qd non precari vel odire vel precare aliqd abesse. Et causa istius diuerse signifi-
cationis est hec prepositio de. que in cōpositione. veniens aliquā auget significationem
dictionis cui qua cōponitur: aliquando minuit vel priuat significationem.
Unde in vna significatione deprecor. i. valde precor: tūc ista prepositio de auget
significationē illius verbi in alia significatione deprecor. i. non precor: tūc depriuatur
significationē illius verbi. ¶ Et con. Ut dicā. i. si dicā deprecor: ista prepositio
de priuat. i. negat & auget ibidē significationē illius verbi deprecor. &c. Iste verus
est Quidā in hec odis: autor inuit est ad probandū qd de prepositio aliquā
priuat: et aliquā auget: qd in isto verbi vtroq; modo hoc vbi deprecor tenet.
¶ Construe. Ego deprecor. i. valde precor oze meo dñi: mortē tūc deprecor
mortē. i. odio mortē: vel precor dñm vt non moriar. ¶ Et nota ibi qd deprecor
construitur cō duplici actō: qd est verbi vehemēter transitiuum.

Destino propono promitto destino pono **Destino.**

Autor hic docet qd destino/nas. habet duas significationes. Nam destinare. i. pro-
ponere. Ut opus aliud facere destinaui. i. proposui. Et destinare. i. promittere
vt destino tibi hanc rē. i. promitto. Et est destinare illud idē qd ponere: vt sa-
tis destinat futura. i. ponit. Inter pōdici qd destinare nō habet nisi duas si-
gnificationes fm autorem sibi. i. proponere et mittere & tunc promitto sunt
due dictiones. Et tūc construe versum sic. Ego destino tibi equū. i. mitto: et
hoc mihi placet: alii aliter sentiant. ¶ Pugul. dicit qd destino / nas. i. li-
gere / mittere / deponere / acerbere / significare. Et componitur de de inter-
posita / et teneo / tenes. et est actiuum.

Hec dico significat confirmo copulo sacro. **Dico**

Hic docet autor qd dico/dicas habet tres significationes. Nam idem est qd cōfir-
mare. Ut facta ru a dico. i. confirmo. Dicare. i. copulare. Unde Uirg. Conma-
pio iungam stabili propria meo dicabo. i. copulabo.

Equiuoca magistri

¶ Et dico. I. sacrare: qd patet per ei^o compoſiti dedico/as. qd idē est qd ſac-
rare: vt eccleſia dedicata eſt. I. ſacrata ¶ Con. dico ſiſt: hec ſc^o verba con-
firmo/copulo ſacro. Et declinatur. dico/dicas/dicau/dicare/abbū p^oime cō-
iugationis: eſt actiui. dugui/ dicit q^o dicare eſt etiā idē qd vomere i cor-
put di. p^oima ſyllabā. Sed dico/dicis/dici/dicere p^oducit hāc ſyllabā di.

Digero. Digero diſpono/computo ſoluoq; cibum.

¶ Hic docet autor q^o hoc vbi digero/ris. habet tres ſiſtiones. Nā digerere
eſt diſponere. Unde Virg. Et digerit oia calcas. I. ille p^ouidet homo calcas/
digerit. I. diſponit oia. ¶ 3° digerere. I. cōputare: p^opue q^o digito/ſolui ſa-
ciūt lombardi. Ut cōputata digerit. I. cōputat. Et digerere. I. cibi ſoluere in
ſtomacho. Cū hec diſſectio/onis. I. cibū ſolutio. Et an diſſectio/eparatio pur-
ri ab impuro. Con. Ego digero vel diſpono: ſic de aliis. Digerere ſm dugi.
I. explicare/deſcribere/vel in vñū ordinare vel exponere vel diuidere/ordi-
nare vel enacquare/obuſatū deponere. Et cōiugatur digero/digers/digēſ/
digerere/digēſū/digēſu in ſupino: eſt actiui. Et cōponitur de diſpreſi-
tione inſeparab^o di: i gero/geris/geſſigerere: qd idē eſt qd facere vel admini-
ſtrare.

Diluo Diluit infirmat/diſtempo ſordida purgat

¶ Hic dicit autor q^o diluo/is. equocatur ad tris. Nā diluere eſt infirmare:
angiſo loſſe: vt quia diluitur aliq^o humore ſupueniente/dauat. I. infirma-
tur. vel ſic. Ego nō poſſum illud emplāſtrū diluere de meo vicerē. ¶ Et idē
eſt qd diſſipare: vt illi colores diluuntur. I. diſſipantur. ¶ Et idē eſt quod
purgare ſordida: vt etia eſſemus diluti a peccatis. ¶ Diluere ſm dugui. I.
delauare vel delanādo deſtruere/delere vel purgare/vel cōmiſcere/vel di-
ſſipare/liquare. Et cōiugatur diluo/is/dilui/diluere/dilutū/ru. penulti-
ma correpta: vel dilutū/ru. penul. p^oducta. Unde dilut^o ra/tū. penultima
p^oducta: et actiui. ¶ Con. hoc vbi dilui. ſiſt: ita. Infirmitatē.

Diſpenſo. Prouidet expenſis diſpenſans et miſeretur.

¶ Hic docet actor q^o diſpenſare eſt equocū ad duo. Nā diſpenſare. I. prouidere
diſponere/digere/deliberare. ¶ 3° diſpenſare eſt miſereri/miſericordie. Cū
hec diſpenſatio/onis. reſt diſpenſatio debite pene relaxatio ex actu miſericor-
die p^oueniēſ: vt dñs papa diſpenſat cū aliquo illegitimo: vt poſſit ordinari in
p^oſteriori vel episcopū vel p^oſulū. ¶ Con. Aliquis diſpenſans prouidet ex-
penſis. I. expenſa ſuis expēdēdo caſi ſicut decet i prodeſt. Et aliquis diſpen-
ſans. I. habet miſericordiā miſeretur alicui. Diſpenſio/as. frequenter uñ de
diſpendio/diſpendis. I. largiter expēdere.

Do/das. Hec tria do ſignat/concedo/prebeo/dico

¶ Hic docet autor q^o hoc vbi do/das habet tres ſiſtiones. Primo. id eſt cō-
cedere: vt do tibi hanc propoſitionem q^omo currū. Vel do. Da quęmuſ

Iohannis de garlandia.

omnipotēs de^o ba. i. cōcede. ¶ Dare. i. prebere: vt ibi. Dare & dabi^l vobis. ¶ Dare. i. dicere. Virg. S; tū ille de^o q̄s sit da tptere nobis. ¶ Con. hoc ver bū dō sūt hec tria: sc; hba concedo/na. prebeo/ea. dico/ta. Nota q̄ ista syllaba da vbiq; corripitur in do/das. & lūis cōpositi q̄n alia syllaba sequitur: vt da re/datur^o/dabat/circūdare/circūdāt/circūdabo penultima correpta. Do das est actiūm.

Qui donat prebet: pariter qui donat honorat

Donare.

¶ Hic autor docet q̄ donare habet duas sūgñtiones. Nā idē est q̄s prebe- re: vt ipse donauit illi ecclesiā. Donare. i. honorare. Vñ horat^o. Peccatū sa- tis et donatū tam rude queris: donatū. i. honoratū. ¶ Cōstrue. Ille q̄ donat prebet: pariter qui donat honorat.

Edilis custos edis: sacrista curtilis atq;

Edilis

¶ Nota differētā inter edilis & edilis: s; hic q̄ edilis est maior: sc; ille q̄ pre- est edis^o. Sed hic et hec edilis: & hoc le. i. comestibilis. Vñ archi. Inter vñ tricolos versatur questio pſice. Quis colit meliore lacus: q̄s fertalis aer. Al- nio^o q̄ terra ferax pducit ediles. ediles. i. comestibiles. vñ Garlandia. Edi- lis diuēssis edilis est gr̄atis ad esum. finita illa parte in q̄ autor tracta- uit de equocis incipientib^o ab hac lra vñ hic incipit tractare de equoc^o incip- ientib^o ab ista lra e. primo agit de equocatione ista vñ dictionis hic edilis/ lra. dicens q̄ equocat ad tria. Nā edilis. i. custos edis vel edis in absentia dñi qualis est ille q̄ custodit palatū regis vel manerū alicui^o dñi. ¶ Itē edilis. i. sacrista ille sc; q̄ preest custodie ecclesie vel tēpli. Unde illud. Rogabās edi- lem vt oratorū aperiret. ¶ Itē edilis. i. curilis quasi iuxta alios curilis. & est nomē dignitatis q̄ olim rome circuebat ciuitatē & exploraret si alique dom^o essent rumoris quas ita um feceret emēdari ne essent dedecori ciuitati. Ad q̄s ptinebat officiū spicere ne morbose carnes a carnificib^o viderentur: ne etia morboſa a lalia intraret ciuitatē vel curiā vel capitolū regis vel impe- ratoris: ne dē illi corrūperēt. ¶ Con. Edilis est custos edis. & est sacrista at q̄ curilis. & s; curilis de hec curia/rie. q̄ ad talē dignitatē eligebatur vñ de curia regis vel imperatoris. Edilis s; de hec edis/edis. Et pōt dedinari hic & hec edilis: et hoc le. aliqd pertmens ad eodem.

Euentus casus: euentus sit tibi finis.

Euentus

¶ Hic autor docet q̄ euentus h; duas sūgñtiones. Nā idē est q̄s casus: vt hoc mihi accidit ab euentu. i. casu. ¶ Et est idē q̄s finis. Vñ Quid^o. Quisq; ab eue- tu facta notāda putet. i. quisq; putet facta sua notāda ab euentu. i. a fine. ¶ Con. Euentus sit tibi casus. i. fortuitus & euentus sit tibi finis.

Electrū gūmi gemmam notat atq; metallum

Electrum

¶ Hic docet autor q̄ electrū/tri habet tres sūgñtiones. Nā electrū s; quoddā gen^o gūmi q̄s ita lra de arborib^o ang^o. (gūme) Quid^o. Inde fluunt lacryme ita lra q̄ sole rigeſcunt. Inde armis electra noua. ¶ Electrum est quedam

Equino. Gar.

DD. I.

Equiuoca magistri

gemina q̄ puenit ex illo gūm postq̄ calore solis fuerit induratu. Itē electz est quoddā metallū. angl. (peautre) hys tertiā partē auri ⁊ quartā partē argēti qđ aliqñ inuenitur in venis terre: ⁊ tūc dī naturale. Aliqñ cōponitur ex illis duob⁹ metallis p̄ficietis. I. cōmixtis ad inuicē: tūc dī artificiale. Sz naturale lōge meli⁹ est artificiale: vt dicit 3⁹ idor⁹. ¶ Cōstrue. Electrū nota t gūm ⁊ geminā ⁊ metallū. hoc gūm in dēdinab de generaliter est oē illd quod fluit ⁊ stūlat ab arborib⁹: ⁊ dī de hec gutta/te. ¶ Electrū dī ab elio qđ est sol: qđ ad radiū solis possit clarus auro ⁊ argēto fulget ⁊ refulget.

Elenchus Laus syllogismus: lapis est preciosus elenchus

¶ Hic ponit autor equocationē s̄r⁹ dictionis elenchus/chyl. dicit⁹ q̄ equocat ad tria. Nā elench⁹ dī titulus / libri. I. lux / libri: q̄ illuminat / libri: sic videtur q̄ ista sit corrupta: qđ dicit laus: sed huius laus est vel lux intelligitur de tutu: solū. Un euangelis s̄m Lucam sic intitulatur. Elench⁹ luce. I. titulus. ¶ Et elench⁹ dī lapis preciosus possit in superficie ornament⁹: q̄ illuminat: ⁊ quicunq; lapides preciosi in loco notabili possit: dicitur elench⁹. Un Iuuenalis Burū⁹ extitit magnos p̄misi elenchus: et tūc dī ab elio qđ est sol: sicut titulus a tyran: q̄ titulus est. elench⁹ illuminat / libri: sicut sol illuminat mundū. Elench⁹ in logica dī quoddā gen⁹ argumētis: scz syllogism⁹ cōtradictori⁹: ⁊ tūc dī de en qđ est cōtra ⁊ lexis qđ est sermo vel dictio. I. cōtradictio. ¶ Cōn. Elench⁹ est lux. I. titulus / libri: elench⁹ est syllogism⁹ cōtradictori⁹: ⁊ elench⁹ est lapis preciosus. ¶ Syllogism⁹ cōponitur a syn qđ est con: ⁊ logos sermo. Unde syllogismus qñ collectio ⁊ p̄fectio sermonis.

Hemus. Rex hemus mons est hemus trax et canoꝝ hem⁹

¶ Hic docet autor q̄ hic hemus / m. hz tres significationes. Nā hem⁹ est ppriū no mē cuiusdā regis. hem⁹ est quiddā mōs in tracia. Trax. I. homo de tracia habitans iuxta illū montē. hem⁹ est canoꝝ. I. cānus vel sermo. Iugui. dicit hoc hemum / hemi. I. sermo vel modulatio.

¶ Cōstrue. hemus. I. rex / hemus est mons. trax. I. aliqđ de tracia scz mōte dī lo: et hemus est canoꝝ. I. cantus.

Clemētū. Littera p̄ncipium documentū sunt elementū

¶ Hic autor docet q̄ hoc elementū / t. hz tres significationes. Nā idē est quod littera. Et idem est quod p̄ncipiū. Un Stat⁹. Progenies ritusq; tuos elementa p̄mte. clemēta. I. p̄ncipia. Itē idē est quod documentū. I. doct. Restat vt his ego me ipse regam solerq; clemētis. ¶ Cōstrue. Littera p̄ncipium et documentū: hec tria sunt elementū.

Erugo Aeris erugo tempestas dicitur esse Erugo quoq; rubigo que nascitur ere

¶ Autor hic docet q̄ erugo / m. s. equocatur ad duo. Nā erugo est tēpestas

Johannis de garlandia.

aeris que destruit legetes. Et ergo est rubigo q̄ sumit es et alia metalla
ang. (rust. i. b̄i ergo ab erodo d̄s. q̄i erodit. i. destruit erodēdo legetes/me-
talla. Unde eruginosus/a. ū. i. rubiginosus/a. ū. ang. (rusty) ¶ Con. Ergo d̄i
esse tēpestas aeris. ang. (mylde) quoz pro v̄t ergo est rubigo q̄ nascit̄
.i. prouenit ere. i. de illo metallo.

Dicitur estus amor/ seruo/ maris et calor/ estus Estus ui.

¶ Autor hic docet q̄ estus/as/ū. habet tres significationes. Nā idē est q̄ amor
oris. vt vni^r estu virginis accipior. i. amore. Et est idē q̄ seruo/ vel flux^r ma-
ris. Unde claudianus. Oceanūq̄ p̄ estu metaur̄q̄ estu. i. seruo/ vel fluxum.
Et ē idē q̄ calor estat̄. Ut cap^o calet magno estu. i. calore. ¶ Cōstructio p̄z.

Est examen apum colectio/ lingua bilancis Examenq̄ aciem iudiciumq̄ notat

Examen.

¶ Hic autor docet q̄ examen s̄ḡt quatuor. Nā est collectio apū. anglice. (a
swarm of bees) Et est idē q̄ lingua in tritina vel in balance. ang. (a tongue
of a balance). Et est idē q̄ acies. i. exercitus. Unillud. Examē sp̄colarū ca-
stra redit ad p̄p̄tia. ¶ Et est idem q̄ iudiciū. vt vestroq̄ examine pendet
.i. vestro iudicio. ¶ Cōstructio p̄z. hoc examē/ m̄is. Un examē/as/are.

Emulo/ inuideo sequo/ emulo/ emulo/ hortor Emulus inuideam sectam designat amorem

Emulo/

¶ Autor docet hic q̄ emulo/ aris. s̄ḡt tria. Nā emulari. i. inuidere. Ut ille
emulatur m̄hi. i. inuidet. ¶ Emulari. i. sequi vt emulemur honestos. i. seq̄-
mur. ¶ Emulari. i. hortari vt emulo/ vos dei emulatione. i. hortor vos mo-
neo vos. ¶ Sed vtro dicitur b̄ito q̄ idē est q̄ indigno/ aris. Un in euāgelio
Vos emulamini m̄hi vestrū hoīem feci sanū. Idē est q̄ amare vt in ep̄sto-
la pauli. Emular vos dei emulatione. i. amo vos amore dei ¶ Idē est quod
cōtendere vt in p̄po. Noli emulari in malignātib⁹. i. noli contra malignātes
contendere emulos. ¶ Emulus ēē. Hic dicitur similiter q̄ emulus/a. ū. a q̄ d̄i
emulo/ aris. s̄ḡt tria. Nā idē est q̄ inuid^r/a. ū. vt sic est emulus m̄hi. i. in-
uidus. ¶ Idē idē est q̄ sequē. Lucan⁹. Stimulos dedit emula v̄tr⁹. emu-
la. i. sequēs. Emulus. i. amās vel hortans vt Simus emuli dei. i. amatores.
¶ Con. Emulo/ dum inuideo. ēē. Emulus designat inuidē. i. inuidū. i. sectā
.i. sequentē. i. amorem. i. amantē. i. est locutio metonymica.

Pertinet est prodest: pariter contingit et extat Est. Dicitur esse iuuat insinuatq̄ statum

¶ Hic autor docet q̄ hoc b̄bū est habet sex significationes. Primo. i. petinet vt est
magistrū legere. i. p̄nec. ¶ Idē q̄ prodest vt est legere. i. prodest legere.
¶ Et est idem quod p̄tingit. Un p̄ficiamus vt est quando clementium diu-

Equiudca magistri

ditur. i. contingit. **Elementū dū dicitur.** i. cōtingit. **¶ Et idem est qđ extat:** vt hec domus est ex tecto et pariete. i. extat. **¶ Et idē est qđ uiuat:** vt in hoias tio. **Et qđ pđre ten⁹** est. i. uiuat. **¶ Et idē est qđ insinuat statū:** vt bñ est mī bñ. i. in bono statū sum. **¶ Cōstrue.** Est. i. pmet: est. i. pdest: est. i. cōtingit: est. i. extat: est bñ esse idem qđ uiuat: qđ p et est insinuat statū.

Exando. Exando patitur et perficit insuper haurit.

¶ Hic autor docet qđ exando/clas. bz tres sñtiones. Nam exandare idē est qđ pati: vt exancio te facere qđquid tu vis. i. patior te facere. **¶ Et idē est quod pficeret:** vt nondū hoc op⁹ exandant. i. pfeci. **¶ Et idē est qđ haurire:** vt iste exandauit cibū vni. i. haurit. **¶ Con.** Exando scz sñt ista. patior/ris. perficio/cf. **¶ Insupet** et haurio/hauri/haurire. **¶ Et bñ exando de ex** et hec anda/ande. i. ro ta hauritola cū qua aliquis haurit aquam de fonte.

Exhibeo. Exhibet hoc verbum designat quatuor ista Demonstrat/presentat/alit/pariter dat abunde.

¶ Hic docet autor qđ hoc vbi exhibeo bes. bz quatuor sñtiones. Nā idē est qđ demonstrare: vt exhibeas nobis istas tuas. i. demonstras nobis. **¶ Et idē est qđ pñtare:** vt exhibet⁹ istū clericū. i. pñtamus. **¶ Et idē est qđ alere:** i. nutrire. vt auis exhibet pullos. i. nutrit. **¶ Et idē est qđ abunde dare:** vt iste mihi exhibet pecunias. i. habūde dat. **¶ Cō.** hoc verbū exhibet designat quatuor ista scz demonstrat et. Exhibeo/bes/bui/bere. exhibitu/ni. verbū actiū cōponitur de ex et habeo/bes/bui/bere.

Exigo. Exigit exquirat vult perficit et iaculatur

¶ Hic autor docet qđ exigo/gis. equocat ad quatuor. Nā exigere idē est qđ exquirere: vt iste exigit a me vbi rex est. **¶ Et exigo.** i. volo: vt hoc exigo fieri. i. volo hoc fieri. **¶ Et idē est qđ pficere:** vt nondū hoc op⁹ exigit. i. pfeci. **¶ Et idē est qđ iaculatur:** (to caste a darte). i. extra iacere: vt ignis exigit a se scintillas. i. iaculatur. i. iacet a se scintillas. **¶ Exigo/gis/exigere.** exactū/ni. in supinis. **¶ Vbi actiū:** cōponitur de ex et ago/gis. **¶ Exigit expellit extorquet pñcit a tps.** dū dicit et repetit simpliciter qđ petit. **¶ Diuidit expellit agit extra cogo sequitur.** **¶ Inuiste petere vbi denotat exigo vere.** **¶ Dicitur exactor:** inuiste qđqđ petitur. **¶ Inuenitur a Socrate qđ mutat⁹** ab amico et vidēs eius yrore iurgiosam dixit ei **¶ Quare nō exigeret.** i. expelleret mulierē. **¶ Qui respondit.** Domi addisco quale me foris exhibeo. **¶ Sñt ergo exhibeo idem qđ ostēdo.**

Excipit. Excipit excludit/accusat/suscipit assert

¶ Hic autor docet qđ excipio/pis. idē est qđ excludere: vt excipio te ab illis. i. excludo. **¶ Et idē est qđ accusare:** vt iste excipit cōtra me. i. accusat. **¶ Et idē est quod suscipere.** anglice (to welcome) vt mulier quēdā Martha nomine

Iohannis de garlandia.

exceptit illum in domū suā. Et idē est qđ afferre. Ut iste est except^{us} in alt^o.
clauso. i. sursum portat^{us} in alt^u. ¶ Excep^{io} p^{ro}p^{ri}o/cep^{it} pere except^{us} / tu. in su-
p^{er}mo. s^{ed} actiū. cōponitur de ex et capio/pis.

Expeditio.

Denotat expeditio p^{ro}dest decet et manifestat.

¶ Hic docet autor qđ expeditio est idē qđ p^{ro}dest: vt ibi. Expedit vt vn^o mo-
riatur pro populo. ¶ Expedit. i. decet: vt hic. Expedit insignē p^{ro}meruisse vi-
rum: expedit. i. decet. ¶ Itē expedit. i. manifestat: vt expedit se illis. i. ma-
nifestat. Satis facilis est ista. ¶ Expeditio cōponitur de ex et hęc pedica qđ
est quoddā instrumentum capiendi pedes animalū.

Venditor exponit merces probleuma magister Expono.

¶ Hic autor docet qđ expono idē est qđ mōstrare. anglice. (to shewe or to ley
forth) sicut mercatores mōstrāt res suas quas vēdere volūt. ¶ Itē expone
re. i. gloriare vel p^{ro}ponere sicut magister exponit. i. gloriat^{ur} vel p^{ro}ponit aliquod
p^{ro}bleuma. i. difficilem questionē. ¶ Cōstrue. Vēdit^{or}. i. mercator exponit. i.
mōstrat merces suas qđ vult vēdere: et mag^{ister} exponit probleuma. i. difficile
questionē. ¶ Et d^{icitur} probleuma prim^o fructus argēti. Et cōponitur de p^{ro}thos
qđ est prim^o et leima qđ est sumptio vel fruct^{us}: quasi p^{ro}ma sumptio vt primus
fructus argēti. Et exponere est verbum actiū: et cōponitur de ex et pono/
nis/sui/ere.

**Ergo p^{ro} causa finem seruabit acutum
Est illatiuā cum p^{ri}imum seruatur acutum.**

Ergo

¶ Hic autor docet qđ hęc dictio ergo qñ s^{ignificat} causam acut^{am} vltimā syllabam
et si inueniatur aliter qđ causatiue: tūc grauat vltimā et acut^{am} primā: iuxta
regulas traditas de accentu. Et nota qđ apud antiquos decimabatur. hoc er-
g^o/erg^o/ergo. Vñ Virgilius in eneid. Ill^{ud} ergo veni. i. p^{ro}pter causam vt p^{ro}
causa ill^{ud} veni. Itē Grecis^{us} cap. de tropi. in fine. Si qđ dicat ergo sui: sed
alms ibi ergo. i. causa. ¶ Con. Ergo p^{ro} causa. i. qñ ponitur causatiue et.

Et tria significat/exponit/copulat/quat

Et

¶ Hic docet autor qđ ista p^{ro}dictio et aliqñ ponitur expositiue p. i. Unde Qui-
dā. i. ac deus et melior lūe natura dirimit. Sic cōstrue verbum hūc. De^{us}
et melior natura (hoc est) de^{us}. i. melior natura dirimit. i. amouit hanc lūē. i.
dicordia: et sic tenet ibi. Et alibi. Iudica me de^{us} et discernere causam meā. dis-
cernere tenet ibi expositiue. Itē et aliqñ tenetur cōstrue. i. vniuit: vt corpus et
aia sunt vn^o hō: ita scz qđ corp^{us} vniū ale et aia corpori. ¶ Con. Et ista p^{ro}dictio
s^{ignificat} tria. i. pōt poni tripliciter: exponit. i. ponitur expositiue. copulat. i. ponit^{ur}
copulatiue: equat. i. ponitur equatiue vel vniuit et.

falce puto vineta: meto lata: tondro p^{ro}ata

Falx/ cis.

¶ Cum illa parte in qua tractauit autor de equiuocis incipit^{ur} ab e/ hic

DD. iiii.

Equiuoca magistri

persequitur tractatio de dictionibus incipientib⁹ ab f. Et primo de hac dictione hec falx/cis. Dicitur q^d habet tres significationes. Nam hec falx/cis est alio instrumentum quo vindemiatores abscondunt vites vel putant. i. amputant vites. anglice (a vine knife) ¶ Et est vindemiare. i. vites amputare. Vt vus vinea auferre. ¶ Item hec falx/cis est instrumentum quo messores metunt segetes. ang. (a hook or a scythe) ¶ Falx est instrumentum q^d prouta tondetur. ang. (a scythe) Falx/cis de hec falx/cis. i. est falx quedam herba. ang. (fern) q^d primo filix (scilicet) debet esse falce. ¶ Con. Ego puto. i. amputo vinea. i. vites cum falce. i. cum tali instrumento: et ego metofata. i. segetes cum falce: et ego ideo prouta cum falce.

Flamen Hoc flamen flatus/hic flamen presbiter illud Dicitur a flo flas/sed a filo dicitur ille

¶ Autor hic docet q^d flamen est equocum ad duo. Primo. i. hic flatus / tms / tun. i. dedinat hoc flamen / mis. i. de flo / flas / flaut / flare / flaut. Item flamen / mis / dicebat sacerdos Jouis. i. tunc est masculinus. Et derivat de flo / as / au / are. i. tunc de flamen: qui flamen: q^d reliquas a collo pedentes p^{er} fila portabat. ¶ Con. hoc flamen de: flatus. hic flamen / mis. de: presbiter Jouis apud gentes. Illud scilicet flamen q^{on} est neutrum. de: a flo / flas / flare. Sed hic flamen de: a filo / as. i. fila deducere: vel a filo / li. ang. (a thread)

Faselus Significata faselus habet duo cymba/legumen.

¶ Hic docet autor q^d faselus significat duo. Nam idem est q^{od} cymba / be. ang. (a cock boat. i. parua nauicula. Unde Lucan⁹. Tenuis fuit faselo. i. cymba. ¶ Faselus vocatur quoddam legumen. i. tale semine de quo fit legumen. Uirgile. Sive ro vitia ferres tenuemq^{ue} fasellum ¶ Nota q^d faselus p^{er} cymba femininum genus de: a phase q^{od} est transit⁹. Sed p^{er} legumine est masculinum genus: i. de: a faggy q^{od} est comedere. ¶ Con. hoc nomen faselus h^{ab}et duo significata. i. duas significationes duo dicuntur hec cymba / legumen. ¶ Hoc legumen / mis. i. hoc legum / gi. derivatur a lego / gi. i. est semine cum libet herbe de quo fit potagium: vt pua / faba / vicia / auena. Nam antiqui legebat. i. colligebat semina meliora vt potagium faceret. hec faseia / ie. est quedam insula grecie: i. gen⁹ legaminis i. marime habundat in eadem. Et inde hoc faselarum / rum. i. herba faseli. Et possumus per p^{er} p^{er} fm quod consideratur origo vel reductio ad latinum.

Fatu/ti. Constellatio moris parce responsa deorum Euentus rerum signantur nomine fatum

¶ Hic docet autor q^d fatu / ti habet duas significationes. fatu. i. constellatio. vt de fata regunt hoies. i. constellationes. Et fatum. i. moris: vt ibi. Quos regit vicia fata. i. moris. Et fata. i. parce / aru. vt promittere tibi fata ruina. i. fata. i. parce. i. est responsa deop. hec parca / ce. Quis. Ene quoq^{ue} in fatu remissis affari tempus. Infatu. i. responsum p^{er} deos. Et fatu. i. euent⁹ reru. ¶ Constellatio mons est et signat in hoc nomine hoc fatum / fati.

Johannis de garlandia.

**Hic fedus turpis/hoc fedus dicitur pignus
Nam veteres fedo iungebant federa porca**

Fedus

¶ Hic docet autor qd fedus habet duas significaciones. Primo idē est quod hic dicitur turpis/hoc turpe. Et tūc declinatur sic. hic fedus/declinatur/hoc fedum/ad lecturam. i. turpis/fetidus/da/dū. Et est idē quod pignus/pignoris. Et tūc declinatur hoc fedus/federis. i. vinculi pacis/angl. (a bade of loue). et tūc declinatur a fedus/da/dum. Nā antiqui qñ vellent fedus. i. vinculi pacis et cordis mire acceperunt vnā fedā: et vlem porcā: et vitraq; pars q erat p porcis dīs federāda sicut in vitraq; parte porce: et occidit eam fede. i. turpiter ligna q ille qui a pacis federe resiliat esset tā turpiter occidendus sicut illa porca fuit occisa. ¶ Con. O lector dicitur fedus qñ declinatur per hic: vt hic fedus esse idē quod turpis. i. vilius. Sed dicitur hoc fedus qñ declinatur p hoc: vt hoc fedus/federis. esse idē qd hoc pignus/pignoris. Et est pignus prout hic luminatur cōfederatio vel confirmatio a mortis.

**Arbor/homo/volucris/pr pulus/provincia fenix fenix.
Atq; genus cythare ceule i dicitur esse.**

¶ Hic docet autor qd fenix aliqñ est arbor quedā que alio noie vocatur palma/angl. (a palme) fm quosdam. Et fenix est propriū nomen cuiusdā viri. i. fratris Cadmi. qui fuerit filius regis grecorū: scz fenix/silix/et cadmi. quorum europa fuit foror. Virgilinus. Custodes lecti fenix et durus virens. Fenix est quedā volucris q est in Arabia: et est vnica in mūdo. Vixit enī p quingētos annos: et tunc incēdit seipsam de cuius cinerib; alia surgit. Et est phenix vna species per se qñ est volucris: et sic impossibile est q moreretur oīno. Et mirū est vnam autem cōstituere speciem. Unde quidam. Vna cum sit autis fenix res particularis. Quis nō miratur si pro specie reputatur. Itē phenix est aliqñ natus de phenice: quedam patria: et tūc phenix est noīe gēale. Phenix est illa provincia. i. patria. Fenix est quoddam instrumentū factū scz cythare ad modum phenicis.

¶ Construe. fenix dicitur esse ceule legi idem sicut legi quedā arbor: et quidā homo quedam volucris et populus ex provincia: atq; pro vter fenix dicitur esse genus cythare. scz instrumentum.

Florescit ferula/percutit et ferula

Ferula.

¶ Hic docet autor qd ferula/le. aliquando est quedam herba q crescit in Sardino monte. Unde Virgilius. florentes ferulas et grādia lilia carpēs. Item ferula/le. est aliud instrumentum quo discipuli percutiuntur in manibus quod et alio nomine palma torū appellatur/angl. (a palmer). Et dicitur sic: qz olim fiebat de illa herba que ferula vocatur. Et potest generaliter iungi p oī herba que verberat. i. boleus/angl. (a paddokstole) Vñ Quis. Quia duppedem ferula dum malus viget cōgros. Et dicitur ferula a ferio/ferio/percuti/ferire. i. percutere. ¶ Construe. ferula. i. illa herba florescit: et ferula. i. palma torū percutit.

Equiuoca magistri

Ficus.

Hic ficus est morbus: hec ficus fructus et arbor.

¶ Autor hic docet q^d ficus aliquando est quidam morbus: tūc declinat^r hic ficus/as/ut masculini gñis. hec ficus/as/ut femini gñis est quedā arbor et fruct^r illi^r arboris ang^s. (a fygge/or a fygge tree) Sed pro arboris ficus est femini gñis t^r scēe declinationis. vñ & rectius. Est ficus morbus est ficus fruct^r et arbor. Idē hic p^r morbo: sed dicas pro reliquis hec. Un al^r us. Arbo^r de fico matras collige fic^r. Sed timidos ficus null^r mibi mī: tat amī^r. Tū inuenitur hec ficus/fici/fico. scēe declinationis p^r fructu. Un Hieremie. xlii. cap. Et ecce duo calathi pleni fic^r positi ante templū dñi. ¶ Itē Marci. xi. p^r medio. Nō enī erat tēp^r ficor^r. ¶ Con. hic ficus est morbus: sed hec ficus est arbor vel fructus. Et d^r fic^r a fecūdus/a/ū. q^r fecūda est q^r bis vel ter in anno profert fructum.

Finis.

**Finis est consumens consummatio finis
Est proprium finis quandoq^r fit actio finis
Cuius plurale regiones dicimus esse**

¶ Hic autor docet q^d quatuor modis d^r finis. Nam finis d^r aliqñ consumēs. v^t ignis est finis destructionis vel cōsummationis domus. Et tunc finis tenet se ad modum forme. Aliqñ d^r consummans. i. perficiens: v^t finis adest operi. Et finis est propriū nomē causādam mulieris. Et finis est actio aliquis rei: v^t finis vini est meditare potantē. ¶ Cōstrue. Finis tē. Cui^r plaras le tē. Autor docet hic q^d finis in plurali nūero signat regiones: v^t ibi. Transi iunctus per medias fines decapoleos. i. per medias regiones. Et declinat^r. hic vel hec finis dubii gñis in singulari. Sed in plurali hī fines tñ masculini gñis. Sed pro noīe mulieris d^r hec finis tñ.

Focus.

Est altare focus: focus est locus et focus ignis

¶ Hic docet autor q^d hic focus/foci. aliqñ idē est quod altare. Virgil^r. Et munera libo intemerata focus libo. i. offero munera intemerata. i. pura sacrificia: ibi focus intelligē. i. altar^r tē. ¶ Et foc^r est ille sup^r quē sit ignis. ang^s. (a herre) Et focus est idē quod ignis. Et dicitur a foueo/ues. q^r fouet membra frigida. Vel dicitur a phos grece q^d est lux: latine: q^r focus lucent altanti bus. ¶ Constructio patet.

Frons.

Frons frondis foliū: frons frōtis pars animalis.

¶ Hic docet autor q^d hec frons est equocū ad duo. Nā frons est idē quod folium. Unde Virgilius. fronde super viridi tē. Et tunc facit frondis igo. Et aliqñ frons est pars capitis hoīs siue alter^r animalis. Un Cat^ro. Fron te capitata post est occasio calua. Et tūc facit frontis in gñō: t^r est semper femini gñis.

Iohannis de Garlandia.

¶ Construe. Frona faciens frons in quo est solis / frons faciens frontis in quo est pars animalis. L'homine vel alterius.

Est fornicus arcus templi / fornicus lupanar.

¶ Hic autor docet q' fornicus nictus habet duas significationes. Nam fornicus est arcus lapideus sic dicitur: q' de tortura fornicis extrahitur. Vel q' curuat' sit vt fornicar. Et q' meretricis solent meretricari in huiusmodi fornicibus. Ideo et fornicus dicitur lupanar. i. domus meretricis. ang. (a bordell house) Ideo dicitur fornicus quia si forma necesse. I. a. l. a. m. q' anima est forma nostra. Et fornicus corrumpit penultimam in gto: i. est masculini generis. Hic fornicus igitur penultima correpta. Vbi Iuuenalis. Lenoni pueri quicunque in fovea nati. Ite differetia est inter fornicum et fornicar: vt patet per verbum. Est fornicus arcus sed fornicarisa peruratur.

¶ Con. fornicus est arcus templi pro vt fornicus est lupanar. i. domus meretricis: i. dicitur fornicus a fornicar. et. fornicus est arcus triumphalis: vt habet proverbia. et. vbi dicitur. Dissipa impios rex sapiens. I. debes dissipare perturbatores boni coe. Et incurva super eos fornicem. Arcus triumphalis qui antiquitus erigebatur habita victoria de inimicis.

fucus apud / fucus color / est deceptio fucus

fucus

¶ Hic autor docet q' fucus habet tres significationes. Nam fucus est apud nos melissae canopo. id est amara aculea. ang. (a drone). Et fucus est color adulterinus et falsus. Vbi Boetius. Mulieris fucus perfusus. Et aliqui ponitur pro deceptio. est in hymno. Sunt multa fucus illa. fucus. i. deceptio. Ite aliter. Ad est in multis viris quibus esse videtur. Deceptus fucus luminis nostra sua.

fungus boletus / et fungus dicitur ales.

fungus.

¶ Hic docet autor q' fungus habet duas significationes. Nam fungus est boletus. ang. (a paddo bole) Vel est quedam avis. ang. (an ostryshe) q' vt aliter dicitur est avis q' comedit ferrum. i. ferreos clauos. ang. (house nyles) fungus non dicitur a fungere / fungere. fm vocat' sed a defungere / defungere. fm significationes. Defungere defungere. i. mori: q' comeditur fungus (sicut plures faciunt in partibus) trans in terra) septem moriuntur. Vbi Marcialis coeno. Defunctos fungus homines matrem negabis. Boletus leticia causa fuere tul.

furfur avis / furfur quoque sit purgatio mellis

furfur

¶ Hic docet autor q' furfur habet duas significationes. Nam furfur est quedam avis q' alio nomine dicitur furfurio / onis. q' furfure ymit. Et furfur est purgamentum farri et farine q' alio nomine dicitur bicinnus. ang. (brande). Et tunc est masculini generis: non vere sicut dixerunt quidam contra quos dicitur veritas. Furfur quoque dicitur semper de furfure ymit. Et sic dicitur q' furfur pro purgatione bladi semper est feminini generis. Sed pro resolutione in vinum est neutri generis. Unde scribitur. Ut sic scabies per furfura victa notatur.

Equivo. Gar.

CC.I.

Equiuoca magistri

Futile.

Futile has est hoc quod cuncta recepta refundit
Sic homo inutilis est/ qui dissipat oē quod audit.

¶ Hic docet autor qd hic et hec futiles/et hoc le. eduocatur ad duo. Nā futi-
lis dicitur res vel vas illud qd nihil potest retinere in se infusum. Et hinc transla-
tione facta. futilis dicitur homo vanus/ superfluous/loquax/ qd nihil scit celare nec
audita potest retinere. Et dicitur futilis ab hec futis/vis/ti. Et futis est quoddā
vas habēs oclatū et amplū/fundū vero acutū/simū adeo qd stare non potest
¶ Con. hoc vas. i. illud vas est futile quod refundit cuncta. i. oia recepta i eo
Sic homo est futilis qd dissipat. i. dissipādo loquitur omne illud qd ipse audit
ap alius.

Facio.

Cum facio/libo/conuenio/noceoqz

¶ Hic autor docet qd facio/cis. habet tres significationes. Nā facere idē est quod
libare. Unde Virg. Cū facio vitulam pio frugib⁹ (pe venitor/cū facio. i. cū facri-
fico. Item idē est qd cōuenire. Unde Ouid. Vedece facit ad scel⁹ omne mun⁹:
faciunt. i. cōueniunt. Et facio. i. noceo. Unde Ouid. Per vicerem misero que
facienda tela. facienda. i. nocētia. ¶ Itē differentia est inter facere et creare
facere est aliqd cōponere ex preiacta materia. Sed creare est aliqd face-
re ex nihilo. Unde quidā. Ex aliquo facere est: ex nihiloqz creo.

Facinus. Dicitur facinus factum pariter scelus atqz nefandū

¶ Hic autor docet qd facin⁹ h̄ tres significationes. Nā aliqd sumi⁹ in bona signifi-
catione scy p factor: hoc semp dīcitur ex adiecta scy ex adiectio secū veniēti
in pstructione: vt pulchru facin⁹. Et facin⁹. i. scelus. i. malū factū. Et est idem
qd nefandū. i. malū vel malignitas. Et dicitur hoc facin⁹/oris. de facio/cis.
¶ Cōstruc. Dicitur facin⁹ esse factū. et dicitur pariter facin⁹ esse scelus. i. flagitiū/pec-
catū malū factū: et etiam dicitur facin⁹ esse nefandū.

Facultas

Artem diuitias ius signat sola facultas

¶ Hic autor docet qd hec facultas/atis. eduocatur ad tria. Nā est idē qd ars
vel scientia: qd reddit hominem facilem et potentē ad respondendū obuiantib⁹
sibi. Et facultas est copia diuitiarū: vt ibi. Inter opes multas cū sit mīp̄o-
la facultas. Lōdonis vel parisi⁹ dego tātal⁹ aliter ego. Et facultas. i. ius vt
possibilitas. ¶ Con. hec sola facultas signat tria. scilicet/ars/scientia/diuitias. i.
copiā diuitiarū/ius vel vim: i. credo qd melior līa. i. possibilītas. Facultas
dicitur de facili vel facilitas.

Fallo/lis. Fallo falsificans: sed fallo decipiendo

¶ Hic docet autor qd fallo habet duas significationes. Nam est falsum facere vel
falsum dicere. fallere. i. decipere aliquē in verbis. Unde falsus/a/ū participiū
Et falsus/a/um nomen. Sed falsus quando est participiū: tūc idē est qd de-
ceptus: vt ego sum fals⁹. i. decept⁹. Fals⁹ nomen est ille qd fallit. vñ ille est fals⁹

Johannis de garlandia.

qui credentes verbis suis fallit et decipit. Quales sunt multifacundo fami-
ne culte. fallo/lo/feello/Aere/fallim/lo. in supmo verbo actiui: cuius actio
sepius modernis dieb' apud doctos frequenter: et passionē illi' plurimq;
nos simplices experimur. ¶ Cōstrue. Ego fallificans. i. faciens fallum fallo:
decipiendo. i. qñ decipio.

Fert patitur dicit fert cupit atq; gerit

Fero fers

¶ Hic docet autor q' fero equocatur ad quatuor. Primo. i. pati. Uñ. Cū pa-
timur ferim': facimus tñc qñ ferim'. Prīmū ferim' corripit penultimā: est
idē qđ patimur. Secundū ferim' producit penultimā: i. idē est qđ putim'
de ferio/lo/ire. i. percutere. ¶ 3tē fero. i. dico. vt cesar fertur viciisse pompeii.
i. dicit. ¶ Et fero. i. cupio: vt ibi. Fert alim' causas tantarū exprimere rerū. i. cu-
pit. Unde Quidi'. In noua fert animus mutatas dicere formas. i. cupit. Et
fero. i. gero. Unde illud. Medius per equora pontifert ptedā. i. gerit vi' por-
tai. ¶ Fero/fero/nult/latū. verbum actiui est anomalum.

**Bis duo polisena componens dat fero verba
Effert et confert defert et deniq; differt**

Fero fers

¶ Hic docet autor q' fero dat quatuor composita de se: quorū quodlibet est
equocū per se. Et sunt illa effero/confero/differo/et defero. Quorū signi-
ficationes hic patebūt. ¶ Con. Voc' h'ba fero fers cōponitur. i. faciens cōposi-
tionē dat bis duo. i. quatuor h'ba polisena. i. plurimū sensū. i. signi-
ficationē. ¶ Poli-
senus/a/n. cōponitur de polis quod est pluralitas et senes grece quod est
sensu latineq; plurimū sensuum. Et illa quatuor h'ba cōposita sunt ista scilicet
effert et confert. i. c.

**Extollit dicit fert funus terminat effert
Portuus elatus: elatus sitq; superbus**

Effero

¶ Hic docet autor equocationē istā h'bi effero effera: qđ est primū de quatuor
si cōposita a fero de quib' sit mētio supra: dicit q' effero/effera habet tres
significationes. Nā efferre. i. extollere/exaltare: vt ibi de virgine. Quibus re lau-
dibus effera m' nescio. i. extollā vel exaltē: tñc ibi ab eo elatus/a/ū. i. superbus
arrogans. Efferre. i. portare funus. i. corpus mortuū extra domū ad tumu-
lum: et tñc deriuatur ab eo elatus/a/ū. i. mortuus/a/ū. ¶ Efferre. i. termina-
re. Unde priscian'. Nōmē tertie dedinatiois effert actū casu lem. i. terminat
actū i am pponit effero de ex i fero fers extuli efferre/elatū/ru. h'bi actiui
¶ Con. Voc' h'bi effert dat. i. signi-
ficationē ista scz extollit fert fun' i. terminat. ¶ Por-
tuus. i. c. Hic dicit q' ab effero qñ est fero fun' venit elat' /ta/tū. i. mortu' /a/
um: q' p'io et: et elatus sit super' qñ ibi de effero qđ idem est quod extollo.

**Proficit et donat loquitur tria confero signat
EE. ii.**

Confereq;

Equiuoca magistri.

¶ Hic autor agit de significatione scđi ubi quod cōponitur a fero scđ cōfero dicens qđ confero habet tres significationes. Primo. i. proficere: vt hic nil confert quocūq; petis: nil confert. i. nil proficit. Hec medicina confert ad salutē cor poris. ¶ Conferre. i. dare vel donare: vt tibi. Confer mihi charta salutis: munerā perpetuū. i. dā vel donā. ¶ Conferri. i. loqui: vt in enīa aelio. Qui sunt hi sermones quos confertis adiuicē? ¶ Cōfero/cōtuli/collatū/tu. ¶ Con. Hoc verbū confero signat hec tria scđ proficit et donat et loquitur. &c.

Defert. Hec tria dat defert/accusat/portat/honozat

¶ Hic docet autor de equocatione tertii cōpositi scđ defero fero. dicens qđ equoatur ad tria nā deferre. i. accusare: vt ille deferebat illū. i. accusabat illū Unde hic delator oris. i. accusator. Et delatio/oris. i. accusatio ¶ Itē deferre. i. portare. vt tibi. Aurū rhus defe. feres. i. portātes. ¶ Itē deferre. i. honozē impedere fm hanc significationē cōstruitur cū datiuo casu: vt defero tibi. i. honozem impēdo tibi. Et cōiungatur. Defero/fero/detuli/re. delatū/tu. in supinis. Et plerūq; inueniunt in hac significatione in Boetio de consol. phil. ¶ Con. Hoc verbū defert dat. i. signat hec tria scđ dā accuso/as. &c. Defero pro impēdere honozē est neutrum: et in aliis significationibus est actiuum.

Differo. Preteritū geminū/geminū dat differo sensum. Distat prolongat hoc verbum differo signat. Differo pro disto dat distitit absq; supino Distert prolongo dat: distulit atq; delatum

¶ Hic docet autor de equocatione istius dictionis differo qđ est quantum ppositū de fero de quo superius fecit mentionē. Dicit Iergo qđ differit habet duas significationes. Nā idem est qđ distare: homo differt ab asino. i. distat. Et in tali significatione inueniuntur sepe differt impersonaliter positū: vt nō differt inter summum bonum et decum. Et tunc differo facit distit in preterito quod accipit mutuo a disto/distas. et caret supino. ¶ Item differre. i. prolongare. Ut ille distulit negocium meum. i. prolongauit. Et tunc differo facit distuli in preterito: et distatum/tu. in supinis. Vbi dicit qđ differo semper facit distuli in preterito. ¶ Differo prolongare est actiuum: et pro altera significatione est neutrum. ¶ Construe. Hoc verbū differo significat hec duo verba scđ disto/distas: et prolongo/gas.

Refero Pertinet et distat/narrat quoq; fert retro refert Accusatiuū poscit simul atq; datiuum Pro narro positum pro distat nō regit vllum Ast ablatiuum pronominis: aut genitiuū Nominis exigit hoc pro pertinet arte volente

Johannis de garlandia.

¶ Hic docet autor de equiuocatione sibi⁹ verbi refert quod cōponitur de re
 et ferro: dicitur q̄ referre habet quatuor significationes. Nā idē est qđ rectro ferre. i.
 recitare/renuſciare/iterū ferre. Un̄ hoc relatio/is. i. respiciōis et cognite lte-
 rata cognitio. Et relatiu⁹ a/b. qđ ad aliqd̄ refert: vel pot⁹ qđ iterū fert ali-
 quid ad memoriā quasi iterū portatū. Cū enī dico fontes legi: hoc nomen
 fontes forte cognitionē subitico: et postea subitigo: et ipse disputat per illud
 pronomē ipse fontes refertur ad cognitionē. vñ illud pronomē dē relatiuū
 qđ sic aliquid refert. Itē referre est narrare: vt referā tibi noua. i. narrabo
 tibi noua: et tūc regit post se dñm casum ex vi acquisitionis: et actiū ex vi trā-
 sitionis. Itē refert. i. dñstāt: qm̄ hoc multoties tenetur impersonaliter vt nō
 refert an facias hoc/an facias illud: qm̄ illā signifiōē est absolutū: et non re-
 gūt aliqñ casum post se. Itē refert. i. p̄dest vel p̄tinet ad officiū vel ad vti-
 litatē alicui⁹: vt pro eo impersonale semp est vel fere semper. et cōstruitur cum
 gō cumlibet casualis: exceptis quinq; gñs principalū pronomīnū cū qđ⁹
 nō cōstruitur sed p̄ illis cōstruitur cū abltis femininis suoz possessuoz in
 singulari nūero: vt refert henrici vel mea vel tua vel sua vel nostra vel v̄sa/
 vel ill⁹. i. p̄dest henrico vel mihi vel tibi vel sibi vel nobis vel vobis vel si-
 lis. Vel pertinet ad officiū vel vtilitatē henrici vel meā vel tuā vel suā vel no-
 strā vel v̄strā vel ill⁹. Itē refero cōstruitur cū ablatiuo feminini gñis sibi⁹
 nola possessiui. Cuius/cuius/cuius. Ut cula refert: vel genitui/sui p̄missiui: vt
 cuius refert: vtrūq; bene dē. ¶ Con. hoc verbū refert sūgt ista scz pertinet
 et. Et refert positiū pro iste verbo narro poscit. i. petit habere post se actiū
 atq; pro et simul dñm: vt refero tibi noua. Sed refert positiū p̄ dñstāt nō re-
 git vllū casum: sed est absolutū: vel forte nō regit vllū. i. aliqñ casum imme-
 diatē post se: sed mediante p̄positione bñ regit: vt refert inter bonū et ma-
 lum. Aut pro et hoc scz verbū refert exigit abltiū pronomis. i. pronomi p̄m-
 cipalis: et gñi nola. i. nola pro p̄tinet. i. qñ idē est quod p̄tinet. hoc dico ara-
 te scz grammatica volente hoc sic fieri.

Fercula nos satiant/p̄elatos fercula portant

Ferculu 3.

¶ Hic autor docet cōuocationē sibi⁹ nola ferculi. i. dicitur q̄ ferculū est p̄an-
 diū quod fertur de coquina alicui sedenti in mensa. ang. (a melle) Vel fercu-
 lum est quo dō agm⁹ scāni (a soldynstole) qđ potest claudī et aperiri quale vi-
 dem⁹ in ecclesia super quo cātores sedēt in choro. Un̄ quidā dicit. Que pos-
 sunt scāni claudī sunt fercula dicta.

**Hec tria fingo notat: vt fingo poemata/fingo
 Quod non est: fingo quod sapienter ago.**

Fingo.

Autor hic docet q̄ fingo/gis. hz tres significationes. Nā fingere ē p̄p̄le agere mo-
 re poetarū. Nā poeta dī a poio/pois/poisre/pouit. i. fingere hoc est cōponere
 aliquid. ¶ Item fingere. i. simulare qđ non est verū. Et fingere est cōponere
 aliquid sapienter. Ut cōpositores luthigulos vocam⁹. Sicut cōpositoz psal-
 teri dicit sup̄ illo versu. Sicut vas signū confringes eos. Itē p̄ter istas si-
 gnificationes fingere est conari/facere/forzare/plasmare/excogitare. Fin-
 go conugarit. fingo/gis/fingi/ere. sicut/tu. in sup̄mis. Et est acruū cū suis
 cōpositis. ¶ Con. fingo notat hec tria. i. taliter: vt fingo poemata: et fingo
 i. simulū alid qđ nō est verū. Et sic poete faciūt: vt Virgilius Sta ti⁹. Et etiā
 fingo. i. cōpono illud quod ago. i. facio sapienter.

Equuo. Gar.

EE. iii.

Equiuoca magistri

Fundo Equiuoce lympham has hostem fundo precesq;

¶ Hic docet autor q; fundo/dís. eduocatur ad quatuor. Nā fundere. i. effundere: vt hic. fūde mēū funde rāq; sint flumīnis vnde. Nec curas vnder sed fundes semp habūde. ¶ 3te infundere est. prosternere/vincere vel superare vel accidere. Sicut in Virgilio. Quidio: et alius poetis multoties inuenitur. ¶ Et fundere emittere: vt ibi. funde preces ad dñm. p salute fidelū. fūdo declinatur. fundo/fundus/fudi/tundere. fūsum fūsi in supinis. ¶ 3te fonde re. i. spargere/fugare. ¶ Cōstrue. Ego fundo equoce. i. equa voce vel vna voce/lymphā. i. aquā: vas. i. ollā: hostē. i. inimicū mēū: pio: et preces.

Gallus. Gallus auis/gallus populus/gallusq; porta
Et gallus fluuius: presbiterum quoq; notat

¶ Hic docet autor q; gallus hz qñs sñgñones. Nā gallus est quedā auis do-
mestica satis cognita. Et est vulgaris astrologus: vt dicit Alanus quasi signās
horas dies et noctis. ¶ Et gallus est aliqd natus de gallia. ¶ Et gallus est
proptū nomen alicuius poete. vt Virg. Pauci meo gallo. Linceo amico d vos
catat gallus. ¶ 3te gallus est quiddā flumē in phrīgia vbi Troia quondā fu-
it: de q; hōies potātes reddūtur insani et eburi: de quo quiddā dicitur. Et gallus
fluuius qui hōit in defurit. ¶ 3te gallus ē presbiter cybeles. i. illi^o dee. Et
cybele dicebatur a poetis mater olim deorū: et est dea terre. Et dedmā hec
cybele cybeles cybele cybelem cybele prime declinationis grecorū. ¶ Con-
strue. Gallus est auis et. et inde ē archigallus. i. presbiter.

Galla. Gallam gallus habet: gallam quoq; sutor et illex.

¶ Hic docet autor q; galla/se. habet tres sñgñones. Nā galla est proptū no-
mē cuiusdā mulieris. vt Ionenalis. Profer galla caput. i. o tu galla profer ca-
put. ¶ 3te est instrumentū sutoris. i. formipedis. ang. (a leest). ¶ 3te galla
est fructus ilicis. i. quercus. ang. (an oke appell) vel poti^o galla est. ang. (a galle)
cū q; sit incausū siue creseat in ilice siue in alta arbore. ¶ Con. Gallus. i. aliqd
nat^o de gallia hz gallā. i. talē mulierē vxorē. Vel fm qñdā galla est illa crista
q; est sup caput galli. ang. (a cōbe) Et tūc cōstrue sic. Gall^o. i. illa auis hz gallā
. i. cristā. et sutor habet gallā. i. formipedē. et illex. i. querc^o hz gallā. i. glandem.

Glans Glās glādis lapis est glās glādis i arbore fructus.

¶ Hic docet autor q; glans dís. habet duas sñgñones. Nā glans est lapis ro-
tūd^o qui proficitur fundā. Vel glādes dicuntur malle plūbeē facere ad mo-
dum glādis q; piciuntur a fundis. Vñ Statius. Nec mod^o aut lētare arcus
aut fundere glādes. ¶ 3te glā/dís. est fructus quercus. ang. (a querne) quo
fructu veteres solebant vti ante q; vñus agriculturē fuit inuentus. vt Boe-
tius de pio. phie libro primo. Facile que sera solebat ieiunia soluere glāde.
Et glans/glandis hec glādula/se. et hoc glandem glādini. i. mod^o qui in ca-
tenascitur. Et est glādula. ang. (a hnel) qui nascitur sub cute et habūdantia
humoris. ¶ Construe. Glans/glandis est lapis scilz qualis a funda tacitur.

Iohannis de Garlandia.

vel massa plumbea facta ad modum glandis. hec funda/de. ang. (a synge)
Et glandis grandis est fructus in arboribus quercibus. Et nota quod scribitur semper cum d' ingenuus et non cum t.

**Pondus persona vox lectio femina pregnans
Quoque molestamur dicitur esse graue**

**Grauis.
Graue**

¶ Hic docet autor quod hic et hoc gravis et hoc graue est equiuocum: quod determinare equiuoce omnia ista substantia potest que in versibus superius ponuntur.
¶ Construe. Pondus est graue. id est ponderosum persona sit grauis. Lectio sit grauis. id est bassus pro et: et id est illud quo nos molestamur. id est grauamur sit esse graue. Et sic hic et hec grauis et hoc graue habet sex significationes scilicet istas ponderosus/a/si. Autenticus/ca/cu. Grossus/a/su. Durus/a/ru. Grauidus/da dum. Et molestus/a/si. ut patet superius.

Gratia causa fauor meritum dilectio donum

Gratia.

¶ Hic autor docet quod gratia sic habet quinque significationes. Nam gratia. id est causa: ut gratia vestri hoc facias quod iuberis. Et id est est quod fauor: ut vestra gratia operari. id est fauore vestrum expecto. Et id est est quod meritum. Ut magni beneficii um vestra gratia promeretur. id est vestrum meritum. Et gratia. id est dilectio: ut isti sum fratres in christo et in solubili glutino copulati. Et gratia. id est donum spiritus sancti: ut ibi. Distributiones gratiarum multe sunt. Et con. Gratia est causa: et sic de aliis. Et nota quod tres sunt que finguntur a poetis esse sorores que fuerunt filie Iouis et Junonis et ministre veneris. Et sit gratia de gratis aduerbio.

Gratus est acceptus: gratus benefacta recordans Gratus

¶ Hic autor docet quod gratus/a/um habet duas significationes. Primo. id est acceptus/a/tu. vel hic et hec acceptabilis et hoc le. horatius. Grata superueniet quod non sperabitur hora. id est accepta vel acceptabilis hora. Et gratus. id est memor beneficii accepti. Et grati. id est gratia seruus/placitus/gratiosus/a/um. Et con. Gratus id est est quod acceptus/a/si. id est bonus/a/si. vel placitus/a/si. vel hic et hec vtilis et hoc le. Et gratus est recordans beneficii. id est memor beneficiorum acceptorum.

Gratulus est letor: et gratulus est ago grates.

Gratulus

¶ Autor docet hic quod hoc verbum deponens gratulus laris. equocatur ad duas. Primo. id est letari vel gaudere. Et est id est est quod grates agere. Exemplum per gaudere. De vestra prosperitate et statu incolumi gratulamur. id est gaudemus et letamur. Exemplum pro grates agere. De beneficiis quod nobis multoties et frequenter fecistis vobis quod possumus gratulamur.

¶ Construe. hoc verbum gratulus est id est est quod letor/agis. et gratulus est idem quod ago grates. Et dicitur de gratus/gratia/gratum.

CC.iiii.

Equiuoca magistri:

Genus

Est genus in specie modus est genus accidit atq;

¶ Hic ponit auctor equiuocationē sibi dictionis hoc gen^o/eris. dicit q^d ed uocatur ad quatuor. Nā genus est sibi Dorphiri q^d predicatur de plurib⁹ differentib⁹ specie in eo q^d quid est. Et sic ola aialia facit vni gen^o ed non vna speciem: q^d differūt aialia specie. Alia est eni species hūana / alia species leonina / et equina / et alia multa. Vel genus est collectio aliquorū descendē- tium ab vno principio. ¶ Et genus est mod^o. i. maneries: vt ille est boni ge- neris. i. maneries. ¶ Et gen^o est stirps: vt ille est de meo gñe. i. de mea stirpe seu pgenie. angl. (hynd). ¶ Et genus est accidens partū orationis. vt ma- gister cuius gñis: respōdetur masculini.

¶ Con. Genus est in specie. i. genus est cōmunis natura q^d est in rebus diuer- sarū specierum. ¶ Gen^o est modus. i. maneries vel cōditio. Et gen^o est stirps. i. progenies / profapia. Atq; pro ¶ genus accidit. i. accidēs partū orationis. ¶ Et genus preter significationes alias est sanguis vel origo / vel qualitas substantialis.

Glis / ris.

Glis aial / glis terra tenax / glis lappa vocatur

Ris animal / lis terra tenax / tis lappa vocatur.

Hic animal / hec terra tenax / hec lappa vocatur.

¶ Auctor docet hic equiuocationē sibi dictionis glis dicit q^d equuocaf ad tria. ¶ sibi diuersam significationē sumit et delectationē. Nam glis est quoddam animal q^d per totā hyemem dormit: et efficitur insipientib⁹ quasi mortuū angl. (a dormogus) / q^d ea cū dormitione pinguescit. Unde inducitur de scipio loquēs per prologopetā sic. Tota mihi dormiss hyems ¶ pinguior ipso. Tē- pote sum quo nil me nisi somnus alit. Alit eni. Estate reuigilās / reuigilascit: et tūc p tali animal glis est masculini gñis et facit gliris in gñō: vt hic glis gl- ris. ¶ Itē glis est terra tenax. i. terra argillosa. angl. (claye) / tūc est gñis fe- minini et habet gliss in genitiuo.

¶ Item glis est lappa: que alio noie ē: cardo. angl. (a burre). Et tūc declina- tur hec glis / huius glis.

¶ Con. Glis vocatur animal: ¶ glis vocatur terra tenax: ¶ glis vocatur lap- pa. Ris aial. q^d est animal facit ris. i. gliris i gñō: q^d vocatur terra tenax habet ris. i. gliss in gñō. Et q^d vocatur lappa habet tis. i. glittis in gñō ¶ Hic aial. i. glis q^d est animal est masculini gñis: vt hic glis / gliris. q^d est terra te- nax est gñis feminini: vt hec glis gliss: ¶ q^d est lappa est etiam feminini ge- neris: vt hec glis / glittis.

Glisco

Corporis exigui glires animalia dico

Brumali stertunt / estiuo tempore viuunt

Somno pinguescunt / hinc gliscere crescere dicūt

Belle nitent glires / hinc gliscere pelle nitere

Splēdeo

Sic igitur glisco notat hec duo splēdeo cresco,

Iohannis de garlandia.

¶ hic docet autor de equocatione istius ubi glisco/cis. Et primo docet causam sue equocationis per quoddam proprietates que sunt in suo punitio quod est glis gliris. Primo igitur dicit qd glires sunt quedam animalia exigue quantitate que per totam hyemem dormiunt et vigiliant in estate: et per somnum crescunt pinguedine: ideo glisco. i. cresco et derivatur a glis/gliris: et est glisco idem quod cresco/cis. quia glis dum dormit crescit pinguedine. Item gliscere. i. splendere. i. nitere. Et hoc ideo quia glires habent pellem splendidam. Et sunt glires: vel aliquid dicuntur: vermes splendentes in nocte qui alio nomine dicuntur noctiluce quasi nocte lucetes. i. splendentes: ideo gliscere quod ab eo derivatur est pelle nitere. i. splendere. Et sic patet qd gliscere habet duas significationes: scilicet crescere et splendere. ¶ Glisco et. caret per iterum et superius gliscere. ¶ Item glisco preter istas significationes habet significationes alias. Nam gliscere. i. cupere vel desiderare/ardere/tumescere/pinguescere/supbire/vel indignari. Unde notetur alii versus. Et glisco cupere splendere crescere scilicet. Ardet pinguescit tumet/indignasque superbit. ¶ Construe. Glires dicti. i. vocati animalia exigua corporis sterunt in dum mali tempore. i. hyemali tempore: et vivunt. i. vigilant in bono tempore. i. in estate et estivali tempore. Quia et isti glires pinguescunt somno. i. sunt pingues per somnum dicuntur. clericus dicit huc. i. pro illa causa: gliscere. i. crescere. Item isti glires nitent. i. splendent pelle. i. nocte: hinc. i. ideo gliscere idem est quod nitere in pelle scilicet sic. igitur et. et igitur. i. propter istas causas assignatas hoc verbum glisco notat. i. significat hec duo splendens/des. et cresco/cis.

Discute quid sit glos/lignu vel femina vel flos **Glos**
Glos glossis lingua/ et sit filia glosaq glossa
Glos glossis lignum vetus est de nocte serenum
Glos glosis flos est/ illius gloria dos est.
Glos etiam glotis dicetur femina fratris

¶ hic docet autor qd glos habet tres significationes. Nam glos est vetus lignum de nocte splendens quale frequenter videtur illis qui nocte spaciuntur in sylvis. angli. (goberte) Et tunc declinatur hic glos/glossa in glos. ¶ Item glos glossis. i. lingua cum duplici s. Unde quidam. Quia frangit glossa tunc in se non habet ossa. Et de hec glos/glossa: vel de hec glossa/glosse. pro lingua derivatur hec glossa/glosse. per simplex s. Et est glossa expositio sententie alicuius libri/gram continuas et exponens. ¶ Et glos est quiddam flos quodam quoddam vocatur. ang. (postea crowne) Et inde secundum istum autorem derivatur hec gloria/glorie. Et cum hugo gloria derivatur a gloriosus/a. ¶ Item hec glos/glotis est femina fratris sui. i. pro sua. Unde quiddam dicit. Cui sociatus adest frater tuus hec tua glos est. ¶ Construe. O lector discite. i. discite. i. cognosce quid hoc nomen glos sit quia est lignu vel femina vel flos. Quia est lignu facit glossa i. glos. ¶ Item dicit autor hic qd glos/glossa. i. lingua lingue. et ab inde derivatur hec glossa/glosse quod idem est quod hec glossa/glosse: et hoc innuitur ex hoc quod dicitur in littera: glossa vel glossa est eius filia. i. derivat a glos ratiō filia a matre. ¶ Vel videtur qd iste versus scilicet glos/glossis lingua et. Non est versus istius libri quia autor non facit mentionem de talis significatione quod glos glossis est idem quod lingua cum dicit nisi tres significationes esse de glos. de quarum numero glos pro lingua non est. Glos/gloria. et. ¶ Construe. Glos faciens gloria est quiddam flos: et gloria est dos illius. i. data

Equiuoca magistri

sen deriuata ab eo. Et etia gloriatiens gloriis dicitur femina. l. ppo: fratry.

Gero

Docto represento/facio/ tria fert gero sensu

¶ Hic autor docet q' gero/geris/gessi/gerere habet tres significationes. Nam id est qd' portat: et hoc in propria significatione. Unde componitur. Augiger/gera/geru. i. portans nugas de loco ad locu. ¶ Et gero. i. represento: ut iste gerit perlonam hystrionis. i. representat. ¶ Et gero. i. facio. Et inde hoc gessu gessu. i. factu. Unde Salterus in alexandreide sic incipit. Gella duci macidli rē. ¶ Con. hoc sibi gero fert. i. ligi hec tria sensa. i. has tres significationes scz porto/portas rē. Et coniugatur sic. Gero/geris/gessi/gerere/gessu/tu. in supinis verbis acti uis. ¶ 3re gerere. i. administrare s'm hugul.

Gestio

Gestio pro cupio/pro gaudeo gestio pono

¶ Hic ponit autor equocationē in illo verbo gestio/gestis/gestui/gestire. bi cēs q' equocatur ad duo. Nam gestire. i. cupere: ut hic. Multa gestim' ppter q' sepe perimus. gestimus. i. cupim'. ¶ 3re gestire. i. gaudere. Sed pprie. i. in malorum gaudere bonorum. Unde gestire est motu corporis gaudia representare: facere qd' sapientē nō decet. Unde notetur isti uersus. Gaude sed nos li sili gestire benignus. Gaude et corde mal' corpore gestit item. ¶ Con. Ego pono hoc sibi. Gestio pro cupio/pis. Et ego pono hoc sibi gestio p gaudeo

Ibis

**Ibis auis/boxhas est ibex/inuidus ibis
Ibidis hec/medius facit ibicis/inuidus ibis**

¶ Finita illa parte in q' tractauit autor de equocis incipit sibi de littera S. In tractare inedit de his q' incipiunt ab S. q' est prima littera huius littere S. a parte post. Et si obiciatur de h/que est figura media inter S et T. dicatur q' nō est littera: ideo autor nō facit capitulu de ea. ¶ Ponit ergo equocationē in ista uicitione ibis q' equocatur ad duo. De s'm ponit differentia inter ibis et ibex. Primo q' dicit q' ibis equocatur. Est eni quedā auis cū lōgo rostro. angl. (a stor: ke) de qua loquitur horat' dicens. Se quocūq' rapit rostrata uidimus ibim. Et est ibis auis inuidia: q' in veteri testamēto fuit prohibita comedī. Unde scribit leuiti. x. ca. Subonē et uigulū i ibim nō comedetis. Et s'm aliquos de auis q' uisit ex cadauerib' qd' falsum est: q' manifestū est ibim nō uicere cadauerib'. 3re ibis ponitur pro inuido. Unde Ouid' scripsit unū libru quē intulauit. In ibim. i. cōtra ibim inuidū. i. aduersariū suū: q' cū ypore sua meda batur. ¶ Sed ibex ibis s'm ibū autorē est gen' serpentis. Scdm uero hugul. est gen' quadrupedis scz capra: q' boxhas ē: alio nōle. Et dicitur ibices q' anas: q' a quadibar auis ardua et celsa teneant et habitāt in sublimi. Et si qñ aduersitatē habim vel ferarū plenierim: de altissimis saxoz sese precipitantes in suis conu'bus. Alas se suscipiūt. Unde scribitur de illis. Palmo regū. xxiii. ca. Saul perrexit ad inuestandum. Dauid et viros eius per abruptissimam opetras q' solis ibicibus pue sunt ibicibus. angl. (a wylde gote or: a tapndere). i. talibus capis superius memoratis. Unde quidam. Ibex/ibicis. est animal

Johannis de garlandia.

quod cornus gestat. Est eni capra doctas grece vocitata. Iber/tes autis est
nihilis fluentis. ¶ Construe. Ibis est autis/iber est doctas vel serps: sed
magis placet doctas: et ibis est inuid⁹. ¶ Ibis. 12. hic docet q^d predicta no-
mina variantur in obliquo: dicit q^d ibis est arcus: tunc declinatur hec ibis/
hui⁹ ibidis. Sed dicit q^d facit ibis vel ibidis in g^{ro}. Et iber declinat hic iber
ibis. penultima correpta in g^{ro}. Et ibis p^r inuido declinat hic ibis/ibius
ibis in g^{ro}. Ibi cū corrupti mediā sillabā suē producti. hec iber ibis produ-
cit mediā in obliquo: et autis aquatica serps est⁹ mimicat^r pro eadē dē hec
ibis/ibis. Et hec iber/ibis mediā corripit in obliquo: est animal de genere
ceruorū. Versus. Iber cis. ante est: nichilq^e fluente. Ut dicit^r habitat: rostro
suo vilia purgat. Ibis ac ibis: gentilis cum facit ibis. Tunc autis est ibis
et dicitur inuid⁹ ibis. Quod notat ibidis iber: notat ibis ibis. Et iber qua-
drupes avis ibis inuidus ibis. Scdm^r glosam in hoc loco potest producere
mediā suē corripere: qⁱ potest exponi de aue siue de quadrupede. Sed me-
lius est q^d corripitur pro quadrupede. Un⁹ qdam magnus magister dixit.
Cornus fert ibis iob test^r: et ibidis inde

Iacinctus lapis est/flos est/iacinct⁹ homoq³ Iacinct⁹

Hic autor docet q^d iacinctus est equiuocū ad tria. Nā primo est lapis pre-
ciolus videlicet genus saphiri. Et est quidā flos blanchi coloris. angl. (a vy-
ler) Et iacinctus est propriū nomen viri seu sancti. ¶ Construe. Iacinct⁹ est
lapis 12. Iacinctus/a/nim. i. blanchus/a/nim.

Sūt iuga mōtis/sunt iuga tele/sunt iuga curr⁹. Iuga

Hic docet autor q^d iuga habet tres significationes. Primo iuga sunt cacumina
montū siue summatarea. Et iuga sunt illa ligna quib⁹ tela terenda ligatur
i. quedā instrumēta textorū. Iuga sunt colubaria boni siue equorū. trahētiū
in curru: sūt iuga sic instrumēta curr⁹. hoc iugū/iugi. d^r de iugo/ia/ere.
¶ Construe. Iuga sunt mōtia. i. cacumina montū: et iuga sunt tele. i. instru-
mēta in quib⁹ tela textur. hec tela/le. angl. (a webbe) Et d^r de telon grece
q^d est longū latine: et iuga sunt currus. i. instrumēta bige siue aratri.

Ius succum ius rectum/ius ipsa potestas Ius Ius est causa/locus est ubi causa datur Iusticia.

Hic docet autor q^d hoc nomē ius habet quāq³ significationes. Primo. i. succ⁹. an-
glice (iuce). Unde. Ut facias offas de iure meo iudico fas. Ius. i. rectū seu re-
ctitudo. Ut nihil faciam tibi nisi q^d eragis ordo iuris. Et nota differentiā
inter ius et fas. Ius est lex humana: sed fas est lex diuina. Un⁹ transire p^r alie
nū agrū fas est: sed nō ius est. Et differūt ius et iusticia. Ius est ars boni et eqⁱ
sed iusticia est p^rsona et p^rpetua volūtas ius suū iudicij tribuē. In iustitia
de iusticia est iure in principio. Et ius est ipsa potestas iuris: vt transfero in
te mediū. i. potestātē iuris. Et ius. i. locus ubi ius exercetur/ut cleric⁹ con-
stituitur in iure. i. in loco iuris coram vobis. ¶ Construe. Ius est succus/ius
est rectū/ius est ipsa potestas iuris: et ius est causa: et ius est locus ubi causa
deducitur. i. terminatur. Ius deducitur de iure/co/ere/ iust/ iustum.

Ignis

Equiuoca magistri
Ignis feruorem studii dat fulmen amorem.
Est elementatum / solis calor ac elementum

¶ Hic ponit autor qd hoc nomen ignis est equiuocū ad sex. Nā ignis denotat feruorem studii: vt hic. Ocia sepe extinguunt ignem mentis. i. feruorem studii. Et ignis. i. fulmen. Ut gdi. Imbribus ignes excitim⁹ curia. ignes. i. fulmina. Ignis. i. amor. vñ Quis. Loquitur excepto paulatim carpitur igne. i. amore. Itē ignis. i. elementū. Iste ignis qui est apud nos magis dicitur elementatū qd elementū: qd nō est purus ignis nā in sphaera sua: i. ibi est purū elementū. Et sic de aliis elementis potest dicere qd ista qd vidim⁹ sunt elementata: i. nō elementa. Ignis. i. calor solis: vt dicitur. Cōponitur ignibus ignes. Ignis. i. elementum purū in sua sphaera. ¶ Con. Ignis dat. i. sūgit feruorem studii: i. ignis dat. i. sūgit fulmen. i. fulgur (a l' y g h m y n g e) i. ignis est elementatū scz quo vtimur: i. ignis est calor solis / ac pro i. et est quoddā elementū. Et sunt quatuor scz aer ignis / terra / et aqua. Et ignis cōponitur de m / et gigno / mis.

Individuum

Est individuum corpus: qno non minus bltum
Est quod duritia nequit iste secare vel ille.
Ac individuum nimio dicatur amore
Discretum tandem sub voce tenetur eadem.

¶ Autor docet hic qd hoc nomen individuum / dicitur quadrupliciter pōt sumi. Nā nimium corp⁹ qd ppterius paruitate diuisionē nō recipit dicitur individuum vt athomus est: alia minima festuca qd apparet in radio solis: et dicitur athomus ab a qd est sine: i. thomus diuisio vel sectio: quā si sine diuisione vel sectione: i. nō dicitur individuum: qd oīno diuidi nō pōt: sed qd nō recipit sectionē sensui subtili centē. Itē individuum dicitur illud qd propter duritiā diuidi nō pōt: i. si pōt cum magna tñ difficultate: vt adamas / dyamas (a dyamaide qd nō frangit / vt vt dicitur Jldor: nullū cū recentis sanguine hirci. Itē aliqd dicitur individuum qd alicui ardēis amoris vinculo colligatur. vñ Quis. Sūt individue mēs mea sicqz tua. Itē individuum dicitur qd p inferiora siue nature pphice diuidi nō pōt: vt sol: crates. ¶ Cō. Illud corp⁹ est individuum qd nullū corp⁹ est min⁹: vt athomus i. illd est individuum qd ille vel iste neqz. i. nō pōt secare. i. diuidere: duritia ablatu⁹ est. i. ppter duritiā: vt adamas: atqz et: i. aliqd dicitur individuum nimio amore. i. ppter magnitudinē amoris. Individuum cōponitur de m / et diuidu / us / a / um.

Inuestis

Inuestis sine vestibus: inuestis sine barba
Inuestis mulier / inuestis pauper habetur

¶ Autor docet hic qd inuestis habet duas sūgiones. Primo dicitur aliqd vel aliquid sine vestib⁹: vt pauper est inuestis. i. sine vestib⁹. ang. (naked) Inuestis aliquid vel aliqua non habens barbā. Vñ mulier est inuestis. i. sine barba. i. est idē qd solur⁹ / a / u. i. sine cōiuge: vt ista mulier est inuestis. i. soluta. ¶ Con. structio patet: hic et hec inuestis / i. hoc e. cōponitur de m i. hec velis / tis.

Johannis de garlandia.

**Dicitur ingratus non acceptabilis/et qui
Immemor accepti solet ingratus benefacti,**

Ingrat⁹

¶ Hic autor docet q̄ ingratus dupliciter sumit. Primo ē aliq̄s ingratus q̄ non est dign⁹ acceptari vel admitti in societate vel amicitiam alicui⁹ boni virtutē hoc ppter turpitudinē quā inuoluit vitiōsū vel aliquod simile. Et dicitur ingratus qd̄ nō est acceptabile. Itē ingratus. i. non gratus: vt qui accepti benefici nō memoratur. ¶ Con. Aliq̄s ingratus ē: nō acceptabilis. i. nō dignus acceptari. Et ille sc̄s ingratus qui solet esse immemor alicui⁹ beneficii accepti ab aliquo amico. Ingratus/a/ū. cōponitur de in et gratus/a/um.

Quod vacuū manet/atq; cauū/leue fertur iane. Inanis

¶ Autor hic docet q̄ hic et hec inanis/et hoc ne. est idē qd̄ vacuus/a/ū. vt ibi Terra erat inanis et vacua. ibi ē tēctur p id est: exponitur sic. Terra erat inanis. i. vacua. ¶ Et manet. i. cau⁹/a/ū. vel cōcau⁹/a/ū. vt firmamentū dicitur manet. i. p̄cauū. sic vidēq; verū. vñ p̄cauū. Itē mane. i. leue: vt mulier moueatur inanis. ¶ Con. Illud est inane qd̄ manet. i. vacuū: illud est inane qd̄ est casuū. et illud fertur. i. vocatur vel dicitur inane qd̄ est leue. ¶ Inanis cōponitur de in et vacuus/a/um.

Immanis magnus/est ferus atq; nocens.

immanis

¶ Hic docet autor q̄ hic et hec immanis et hoc ne. habet duas significationes. nā immanis. i. ferus/a/ū. vel crudelis vel immanisuer⁹. ¶ Et idē est qd̄ nocēs nō bonus vel sine bono. et quia magna solēt esse crudelia et fera et terribilia: igitur immanis inuenitur pro magno et grādi. ¶ Con. Immanis est magnus etc. Et cōponitur de in et manō grece qd̄ est bonū latine quasi non bonū.

Immunis qui nil prestat/cui nil datur expers. immunis

¶ Hic docet autor q̄ hic et hec immunis/et hoc ne. habet duas significationes. nā immunis est ille q̄ cū quid ab alio recipit nil respondit. ¶ Et immunis est ille cui nil datur cū alius aliquid tribuitur. Itē immunis. i. expers vel cōloz: qd̄ idem est. vt iste qd̄ sibi imponitur est immunis. i. expers vel exors. anglice. (gytielese). ¶ Et immunis. i. carēs officio. Virg. in georgicis. Immunisq; fedet allena ad pabula fucus. Et cōponitur fm̄ huius. ad in et hoc munium/nul. i. debiti officii vel tributi vel muni⁹. Et dicitur immunis quasi sine muno. i. sine tributo. sicut q̄ nulli est tributari⁹. Vñ et sepe dicitur immunis/expers/alienus sine parte. ¶ Itē immunis est qd̄ nō facit munia. i. officio nō fungitur: sed omni privilegio et dono vacu⁹ viciosus/piger/vētrius indulgēs. Et cōstruitur cū grō vel ablatiuo: vt iste est immunis criminis vel crimine.

Improb⁹ est per seuerans pbus atq; proteru⁹. i. nprob⁹.

¶ Autor docet hic q̄ improbus/a/um. habet tres significationes. Primo ē

Equiuoca magistri

perseuerans. Virgilius in georgicis. Labor improbus oia vincit. Labor perseuerans. Et idem est quod probus. Virgilius in eneidis. Laus improba teter ora cruor improba. Valde proba. Et est idem quod proteruus. Lucrilius anglice (frowarde) Un quida de dyoniso tyrano lycie. Dyonisi improbus atque impius fuit. Et dicitur de in et probus.

Insignis Nobilis insignis est ac ignominiosus

Hic autor docet quod hic et hec insignis et hoc ne. equocatur ad duo. Nam idem est quod nobilis. Un theodolus. Insignis vultu conuenerat ignis: insignis. Nobilis. Et est idem quod ignominiosus a. u. l. no famosus: vel male famosus vel qui habet ignominiosum et est se suspexit. Un illud. Flabat et insignis male decatabatur hora. insignis hora. Ignominiosa hora. vel ibi passione dñi. habebat autem vultu vultu lignis quod dicebatur barrabas: insignis. Ignominiosum vel male famosum. Et componitur de in et hoc signum signi.

Instita. Instita fit vestis matrone fit quoque vinculum

Autor ponit duas significationes istius noli hec instita. te. Primo est quedam vestis qua veteres matrone solebat vt ang. (a rochet) Un Ouis. Quocumque tegit me dios instita longa pedes. Et idem est quod vinculum quod pedes mortuorum ligantur. Chiegitur quod Lazarus vincit institis fuit monumentum. Hec instita/institute. de de incho institas/institute. et.

Facto as Cum iacio iacito/cum me male comprobo iacto Hinc quoque iactito fit/iactantia nascitur inde

Autor docet hic quod hoc sibi iacto/as/are. habet duas significationes. Primo. i. iacere: vt iacto lapide. i. iacio. Et iactare. i. laudare vitra modum vel vitra quod debeat. ang. (to boast/or to be proude) vt iactare me cum nimis laudo me. Et est frequentatiui formatum ab iacito supino huiusmodi iacio/iacis/iaci/ta. etu/ctu. u. in o iacto/as. Et aliud frequentatiui formatum ab illo iactatu/ta. u. in o conuersa et a mutata in i correpta fit iactito/tao/taui/tare. in eodensensu cum iacto. Et iactare vel iactitare sibi iugui. pro gloriari ponitur laudare gloriando vanitare. i. arrogare vel inaniter proferre. Un iactas. i. arrogas dñi quod se iactat et maioris institutio non acquiescit sed propriam quandam viam iusticie et sanitatis inquirat. Et comparatur iactantior iactatissimus. Et hec iactantia/tie. i. arrogantia superbia/vanitas. Item nota hic differentia inter iacere cuius media corripitur et iacere cuius media producitur: et patet differentia per ista sibi. Sibi vis iacere lapide mitte iacere. Et Con. Ego iacto cui iacio: et ego iacto dñi comprobo. i. laudo me male. quocumque pro et iacito fit. i. deriuatur inde. i. iacto ex iactantia nascitur inde. i. iacto/as/au/are.

Indulgeo. Indulget confert operam/beniam simul auget.

Hic autor docet quod indulgeo/es. habet tres significationes. Nam idem est quod dare operam. Un Cattho. Indulgere gule noli: quod vultis amica est. i. noli dare operam

Johannis de garlandia.

gnie. ¶ Et indulgere est dare veniam: vt indulget mihi de peccatis meis. Ite mittat et det veniam mihi de peccatis meis. Et est idē qđ augere veniam: vt deus indulget nobis iniam suam. Laugeat vel donet nobis misericordiam suam. Cōponitur ab in et algeo/co. i. frigare. ¶ Constructio satis lenis est. Indulgeo cōponitur de in et algeo/algeo. interposita d/ et a mutatur in n. Et conu-
gatur indulgeo/geo/indulsi/indulgere/indultū/tu. in supinis.

Infectus quod non fact⁹ sonat est quoq; tinct⁹ Infectus

¶ Hic docet autor q infect⁹/ta/tū. habet duas significationes. Nā infectus. i. non factus: vt dom⁹ infecta. i. non facta. Vñ horat⁹. Infectū valet esse dolor: qđ mens sua seruat: infectū ibi. i. non factū. Et infectus. i. tinct⁹ vel violat⁹ vel corruptus: vt aer est infectus. i. violatus vel tinctus vel corruptus. Vñ ovid. Mons erat infect⁹ variatū cede ferarū. i. mons erat tinctus cede. i. occisione variarū ferarū. i. diuersarū bestiarū. ¶ Construe. Infectus sonat idē qđ nō factus: qđ pro t/ et infect⁹ est idem qđ tinctus/ta/tū.

Ordo/locus tempus/et causa notatur abinde Inde.

¶ Hic docet autor q inde aliquid signat ordinē: vt hic. Iste sedet primus/et ille inde. Iste signat locū: vt ego veni inde. i. de illo loco. Et aliquid signat tēpus: vt ego veni primus: i. ille inde. i. in illo tpe. Et aliquid causam: vt comedi crudas carnes: i. inde eger sum. i. eadē causa. ¶ Con. Ordo notatur. i. signat ab inde. i. ab illo aduerbio inde.

Hic fore cognoui temporis atq; loci Hic.

¶ Hic autor docet q hic aliquid signat temp⁹. vnde Virg. hic mihi nescio quid trepido mihi numē amicum. hic ibi. i. nūc. hic aliquid signat locū. Vñ Alanus in antiochiano. hic super os cuius pprio procellit honore. Virgo que propriū partendi lege pudorem. Nō perdes matris meruit cū vigne nomē. hic. i. in illo loco. ¶ Construe. Ego cognoui hoc aduerbiū hic fore. i. esse tēpus. i. aduerbiū tēpis atq; loci. i. aduerbiū loci.

Lar lartis rex est/laris est deus/ignis/et edes. Lar

¶ Hic autor docet q lar habet quatuor significationes. Nā fuit propriū nomē cuiusdā regis: i. hic facit latio in gđ. Ite lar est quidā de⁹ quē gentiles colebāt et precipue ille de⁹ qui preest custodie ignis: nam fuerūt duo lares quos mercurius genuit ex vna nymp̃ha quē dicebatur lar. Et dicebātur lares vel ab igne cui presunt et quem custodiunt. horū imagines habebāt gētales viri ignē retro. Unde et posterior pars foci bī lar. Ite lar. i. ignis. Et lar. i. edes/vel domus. Vñ antiquo prouerbio. In laribus lartis lares de larice vidi. i. vidi lares. i. ignē in laribus. i. domibus/lartis. i. tali regis. Et bī lar de largi-
or/ris. vel largus/a/ū. qđ de laribus procedit largitas. Et vclimatur hic lar lartis. Et declinatur hic lar lartia. pro noie proprio: hic lar/laris. pro aliis significationib⁹. ¶ Con. Lar faciens lartia in gđ est rex. i. propriū nomē regis: i. cundū lar faciens lartia in gđ est de⁹ vel ignis: vel edes. i. domus.

Equiuoca magistri

latex/ cis. Equiuoce vinumq; latex et lympa vocatur.
Est idcirco latex vinum quoniam latet bua
Lympa latex ideo/ quoniam terra latet ima

¶ Autor docet hic q; hic latex/ a tictis equocatur ad duo. Primo latex. i. vinum: tunc dicitur a lateo/ q; in vna latet. 3te latex. i. aqua tunc dicitur a lateo/ a tectis: q; latet in ima terra. i. profunda terra. vel q; latet in ymo. i. in profunditate terre. ¶ Con. Latex vocatur equoce vniu; et nympha: latex est ideo vniu; qm. i. q; latet in vna vnde vinum exprimitur. Et latex est ideo nympha. id est aqua quoniam latet in ymo terre. i. profunditate terre: et est masculini generis latex.

Lat⁹ /ris Costa latus lateris laterem dat tegula later
Est asportatus latus quorq; dicitur amplius

¶ Hic docet autor equocationē hui⁹ noli latus: et deinde ponit differentiā inter hoc latus/ lateris in grō. i. hic later qd; similiter facit lateris i. grō. ¶ 3te ponit differentiā inter latus cui⁹ prior corripitur i. latus cuius prior producit. Dicit ergo q; lat⁹. i. costa. ang. (a syde) i. est substantia. Et declinat in hoc latus lateris: i. corripit hanc syllabā la vbiq;. 3te lat⁹ est participiū de ferro/ ferra/ fert: tunc idem est qd; portat⁹: et tot significationes habet sicut ferro: et tunc declinat in latus/ lata/ latum. ¶ 3te latus est nomē adiectiui. i. spaciosus/ amplius. Vñ Quib⁹. pars maris et lat⁹ subitarū cāpus aquarum. latus ibi. i. spaciosus vel amplius: tunc producit vbiq; hanc syllabam la: siue sit participiū siue nomē adiectiui. 3te later/ lateris. est gleba cocta de qua fit murus et vnde dom⁹ tegitur. ang. (a pylstone/ or a bryke). Et nota q; p⁹ cilianus dicit hoc nomē deficere in omnibus casib⁹ singularibus et pluralibus preter actū singularis nūeri scy laterem. Nos tñ vt mur hoc nomē in vtroq; in quolibet casu. 3te nota hanc naturā esse lateris. q; quanto plus ablutur tanto plus erasperascit et deterior fit. Vñ quidā predicāsa: ros: et interrogatus quid fecerit: legitur respondisse. Latus aro laterem gla: uo dum predico prauo. Unde alius dicit. Verba ferit vento qui predicat infatuato. ¶ Construe. Latus faciens lateris. i. costa vel tegula operimentū/ vel tectura dom⁹ dat laterem. i. hic later lateris. Et latus/ a/ um. i. asportatus/ a/ um. dicitur amplius/ a/ um. hoc latus lateris. latus/ a/ um. deriuat de lateo/ lateo. Et later lateris dicitur a latus/ lata/ latum. participiū quorq; q; pto i. c.

Lena. nc. Lena clamis tibi sit et stupri consiliatrix.

¶ Hic autor docet equocationē hui⁹ dictionis hec lena/ me. dicens q; lena est idem qd; clamis/ clamidis. ang. (a manryll) vt induo re lenā. i. clamidē. Item lena id est qd; meretrix. Unde dicit. Lenonē lena nō diligit absq; crumena. i. bursa. Et loquitur figuratue per metonymiam: quia crumena quod bursa est: ponit p⁹ pecunia quā p⁹inet. ¶ Construe. Lena sit tibi clamis. i. mansellus: et lena sit consiliatrix stupri. i. meretrix. ang. (a baudē)

Iohannis de garlandia.

Lens lendis capiti: lens lentis conuenit ori.

Lens mordet per d/ mordetur si capiat t.

Lens tis.

¶ Hic autor docet equiuocationē in isto nomine lens quod equiuocatur ad duo. Nam lens est quiddam vermiculus qui solet esse in capitibus hominum et maxime pauperum. anglice (a nytre) tunc facit lēdis in grō per d. Et lēo faciens lētis in grō est quoddam legumē maxime in tempore quadragesimali vstratum. anglice (ryce potage) et scribitur cū t in grō. ¶ Cōstrue. Lens faciens lendis in grō conuenit capiti: et lens faciens lētis in grō conuenit ori ut manducetur. Lens per d in grō mordet scy capita: et si lens capiat t/ mordet. .i. comeditur.

Lenticulā voco has maculā cutis atq; legumē Lēticulā.

¶ Autor docet hic quod lenticula habet tres significationes. Nam lenticula est quoddam vas quo ponitur oleum. anglice (an oyle porte) Item lēticula est quiddam macula in facie hominis. anglice (a spot/ or a frecon) Et inde lēticulosus/a. um. .i. neulosus (frecony d) et puenit i estate solis in calore causante: et hoc maxime in rufis hominibus siue subrufis et multis albis: et nec i signū b vni indolis. Et hec macula alijs nobis vocat scy lētigo/ mis. lēneus/ ul. et celsa/ sic. Et lenticula. est legumē diminutiuū de lens lentis. quod superius exponitur.

Lento mens arcus dum lenteo/ lenteo tardeo

Lento dum cesso: que tria lentus habet

Lentus flexibilis/ lentus piger ocia lentus.

Lentare

Lentere

Lentus.

¶ Autor docet hic equiuocationem in lenteo: et differētiā inter lentare et lentere. Et deinde ponit equiuocationē in hoc nomine lētus/a. um. quod a verbo lenteo deriuatur. Dicit ergo quod lento/tas. au. .i. flecto/flectis. vel curuo/ag. are. ut lēto arcū meū. .i. flecto arcū meū trahēdo illū. Vñ in alexandreide. Nūc arcus lentare monet: nunc fundere glandes. hunc docet eum lētare arcus. .i. flectere trahendo. ¶ Lenteo/es. ere. .i. pigere vel tardare et cessare. Unde lentus/a. um. habet omnes has tres significationes. Nam idem est quod flexibilis. anglice (lino we/ or plyenge) Unde Quidius. Curribus ante te mediū lentis erat aptus. ibi lentis. .i. flexibilis. ¶ Et lentus. id est piger. Vñ idem. Lētaq; tigris erat. lēta. .i. pigra. ¶ Et lentus. .i. ociosus. Unde. Tu modo pōperci lentus spaciare sub vmbra. ¶ Et lentus. .i. plenus. Unde luculentus. .i. luce plenus: ut populus luculentus. ¶ Cōstrue. Ego lento meos arcus dum lenteo. .i. flecto eos: lenteo/es. .i. tardeo vel tardeo. Et ego lenteo dum cesso id est dum ago ocia. que tria. .i. quas tres significationes hoc nomen lentus/a. um. habet. Lentus. .i. flexibilis. et lentus. id est piger/a. um. et lentus habet ocia. .i. idem quod ociosus/sa. sum.

Letus iocundus: letus fecundus et inde

Letamen finus terre pinguedo vocatur

Equino. Car.

ff. f.

Let/a. ū

Equiuoca magistri.

Hic docet autor q̄ letus/a.um.habet duas significationes. Nam letus. i. iocundus/da.um.vel hilaris. Unde quidam. Non ego sum letus dum sum iocunde repletus. ¶ Letus. i. secundus/a.um. i. fertilis. vt Virgilius in Georgiciis. Quid faciet letas segetes. id est facundas et fertiles segetes. Et tunc letus dicitur hoc letamē/mis. i. simus qui reddit terram pingue. anglice. (much/oz dunge). ¶ Cōstrue. Letus. id est iocundus/et letus. id est secundus: et inde letamē. i. simus vocatur pinguedo terre.

Letatus. Letatus quando a leto sit mortificatus ¶ A leto de leticia letatus habetur.

Hic docet autor q̄ letatus habet duas significationes: he causantur ex diuersitate sui primitiui. Nam q̄ dicitur ab hoc letum/ri. i. morte. tūc id est q̄ mortificatus/a.um. vel mortuus/a.um. Quidam. vt nemo intransit letata corpora vidit. Et q̄ letatus dicitur de leto/ariis. tūc est factus letus dicens. ¶ Cōstrue. Cum letatus sit. i. dicitur a leto: scilicet pro morte. tunc est idem quod mortificatus. Et cū letatus sit a leto/ariis. quod est deponens: tunc habetur letatus de leticia quasi haberet leticiam. id est gaudium. vt Letatus sum in his que dicta sunt michi.

luxuries. Factum luxuries notat affectumq̄ libido. Libido.

Autor ponit hic differentiam inter hec luxuries/et. et hec libido/mis. dicens q̄ hec luxuries/et. significat factum illius peccati siue illud peccatum. Sed libido significat affectum. i. voluntatem quam quis habet faciendo illud peccatum. Vel libido est luxuriosa voluntas. ¶ Luxuries dicitur de hoc luxus/mis. Unde hec luxuria/rie. i. luxuries. Sed modo ampliata est eius significatio: vt luxuria vel luxuries dicatur quelibet superfluitas tam in cibo q̄ coitu et vestitu: et etiā in alijs rebus. ¶ Cōstrue. Luxuries notat. i. significat factum. id est ipsum peccatum: q̄ pro et libido notat affectum. id est voluntatem peccandi. Libido a libet verbo impersonali dicitur.

Liber/eri. Liber id est bacchus: vel hic sine cōpede natus. Estq̄ liber corder: vel captus ab arboze cortex ¶ Prima beri faciunt: genitiuo bz/izq̄ secunda ¶ Pars prior est cortex/ liber altera/tertia suber.

Hic docet autor q̄ liber h̄z duos significandos. Nā id est q̄ bacchus de vini. Vñ Therē. Sine libero et cerere friget venus. libero ibi. i. baccho: et tūc liber facit liberi in genitiuo. Et liber est id est q̄ ingenuus/a.um. Et est ingenus q̄ nascitur ex libera parētibz (free) et nō ex seruis: neq̄ ex seruo et libera. neq̄ ex libero et ancilla: sed requirit q̄ vterq̄ parens sit liber: et tūc filius facit genitiui in beri: vt liber liberi. Vñ hec liber tas/atio. h̄. Non bñ p̄ toto libertas videtur auro. ¶ Et liber. i. cortex. i. interior pars corticis q̄ ligno adheret. Vñ Quis. Mollis tmgūtor tenuit et recordia libio. Et nota q̄ liber p̄ baccho. i. deo vini. et p̄ ingenio adducit h̄ac syllabā li. pro baccho. vñ Roimulus. Et liber simul et cū castore gallus. Pro ingenio ibi. Qui metus vixit michi liber non erit vñq̄. Sed

Johannis de garlandia.

liber p codice. vt ibi. haurit aquas cribis: derit absqz libris. Pro cortice: vt ibi. qz bscqz libro nungz valet arbor crescere queqz. ¶ Pars prior. 12. hic ex incidit ponit autot d'ram inrer cortice libris: i. suber. dicit qz cortex est superior pars qd adheret arbori. anglice (the barke) Liber est media pars anglice (the sappe) suber illud qd est mediatu ligno. anglice (the pyth of the herie). ¶ Construe. Liber. i. bacchus vel vinnatus huc cōpede. i. line seruatur. Et liber est codex sup quem legimus. Et est cortex rapr ab arbore. puma. id est liber p baccho: i. simul p ingenio faciunt veri in genituro: vt hic liber/veri. Et secunda id est liber p codice: i. liber pro cortice faciunt veri in genituro. vt hic liber/libri.

Libra bilanz/libra pondus/signum quoqz libra. Libra.

¶ Autor docet hic qz hec libra/bra. hz tres significaciones. Nā libra. id est bilanz. anglice (a balance). Et libra est pōdus duodecim vnciaz. Et si pfecti pōderit: qz constar tot vnciaz quot mensibus annis. Et dicit liber qz si libra i cūcta pondera precedentia vel minora cōcludat. Item libra/bra. dicitur signum in celo. vt cū dicitur sol est in libra. ¶ Construe. Libra est bilanz: libra est pondus/libra est signum in celo.

Lictor pzetoris et funeris affecta lictor.

Lictor.

¶ Autor docet hic qz hic lictor/rio. habet duas significaciones. Nā lictor est ille qd de officio suo portat gladius vel securus ante regem vel imperatorem vel ptozem. anglice (a warde berer) vt ad puniendos reos pfecto sit. Et dicit lictor quasi litor. a lito/as. c. interposita: quia lictor i interficit reos. Unde cūcum regi vel iudici/consuli vel pcesidi vel pzetori sublequitur ad puniendos reos dicitur lictor. anglice (a hangman). Similiter de lictor portator cadauerum scilicet qui portat cadauera. id est corpora ad sepulchrum. ¶ Construe. Lictor est affecta. i. diena vel famulus pteritis. i. iudicis vel maioris: et lictor est affecta funeris. i. aliquis corporis mortui vt portet illud ad sepeliendū. Et dicit affecta affecte. ab assequor assequeris: quia sequitur mandata domini sui.

Lesio vel sanies liuor et inuidia ibex.

Liuor.

¶ Hic autor docet qz liuor/oris. hz tres significaciones. Nā liuor. i. lesio. vñ illud cur? liuore sanati sum? liuore. i. lesione. Liur. id est sanies. i. putredo illa q est in vulnere. Liur. i. inuidia. Unde Ouidius. Summa petit liuor pstant alissima venti. liuor. i. inuidia. ¶ 3te est lauditas ille color q remanet in aliquo post verberationē cum baculo. Et est dolor vulneris. ¶ Construe. Liur. i. lesio vel sanies vel laidia. Et dicitur liuor a liuo/liues. i. esse vel fieri liuidum. Et ponit pro liuadere. ¶ Nota differentiam inter liuorē et vberic. Liur. est color qui remanet post verberationem cū baculo. Sed vber. est incilio vel vbericium qd remanet in carne post verberationē cū virga. Unde verius. Liuorem baculus vbericem dat tibi virga.

Stellam cum cythara designat lyzaqz sulcum. Lyza.

¶ Hic docet autor qz lyza hz tres significaciones. Nam aliquando reperit pro stella. vt ibi. Que lyza fulsit heri. id est que stella splenduit heri.

f. f. f.

Equiuoca magistri.

Item est cythara: et sic a lyra in grece quod est diuersitas vel varietas latine: quod varios et diuersos sonos efficit. Et sic lyra. i. sulcus et proprie aratri. anglice (a sowe). Et sic a lyros grece quod est lyra. i. sulcus apud nos. Et nota quod lyra per cythara corrumpit priorem syllabam: et lyra pro sulco producit pumam. Unde. pollice tango lyram facio cum vomere lyram.

Locus. Est locus bursa/ minimus locus/et libitina.

Hic autor docet quod hic locus/ i. aliquid id est quod bursa. Et componitur cum plenus et sic locuples. i. diues quasi plenus habens locules. Et Locus est diminutivum ab hic locus/ et tunc est parvus vel minimus locus. Et sic locus est libitina. anglice (a beer) quo funera portant ad sepulchrum. Unde accessit iesus et tetigit loculum. id est libitinam.

Lucar. Est lucar luci pretium/ lucisq; foramen.

Hic autor docet quod lucar/ aris. media producta habet duas significaciones. Nam est pretium quod accipitur pro ludo. i. nemore locato alicui vel aliquibus. Et tunc dicitur de hic lucar/ i. nemus vel sylua quod id est. Lucar. i. fenestra vel foramen per quod sol vel lux intrat in domum. Et tunc dicitur de hec lux lucis. vel lucar est foramen per quod galline intrant in gallicubium.

Lupus. Hic lupus est animal/ morbus/ piscis fluuiialis:

Hic autor docet quod hoc nomen lupus/ per tres significaciones. Nam lupus est quoddam animal maxime omnibus inimicum. Et est quidam morbus in cora scilicet apostema vel in cruribus: et est vermes magnus ut quidam dicunt filius muri. Lupus est quidam piscis: quod sicut lupus denotat aialia in terra sic ille deuorat pisces in aqua. Et inde hic lupillus: et ex sola rapina vinit.

Laudare Laudat commendat/ autorem nominat illud

Hic docet autor quod laudo/ as. equiuocal ad duo. Nam laudare. i. comedare vel laudo regem. Et laudare. i. autorizare: et ponitur collaudo/ as. i. simul laudare. Et Construe. Laudat. i. commendat: et illud laudat. i. nominat. id est autorizat autorem aliquem. Et est verbum actiuum.

Legare. Qui mittit legat: moriens sua munera legat:

Hic autor docet quod lego/ as. are. equiuocal ad duo. Nam legare. i. mittere mandare. Ut rex legauit istum in franciam. i. misit. Legare. i. aliquid in testamento alicui dimittere. Unde hoc legatum/ et illud quot dimittitur. anglice (to bequest) et dicitur lego/ as. a lego/ gis. vel a preterito legi (i. conuersa lo) fit lego/ as. are. et producit priorem syllabam. Unde versus. Diuina scripta lego motiens mea munera lego.

Legogis

**Clericus autorem: mare nauta/ deus meliores
fur legit es/ flores virgo/ viator iter.**

Johannis de garlandia.

Hic docet autor q lego legis hz sex significaciones q satis patet per expositionem illorum duorum versuum. **Construe.** Clericus legit autorem. i. libros auteticos: r nauta legit. i. transiit vel nauigat mare. **Deo** legit. i. elegit meliores. i. hoies. **Fur** legit. i. furatur eo. i. pecunia vel argenti. **Virgo** legit. i. coligit flores. **Viator** est ille q transit per viam legit. i. carpit vel capit iter. i. via sua. **Nota** q lego legis r oia composita sua faciunt preteritum in g: vt lego legis legi. in preterito: colligo colligis colligi. preter tria verba q patent per verbum. **A lego** composita faciunt g: sed tria tollis. **Diligo** negligo sic intelligo que faciunt x:.

Libo dum gusto: liboq sacrifico.

Libare.

Hic docet autor q libo/as. habet duas significaciones. Nam idem est qd sacrificare. anglice (to doo sacrifice) et proprie vinum in calice. Unde panem immolam⁹ calicem libamus. Et inde hoc libamen⁹ misa. est vini: sed hoc sacrificium est carnis. **Et libare.** id est gustare (to taste) vel contingere. **Ubi libas** ni vinu isto die. id est gustasti. **Et dicitur libo/as.** a liber liberti: quod id est quod bacchus bacchi. id est deus vini.

Ere luo pignus: penas cruc e: luce tenebras

Luo/luis

Dicitur et luere quando salitur ouis

Est luo luxurio: luo punio vel luo purgo.

Hic autor docet q luo/luis. hz quatuor significaciones. **Na luo.** i. redimo vel quod vulgo dicitur acquieto. anglice (to quyte oute) vt ego luo pignus meum ere. i. redimo vel acquieto pignus meum. **Lyadit** meum ere. i. moneta. **Et luo.** i. patior vel sustineo vt luo penas in cruce. i. patior penas i cruce. **Et luo.** i. purgo vel deleo: vt luo tenebras luce. i. purgo tenebras vel deleo cum luce. i. p luce. **Et luere.** i. luxuriari: r est proprie verueculi. **Arletu** cum sint in amore coeundi: vt verueces luit. i. coeunt vel amore coeundi fruant. **Ubi** vulgo solet dici. **Arietes** sunt modo in luitu. i. appetitu coeundi. **Ubi** construe scdm verbum. Et hoc verbum luere dicitur quando ouis salitur. id est arietatur. **Nota** q salio/lis. salui vel salui/salure/saltum/m. in supino. i. facere: et tunc est verbum neutru et absolutu. **Salire** est etiam qd dicitur arietate. id est qd ouis salitur. Et pertinet ad animalia irrationabilia: r tunc est actiuu. **Ubi** Quidius. **Leta** salitur ouis tauru quocq leta iuuenca. **Luo/luis** luere luitum luitu. in supino. verbu actiuum.

Sunt quinquennia: sunt cubilia lustra ferarum

Lustrum

Lustrum circuitus: lustrum purgatio fornic.

Hic docet autor q lustru/ri. hz quinq significaciones. **Na lustru** est spatium quinq annor: vt ibi. **Lustra** sex q iam pacta. Et lustra est spelunca bestiarum qua inhabitat. anglice (a denne). **Ubi** **Antianus.** **Ubi** lustra condit vasa sua. **Lustris.** i. speluncis. **Itē lustru.** i. circuitus. **Ubi** lustru/as. i. circuire: lustrum. i. purgatio. **Et lustru.** id est lupanar meretricu. Et dicitur a lustru/as. aui. **lustrare.** id est purgare/circuire/circundare/uminare/serenare. rē. **Construe.** **Lustra** sunt quinquennia. id est spacia quinq annorum: r lustra

ff. iij.

Equiuoca magistri.

Sunt cubilia ferarū scilicet obscura latibula vel cubacula ferarum: & lustrus est circulus. et purgatio: et est fornicatio. id est lupanar.

Lustro /as Lustro purgando /lustro quoq; circūfundo.

¶ Hic docet autor q' lustro/as-are. habet duas significationes. Nam idē est qd purgare et circūfere: vt patet superius. ¶ Construe. Lustro purgando, aliquid & ego lustro circūfundo. id est dum circūfere aliquid.

Lutū/ti. Cenum dico lutum /sed lutum dico colorem.

¶ Autor ponit hic equiuocationē in ista dictione lutū. Ponitur inde differentia inter lutū cuius prius corruptū ē: & lutum cuius prius producit dicitur q' lutū cuius prius corripitur. est idē qd cenum. i. sordēs. anglice (clay). Sed lutū cuius prius producit est accusatiui casus istius nominis hic lumen/lutū. Et est lumen quiddā coloris croceus vel rubens quo vt quidam dicunt icarium tingitur: & vitriūq; deriuatur a luo/lutis. ¶ Construe. Ego dico lutū esse cenum. id est sordides terre: et ego dico lumen esse colorem.

Luteus. Luteus et luteus sensum sortitur utrumq;

¶ Autor hic docet q' ista duo nomina luteus cui' prima longas: & luteus cui' prima breuiatur/deriuatur a predictis nominibus. hic lumen/ti. p. colore. Et dicitur luteus/a. um. i. rubens vel croceus: & producit primā syllabā scilicet lu. Et ab hoc lutū/ti. p. ceno deriuatur luteus/a. um. i. lutosus/sordidus/ plenus luto. ¶ Construe. Luteus cuius prima longatur: & luteus cuius prima corripitur sortitur utrumq; sensum. i. utrumq; significationē scilicet de luto p. ceno. ¶ Nota hic alios versus q' ponit differentia inter ista nomina. Luteus est ruber: luteus quoq; sordidus extat. flos robur est lumen humida terra lutum.

Machina Machina res pugni/rota machina/machina for-
ma.

Machina res queuis que facit ingenij vis.

¶ Expedito illo capitulo siue illa parte in qua tractant autor de nominibus equiuocis ab Incipitibus: hic tractare intendit de equiuocis inchoantibus ab ista ista Machina. Machina. qd habet quatuor significationes. Nam machina est instrumentū bellicū per qd prouocantur grandes lapides in hostes: quod & alio nomine vocat ingenium. anglice siue gallice (an engyne). ¶ Itē machina est quedā rota versantius super quā se ponebat beata katherina. Et machina. i. forma. Unde machina mundi. i. forma mundi. ¶ Itē machina potest dici quelibet res que ingeniose cōtingunt. ¶ Construe. Machina est res pugni. i. belli res mirabilis balista. id est ingenium de quo supra exponitur. Et machina est forma. Et machina est queuis. i. quelibet res: quāuis. i. subtilitas ingenij. id est sensus humani fecerit.

Macula. Dic maculas tabes/maculaq; foramina retis.

Johānis de garlandia.

Non loice maculas nos dicimus inde.

¶ Autor ponit equiuocationē in ista dictiōe hec macula. sc. q. habet duas significationes. Nā macula. i. tabies (a sporte) Uñ Quidius. Succincta feretruꝝ maculose tegmine lincis. Et macula est foramen retis. Uñ idem. Retia cū ponit maculas distincta terendi. maculas. i. foraminibus. ¶ Construe. Dic maculas esse idem qđ tabes. i. dic maculas esse foramina retis. i. c.

Gratia vindicta cetus membrumq; potestas **Manus.**
Dextra sinistra manus: manus est quod in arma
vocatus.

Manio cum maneo bel fit manin eius origo.

¶ Hic docet autor qđ manus hꝝ plures significationes. Nā manus. i. gra. Ut oia contingebant illis in manu dñi. i. in gra dei. Et manus. i. vindicta. Ut ibi. Cū sit nemo qđ de manu tua possit crueri. i. de vindicta tua. Et manus. i. cetus armatorū. i. societas. Uñ Lucanus. Hec manus oce anꝝ domitū post terra reliquit. Hec manus. i. hec cetus vel societas armatorū. Et man⁹ idē est qđ ptās. vt ibi. In manus tuas dñe cōmēdo spm meum. i. in potestates tuas. Et similiter Quis. An nescis longas regibus esse manus. Et manus vñ quoddā membrū corporis humani. illud vñ quo ori cibum ministram⁹ facimus. i. dispensamus oīnia damus et optamus et accipimus. anglice. (a hande). Et manus vñ exercitus. anglice. (an ostre of men) et sic dērmatur manus de maneo. qđ manet in bello et nō fugit. Sed manus pro membrū dicit de munio. qđ manit. i. defendit corpus. Sed p gra dñi de manu grece qđ est bonū latine. hoc fm autorē istū. Scdm dñm manus dicit de hoc munio. eris. ¶ Construe. Manus est gra et vindicta et cetus et potestas. qđ p. i. et manus est membrū corporis hominis. et est potestas et manus dextra et sinistra. Et manus est illud scy exercitus qđ vocam⁹ in arma cōtra hostes. Munio. mis. muni. ire. i. defendendo. cū maneo. ex. manli. ere. vel manin grece qđ est bonū latine. fit eius origo scy manus.

Vincta manus manicas/manicas quoq; dicito **Manica.**
vestes.

¶ Hic autor docet qđ hec manica. ec. hꝝ duas significationes. Nam manica est vinculum ferreū quo manus ligatur. vt ibi. Ad alligandos reges eorū in cōpedib⁹. i. nobiles eorū in maniciis ferreis. Itē manica est illa pars vestis qđ tegit brachiū vsq; ad man⁹. vt ibi. Pro manica fracta man⁹ est michi sepe retracta. anglice. (a sleeve). ¶ Construe. Dicitur. i. dic manicas esse vincta. manus. i. manus. quicq; p. i. dicito manicas ēē vestes. i. ptes vestis qđ tegit brachiū.

Pars manipl⁹ garbe manipl⁹ q; claus cliesq;. **Manipl⁹.**
Est metges maniplus sic a manus et plico dicit⁹.
Ferreus est maniplus: sed non mutatur origo.

Equiuoca magistri.

**Sed ratio quoniam circa leuam replicatur:
Est cliens dictus alia ratione manipulus
Namque manu bello mittere pila solet.**

¶ Hic docet autor equiuocationē in hoc nomine manipulus. p. manipulus per syncope et etiā causa metri. Et hz tres significandēs. Nā manipulus est is-
tum garbe siue amone quantū manus capere potest. anglice (a grepe/oi a
hand full). Et scdm illam significationē cōponitur de hec manus/as.ii. et
plico/as. q. plicatur in manu. Et manipulus. i. claua ferrea cū qua pugnas
in duello. anglice (a mace) et similiter dī vel cōponitur de manus et plico.
Et manipulus est cliēs bellator: sed tūc cōponitur manipulus de manus
et hoc pilū pīlī. Et sunt pīla arma quibz romani pugnabāt. Et dicit mani-
pulus q. gerit arma. i. illa arma quibus romani tūc utebantur in manibus
vel tela: vel q. mittit ea cum manu. hugui. dicit q. manipulus dicit societas
ducentorū militum. Vñ Lucanus. Conuocat armatos exemplo ad arma
manipulos per syncope. Item manipulus dicitur ornamentum manus
sacerdotis. Et dicit manipulus scdm hugui. ab hec manus/as.ii. ¶ Con-
strue. Manipulus est pars garbe: quia plures manipulus faciūt garbā: q.
pro et: manipulus est claua: scz ferrea cum qua pugnas: et manipulus est
cliēs. scz armatus cū pilis. i. telis. ¶ Est merges. i. anglice (a sheep). hic
autor iterat qd superius dixit sub iugeno diuersam derivationē illius nominis
manipulus fm diuersam illius significationē. Dicens manipulus est merges. i.
pars margitis. i. garbe sic dictus a manus et plico/as. Et manipulus est fer-
reus. i. ferrea claua. Sed origo derivationis ei? nō mutat: q. dī de manus
et plico/as. Sed rō sue derivationis mutat: qm replicatur circa seuā. i. res
plicat in sinistra pte hols. i. in leuo latere. i. sinistro: vt possit eū recipere cū ne-
cesse fuerit: q. p. manipulus est dictus. i. vocatur cliēs alia ratione scz de-
rivationis: namq. pro q. q. solet mittere cum manu pīla. i. tela in bello.)

Mena/ne Menam dic piscem bulteum nomine menam.

¶ Autor ponit equiuocationē in hoc nomine mena/ne. qd hz duas significationes.
Nā mena est qdā piscis. anglice (a penke/oi a meny) Sic dicit a mena gre-
ce qd est luna latine: q. fm incrementū et decrementum lune singulis mensibz
crescit et decrescit. Item mena fuit ppriū nomen cuiusdā noīa q. alio nomine
vocabatur vultens: et sic patet q. fuit binōis. i. habēs bina noīa. i. duo noīa.
¶ Construe. Dic menam esse piscem: et dic menā esse vultē nomine scz alio.
hec mena mene. pro pīce. hic mena/ne. pro proprio nomine.

**Merges Est merges voluctis et merges garba vocatur.
Gelima.e
Garba/e.**

¶ Autor hic docet q. merges hz duas significatiōes. Primo quidē est ques-
dam avis aquatica ab assiduitate mergendi sic dicta. anglice (a douker) et
derinatur a mergo/gis. q. frequēter se mergit in aqua. Et merges est idēz
qd garba: q. alio nomine gelima dī a genu et ligō et manu: q. cū manu super-
posito genu ligatur: et merges/tis. a mergo/gis. q. ligatus mergitur in
terra. i. pōnitur de manu ad terrā. Vñ hec merga/merge. id. est furca qua
merga leuatur ad currum. anglice (a pycforke).

Johannis de garlandia.

¶ Nota q̄ merges tā pio garba s̄ pio volucre facit mergitis in gēntis
penultima correpta. Unde errant Grecimus dicens. Merges dicat mer-
getio garba vocatur. Invenitur hic tñ mergus/gi pio eadem auget hoc
mergus/oris. p̄ stula (a bucket) quia mergitur in fonte cum haurit aqua.
Unde Mus. Est hic mergus autē si mergi sit gēns. Merges prebet itio pio
garba mergas furca. Dicat stula cū mergere noscē apta. Merges mer-
gens vel est vt fere scietis. Utq̄ mari datur in mergine garba notatur.

Milliū mille: sunt pondera milia leuce
Milia plurale: nomen tibi sit numerale.

Millium
Milium

¶ Hic ponit autos differētiā inter hoc milliū/M. et hec milia/M. in plurali
numero. Et equivocationē ponit in milia. Dices q̄ hoc milliū/M. est quod-
dam granū qd gallice mil vocat. Et si milliū a mille: q̄ de vno grano semi-
nato milia grana surgent. Vel milliū fm quosdam dī granum salis. Et d
milia sunt quedam pōderati. Tñ nota. Si quadringētis sex septem milia
delunt. ¶ Et milia sunt miliaria q̄ apud gallicos leuce/apud grecos stadia
dicuntur. Et q̄ milia sunt eadem q̄ miliaria patet per Quidiū de remedis.
Nec quot transferis sed quot tibi q̄re superiunt milia. i. miliaria. Et milia
est nomē numerale. et dī de mille: et declinatur pluraliter hec milia milium
milibus/hec milia/o milia/a milibus/neutri gēis. Tamen iūgitur imme-
diate intransitive cū masculino feminino et neutro. Ut milia viri/milia mu-
lieres/milia animalia. ¶ Nota q̄ mille scribit per duo ll in singulari: et mi-
lia/milium in pl̄ nū per vnum l/ et producit primam syllabam. Et hoc mil-
lium/M. pio grano corripit pumam. vt patet. ¶ Construe. Milium lamine
est myl gallice: et exponit latinū per gallicum. Milia sunt quedam pondera
et milia sunt leuce: et hoc nomen plurale milia sit tibi nomē numerale.

Est vt credo mitos filum: vel fabula mitos
Mitos examitum: de mitos mitologia
Hoc tamen euita ne te fallat calamita.

Mitis.
Examitū
calamita

¶ Autor hic docet equivocationē in hoc nomine mitos. Et est differentia
inter mitos cui⁹ prior corripitur. et mitos cuius prior pducitur. Nam mi-
tos grece prima correpta est fili latine. Tñ examitū qd est vestis sacerdot-
ialis. Sed mitos prima pducta est fabula: et est grecū. Vel dicitur hic mi-
tos/et latine. i. fabula iocosa et relatu dicitur. Unde Marcanus Capella.
Nūc ergo mitos inferat atq̄ mitos. Vel mitos cōponit cū logos quod est
sermo: et dicitur mitologia/gie. i. sermo fabulosus. Item mitos grece priori
ducta: dicitur etiam gutta latine. Et cōponitur cū quala quod est bonū: et
dicitur calamita/te. Et est calamita genus electrom: quod alio nōe flo-
rat: et dicitur calamita. i. bona gutta. Mitos p gutta componitur cū polys
quod est pluralitas: et dicitur polimitis/a.um. Inde dicitur vestis polimi-
tis: et plures hīs colores. ¶ Construe. Mitos vt credo est filum: vel mitos
est fabula. Examitū venit a mitos cuius prior corripitur: et mitologia venit
de mitos cuius prior pducit. Tñ o lector euita. i. caue ne calamita fallat. i.
decipiat te. Nā mitos grece sonat gutta latine: et hinc calamita. i. vestis po-
lymita dī. Item nota q̄ hic et hec calamita/te. dī scriptor et tūc componitur
de calo/aa. qd est pono/as. et mitos gutta: q̄ ponit gutta. i. cauit in calamo

Equivo. Gar.

GG. f.

Equiuoca magistri.

Modus. **Maneries** mensura: modus finisq; metrumq;.

¶ Docet hic autor q; hic modus/di. equiuocal ad quatuor. Modus id est maneries: vt serua modū. i. maneriē. Sic ibi. Est modus in rebus. &c. hinc horatū. ¶ Et modus est mensura: vt hic modus/di. Et continet modus viginth duos sextarios. ¶ Et modus. i. terminus vel finis. vt nō modū egre di rationis. id est finem vel terminū rationis. ¶ Et modus. id est metrum. Unde Boetius de cōsolatione philosophie in pumo. flebiles heu melior cogor inire modos. i. tristitia metra et doletosa.

Molaris. Dic lapides magnos: dentes dic esse molares.

¶ Hic autor docet q; hic molaris h; tres s'giones. Nam molaris est magnus lapis ad modū mole. anglice (a mylstone) Et molaris est de maxilla ris: q; cū illis dentib; quasi mola molimus. Un alius h;us. Dēs maxillaris: magn' lapis esto molaris. ¶ Cōstrue. O tu lector dic molaris eē magnos lapides: & dic molares esse dentes sc; maxillares. Et sunt maxillares dentes qui situantur in maxilla a retro. hec maxilla se. anglice (a cheke).

Momētū **Momentum** motus hōie pars est quoq; pondus

¶ Hic autor dicit q; hoc nomē momētū/ti. h; tres s'giones. Nam momētū. i. motus. Un persius. Momēto tpe extit. &c. Et momētū est pars hōie. anglice (a stounde: or a whyple) et ibi. Non est vestrū noīce momēta. que patet posuit in sua potestate. Et est momētū quadagesima pars hōie: q; hora cōtinet quadraginta momēta. Et momētū est pondus v; dimidia uncia. Et dicit Jsidorus. Et dicitur momentum de moueo/es.

Moneta. Dico iunonem: dicoq; numisma moneta.

¶ Hic docet autor q; hec moneta/se. equocal ad duo. Primo. I. numisma/rie. i. pecunia. Et h; de moneo/es. q; monet ne qua fraus sit in metallo vel pōdere. vt hic. Denrica leta nō est mēsa absq; moneta. Moneta dicta est Juno dea: q; monuit romanos pāserem ne ciuitas illo; ab hostibus caperetur: vt in cronici romāno; legiunt.

Monimē Est monimē scriptū: monumentū dico sepulch;ū

¶ Hic ponit differentia inter hoc monimē/inio. & hoc monumentū/ti. hoc monimē est scriptū vel cyriographus quo qd alteri obligatur p debito vel alia cōditiōe quacuq; anglice (an endenture). S; monumentū est sepulch;ū mortuor; q; moueat mētes viuo; ad mētiā defunctorū. Itē monimē et monumentū p qd aliqd monemur: vel nobis reducit ad mētiā. Unde hyssorie dicunt monumenta: q; ad pterita nos monēt: & ad memoriā reducūt: & etiā iudicia amoris sc; que nobis relinquūt in signū & memoriā amoris dicuntur monumenta. Et dicitur de moneo/es.

Mundus Est firmamentū mundus: q; mundus extat

Johānis de garlandia.

Mundus hō minor est & mūdi machina mūdus.

¶ Hic docet autor q̄ mūdus habet tres significationes. Mundus aliqui sumitur pro superiori & digniori parte mūdi sc̄y pro firmamēto ppter excellētiā q̄ precipue est in motu. Vel quia precipue mūdus ē purus. i. nichil fecit habens vel grauitatis. ¶ Itē mundus aliqui dī homo mycrocosmus. i. minor mūdus. ¶ Itē dicitur architypus mūdus. i. mundus sensibilis formabilis & mentalis. Itē mundus dicitur vniuersitas creaturarū sc̄y illud qd̄ cōstat ex quatuor elementis in modū sphere globatis. Et dī sic: q̄ semp̄ est in motu. Mundi etiam nōie mundi amatores designantur. Vñ mundus per ipsum factus est & mundus cum non cognouit. Mūdus in primo loco positus desinat hunc mundum. In sc̄do loco designat amatores mundi. Et dicitur mundus & moueo. ues. quia semper est in motu. ¶ Construe. Mūdus est firmamētum: q̄ illud extat mundus. i. valde mūdus ē purus. et mundus minor est homo: & mundus est machina istius mundi.

**In speculo spectro cupio stupeo quoq̄ laudo
Hoc verbum miro: tot notat equiuoce.**

Miro:

Vel sic

quatuor ista notat.

¶ Hic docet autor q̄ hoc verbū deponēs miro: / aris. habet quatuor significatiōes. Nā mirari. i. p̄picere in speculo. vt ego vibi vñū ita clarū i quo qd̄ potuit se mirari. i. p̄picere. ¶ Itē mirari idē est qd̄ cupere: vt ibi. Ad qd̄ miraberis qd̄ habere nō possis / miraberis. i. cupies. ¶ Et mirari. i. stupere p̄ miro habere (to wonder) vt ibi. Miro: & admiros quod iter ducis. &c. Et mirari. i. laudare. Vñ potius. Tyros mirare colores. i. lauda purpureos colores. ¶ Itē significatio hui⁹ verbi miro: / aris. per istos versus sequētes habetur. Miratur speculā: miratur nostra pauca sc̄e. Miratur cupies miratur singula laudans. ¶ Construe. Hoc verbū miro: notat quatuor ista In speculo spectro. &c.

Misceo cum varias res vnio cumq̄ propino.

Misceo:

¶ Hic docet autor q̄ misceo / es. misculare. mixtu / tu. idē est qd̄ vnire res diuersas adinuicē p̄ mixturā. anglice (to myngle). ¶ Et misce: i. ppinare vel ptebere. Vñ Theodolus. Trausit eo cūctis miscēdo pocula mortis. miscendo. i. ppinando vel ptebēdo. ¶ Construe. Ego tūc misceo cū vnio. i. colloco in vñū varias res: & ego misceo cū ppino vñū vel potū. ¶ Miscēdo. i. ppino vñū est neutru: secundū aliam significatiōem est actiuum.

Te moroz apprecians / moroz hic / moroz hos / moroz a te.

Moroz:

Actiuum neutrum sic est communeq̄ verbum

¶ Autor dicit q̄ moroz / aris. aliquādo idē est quod appreciari / laudare. vt moroz te. i. laudo te: & tūc ponit actiue. id est transitiue. ¶ Et moroz ponitur aliqui absolute p̄ consilire vt morā facere. Morari aliqui est. p̄dere

EE. ij.

Equiuoca magistri.

Manus in antea. Ad illos largi opes qd sepe potens. Exerant animos
sen maternas honore. Inclinant minuit leges et iura morant. I. impediunt.
¶ Motor in passiva significatione sumit. vt motor a te. I. impediotor a te: et sic est
verbum commune. ¶ Construe. Ego appetens. I. laudans motor: ego mo-
tor hic. I. maneo vel cōstito hic: et ego moto. id est detineo vel tardo vel im-
pedio hos: et ego motor a te. I. impediotor a te. Et sic cum dicit motor te est
actiū transitiuū. Et cū dico motor hic est neutriū absolutū. Et sic est com-
mune quando dico motor cum illo motor hos: et motor a te.

Musso. Murmurat et dubitat: hec duo musso signat.

¶ Hic docet autor qd musare est murmurare. Salter⁹ in alexandrei. Mus-
sat tota cohors. I. murmurat. Et idem est quod dubitare. Virgi. Stat pe-
cus omne mutum musantq; auence. musant. id est dubitat. ¶ Construe.
hoc verbum musso sonat. I. significat hec duo scz murmurat et dubitat.

Minime. Est minime quod non significatq; parum.

¶ Hic autor docet qd hoc aduerbiū minime aliqui idē est quod non: vt hic
Iohānem citatum coram nobis qui minime comparere curauit denūcia-
mus cōsumacem. minime. I. non. ¶ Minime. I. parum. valde modicum. Et
est aduerbiū a nomine minimus/a. um. vt iste comedit minime isto die. I.
valde parum. Construe. Minime. id est significat quod non: qd pro: et mi-
nime significat parum scz id quod parum.

Nequam. Nequam peruersus: et nequam luxuriosus.

¶ Finito capitulo de ista M. hic incipit capitulū de N. littera. Et pmo po-
nit equiuocationem in hoc nomine hic hec hoc nequam quod habet duas
significationes. Primo. I. peruersus/a. um. vt ibi. Es niger nequam dicit⁹ co-
gnomine nequā. Magis esse potes nequior esse nequis. Istos versus fecit
de magistro. Alexandro nequā. ¶ Item nequam. id est luxuriosus/a. um.
vt hec mulier est nequam. id est luxuriosa.

Nequitia. Nequitiam facinus luxuriamq; voco.

¶ Autor dicit qd nequitia/tie. I. facinus (wyckednesse/oi curydnes) vt iste
accusat nequitie quam cōmisit. ¶ Nequitia. I. luxuria: vt Quidius. Nequi-
tia est que te non sinit esse senem. id est luxuria.

Nepos. Cognatum pariter nebulonem dico nepotem
Hic est a nepa de natus post venit ille.

¶ Hic docet autor qd nepos habet duas significationes. Primo. Cognatus
mens. filius filij mei: tūc dicit nepos quasi post natus. ¶ Et nepos quasi ne-
bulo vel leucator. I. glutor: tūc nepos dicitur de hec nepa nepe genus serpentis
est moriens in pariendo. Et dicit nepa quasi nece pariens: alto nole vitpera. I. vi-
peris. Unde. Conceptos morte parit equa vipera sate. ¶ Construe. Dico.

Johannis de garlandia.

nepotē esse cognatu. i. medi: dico pariter nepotē esse nebulonē. hic nepos
p nebulone dī ab isto nōle hec nepa: ille. i. nepos p cognato venit de nat^o.

Nisus auis: nisus conamen. rex quoq; nisus
Rex et auis per si: conamen in us genitiuat.

Nisus. N.

¶ Hic docet autor q hoc nomē nisus hz tres sñtiones. Primo. i. auis que-
dā alio nōle alietus. anglice (a sparhawk). Nisus. i. conamē vel conamus.
Uñ in hymno dī. Nisibus hic totis canibus dulciter hymnos. nūb^o. i. co-
nabit^o. Nisus fuit ppiū nomē regis cuiusdā q in aūē sui nōis fm fabulas
imitabat interpretationē. Sz nisus p ppiū nōle ē. p aue decimat hic nisus
nūl scōe. Sz nisus p conamine vel conatu decimat hic nisus. us. i. quarte
Et hoc est quod dicit. Rex et auis per si. i. nisus qñ est rex. i. nomē regio. Uel
qñ est auis tunc genitiuat. i. facit grū per si. vt nisus nūl. Conamē. i. qñ ni-
sus est conamen genitiuat in us. vt nisus/nisus.

Est nota noticia/ nota signum/ littera labes
Nota nota nota titulus distinctio probum.

Nota. te.

¶ Autor docet hic q hec dictio nota/te. habet plures sñtiones. Nā nota. i.
noticia: q p aliquā notā aliquē cognoscimus. Et nota. i. signū per qd quis
notat. i. illa signa q cantores faciunt in libris dicuntur note: q per illa signa
noscu quō cantent. Et nota. i. littera. Nota. i. culpa vel labes: vt ille habet
notā in facie. i. labē. anglice (a spotte) Et nota. i. titulus laudis vel dignita-
tis: vt ille est notabilis. Uel nota. i. titulus qualis scribit in libris cātorum
vel cātorum. Et nota. i. distinctio. i. id est signum vt supra dixi. Et est p-
biū. i. labes. ¶ Construe. Nota est noticia: nota est signū ē nota est littera
et nota est labes. qñ. ¶ Nota nota. qñ. Itum versum de isto libro nō credo:
q sententia est eadē cū prioris versu: quia defectius est in metro: q nota
q producta priorē syllabam: sic debet construi. Nota est titulus/ nota est
distinctio/ nota est probum. id est labes vel opprobrium.

Est noto notifico/ noto scribo/ noto reprehendo. **Noto tag**

¶ Autor ponit equiuocationē in isto verbo noto/as. are. frequētiatio de
noto/cio. formato ab ultimo supio. i. notu u i o sit noto/as. Et quis notū/
tu. pducit hāc syllabā nō m noto/as. corripit eā sp. Et notare. i. notificare:
vt notabo tibi hāc rem. Et notare. i. scribere. Et notare. i. reprehendere. Et
idē est qd demonstrare/ sñgre/ designare/ frequēter noscere: fm hugu.

Nora notat culpam nocumētū sic quoq; morbū. **Nora. re.**
Hinc gerenora venit epyaltes sunt quoq; noxe.

¶ Hic autor ponit equiuocationē in isto nōle hec nora. re. quod idē est qd
culpa. Uñ nora. a. um. i. noras/ culpabilis malus. Nota. i. nocumētū: vt
ille fecit michi nora. i. nocumētū. Et nora est quidam morbus. Unde hec
gerenora. i. infirmitas in cerebro. Et quidā dicit q est epilepsia. Et dī de
hydera quod est sacer quasi sacra nora. i. sacer morb^o: qñ est in sacra parte

Equino. Gar.

GG. liij.

Equiuoca magistri.

corporis scz in capite. Nota. id est epyllis vel epyllis. I. supra piemens;
sed vere vanitas est (the nyght mare).

Nudus.

**Nudus sum pauper: nudus sum vestib⁹ expers.
Nudis incomptis incedit virgo capillis.**

¶ Hic docet autor q^d nudus/a. n. m. h. tres significaciones. Nā nudus. id est pauper. Iuuenalis. Inquisitores eger et cum remige nudo. id est paupere. ¶ Et nudus. i. expers vestibus scz qui nullas habet vestes. Unde Carpo. Infante nudb. r. ¶ Nudus. i. incomptus. vt crines tui sunt nudi. i. incompti. anglice (ynkemed). ¶ Cōstrue. Ego pauper sum nudus: i. ego expers vestibus sum nudus: i. virgo. id est puella. incedit. i. vadit. nudas capillis. id est incomptis/mornatis/imperis capillis.

Numer⁹

Est numerus metrum modulus distinctio talus

¶ Hic dicit autor q^d hoc nomē nūer⁹ r. l. h. quatuor significationes. Nā nūer⁹. i. metrum. Uirg. Nūeros memini si vda tenere. nūeros. i. metra. ¶ Et nūer⁹. i. modulus. i. modulatio sonora in musica p arslm r theslm. i. deprecationē r elevationē. ¶ Et nūer⁹ est distinctio. Boe. Qui nūeris elemēta ligas. i. distinctionib⁹. ¶ Et nūer⁹ est talus. i. decimus. Quidius. Sen lūbit numerosq⁹ manu iactabat eburnos. numeros eburnos. i. decios factos de ebore.

Ne.

**Causatur prohibet ne disiungit neq⁹ iurat
Querit confirmat signans etiam neq⁹ nedum.**

¶ Dicit autor q^d hec dictio ne plurib⁹ modis accipit. Primo causatur. i. conuincio causalis. Et aliquid phibet. i. aduerbiū phibendū: vt ne loquaris malū Et aliquid disiungit. i. ponit distinctiue r iuratur: vt iubeo r adamo te ne facias hec. Et aliquid querit. i. ponit in orōne interrogatiue: vt hic. Est ne malus q^d me ledere sepe solet Aliquid cōfirmat: vt ego volo ne aliud petiti infringat Et ne etiā signat idē q^d neq⁹. Vñ Quid. Ne mea sar maticū pregat ossa solum Aliquid ponit p neddū. Et ne ponitur p neq⁹. Et ne solet signare idē q^d nō. i. solet poni loco non. vt Claudianus de rapta proserpine. Ne pote firmatas leges dissolvere pociū. ¶ Cōstrue. Ista dictione causatur. i. aliquid est punctionio causalis: vel ponit in orōne causalī. Et ne phibet. i. aduerbiū phibendū: vel ponit in orōne phibitiua. Et ne disiungit. i. aliquid est cōiunctio distinctiua seu distinctiua: vel p r iurat. i. ponit in orōne iuratiua: querit. i. ponit in oratiōne questiona. i. interrogatiua: r tunc ne semper corripit: r in aliq^d pōtēst: vt ibi. Est ne bonus qui se ne peccet seruat ab omni. Materia qua fit impius ois amans. Et ne confirmat. i. ponitur in orōne confirmatiua. Etia ne est significans neq⁹. Et ne. i. nedum: quia ne solet significare non.

Oda.

**Oda fit equiuoce cātus bīa laus hominumq⁹
Hinc ode methodus obpyllias: synodusq⁹.**

¶ Finita illa parte in qua autor tractauit de equiuocis incipitibus ab n^o hic tractat de equiuocis incipitib⁹ ab o littera. Et primo agy de equiuo-

Johānis de garlandia.

cautione istius dictionis hec oda ode que habet tres significaciones. Nā oda id est cantus: et p̄t q̄ liber vnus potatū intitulatur in odio. id est cāribus. Et item oda. id est via quasi via ex trāuerso ducta. et hoc p̄batur per istud nomē methodus quod componitur a metha quod est trans et oda q̄d est via ex trāuerso ducta. Et est methodus cōpēdiōsa vie directio p̄ quā vitali viarū obliquitas. anglice (a path). Uñ dyaletica dicit methodus: q̄d ad oīm methodorū p̄ncipia viā habet. Sola enim dyaletica p̄obabīlīter disputat de p̄ncipiis oīm artū. Et est methodus/di. seminū gñis. Et itē odiseas p̄bat q̄ oda sit via. Et est odiseas liber factus de errore Ulis in via postq̄ reuerſus est de troia capta. Errauit enī p̄ decemīū et multis tribulationib⁹ fatigatus tandē peruenit ad patriā: unde cōponitur vn⁹ lib⁹ de errore. Ulis q̄ intitulat odiseas in quo cōtīnētur ode. Laudes vel vie Ulis. Et synodus p̄bat q̄ oda est cantus. Nam synodus componitur de syn quod est con: et oda q̄d est cātus vel laudes. Et est synodus p̄t: tus vel cetus vel p̄gregatio p̄elbyterorū: et p̄prie senū ad collaudandū deū. Et est femininū gñis et corripit penultimam. Unde quidā ait. Sepias a synodo redēit durie sine nodo. Et cōstrue. hec dictio oda sit equiuoce. i. equa voce cātus/via: et laus hoīm. hinc. i. de oda deriuant ode odarū. cātus. Et methodus. i. via breuis et recta/odiseas. i. liber in quo cōtīnēt ode ſz vixit. q̄ p̄o et synodus. id est congregatio clericorū.

Officium introitus/documentum/seruiciumq̄. Officium

¶ Hic autor docet q̄ hoc nomē officiū h̄y tres ſigñtiones. Nā idem est quod introitus miſſe. Uñ Salue ſerā parēs ſt officiū v̄ginis. Et officiū. i. officiū vel benefactū: est melior ſa q̄ documētum. Itē officiū. i. ſeruitiū vel mīnisteriū. Unde incumbit officio ſacerdotali celebrare diuina. Et ſt officiū de officio/cis. i. noceo/res. per contrariū: quia nemini officiū. i. noceat.

Est occasio casus/et est occasio causa.

Occasio.

¶ Hic autor docet q̄ occasio/onis. h̄y duas ſignificaciones. Nam occasio. i. casus vel fortuna. anglice (a chance) Uñ Caſpo. frōte capillata poſt hec occasio calua. Et occasio. i. cauſa. vt ſi. Occaſionem queris qui vult recedere ab amico. anglice (an occaſſon). Et itē p̄ter hec occasio. id est facultas copia/potestas/conditio/tempus/locus.

Est nomen montis/est celi nomen olympus.

Olymp⁹.

¶ Docet hic autor q̄ olympus habet duas ſigñtiones. Primo est mōs mire altitudinis in greca. Uñ Onidus in metha. Tūc pater oſa miſum p̄ freſgit olympum: et hic inſtituit ſeri ſub virtute montis olympi. Et Olympus id est ſup̄tēmi celi. Unde Virgilius in eneidos. P̄dītur interius domus om̄nispotētiū olympi. id est ſup̄tēmi celi. Et dicit ab olom quod est totum et lampas quasi totus ardens luce diuina et in amore dei.

Fixum nomen erit h̄ ſi p̄ceſſerit hortus
¶ ſi tallatur tunc fixum mobile fiet.

Hortus.
Ditus

CC. liij.

E qu i loco magistri.

Hic est equiuocatio in ista dictione ortus. Et est differentia fm istis autoribz inter ortus scripturę hę ortus sine h. Tñ alij boni doctores volũt qđ nũqđ ortus scribat cū hę p quacũqđ signatione. Quapropter in os versus ab autore nō estimo esse cōpositos sed ab aliquo intertos. Quicqd istis sūus exponā. Dicit enī qđ ortus cū h est nomē substantiuū. anglice (a gardyn) Et ort' sine h est principiu de ortu ortus vel ortus: et idē qđ nat' a. d. Sed pculdu bio ortus semp scribit sine h. et deducatur hic ortus/n. et vī ab onot. ortus. vel eris: qđ sp vbi aliqd ortat et nunqđ est sine fructu. Tñ hic ortulus/lu dimi natius. Tñ Quidius. Ortulus iste breuis mitia poma gerit. Et inde hic ortulus/onis. hic ortulanus/lani. ambo p custode orti. anglice (a gardyn). Item habetur p ortus/tus/tui. i. nativitas vel pīma resurrectio alicuius reitit ortus solis. i. nativitas vel resurrectio vel pīma apparitio solis in mane. Ortus/a. um. id est ortus/a. um.

Ocillum. Ocillum dicos minimum: funis quoq; ludum Quo se de more portant per inane puelle.

Hic docet autor qđ ocilluz est diminutiuū de os/oris. i. parvū os. anglice (a little mouth). Et cōponit de hoc os/oris. a cilleo/les. cillu/cillere. i. gnosceret: tūc ocillū est gen' ludū. i. cū fune suspēso sup trabē laqueatus in quo funere laqueato pueri vel puelle in sedētes huc et illic impellunt. Et inde dictum est ocillum: qđ in ora altantū ad rīnū moueāt. Vel quia solebant impelli in ora trāseuntis: iste vocat. anglice (a toire/or a rydyng rope). Cōstrue. O lector dic ocillū scz esse minimum os. i. parvū os. quoq; pio et dic ocillū esse ludū funis. i. corde. quo. i. vbi vel in quo puelle portant se de more. i. scđidū consuetudinem per mane. id est aerem: qđ aer dicitur inania. id est vacuus: quia subtilis est.

Ora oras. Oro dum causor: idem dum deprecor: oro Orator servat hos ac oratio sensus.

Hic docet autor qđ oro/as. habet duas signationes. Nam orari. i. causari. Et est causari agere causam corā iudice vel placitari (to please). Item ora: re. i. deprecari. Nota qđ ora signat causari tūc derivat ab eo orator/oris. i. causator: placitator (a pleyder) Tñ Maximianus. Orator toto clame in ore ful. orator. i. causator. Cōstrue. Ego oro qđ idē est qđ deprecari tūc derivatur ab eo hec oratio/onis. Cōstrue. Ego oro dū causor. i. placitor: vel dū ago causam corā iudice: et ego idem oro dū deprecor. id est supplico. Orator ac oratio illa duo nola que derivantur ab oro/oras. servant sensus. id est significationes illas quas et ora servat.

Draculū. Sunt oracula diuinacula: sunt quoq; templa Et quandoq; tamen oracula somnia dicas.

Hic docet autor qđ hoc oraculū habet tres significaciones. Nā oraculum. id est respōsum diuinū. Unde Quidius. Sua fallunt oracula. Et oraculum est locus vbi datur oratio et accipit oraculū sic et est templū. Item oraculū est somnū vel dictū mysticum. vt somnū (a redle). Cōstrue. Oracula sunt

Iohannis de garlandia.

diminuta. L. res pona divina. quocq; pro t. et oracula sunt templa in quibus
dantur et accipiuntur oracula: tamen dicas oracula esse somnia.

Oras mundus habet: non horas: et clamis oras. Hora hore

¶ Hic ponitur equiuocatio in ista dictioe hec hora/hore. et potest esse differ-
rentia inter hora scriptu per h/et ora sine h. hora per h/et vicissima quar-
ta pars vnius diei naturalis. Et est spofum in quo medietas alicuius signi
ouitur in oriente. Inde hec hotula/le. diminutiuu. Et horus/ri. appollo qui
primo horas inuenit. ¶ Et hec ora ore sine h/et extremitas regionum vel
finis vel veltiu. Unde hoc orariu/rq. limbus qui apponitur ore. i. mergui
vel extremitati alicuius vestimenti causa ornat. anglice (a seme). ¶ Construe.
Mundus habet oras. i. prouincias vel regiones vel fines. non habet horas
Et clamis. i. mantellus habet oras. i. limbos vel extremitates. ¶ Et nota
alios versus. Aspiras horam tempus tibi significabit. Si non aspiras lum-
bum dabit et regionem.

Obuiat/alloquitur/moritur/circumbat obire Obeo/is.

¶ Docet hic autor qd hoc verbu obeo/is. habet quatuor significationes. Nam obui-
re. i. obuiare. et tunc coponitur de ob qd est contra et eo/is/ire. quasi pra ire.
¶ Et obire est alloqui. Et obire. i. mori: vt bonotii holm. Et obire. i. circum-
dare vel circumire: et tunc di de ob quod est circum et eo.

Oblitus infectus: oblitus seu biciatus Oblitus.
Oblitus oblitus: hic immemor: hic biciatus
Hinc obliuiscor optum dabit: obliuit illi.

¶ Autor ponit dfam inter oblitus/a. um. media correpta: et oblitus/a. um.
media pducra. Oblitus cuius media corripit est idē qd infectus vel maculatus
vel de turpatus. anglice (dyed) et est participiu pteriti tps a verbo obliuo ob-
litus obliui vel obliui/ire. oblitus/iti. et pposita a lino/linis. ¶ Sed oblitus
cuius media pducit. anglice (forgetfull) et est participiu descendens a deponē-
ti verbo obliuiscor/eris. oblitus sum/obliuisci. Et construi cum gto vel actō
Ut oblitus sum lectionis mee. vel lectionem meam.

Occurrit/venit in mentem: simul obuiat istud. Occurro.

¶ Hic autor docet qd hoc verbu occurro/ris. ere. habet duas significatioes
Nam occurrere. i. venire in mentem alicui: vt nō occurrit michi qd locutus sum
tecum. ¶ Et occurrere. i. obuiare: vt occurrebat ei homo amphoram aque
banians. Et componit de ob/et curro/curris/cucurri. neutrali.

Qui ligat intendit/tenet/impedit/occupat ille. occupo as

¶ Hic docet autor equiuocationē in hoc verbo occupo/as. are. qd hz duas
significationes. Nam occupare. i. ligare. Ut occupat ora iouis. id est ligat. ¶ Et
idem est quod tenere: vt ille occupat locū meum. i. tenet. ¶ Et occupare. i.

Equiuoca magistri.

impedire vt taliter occupatus sum circa secularia negotia q̃ huiusmodi
possum intendere studio litterarū/occupatus. l. impeditus. Sic occupatus
sum multis. Et est intendere.

Horreo. Horret te metuens: horret rubet asper & horrens

¶ Hic autor docet q̃ horreo habet quatuor significationes. Primo est timeret
vt ibi. Ille vir feruens laboris sui cōtingere testis horruit. l. timuit vel me-
ruit. Et horere. l. rubere qd̃ est esse vel fieri rubet. vt ibi. horretes gla-
diosq̃ tenet. l. rubea vel rubetes. Et horere. l. asperū esse vel fieri. Ut
horretes dumos abies pulcherrima ruit. l. asperos dumos. Et horere.
id est horres esse. vt horreo cū sum solus in tenebris. Et Cōstrue. Aliq̃ me-
tuēs te horret. l. rubet: & asper horret: & aliq̃ horrens horret. Et cōiungatur
sic. horreo/res. rui. horrete cares supino: & est neutrum.

Aduerbium. O dolet/exclamat/stupet/indignatur & optat

Horret: et est nomen vocis: et ipse vocat
Littera dicitur nomenq̃ deē retinetur
Sub triplici parte: sic bene stare videtur.

¶ Hic autor docet q̃ modis ponitur ista littera O. dicens aliquādo est si-
gnū dolous: vt miser est vere cui bona uulla manēt. Et O ponitur excla-
matur: vt ibi. O qui perpetua mundum ratione gubernas. Aliquando
est signū stuporis: vt ibi. O admirabile cōmertum. Item aliquando
est signū indignatiōis: & hoc ironice: vt sic. O scandalabilis es: significando
q̃ nō est laudabilis quem alloquitur. O ponitur optatur. vt Lucanus
O vtmā summi curuet carthesia mali. vel sic. O vtmā essem talis qualis
fuit ille. O aliquādo est signū timoris: vt ibi. O q̃d̃ timet ipse mori. vel
hic. O male vicinis hec mentia condita gallis. O est nomē littere que est
vocalis. O aliquando ponitur vocatur. vt O iohannes veni huc. Et Cō-
strue alium versum. Et o est nomē vocis. l. vocalis: & ipsa licet o vocat. l. te-
netur vocatum. vt O iohannes.

Olim. Nūlo transpositum portat tria tempora secum.
Presens preteritum tempus pariterq̃ futurum.

¶ Autor docet q̃ hoc aduerbiū olim sūgt tempus presens. Ut Virgilius.
At iam olim seras posuit satis vincta frōdes. Olim significat preteritū
tēpus: vt ibimus olim. Et Cōstrue. Nūlo trāspōsitū. olim portat secū tria
tēpa scz presens et preteritū. q̃ pro & pariter futurum tempus.

Palma. Palma manus: palma arbor: victoria palma:
Palma notat laudem: belli victoria finem.

¶ Hic in primordiali sive in priori versu ponit equuocatio hoc nōle hec pal-

Johannis de garlandia.

Palma. Et in secundo versu ponitur differentia inter palmam et victoriam. Primo dicitur q[uod] palma est manus scilicet extensa cui contrarius est pugna. anglice (the palm of the hand). Et pugna quando manus est clausa. Unde Ouidius. Jista manus labitur patrisq[ue] dat oscula palmis. Unde hic palmas la. e. extremitas remi: q[uod] extensa est ad modum palme. Et palmaria est instrumentum rusticorum cum tribus vel quatuor vel pluribus ramis: q[uod] habet ramos extensos sicut palma. Et hic palmas/palmi. quedam mensura palme. anglice (a spanne) Unde hic palmaria. l. diminutivum. Item palma est quedam arbor. anglice (a palmetree). Unde Virgilius. Palmarq[ue] vestibulus aut ingens oleaster obumbrat. fructus illius arboris vocatur dactylus. Palma est victoria. Unde Statius. Frigile pensamus premia palme. Item differentia est inter palmam et victoriam. Palma est lans quam quis consequitur post superationem hostis. Et victoria signum finis belli. ¶ Construe. Palma manus. i. e. Palma notat laudem belli: victoria notat finem belli.

Cecus adulator: hec duo palpo notat.

Palpo

¶ Ponit equiuocationem huius nomen hic palpo/omo. Primo. i. cecus. Et sic a palpo/palpas. q[uod] cecus palpat. Unde hec palpebra/palpebre. i. sinus oculi. Et palpo. i. adulator. Perduo. Jus habet ille suum nomen quoq[ue] palpo. i. adulator. ¶ Construe. Palpo notat. i. significat hec duo. i. cecus qui non potest videre: et adulator qui adulatur et blanditur dicitur palpo.

Nobilis est vestis erratica stella planeta.

Planeta.

¶ Hic autor docet q[uod] hec planeta/planete. habet duas significaciones. Primo est quedam vestis laxa circa oras. Et dicitur a planos grece q[uod] est terrot latine: q[uod] oras orantibus euagatur. Et planeta est stella erratica. Unde dicitur septem planete. Sol. Luna. Mercurius. Mars. Jupiter. Venus. Saturnus. Et dicitur planete non quia errant in motibus suis: sed potius q[uod] errare non faciunt circa motus eorum. Et nota q[uod] planeta pro veste est feminini generis: sed pro stella masculini generis. ¶ Construe. Planeta est vestis nobilis: et planeta est stella erratica. i. errans vel errorem immittens.

Planta pedis pars est et planta vire scit in hortis Plata te.

¶ Hic autor docet q[uod] hec planta/plante. habet duas significaciones. Primo est pars pedis scilicet palma pars que est sub pede (to sole of the foot). Et dicitur de planis plana planus. vel de plateis q[uod] est latitudo: q[uod] lara est. Unde Statius achillis. ferunt vada tessala plante. Et planta potest dici quelibet que crescit in horto. anglice (a plante).

Pars color informis statuus pes vestis adornas Pars. Subiectiva leo pars progressiva butyrum.

¶ Hic docet autor q[uod] pars ponitur pluribus modis. Est pars enim que informat aliquid: et color vel tinctura dicitur pars pannus: q[uod] informat pannum.

Equiuoca magistri.

Et pars est status: vt pes est pars corporis: quia status corpus et sustinet.
Pars est illud quod omnia aliqua rem: vt vestis dicitur pars corporis et ornat corpus. Et pars subiectiva est sicut aliqua species est pars generis: quia subiecti generi. Unde leo est sub animali: et lapis est sub substantia. Item est pars progressiva: vt butyrum vel casus est pars lactis. ¶ Construe. Color in forma secundum partem est pars. scilicet panis: et pes status secundum substantiam vel sustinentiam. corpus est pars corporis. Et vestis adornatio corporis est pars adornatio corporis. Et leo. scilicet talis species est pars subiectiva. scilicet subiecta generi quod est animal. Et butyrum est pars progressiva lactis. scilicet progrediens de lacte.

¶ Patens. Est commune parens patri simul et genitrici
Non quia vir pariat: sed partus est quia causa.

¶ Autem ponit hic quod hoc nomen partes significat equivoce patrem et matrem: ita quod mater est pars: et pater est pars. Et in licet pater dicatur pars: non ideo pariat: sed quia dat causam matri vt pariat puerum. pater est pars pueri. ¶ Construe. hoc nomen partes est commune patri et matri. scilicet genitrici. id est uterque potest vocari pars. Et est pars non quia pariat. possit parere: sed quia est causa partus secundum puerum. Et deducatur hic et hec parens/tio. et couripit pumam.

¶ Pater. Vita natura pater: pater annis dogmate fertur.
Est pater hic cura: pater est alius genitura
Est pater etate: pater ille vocatur honore
Ac summum regem notat ipsa creatio patrem.

¶ Hic docet autor quod pater accipitur multis modis. Nam aliquis dicit pater a vita: quia talis vita degit vt hoc nomine censeat: vt dominus papa. vel dominus episcopus vel abbas. Unde papa dicitur pater beatissimus. Et episcopus scribit. Reuerendo in christo patri. et cetera. Similiter abbas. Venerabili patri in christo. Item aliquis dicitur pater a natura puta carnalis: sicut ille qui generat filios est pater filiorum. Aliquis dicit pater etate: vt senex homo multoties vocatur pater. Aliquis dicit pater matre: sicut predicator vel curator ecclesie est pater spiritualis: quia talis generat nos filios suos in bonis et sanctis moribus ac vite honestate: sic pater carnalis in carne. Dominus vocatur pater creatio: quia creauit omnia. Nota versus Gregorius. Est pater hic cura. et cetera. In quibus eadem est significatio que est in isto versu Vita natura pater. et cetera. Sed magis plane in istis versibus declaratur.

¶ Pecten. Est pecten piscis/plectrum/rastrumque choze
Pectine pectuntur crines: et pectine tele
Danantur/pecten lanugo dicitur esse
Pecten habet lotrix/textrix/cytharista colonus
Hic pecten pubes/piscis/et ordo chozi.

Johannis de garlandia.

¶ Autor hic docet equiuocationē istius dictiōis hic pecten/mis. Dicit q̄
habet plures significationes. Nam pecten est quidam piscis. anglice (a playce)
scdm quosdā. Vñ Horatius. Pectinibus patulis se iactat molo carentum.
¶ Et pecten. rastri scz instrumentū rusticorū. anglice (a rake) Vñ Ouis.
Et raro pectine vertit humū. ¶ Et pecten est instrumentū reptorū quo in-
cutiunt fila in tela. anglice (a staye). Claudianus. Pectinis ingenio nunq̄
felicior arte/contigit euentus. ¶ Pecten. lanugo. i. prima barba. anglice.
(here, or donne of a verbe). Vñ Iuuenalis. Tradūtur medicis iuuenes cū
pectine nigro. ¶ Nota q̄ pecten semp est masculini gñis pro quacūq̄ si-
gnificatione scdm Priscianum/et alios autores. Vñ doctrinale. En dabit
hoc sed ren dabit hic pecten simul et splen. ¶ Construe. Pecten est piscis ⁊
pecten est plectrum: et pecten est rastrum id est cultum seu ferreū instrū-
mentū quo vñtur agricole fodendo terram: ⁊ pecten est cotha. et crines
pectentur. i. comūtur pectine. anglice (a combe). Et tele. i. (webbes) defant
pectine. Et pecten dē esse lanugo. i. prima barba. ¶ Ibi pecten hz loitrix. ⁊ c.
Autor videtur innuere q̄ pecten p̄ significationibus in littera positis esset
neutri gñis. Sed sine dubio pecten in oib⁹ significationibus est masculini gñis.
Vñ excusamus autorē istū sic exponēdo textū. Loitrix. i. illa que lauit capita
hoim: habet pecten. i. pectinem. Et ibi pecten stat materialiter scz nō p̄
actō et causa metrice: quia nō potuit stare actus: ideo posuit nisi materialiter.
Et textrix hz pectinē et cytharista habet pectimen. ¶ Et pecti/mis. est pu-
ber. i. lanugo: et est piscis/et ordo chorū. i. chorea.

Delignus populus/pelignus pelice natus.

Delign⁹.

¶ Autor hic docet q̄ pelignus/mi. habet duas significationes. Nam pelignus est
quidam populus de quo populo. Quidus fuit natus: ⁊ tūc est adiectiuium
Vñde Ouis. Pelignu gloria ruris. Et alibi inde vetula. Peligni ruris alim-
nus ⁊ pelignus. Et pelignus est aliquis natus de pelice. Et pelic est illa que
ante vxorē tenetur ab aliquo: ⁊ postea veniente vxore pellitur a domo. Et
dicitur de pello/sis. vel de pellicio/pellicio. ¶ Construe. Pelignus est quidā
populus: ⁊ est aliquis natus de pelice.

Edes/atq̄ deos priuatos/dico penates.

Penates.

¶ Hic autor docet q̄ hi penates pluraliter hz duas significationes. Nā pe-
nates. i. edes. Vñde statua. Totosq̄ penates seu miratur adit. Et pena-
tes. i. dī priuati. In qua qdē significatione multotiens muenit apud Virgīlium
et alios poetas. ⁊ c. ¶ Et dñr penates quasi penes nos nati vt in antiquo
tpe quisquis habuit deum propriū: et illi dī vocabantur penates.

**Corripit obliquos pernix pro pernicioso.
Sed pro veloci: producitur in genitino
Aneco sit pernix si pernecis est genitiuus.
Anitoz pernix pernecis sit genitiuus.**

Pernix.

¶ Hic autor docet q̄ pnix habet duas significationes. Primo. i. perniciosus/
periculosus/perneciosus/crudelis. ⁊ tūc derivatur de gñeco/⁊⁹. penul. correpra

Equiuoca magistri.

in gto. ¶ Et pernix. i. velox. et tunc derivatur de pernitor/ris. penultima pro-
ducta gri. Et hoc est qd auctor dicit in ifa. Et declinat hic hec hoc pñix/cis.
penultima correpta. pio perniciofo hic hec hoc pernix/cis. penultima pro-
ducta pio veloci. Sed melius dicit. Et adus in suo grecismo et in luculis
et clarus bedarat tractans de pernix. dicit qd pernix/mixis. penultima pro-
ducta est idem quod velox: et dicit de nitor/ris. Sed pernix/cis. penultima
correpta est idē qd peruerfus/a. i. m. et de pernicio/as. Cuiusmodi sūt ver-
bus isti. Pernix p velox casus pducit vbis. Pernitorq caput illius dicitur
esse. Si breuiat casus tunc est nota perditionis. Ast eius ceptū dicitur per
neco verbo. Tcarius ad celum tendis pernibus alis.

Periculū A pario sunt experimenta pericula dicta A peredoq pericula sunt discrimina dicta.

¶ Auctor hic ponit qd hoc nomē periculū pōt derivari a diuersis verbis: et
sic fm diuersam sui derivationē diuersam hz significationem. ¶ Nam periculum
pōt derivari de experior/ris. qd cōponit de ex et pario/ris. pēgi. ere. et tūc
idē est qd experimētū. n. neuiri gñis. i. pbario. ¶ Itē periculū pōt derivari
de pereor/ris. periri/vel perū/perire. anglice: to perishe/or to spyll et tunc
idē qd discriminē. i. idē qd periculū in cōsignatione: et tūc derivatur de pereor
peris/periri/perire. i. docere/instruere/vel probare qd non est in vsu scōm
vngui. Sed peritus mediis pducta picipiū illū remanet in vsu. i. doct. i.
instruct. Unde. Nō tendis peritū qui vult audire peritū. Inde hec peritia
peritū. i. scētia. ¶ Cōstrue. Pericula dicta a pario. i. ab experior. qd cōpo-
nitur de ex et pario sunt experimēta: et pericula dicta. i. derivata a pario/ris
peritū sunt discrimina: et tunc sumitur in vsuali significatione.

Pres.

Pres diues/pres est sponzor/pres est mediator:

¶ Auctor docet hic qd pres pcedis hz tres significationes. Nam idē est qd diues
et pprie qd multa hz pcedia. i. possessiones villas vel agros. Et pres est spon-
sor. i. fideiussor: et hec significatio tractata est a prior: qd diuites solēt ee fi-
deiussores. i. sponsores et obsoles. ¶ Et pres. i. mediās vel mediator. Un qd
pres pcedis diues: mediū fideiussor. et obsoles. Et cōponitur cum inter et de
hic et hec interpres qui diuersa genera linguarū nouit: et qd vnā linguā ex-
ponit p aliā: vel qui vnā linguā transfert in aliā. Et sic Boetius vocatur inter-
pres qd liberos Aristotelis trāstulit de greco in latinū. Simiter Hieronimus qui
trāstulit totā bibliā de hebreo in latinū: et etiam septuaginta interpres.

Preful.

**Preful presalijs dicatur episcopus esse
Est presul princeps dicitur ante solum.**

¶ Hic docet auctor qd hoc nomē presul presulis hz duas significationes. Et
fm vtrāq illarū significationum eius derivatio variat vel diuerfitur: qd presul
est idē qd eps: et tūc cōponit seu derivat de pre et hū salū salutorū. Et fuerunt
salū sacerdotis Martini sic dicit: qd salūdo sacrificabāt. Et ille qd pñit illis i
ministerium et officio vocabat presul: modo significat quēlibet presidentem
presbyteris vt epm. ¶ Presul. i. princeps: et fm illā significationē derivat

Johannis de garlandia.

de pie: & hoc solus soli. i. terra. & est ille qui preest ceteris existit in solo suo id est in terra sua. ¶ Cōstrue. presul qñ derivat de pie & salus. i. sacerdos: bus tñc dicit esse idē qđ epō. Et presul qñ de pie: & solū. i. ante: & solū cōpo- nitur: tñc dicitur esse princeps. Vel sic hic & hec presul idem est qđ episcop⁹ qñ preest salus. i. sacerdotibus. Et idem est qđ hic et hec princeps. Et tunc derivat de pie & hoc solum/soli. qñ preest solo. id est terre: & est cōmunis ge- neris duorū. Nominatio hic salus/salus. id est sacerdos. Dic salus/salus/ salut. anglice (a lepyng). Et pñ hñ salū saliorū. vel sales salum. dicuntur sacerdotes martis. a salio/salio/salut/vel salum/salire/salut/salut. i. salum/ facere: qñ saltando marti sacrificabant. Et sales possunt dici oculatores. ¶ Nota qñ in sequentia. Adest nobis. &c. In festis sanctorū. Egidij/pieroni- mi/Edwardi regis & confesse: & sēp dicatur. Ave in dy te presul pieroni- me/Edwarde. et sic de ceteris: et nunq. in dy te confessor in ecclesia/pious dicitur in libello. Crede nichil &c.

Pignus dñc prolem/badimonia dic quoq; fedus Pignus.
In badium ponens impignero: pignero libz os
Pignero quos capio/redimēs oppignero libz os.

¶ Hic autor docet equivoocationem in hoc nomine hoc pignus/oris. Deinde ponit differētiā inter hec duo verba pignero/as. & impignero/as. oppi- gnoro/as. Dicit ergo qñ hoc pignus habet tres significatiōes. Nam idē est qđ filius: vel amor: vel iudiciū: vel signum: vel confederatio: vel confirmatio amoris: & tñc facit genitium pignus per o. Unde pignoto/as. are. id est confederare vel confirmare amorē inter aliquos. Et pignus. id est va- dum qđ pro re aliqua datur: vt postea recolligatur: vñaliter &c. Medius est pigneri incumbere & in personā agere. Unde impignero/as. i. in pignere dare vel pignore percipere. Sed pignero/as. id est in pignere ponere vel in pignere habere. Oppignero/as. id est propter aliqd pignerare/suberrare/ redimere secundum istū autorem. ¶ Cōstrue. Dico pignus faciens pignoris in genitio per e/ esse vadimonij. Ego ponens aliquid in vadio impigne- ro: & ego pignero libz os quos capio in pignere: & ego redimēs libz os. id est oppignero libz os.!

Pes montis pila:pila ludus:pila taberna Pila pile.
Pila terit pulkes: sed pila geruntur in hostes
Quod terit est pilus/pilus est in fronte capillus.

¶ Hic docet autor qñ pila habet quinque significatiōes. Nam pila. i. pes montis. Pila est qđ ludus: & illud cū quo luditur. anglice (a balle) pila. i. taberna. Pila est instrumentū cum quo teritur in mortario/sive illud mortarium in quo teritur. Pila. i. tela que proficiunt in hostes & tñc pila est neutri gñis: et pluralis numeri a telū teli. Tamen ista differunt fm̄ corruptionē & pro- ductionē: qñ pila pro pede montis: et pro taberna: & pro instrumentō teren- di: & p telis pūnam producit: et in alia significatiōe eādem corripit. Ut patet in littera predicta: scz pilus. i. crinis. anglice (a here).

Urbs quedā pisa: est quoddam pisa legumen. Pila pise

Equiuoca magistri.

Hic docet autor qd hec pisa/pise. habet duas significationes. Primo est quedam ciuitas in grecia: abundantis auri: vel illius leguminis dicta. Pisa grece aurum dicitur. Item pisa est quedam legumini. Nota qd aliqui dicunt hec pisa/otum. In plurali numero pio legumini: quos tugni. reprobant. Sed ego credo qd pisa p illa cofectione que fit de pisco est pluralis numeri et neutri generis: tunc est nomen heteroclitum. Et sic magister petrus blesensis accipit ipsa in plurali numero in libello suo sup Job. qui maiora aurorum ciuitas habetur qd tugni. Sed pisa pio legumine crudo et qm crescit semper et semini generis in vero q numero. De pise/arum. pio ciuitate. Tuscie: q edificantes illam ciuitatem a pisa ciuitate grece venerunt.

Pius. Tempore natura prius ordine dic et honore.

Hic autor docet qd prius sumitur quatuor modis. Na aliqd est prius tē potest: ut ille venit prius illo. id est ante illum. Itē prius dicitur esse natura ut prius est embrio qd homo. Et est embrio forma humani corporis sine anima. Et aliqd est prius in ordine: ut prius debet quis esse diaconus qd presbiter. Et prius in ordine dicitur qui maiorem dignitatem habet in ordine. Et prius dicitur honorari epus vel dominus papa dicitur prius esse propter honorem seu excellentiam.

Polipus. Polipus est naris fetor: vel in equo: et piscis Romine dignus eo quonia graditur pede multo fetor: et inde sonat quia per pus pulluit auras Aut quia per plures efficit ore potos.

Hic docet autor qd significationes habet hic polipus/pi. et vñ derivatur. Dicit ergo qd polipus/pi. l. fetor qui p nares emittitur: et tūc dicitur polipus quasi pus. id est fetor polluens auras. I. auram. Vel polipus quod plures potos efficiat in naso. anglice (a cankyr). Nota qd polipus est proprie fetor qd est in ciuitate: sed ponitur p quolibet fetore: et componitur de polis qd est ciuitas: et pus. I. putredo quasi putredo ciuitatis. Itē polipus dicitur quidam piscis coctatus vel testatus habens plures pedes: ut cancer. anglice (a sop per). Et dicitur a polis qd est pluralitas: et pes pedis: qd pluralitate pedum h. Construe. Polipus est fetor naris. id est nasi. vel piscis in equo: et piscis dico dignus eo nomine: quoniam graditur. I. transit multo pede. I. multis pedibus: vel qm potius. I. potens est pede multo. Et inde. id est polipus sonat idē qd fetor: qd polluit auras. I. auram per pus. id est fetorem. Aut pio vel: vel quia efficit plures potos. id est valde multos potos. id est naso qui est propinquus oui.

Populus Populus est volucris populus gens populus arbor.

Hic autor docet qd populus h. tres significationes. Nam populus est quedam avis: et tūc est masculini generis: et producit primā syllabā fm illū auctorē. anglice (a thoueler). Itē populus est gens scz cetus hūane multitudinis iuris consensus et cōcordi cōmunicatiōe sociatus. Vel populus est collectio. I. aggregatio tam nobilium qd ignobilium: et sic a polis qd est ciuitas. Vel a polis qd

Johannis de garlandia.

est pluralitas. ¶ Itē populus est qdā arbor: tūc producit pulmā syllabā. anglice (s) popelstree. Et pro his significationib⁹ potius corripit primam. Et p arborē populus est generis feminini. Et dicitur a polis quod est pluralitas: quia ex radice eius multitudo ramunculorū pullulat.

Proximus est cuius natura conditiones

Proxim⁹

Spe conuertēdi bonus est homo proximus hosti

Proximus est iterū qui cōstat stirpe propinquus

Proximus estq; suū michi sit prestās benefactū.

Confinisq; meus michi pr̄mus vt probat⁹ vsus.

¶ Hic docet auctor quot modis accipitur primus: vel quot modis qd efficiatur alicui proximus. Dico q aliquis est proximus naturali conditione: vt pater est proximus filio. Itē aliquis potest esse proximus suis inimicis conuertendo illos de mala conuersatione ad bonā vitam: et sic sanctus Paulus fuit proximus iudeis qui eū persequebātur: tamen nō cessauit qm p eorū conuersione sollicitē laborauit. ¶ Item aliquis dicitur proximus michi qui est de stirpe mea. i. profapia genitus: vt frater me⁹ vel nepos vel p nepos. ¶ Itē amicus me⁹ est primus meus qui michi indigenti de bonis suis largius impartitur. ¶ Item vicinus meus dicitur primus meus prout hī cōmūis modus loquēdi. ¶ Cōstrue. Quisq; i. quilibet est proximus naturā conditionis. i. naturali cōditōe: vt bonus homo est proximus hosti suo spe pueritū ei⁹ a malo ad bonū. Et iterū ille est proximus q cōstat. i. est ppinqu⁹ alicui stirpe. i. pgenie ⁊ sanguine. Et aliquis presentis. i. exhibens michi benefactū. i. beneficium est proximus michi: ⁊ cōfinis me⁹ est proximus michi. vt vsus. i. consuetudo probat.

Conditione puer/etate puer/puer actu

Puer.

Estq; puer purus et sine pube puer.

¶ Hic auctor docet q puer ē tribus modis. Nam aliq; est puer cōditōe vt famulus vel seruus alicui⁹ ē: puer etas: ¶ Et puer est ab etate: vt puer octēnis nouēnis/decēnis. ¶ Puer est i actu: vt cū qd pueriliter agit vocat⁹ puer. Ut scr. bñ. ¶ Maledictus puer. ¶ Et puer est purus ab omni puritate carnis: i. sine pube. i. lanugine q est in prima barba. ¶ Nota q puer ē aliq; trib⁹ modis scz natiuitate: vt puernatus est nobis. i. c. Etate. vt nouēnis/decēnis. Obsequio ⁊ fidei puritate. vt dñs ad hieremiā. Puer me⁹ noli timere. ¶ Nota q sunt sex pprietates puerorū q patet p verius. Sūt pueri puri parui pauci sociati. Lūdūt cōformēs cito dant cito pacificātur. Et nota q sunt sex etates hoīs. Prima etas ē infantia: q durat vsq; ad septē annos. Scda est pueritia durās vsq; ad quatuordecim annos. Tertia est adolescentia durās vsq; ad annū vicellmū qntū. Quarta ē iuuentus durās ad quāquaginta annos. Quinta ē senect⁹ durās ad octoginta. Sexta ē: senium durās vsq; ad finē vite qntūq; sit homo victur⁹. Similiter etates mundi sunt sex. Prima ab Adam vsq; ad Noe. Secda a Noe vsq; ad Abrahā. Tertia ad Abrahā vsq; ad Dauid. Quarta ad Dauid vsq; ad trāsmigrationē babilonis. Quinta a trāsmigratione babilonis vsq; ad christum. Sexta a christo vsq; ad finem seculi. i. extremum iudiciū.

**Etates mundi
et hominis. f.**

Equuo. Gar.

¶¶.j.

Pullus. Pullus equae pullus gallinae: pullus et ater.

¶ Hic docet autor q pullus hz tres significationes. Nā pullus est natus equae anglice (a foole/oz a colter). Et pullus. i. recedens a gallina anglice (a chekyn) Et in istis duabus significationibus dicitur hic pullus. i. substantiue. Et pullus. a. m. id est ater niger. a. m. Cuius. Redde ne macula infuset videri possit. pullus macula. i. agria macula. Et dicitur pullus a petro. i. a. vel pullus a. m.

Pus/ris. Pus pro putredo indeclinabile credo
Pus declinatur custodia quando vocatur.

¶ Hic docet q pus hz duas significationes. Nam pus. i. putredo vel quedam infirmitas q reddit potem putridū: tūc dicitur de putro. ex a. feto. r. indeclinabile. vocatur. Pus. i. pus a. i. venens. Et hec pus/ris. i. custodia. Cuius. Pus. i. pure potest ego sol. enall. In pure. in custodia. Et dicitur a pur. i. a. m.

Pubes. Est pubes iuuenis: pubes pilus est iuuenilis
Pubertis est pubis: bartatur sic gelutiuus.

¶ Hic autor docet q pubes hz duas significationes. Nam pubes est puer sine pube. i. sine lanugine q est inter et adultū. Et tūc declinat hic et hec pubes. g. pubis vel puber. Et pubes. i. lanugo. i. inferior barba vt sup. dicitur. Itē pubes est collectio iuuentū: tūc declinat hic pubes/pubis pubis. r.

Paciscoz. Quod peto p pacto quod do quod sumo paciscoz

¶ Autor dicit q paciscoz/eris. pacis sum/pacisci. habet tres significationes. Nā paciscoz. i. petere aliqd. p pacto: vt ibi. Ut mea sit seruata mora virtute paciscoz. Et pacisci. i. dare p pacto. vt ibi. Cuius voluit p laude pacisci. i. dare in pactū vel in pactū ponere. Itē pacisci. i. in pactū occipere vel sumere. Quod dicitur. pacis agnovi pimus puer ibat ab ymis. Et pacisci. i. pactū facere amicitia seruare/reintegrare. Unde hec pactio/onis. i. conuentio/conditio. promissio. Unde hoc pactum/eti.

Palo/las. Palo domi facio/ bagoz & cauo/ purgo palā do
A palo pales palus quonq palā palatuni.

¶ Autor dicit q palo/ar. hz dñq significationes ex derivatis ab eo. Nā palare. i. parare vel domū facere. Et palare. i. vagari: tñ plus est polare q vagari. Nā vagari dicitur aliquā rē huc & illuc discurrere. Sed palare q nullo loco proprio hz sedem. Cūque dicitur aliquis vagat. Sed palat qui nūq certā possidet mansionē. Cū hoc palatū. i. amplā domū in qua multi vagari possunt. Et hoc palatū. i. hospitio parato ois interit: quia ibi longa palat. i. vagatur. Et palare. i. cauare/forare anglice (to holde to bore). Unde hec palā pale. i. the robams locum in anulo i quo lapis pteritus ponitur anglice (the hole in the rynges). Palare. i. purgare. Cū hec pales/area. purgan. et si segetes: sicut quod efficitur a segete (a chafe). Et polare. i. palam dare/mansuetare. vt sup. Unde hic palus. i. (a stake) quia foris stat et foris et palam hz.

Johannis de garlandia.

gitur. Unde palam aduerbiū. id est. aperte/manifeste. Et item a pala pro
cano/as. hec pala/se. instrumentū quo domus purgatur. Et item pala pale.
est ventilabū. i. ventorium quo purgatur grana. anglice (a fanne). Et pala
est instrumentum ferreum laurum ad opus aptum.

Pango cano/pango coniungo/pango pacifico: Pango.
Dat pactum pepigi/cano panxi/lungere pegi.

Et autor docet hic q pango/pis. habet tres signationes binarias: et secundū
vnam quāq; significationem diuersum habet pteritum. Nam pangere. i.
cantare vel canere. Unde in hymno. Pange lingua glorioſi corporis myſte
rium: et secundū illā significationē pango facit panxi in pterito: et caret
supino. Et item pangere. id est. implere vel coniungere. Unde Job. Offibus
et neruis cōpeguli me. id est. amplexi: tunc pango facit pegi in pterito: et
pactū pactū in supino. Et item pango. id est. pacifico: tunc facit pteriti-
um pepigi in supino pactum pactum. Unde Job. pepigi. fedus cum oculis
meis ne virginem concupiscerem.

Equiuoce paro regna domū merces quoq; pomū Páro/as.

Et hic autor docet q paro/as. habet quatuor significationes. Nā parare. i.
acquirere. vs paro regnū. id est. acquirere regnum. Et parare. id est. mūdare.
vs paro domum. id est. mūdare domum. Et parare. i. emere. Unde para q
vendere possis. i. emere quod possis vendere. Et parare. i. tollere periphi-
ram pomis. anglice (the parynge of the apple).

Paret quis qui se manifestat: paret obedit. Pereo.

Et hic autor docet q pereo/es. habet duas signationes. Nā parere. i. appa-
rere/manifestare: tunc facit paritum/ta. in supino: et in illa significatione
componitur cum ad et dicitur appareo/es. apparui. Unde apparuit grana
dei saluatoris. i. e. Unde hic apparitio/ous. id est. seruus: qui apparet vt vi-
deatur et presto est ad obsequendū dño suo. Vel apparitiones eos voca-
mus qui eos apparere faciunt in conspectu iudicis. Et pereo/es. produs-
cit pa. Unde Catpo. Tēporibus pctā latet et tempore parēt: non patuit.
vs quidā libi habent. Et parere. i. obedire: tunc caret supino. Et Collino.
Quis. i. aliquis. paret. i. obedit: et qui se manifestat paret.

Patro luxurio: patroq; cum facio. Patro.

Et hic autor docet q patro/na. habet duas signationes. Nā patrare. i. lūi-
nare vel opus veneret cōsummare. Nā derius. Patrati fractus oculo.
id est. oculo. Unde patratis/onia. i. opus veneret cōsummare. Et patrari.
facere/particere. Unde in genesi. Et requiescit die septimo ab omni opere q
parrat. Sic magister Mathus vndocūctis in Thobia. Parras amore
parris superi que dictat honestas. Legit se domino sacrat agenda replet.
parrat. i. facit amoris parris superi. id est. dei: et sunt versus retrogradi.
Et Confine. Ego patro. i. luxurio. id est. quando facio facit luxurie q pro

Equino, Gar.

HH. ii.

Equiuoca magistri.

et: ego patro cum facio vel perficio.

plecto/is. Plecto pro flecto: plecto pro punio dico.

¶ Hic docet autor qd hoc verbū plecto/is. habet duas significationes. Nā est idē quod flecto/is. vel aliquid ex virgis flectendo cōponere. Unde in passione dñi. Et plectētes coronā de spīnis imposuerūt capiti eius. i. flectēdo cōponētes coronā de spīnis. Cū hoc plectrū/tri. i. percussorium cythare. anglice (a wistle) qd flectit huc & illuc. vñ hoc plectrū/i. diminutiuū. ¶ Itē a plecto. p. flecto. bñ hec plecta/re. quibz nectus ex virgis fact⁹. Et plectere. i. punire/verberare. l. o: an⁹. Quicquid deſpiciant reges plectūtur a chini. i. quicquid dñi peccāt semper pauperes puniuntur. Et est plecto/is. plecti vel plexu/ere. plexum/plexu. verbum actiuum.

Pēdo/is. Pendo cum trutino: do penas: debita soluo.

¶ Autor hic docet qd hoc verbū pendo/dio. habet tres significationes. Nā pendere. i. trutinare: & pprie est pensū ad trutinā ponere & leuare. ¶ Pēdere. i. suspēdere: vt ille pēdit furē. l. suspēdit. Cū differūt pēdere media corrupta & pēdere media producta: vt pz qd metrum. Pendere vult iustus: sed vult pēdere malignus. &c. Malignus vult pēdere. i. esse suspēsus. Nā pēdeo/es. pependi/dere. verbum secūde cōiugationis: significat passionē intrinsicā natā. l. esse vel fieri pensum. Unde pēdeo suspēsus: pēdo dñi subleuo pōdo. Itē dñi. Pēdo do penas: sed pēdeo suffero penas. ¶ Pendere. i. exoluere/rendere/trabuere. Et cōiugat pēdo/dio. pēdi/dere. pensum/su. verbū terne cōiugationis: pēdeo/es. secūde cōiugationis habent simile pteritū & supinū. Et est pēdo actiuū cū oībus suis cōpositis. ¶ Cōstrue. Ego pendo cū trutino (to weye) & ego pendo dñi do: infero penas. l. suspēdo furē: et ego pendo debita/dum soluo debita.

Presumo Vir male presumit: qui non sibi debita sumit Confidens bene: firmo presumit amore.

¶ Autor dicit qd presumo/mis. aliqñ sumit in mala significatione: aliqñ in bona. In mala significatione sumitur qñ dñs credit se facere qd non pōt facere: tūc pōt dici de tali qd sumit quasi male. ¶ Itē aliqñ presumit hñe bñficiū qd vt hoc habeat nō meret. Et aliqñ sperat bñficiū qd meret habere: & sic patet differentia inter sperare & presumere. ¶ Presumere aliqñ sumit in bona significatione: tūc ponitur p. sperare vel firme cōfidere. Et in vtraq; significatione sumit a beato Gregorio. Omelia. xxxiij. Illis terret ne psumant in bonis: ibi presumant sumitur in mala significatione. Et postea subdit. p. cōfides presumite de mīa dei. l. firmiter cōfideat. Et tunc sumitur in bona significatione. Et cōiugatur. Presumo presumis presumpsi/ere. presumptū/m. & est actiuum et cōponit de p. et sumo/is. ¶ Cōstrue. Vir presumit male qui sumit. id est qui sumit aliqua non sibi debita: & aliquis cōfides de firmo amore. presumit. id est cōfidit firmiter.

presio/as Presio preualeo: presio cum commoda dona.

Iohannis de garlandia.

¶ Autor docet hic equiocationē de hoc verbo prestare. scilicet quod habet duas significationes. Nam prestare. id est ante stare vel scio precellere. Ut ille est prestans homo. id est precellens homo. tunc presto componit de pre et sto stas stare. Et est verbum neutrum. ¶ Et prestare. id est commodare/mutare. tunc est verbum simplex. Et coniugatur presto/as. au. are. statum. tu. et est verbum actiuum. ¶ Construe. Ego presto. id est preualeo. et ego presto dum dono. id est do/comodo. id est mutua.

Pone dapes quas ponit auis/te sic bene ponas. Pono nis

¶ Hic autor dicit quod hoc verbum pono/nis. habet tres significationes: quia ponere est idem quod exponere. ut pone dapes. id est pone dapes. id est cibos. ¶ Et ponere id est producere. ut gallina ponit oua. id est producit oua. ¶ Et ponere. id est disponere. Et etiam idem est quod statuere. id est locare. Pono/nis posuere. statum. tu. verbum actiuum. ¶ Construe. Tu pone. id est pone vel appone vel apponit dapes. scilicet illas quas auis ponit. et ille dapes sunt oua. et sic ponas id est disponas te bene cum illis. id est concedendo ea.

Prodere seducit: monstrat: prodire sed exit Proditor a verbo formari querit utroque.

prodo dis

¶ Hic docet autor equiocationē in isto verbo prodo/dis. videlicet dero. Et differtentia inter prodere verbum terne coniugationis quod componitur de pro et do/das/dare. et prodire verbum quarte coniugationis. quod componitur de pro et co/ro/ro. interposita d/ et d/ prodo/prodis/prodium vel prodium prodire. ¶ Item ponitur equiucatio in isto verbali hic proditor/oris. quod a primo supino vtriusque verbi formatur. Dicit ergo quod prodo/prodis/prodere. id est seducere/decipere. Unum quidam. tunc mea mea odit locum quod me male prodit. id est seducit vel decipit. ¶ Et prodere. id est monstrare. Ut hic. Prode precor quere quod odit te quoniam amare. Et prodo est actiuum et coniugatur. prodo/dis. prodidi/prodisit/tu. in supino penultima correpta. et componitur de pro et do/das. ¶ Et prodire id est quod exire. Unum in hymno. Ulexilla regis prodit. id est exiit. Et pingat. prodo/prodis prodit prodire. pdeundido/dit. sicut superius dicitur. et facit proditum/tu. in supino penultima correpta sicut de prodo. Unum derivat hic proditor. oris. id est anterior vel antecessor. Et proditor quoniam descendit de prodo/prodis. sic id est quod seductor vel deceptor. anglice (a traytor). Unum uidas fuit proditor duci. eo quod prodit dicitur et proditor monstrat. ¶ Construe. Hoc verbum prodere seducit. id est decipit et monstrat: sed prodire. id est exire. ut prodit a me. id est exiit a me. et hoc nomen proditor quod est verbale querit. id est vult formari ab utroque verbo.

Posse quidem rebus dat vis natura potestas Officium meritum sexum diuina voluntas.

Potestas

¶ Quidam exponentes istam litteram assignant differentiam inter humanas potestates et diuinam voluntatem. Sed hoc vere nichil est: quia autor ponit differentiam inter vocabula que habent aliquam similitudinem vocis sicut inter pignero per et per pignero per o. id est inter prodere et prodire: que oia incipiunt ab eadem syllaba. Sed hic non est aliqua convenientia inter prodo et volu. tamen quod vtrique terminatur in so. sed quia inde.

¶ H. liij.

Equiuoca magister.

¶ Unde hoc dico qd hic equiuocatio ponit in ista dictione potestas/ia. Nā
prās. i. vis vel fortitudo humana. vt hic. Faciēdi hoc pō habeo potestātē. i.
vim vel fortitudinē. ¶ Et potestas. i. natura humana vel naturalis vigor
vel potentia potē. vt sunt multa qd humana non subiacent potestati. i. natu
re humane. ¶ Item prās est ipsum posse p qd pōt aliquis vel aliqd. Itē po
testas est officiu i nomē officij. vt maior ciuitatis est nomē cuiusdam offi
cij vt ille qd vocatur maior londoniarū. Vocatur potestas bononie: i. in plu
ribus alijs ciuitatibus itale. ¶ Vel prās est quoddā officiu anglicū. vt ibi.
Tibi celi i vniuersē pāsces. ¶ Et potestas. i. voluntas dei. ¶ Construe sic
illos verūs. Potestas exstēs idem quod vis. i. fortitudo. vel potestas ex
stēs idē qd natura. i. vigor naturalis: dat rebus posse. i. per qd possunt. Et
prās exstēs officiu dat meritū scy p qd meret sic appellari vel fungi tali
officio. Et prās exstēs diuina voluntas: dat legem. i. discretionē in rebus
pōnt vna res dicitur. i. diuidit ad alia per specē. Prās vt dicit hūg. est
illud qd aliquis potest: vel illud per quod potest. vō illē qui potest.

Poto/as. Poto do potum/poto sumo michi potum.

¶ Hic docet auctor qd poto/as. habet duas significationes. Nam potare. i. potus
dare. vt ibi. De torrente voluntatis potabū eos. i. dabit eis potum de tor
rentē voluntatis: tūc construe eum ad hō casu. vt poto te. i. do tibi potum
potā me. i. do michi potū: tūc est verbi actiuū. ¶ Et potare. i. sumere po
tum vel bibere: tūc est verbi neutrum vt poto ceruissam vel vinū. Et su
pma illius verbi synopstatur. dicitur enim. Clado potum et non potatum
in frequenti vsu. Et potauerunt me aceto.

Puto/as. Estimatoq; secat puto denotat amputat inde.

¶ Auctor dicit qd puto/as. h. duas significationes. Nā putare. id est estimare
re. vel in mente habere sic vel sic. ¶ Et putare. i. secare. vt superius scribi
tur ibi. False puto. ¶ Puto ibi. id est feci vel feci. ¶ Unde cōponitur cō
stru: i. dicitur amputare et amputare. id est circum secare.

¶ Construe hoc verbi puto/putas. denotat. i. significat estimare atq; secat
inde amputat deriuatur per compositionem.

¶ Et nota qd debet dici extimo et non estimo. Sed ego scribo estimo scōm
maiorē est in scribenda cōponitur de et: et timo quod est mens: dicitur
extimare. i. appreciari vel putare: tunc iterum cōponitur cum et: et dicitur
extimo. nō est est putare: pōt dicit qd in putoi significatione et trāstis a.
vt patet in extimo. ¶ Papias/hugutio. et Catholicon dicunt extimo et
ideo credo qd non transit in a.

Questus. Questus de quero tibi luctum significabit De quero. questus vult significare querelam.

¶ In isto capitulo de quocius incipit a p. Auctor dicit tractat de equociis
nichilominus a q. Primo dicit qd hoc nomē questus qd deriuat de quero/
rū. id est qd luctum: qd patet per et cōpositum cōquestus. i. luctus vel
luctū. vt rex adeptus est hoc regnum per conquestū. id est luctū vel lucta
tionem. ¶ Et conquestus quādo deriuatur de quero: querere quod depo
nens est: est idem quod querelare: tūc questus est idem qd querelare sibi
fecit nobis questū. i. querelam. Et dedimur hic questus/mo. i. quare

Johānis de garlandia.

dedinationis. Itē habetur questus/questus/questus. et tūc est participium
de querere/querere/questus sum/queri. vt dicitur. Questus est nobis. i. que-
rulus est nobis. ¶ Cōstrue. Questus veniens ad hoc verbo acutus quero
queris. significabit tibi lucrum. Questus veniens a querere/querere. verbo
deponenti vult significare querelam.

Per quotus hoc nomē numer⁹ signatur et ordo. Quotus.

Si queris quot⁹ iste venit numer⁹ michi signat

Si quotus iste sedet a me tunc ordo notatur

Iste quotus venit se quarto se quoq; quinto

Sed quotus iste sedet: quart⁹ quirusq; secundus

Ordo notatur ita per quotus et numerus.

¶ Autor docet qd hoc nomē quotus/quotus/quotus est nomē ordinale: quia
omnia ordinalia principaliter significant ordinem: et secundarios numeros:
et sunt hōia ordinalia ista primus/ secundus/ tertius/ quartus/ quintus. &c.
Et quotus derivat a quot. Cetera patebunt in expositione ista. ¶ Cōstrue.
Numerus signatur et ordo. id est significatur per hoc nomē quotus/a. um.
Postea docet quando significat numerum: et quando ordinem. Unde dicit
Si tu queras quotus iste. i. aliquis venit. i. accedit ad villam: tūc tu signas
michi numer⁹ qd hoc nomē quotus. Et si queras quotus iste sedet in mēsa
vel alibi tūc notatur ordo p ly quotus. ¶ Iste quotus est. &c. In istis duo-
bus versib⁹ docet quomodo respondeatur alicui querenti. Quotus venit
iste ad villā. Ut quotus sedet iste ab illo in mēsa. ¶ Cōstrue. Quotus iste
venit. i. accedit res ad villā. Respondendū est se quarto vel se quarto existente
venit ad villā. i. cū tribus/ vel cum quatuor venit ad villam. Sed si queras
quotus iste sedet a me vel a te. Respondendū est quart⁹ vel quintus vel sext⁹
vel septimus. &c. Et ita ordo notat et numer⁹ per hoc nomē quotus/a. um.

Elegit et confert qd copulat/abnegat/auget

Infruat/et assimilat/rogat atq; refertur.

¶ dictio.

¶ hic autor docet qd hec dictio qd/multis modis accipit. Aliqñ ponit ele-
crue. vt in psal. Bonū est sperare in dño qd sperare in principib⁹. ubi dñs est
sperare in dñis qñd sperat in principib⁹: ita elegitur altera pars est
altera negatur et refutatur. Aliqñ ponitur collectiue. i. comparatiue: vt tu
es fortior qd ego. Aliqñ qd copulat. i. tenet copulatiue: vt tam pater qd pater
est sanctus. Quādoq; abnegat. i. tenet negatiue. vt sibi qd bonū est cō-
fidere in dñe. Aliquādo infirmat. id est ponit infirmat. vt nescis qd male
iste loquit de te. Aliquādo assimilat: vt ista est tam pulchra qd regina. Et
negat. i. interrogat. Ut qd bene diligis me. Et aliquādo refert. i. relatiue.
vt tam bene currit fortis qd plato. Vel ego diligo te tam bene qd meipsum
vel sic pio ille duobus scz rogat et refertur potest qd exponi. Et qd potest
esse interrogatiue nominale: vt quā causam habes aduersum me. Vel pos-
set esse relatiuum nominis: vt video rem quā in video.

Equiuoca magistri.

Quando. Quando refert querit aliquando quod quia signat.

¶ Autor dicit qd hec dictio quando refert. l. ponitur relatiue: vt ego ueni qñ in eras solus. Quando quādoq; querit. l. ponitur questitiue. l. interrogatiue: vt quādo uenisti ad uillam. Unde Virgilius in decimo eneid. Alpera quis natura loci dimittere quādo suauis equos. rē. ibi qñ. l. aliquando. Et quādo idem qd quia. Unde idē Virgilius in primo eneid. hic tibi fabo: eni qñ hec te cura remouidet. l. fabo tibi q; hec cura remouidet te. rē. Et sunt hāc 3o: ut ad uenerē. ¶ Construe. hec dictio qñ refert et querit: signat. l. significat idem quod aliqui: et idem quod quia sēz significat.

Quasi. Exponit nomen assimilatoꝝ quasi.

¶ Dicit autor qd hec cōiunctio quasi qñ exponit aliqd nomē. l. uocabulū: vt cū dī: ista quasi legiūtera. Megēti uer tradens: tūc tenetur quasi expositiue. Quasi qñq; assimilat. l. tenetur assimilatiue: vt iste uadit quasi ebrius.

q; p̄iunctio Copulat et glosat sed sicut uel q; notabit.

¶ Autor ponit hic qd hec p̄iunctio q; aliqui tenet copulatiue: vt petr⁹ andreas fratres. Tenet etiā glosatiue. l. expōitiue: ut qñ ponitur. pio. l. vt ibi. Legerat hui⁹ amor titulum nomenq; libellū. q; pio id est: quia titulus libelli et nomē libelli idem sunt. Aliquādo q; ponitur p̄ sed. Unde Virgilius. precibusq; iuuet exposcere pacem. ¶ Ponit etiā pio sicut. Idē Virgili⁹. Messemulā famuloq; heleno transmisse habendam. q; pio uel: vt Thomas Robertson legit. q; p̄ uel. ¶ Construe. hec cōiunctio q; copulat: glosat. l. exponit: notabit. l. significabit: sed sicut pio uel.

Quomō. Quomodo miratur dubitat simulatq; doletq; Incepat inquit uirgo maria modum.

¶ Hic autor docet quot modis accipit hec cōiunctio quomō. Uno modo ad miratur: vt qñ in perplexitate possumus dicat: quomodo euadā: quasi diceret nescio. Ponitur dubitatiue. Ut cū dubitās querit: quomodo hec fecisti. Ponit simulatiue: vt ego miror quomodo tu fecisti. Quōd aliquando est signū doloris: vt ibi. Quomō sedet sola ciuitas plena populo. in libro. Tre nouū. Quōd ponit incepat: vt quomō habuisti te interficiēdo iustū uirū: quasi dicat male. Quomō ponitur inquit: vt ibi. Quomodo fiet istud qñ uirum non cognosco. Sed doctores dicūt qd ibi quomodo sunt due dicentes: et debent accensibns duobus legi.

Quondā. Presens preteritū quōdam notat atq; futurum. Sic modo sic dudū tria quodlibet indicat horū.

¶ Hic autor docet qd hoc aduerbiū quondam denotat presens tempus: vt Virgilius. Quondā etiam victis redit in precordia uirgo. Item preteritū. Unde Tullius. Quondam fuit ista in hac republica uirgo.

Johannis de garlandia.

Et nota t futurū tēpora: Virgilius. Quondā tua dicere facta tpo erit. Et. Et sicut dicit autor de istis adverbis modo et dudum. Et Construe. Quoddam hoc adverbis notat p̄s p̄teritū. q̄ p̄t futurū. i. tpo sic q̄libet. i. vtrū q̄ hōz adverbis modo et dudū. hoc adverbis modo et dudum indicat. i. mōstrat tria scz tēpora. Et Vel construe sic secundum verum. hoc adverbis modo: hoc adverbis dudū notat p̄sens. Et. Postea epilogat dicens illud quod ante docuit: sic quodlibet hōrum scz quondam. i. modo et dudū notat tria scz tēpora p̄sens p̄teritum et futurum.

Certe etiam simile denotat ista quoq̄.

Quoq̄.

Et Autor docet q̄ hec dictio quoq̄ aliqui sumit. p̄ certe: vt hic. Certe cogito q̄ dicere nolo/quoq̄. i. certe nolo dicere cūtis ea q̄ cogito. Et quoq̄ ponitur p̄ etiā. Vñ Pūcianus. Quoq̄ q̄ pio etiā et per sumit. i. accipitur copulatiue. Vñ Virgilius. Tu quoq̄ p̄teritū nostris enela nutrit. ibi ponitur quoq̄ p̄ etiā vel p̄. Et. Itē quoq̄ p̄siter accipit. Vñ idē Pūcia. in hoc exemplo Virgili. Vñtra quoq̄ et bello passus dū p̄deret vidē. hic quoq̄ p̄simit. Ister necesse est accipi cū sequit̄ et. Vñ q̄cūq̄ hec p̄dictio et sequitur quoq̄ immediate in eadē orōne: tunc quoq̄ idē est q̄d similiter. Et Construe. hec conuinctio quoq̄ denotat scz certe etiam: et simile. i. similiter.

Rancor vt est carnis: sic est corruptio mentis.

Rancor.

Et hic autor docet q̄ ista dictio rācor habet duas s̄gñfīcōes. Nam rācor est corruptio carnis. anglice (the rottenesse of flesh). Vñ carnis vñr renide s̄ defectum patiunt: sicut panis d̄ similiter mucidus. anglice (moulded). Et potius d̄ acidus. anglice (sour). Et opuscula. a. um. i. flacidus. a. u. vt ista oua sunt op̄sula. i. flacida. Itē rācor. i. defect⁹ mētis: vt tracūdia. Et Construe. Et id est sicut rācor est corruptio carnis: sicut rācor ē corruptio mētis. i. tracūdia

Est radius rede: lo: is tele: geometri.

Radius.

Et hic docet autor q̄ radius habet quatuor s̄gñfīcōes. Nam radius pertinet ad redē. i. rotā rede. anglice (a spoke). Et radi⁹ est sol. anglice (the sonne bene). Et radius est illud lignū p̄ q̄d currit pecten textoris in qua stat tela q̄ tenditur. Vñ Quid. hec radio istates pcurrit pectine telas. Itē radi⁹ est virga geometrica qua p̄trahit figuras illas in pulvere vel cū qua metitur id est mensurat altitudinem et profunditatem alicuius corporis.

Regula sermo: regula lignum: regula norma.

Regula.

Et docet hic autor q̄ hoc nomē regula habet tres s̄gñfīcōes. Nā regula. i. sermo. vt iste adducit regulā sancti Augustini. Et regula d̄ instrumentū lignū vel ferreū edificatorū quasi rectula. anglice (a rule). Itē regula. i. norma: q̄ quod p̄tanti est et distortū corrigit et ad rectitudinem reducit.

Est librum libri ducem dic esse registrum.

Registrū.

Et hic docet autor q̄ hoc nomē registrū. s̄r. h̄z duas s̄gñfīcōes. Nam registrū est liber in quo plura gesta vel facta cōnuntur: vel in quo plura

Equuo. Car.

III.

Equiuoca magistri.

libri sunt. Et registrum est quedam cori i gis per quam facio folia librorum equa-
lia. Vel est ipsa regula qua habet scriptores ad formandum et equandum
libros et quaternos suos. ¶ Construe. Dic registrum esse librum: dic regu-
lum esse ducem. i. regulam libri.

Reticulū. Reticulum omonime piscatorisq; puella.

¶ Hic autor docet qd hoc reticulū si equiuocatur ad duo. Nam est diminui-
tiū de hoc rete/te ad est parū rete: sic pertinet ad piscatorem. Et reti-
culum est ornamentum puellarū in capite (s. calle). ¶ Construe. Reticulū est
omonime. i. Et dicit ab omon quod est similis: omonia quod est homini:
quia in dictione equiuoca est similitudo in hominibus: sicut sit diuersitas in si-
gnificatione. Vel omonimū dicitur a monos qd est vñ et meris diuersio vel
distinctio: quasi vñū diuisum vel distinctum in multa.

Rudis. Virga rudis: rudis indoctus rudis estq; nouellus.

¶ Autor dicit qd rudis h3 tres significationes. Nā rudis est virga pectoris
cui qua percutiebantur in capite qui fiebant liberi de seruicijq; pectori per-
cutiēdo sic dicerent: te liberū. Et tūc declinat hec rudis/dis. di. i. est sub-
stantiū. potatus in libro sermonū in primo. Spectatū satis et donatum
iā rudis queros. Et rudis. i. indoctus. vt ille rusticus est rudis: vt bonus et rō-
muntier. Et rudis. i. nouellus. i. valde nouus. vñ Claudianus in morte. Et
rudibus remis sollicitantur aquas: rudibus. i. nouellis. Et in illis duabus si-
gnificationibz rudis est adiectiū. Et declinat hic et hec rudis: hoc rude.
Et comparatur rudis rudior: rudissimus.

Resto/as. Restat significat super est et constat oportet.

¶ Autor hic ponit qd resto/as. h3 tres significationes. Nam restat. i. superflua vel
superfluere: vt sic. Expēdi pecuniā meā vt nō restat inde in bursa mea vñ
denarij. i. superest vel superfluit. Restat. i. constat. vt restat qd homo est asinus.
Restat. i. oportet: vt restat mihi scribere. Oportet me scribere: tūc est vera-
bum impersonale. ¶ Construe. hoc verbū restat significat ista res superest
constat et oportet. Et coniugatur. Resto/as. restui. are. restui. m. in supina.
Et componitur de resto/as stare: et est neutrum.

Re spō. Re retro signat iterum re priuat et auget.

¶ Hic docet autor qd illa prepositio inseparabilis res in cōpositione pluribz
mediis accipit. Aliqñ re signat iterū in cōpositione: vt in verbo recedo/dis. i.
iterū re. Vñ p amphylis. Re redire viam tibi nec cuiq; giohibeo/dis. i.
ponit pio retro: vt patet in hoc verbo recalcitro/as. i. retro calcitro cū cal-
ce. i. tale. Re aliqñ tenet priuatiue in cōpositione: vt recudo hostiū et non
claudo sed aperio. Et re auget. i. ponitur augmentatiue: vt in illa dictione
curuus/a. um. i. valde curuus. vel relido/dis. i. valde ledo/dis.

Sacer. Sacrum quod sanctum simul excreabile signat.

Johannis de garlandia.

¶ Finito capitulo de R. autor docet de maculosis ab S. Dicit q hoc no me facit a. um. equivocat ad duo. Primo. i. sanctus / a. um. Unde sacrare. i. sanctificare. unde sacerdos quasi sacra datus. ¶ Sacet a. um. i. execrabilis / excom.unicatus. Virgilius. Quid non mortalia pectoris cogit auri sacra fames / sacra id est execrabilia.

Sagana gummi / sagana vestis / sagana bates. Sagana.

¶ Hic autor dicit q sagana habet tres significaciones. Nam est quedam genus gummi. Et est quoddam genus panni vel vestis quod r sagum dicit ab rasa et tenuis. anglice (saye or worsted). Et sagana est proprium nomen yatis id est sacerdotis (a wythe).

Est eris species stagni: stans est aqua stagnum. Stagnū.

¶ Hic autor docet q hoc nomen stagnū habet duas significaciones. Nam est quedam species eris. i. metalli. anglice (syn). ¶ Et est aqua coacta stans et motans in aliquo loco per artem hominum. anglice (a ponderet a pole). Quidam dicit q stagnum pro metallo debet scribi cum duplici n / et sine q sed sine dubio nichil est ex quo in illo libro autem sic scriptū reperitur sed semper cum g / sic stagnum.

Sal condimentum: sal quod sapientia signat Cuius plurale reprehensio dicitur esse.

Sal. lis.

¶ Hic docet autor q sal salis in singulari numero duo significat: et in plurali vñ significat. Sal in singulari dicitur condimentum quod satis notū est et declinat hic sal / salis. masculini generis. Apud antiquissimos tñ fuit nostri generis: in quo genere ecclesia ponit quando significat illud quod sapientia doctrinale. tñ sal hocq dabit: neutrum plurale carebit.

¶ Sales autē in plurali numero id est reprehensiones vel amari sermones id est pleni amaritudine. Ut ibi. Verbaq cum salibus aspera dedit.

¶ Cōstrue. Sal. id est cōdimētum: et sal significat idem qd sapientia signat. Plurale id est numerus pluralis: cū scz salis et pluraliter sales dicitur esse reprehensio. i. reprehensiones vel verba amara. ¶ Item sales dicuntur verba iocosa vel facete dicta.

Sāguis pgenies: sanguis quoq dicitur humor Sanguis peccatū signat: sanguis quoq vitam. Sāguis.

¶ Hic docet autor q hic sanguis / mia. habet quatuor significaciones. Nam est idem qd progenies. Unde S. alfridus in poetria autor illius libri. Egre-
gine sanguis re cōfert bartolomei. ¶ Et sanguis dicitur de humor rubens in homine satis bene notus. ¶ Sanguis. id est peccatum: vt ibi. Libera me de sanguine deus. id est de peccatis. Et sanguis signat vitam: vt ibi. Ois anima sanguine sedem locavit. id est vita.

Est statio vita / statio portus / statiumq.

Statio.

Equiuoca magistri.

Hic autor docet qd hec ratio/ontis. hz tres significationes. Nam ratio. i. locus vbi naues ad repora stant. Sed potius naturalis est perpetua. Vñ. Lucanº. Soluit ab omni quisq; suã ratione ratem. Et ratio. i. vita ista. quia hic stamus ad tempus. Non enim habemus hic manentem ciuitatē: sed futurā inquirimus. Ratio. i. stadium: et accipitur pro illo stallo in quo ecclesiastici stant in choro. Et dicitur a sto stas.

Species. Forma decens species: species de pluribus vna
Dicitur et fenix species auis: efficit egrum
Incolumen species et nomina sunt specierum.

Hic autor docet qd species multis modis accipitur. Nā species. i. pulchritudo seu forma fm qd dicitur. Species priami digna est imperio. i. pulchritudo seu forma priami. Et species dicitur predicabile in logica scz quod predicatur de pluribus numero differentibus. Et species dicitur melle vni soli que vocatur fenix: et est auis vnica in mundo. Unde. Unica cum sit auis fenix rex particularis. Qui nō miratur si pro specie teneatur. vel reputatur. Et species est cōfectio medicorū siue apothecariorū que egris conuenit et infirmis. Item species est quoddā accidēs partium orationis fm quod dicitur hoc nomen est primitiue speciei. Et est species occasio vel causa. Item species dicitur maneries rerū: vt cū dicitur. huius speciei herba est in orto meo. Species est. ppria forma. id est propria qualitas que dinoscitur ex conuentu accidentium et dispositione partium. Construe. Species est forma decens. i. pulchritudo: species est vna scz res predicata de pluribus numero differentibus: fenix auis dicitur species. id est dicitur facere speciem Et species efficit egrum. i. infirmum esse incolumen. i. sanum: et nomina sunt specierum primitiue et deriuatiue speciei.

Sensus Sensus quo sentis: et est sententia sensus.
Est intellectus seu significatio sensus.

Hic docet autor qd hoc nomē sensus equiuocaliter ad quatuor. Nam sensus est p qd sentis. Unde quinq; sunt sensus hoīs: vt patet per verbum. Sensus et olfactus auditus visus tactus. Et sensus est sententia dictiōis vel ofensiōis. Sensus est intellectus. Vñ dicitur. Ille habet bonū sensum. i. bonū intellectū. Sensus est significatio: vt cum dicitur. Dic michi sensum istius vocabuli. i. significationem. Construe. Sensus est quo. i. per quod sentis: et sensus est sententia. Sensus est intellectus seu pro vel significatio.

Signū. Signum vexillum simulacrum/stella/sigillum
Et crucis signum quod cōterit omne malignum.

Hic autor docet qd hoc nomē signū habet quinq; significationes. Nam signum. i. vexillū. anglicee (a banner). Lucanus. Signa pares aquilas et pila manantia pulu. Et signū est simulacrum. i. imago. vñ dicitur. Unde signū scilicet Johānis

Johannis de garlandia.

ecclesia. i. simulachrum vel imago. Signu. i. stella. Un Quid? in fastio. Lap-
saq; sub terris ortaq; signa cana. id est signa. i. stellae. Signum. i. sigillum.
Unde notarius vel tabellio dicit. Tale est signu meum. Notarius. Impti-
mir his signa tabellis. id est sigilla. Signu est figuratio crucis cuius virtus
se tentationes diaboli superamus. Constructio plana est.

Purgat equu strigilis: & strigilis anxia cratis **Strigilis.**
Strigilis ex ligno vel ferro scanile factum
Strigilis apta pedi res lignea religiosi.

Hic docet autor q; strigilis habet plures significationes. Na strigilis est instru-
mentu quo caro mundat & sudor eradit: & in hac significatione strigilis aliqui
apocopa. Et strigilis/alis. est ferrea crates vel crasis. i. patella ferrea. an? i
ce (a crasse). Strigilis est instrumentu quo equi purgantur (a houscombe).
Strigilis est instrum quo furantur pueri vnas vel ficus & poma vel cerasa.
¶ Construe. Strigilis purgat equu: strigilis est anxia. i. nocua cratis: quia
habet simulos. Et strigilis est illud instrumentu quo scandimus equu. Strig-
ilis est scabille. i. illud quo scandimus factu ex ligno vel ferro. anglice (a stryp
of tree or of yron). Et strigilis est res lignea apta. i. pueniens pedi religiosi.

Simplex legitimus: semper idiota vocatur **Simplex**
Est bona simplicitas: est mala simplicitas.

Hic autor docet q; simplex aliqui sumit in bona significatione: & aliqui in mala.
Et sicut hoc nomen simplicitas qd format ab eo. Quia aliqd dicit simplex qui
est bonus. Et aliqd dicit simplex qui est idiota. i. stultus et nullius litterature
vel simplex est qd nullus bonus est. Et in utroq; sensu simplicitas invenitur.
¶ Construe. Simplex vocat legitimus: vt bonus est iustus. Et simplex vo-
cat idiota: & aliqua simplicitas est bona: qm dicitur de simplex qd est bonus. Et
simplicitas est mala: quando venit de simplex quod est idiota.

Hic sinus est portus curuatio carbasus arcus. **Sinus.**

Hic docet autor q; hic sin? n. habet quatuor significationes. Na sin? .i. portus.
(an hauen? vbi naues conueniunt. Et sin? est idē qd curuatio vel sinuatio qd
idē est. Et sinus est carbasus vel .i. velu qd est extensum p ventum sine illa
tuberositas veli qm scy velu est plenu veta. anglice (a sayle cloth of ashypp)
Un Lucerna. Torales rudentes laxare sinus. Et sinus est arcus. i. quedā
arcuatio pontis. ¶ Construe. hic sinus est portus. &c.

Spinx autis & monstru spinx ē quoq; belua pōthi. **Spinx.**

Hic autor docet q; hoc nomē spinx equiuocat ad tria. Na spinx est qdā
monstru: sed sicu quale est chimera: vt patet p versum. Spinx volucris pen-
na/pede serpens/frōte puella. Et spinx est quedā belua ponthis. i. crudelis
bestia pōthi (vel vt quidā dicunt) spinx est quedā genus semie pilose.

Stirps est progenies: stirps radix dicitur esse. **Stirps.**
Equino. Gar. **II. iij.**

Equiuoca magistri.

Stirps meus est arbor: stirps mea dicitur homo

¶ Autor dicit qd hoc nomē stirps hz duas signationes. Nam stirps est pge-
niles vel profapia: vt ille est de stirpe mea (of my kynne) et tūc est feminini
generis: vt hec stirps /pis. Et hic stirps. i. radix de arboribus. vñ Virgilius
Et stirps eruit ymōs: tūc est mascul. gñis. ¶ Cōstrue. Stirps est progenies
et stirps ē esse radix arboris. Et cōtra verū nō plus docet nisi qd stirps
pro radice arboris est gñis masculini: progenies est feminini gñis.

**Substātia De forma: de materia: de compositoq;
Dicitur equiuoce substantia: grecus ac ipse.
Sic michi distinguit substans sit ppositas ipm.
Vltio sis sit forma: sed compositum sit vltia.**

¶ Hic dicit autor qd hoc nomē substantia est equiuocu. Nā aliqñ ponitur p
forma abstracta: vt in hac dicit de albedo que sñt tñ formam sine accidēs
illud qd est albu vel albedo. ¶ Et substantia ponit tñ pro materia informi:
que nō recipit formā. ¶ Et substantia ponit aliqñ p vno cōposito de forma
et materia sicut nos latini p istis tribus pro quolibet istorū nisi vnū nomen
scz substantia. Et greci habēt tria noia pro quib⁹ ipsam materiam informē
vocat: scz ppositasim: et ēē ppositas ab ypo qd est sub: et stasis qd est stans
quasi substantia. i. materia. forma autē sine materia vocāt vltiosim et vltiam
vocāt substantiā cōpactā ex materia et forma. ¶ Construe. Substantia dicit
tur equiuoce. i. equa voce de forma et materia et de composito. i. de mate-
ria et forma. Ac pro sed ipse grecus distinguit. i. diuidit hec nomina sic. Voc
nomē apostasis sit ipsum substans. i. materia sola. Et vltiosia sit forma: sed
vltia ipsum compositum de forma et materia.

Supera. Supera velozum: sed supera sunt mulierum.

¶ Autor dicit qd superat habet duas signationes. Nā supra sunt plice veli quales
nauteligāt ad velū vt libet⁹ ventū recipiāt. Lucanus. Supera veloz. pe-
rituras colligit auras: et vocātur (bonafice of the sayle). Et supera dñr vr-
stes mulierū q alio noie dicunt⁹ temstra: a tero qd est estas: qz vestes est ma-
les sunt. anglice (a rocher). Et ēē hic super⁹ /ri. vel hec supera /rum. in plura
li nūero. bñ superi vel hec supera /ez. heteroclitū gñe. ¶ Construe. Supera
sunt veloz scz plice: et supera sunt mulierum: scz quedam vestes.

Sūmus. Supremum notat extremū summū simul altū.

¶ Hic autor dicit qd summ⁹ /a. um. idē est qd supremus /a. um. vt ibi. A sum-
mo celo egressio eius. Sūmus. i. extrem⁹: vt in sūmo die iudici. i. in extre-
mo die. Et sūm⁹. i. altus vel altitudo: vt ibi. Ad mētis summā pñēdit. i. ad
altitudinē. Et sūm⁹ est superlatiua gradus de supra. ¶ Construe. Sum-
mum notat supremū: et notat extremū: et notat simul altū. i. altitudinē.

Johannis de garlandia.

Suspendum tacitū dic pendentemq; ligatum. Suspendum

¶ Hic docet autor q; suspendus/a.um.duo signi. Primo.i.tacit⁹. vt iste sedet suspendus.i.tacitus. Et suspendus est ille q; pendet collo furcis scy latro dign⁹ cum fure perire. Et presbyter dicitur suspendus qui non potest celebrare.
 ¶ Construe. Dic suspendum esse tacitū: et dic aliquē latronē ligatū cum fure et pendentem esse suspendum. Et est suspendus participiū de suspendor.

Scandalizare dicas exemplificare qđ idem scandaliza:

Scandalizo tamen derideo dicitur esse.

¶ Hic docet autor q; scandalizo/zas.habet duas significatiōes. Nam scandalizare.i.exemplificare vel dare vel ostendere malum exemplū. Unde et dicit a scandalum quod est malum exemplum: vt ibi. Ne homini illi q; quē scandalum venit.i.malum exēplum. Et scandalizare.id est deridere: vt ibi Qui scandalizat vñs de pusillis istis me scandalizat.i.deridet: et scandaluz quo derisatur/est idem quod derisio.
 ¶ Construe. O lector: dicas scandalizare esse exemplificare: et tamen scandalizare dicitur esse derideo/es.derisū.

Elca sapoz e sapit: vir quoq; mente sapit. sapio/as.

¶ Autor hic docet q; hoc verbū sapio/as.duo significat. Primo.i.bonū saporem dare. vt ibi. Delicata sapit. i.bonū saporem habet vel dant. ¶ Et ia=piens est sapiens esse. vt iste homo bene sapit.id est sapiens est: et cōponitur despio/pis.male sapere vel nōn sapere: et respio/pis.id est iterum sapere. Unde respisco/respicio: inchoatiuū pprie enī ille respit vel respicit qui penitēs fouitacti redit ad satisfacionem. ¶ Construe. Elca sapit sapoz: et vir sapit mēte. et. Et cōingat sapio/pis.sapi vel sapiu/ere.itū.m.media pducta. facit enim preteritum et supinum ad modum verbi quarte coniugationis. Vñ versus. Arcesco/capio/sapio/peto/qro/lacesso. Quarte preterita retinet quarteq; supina. Et ista sunt verba tertie coniugationis. et.
 ¶ Item sapio est neutrum cum omnibus compositis suis.

Stello simul mittit/abscondit/implet et ornat. stello/as.

¶ Autor dicit q; hoc verbū stello stellas stellauit antiquū est: et habet quas tuor significatiōes. Nam idē est quod mittere: vel mandare vel destinare.
 ¶ Stellare.id est abscondere et implere et ornare. Sed non est in vñ nostro nec auctoritate nichil hic repertum.

Sternit equiuoce mare lect⁹ equus dom⁹ hostis sterno/is.

¶ Autor docet q; sterno sternis habet quinque significatiōes. Nā est sedare vel pacificare. anglice (to seas) vt mare sternit.id est sedatur vel pacificatur sine tranquillū redditur rabie tempestatum. ¶ Et sternere.id est ornare cum sella. vt equus sternitur.id est ornatur cum sella.
 ¶ Et sternere. ornare domū cū stramine vel cypis. Vñ domus sternit. i.

Equiuoca magistri.

vinatur cū stramine. Et est sternere. id est decedere/pellundare/sub pedib⁹ terere. Uñ hostis sternitur. I. deicitur: vel pellundatur/sub pedibus teritur cū superatur. anglice (out trown) et in illa significatione sterno/sternis est actum. Et Sterno/sternis/strau/sternere/stratum/stratu.

Soluo. Soluo cum reddo: cum libero soluo ligamen.

¶ Soluo/mis. habet tres significationes. Primo. I. reddere. vt solue debita. id est redde. Et soluere. I. liberare. vt solui detentum in carcere. I. liberaui. Et soluere in propria significatione est solum facere. vt solui ligamen. I. vinculum vel illud quod ligatur. anglice (a knotte).

Spōdeo. Spondeo promitto: plegius p paupere spōdet.

¶ Spondeo/ea. spōdēt/dere. sponsum/su. verbū actiui habet duas significationes. Primo est pmittere: vt quodcūq; iubes honestū vel licitū spondeo per petrare. I. promitto. Et spōdere. I. fide iurare: vt spōdeo pio eo. vnde hic sponsor/spōsor in vtraq; significatione scy pio pmissore et pio fideiussore. Et Construe. Ego spondeo. I. promitto: et plegius. id est fideiussor spondet. I. fideiubet pio paupere scy homine qui fore fecit.

Subigo. Qui subigit supat/supponit/arat/fricat/effert.

¶ Dicit q; subigo/gis. egi. ere habet quinque significationes. Primo. I. superare. vñ Theodolus. Quā natura dedit lege iussu subegit. I. superauit. Et subigere. I. supponē. anglice (to vnderput) vt talis subegit mulier. I. supposuit. Uñ. Clerici vxorē claudis mercede subegit. cleric⁹ subegit. I. supposuit. Et subigere. I. arare. vt terra ista est subacta. I. arata. Subigere. I. cogere pellere/subigare. et pponit de sub et ago/is. Et subigere. I. efferre. I. exaltare

Suffio is Suffio fumum facio suffioq; ministro.

¶ Docet hic autor q; suffio/is. iul. fire. hz duas significationes. Nā suffire. I. suffumigare et fumum facere. Et suffire. I. subministrare. Et cōponitur de sub et fio ho et est actiui et pducit hāc syllabā nō sicut fio. Et Construe. Suffio. id est facio fumum: et suffio. I. ministro hoc est exhibeo vel ministro. I. subministro. I. substituo vel obseruo: et fm hoc suffio est neutrum.

Sufficio Sufficit ista facit: substituit satis est.

¶ Autor hic ponit q; sufficio/is. duo sign. Primo substituire. vt ego sufficio te in loco meo. I. substituo: tūc est actiui. Et Sufficere. I. satis est. et tūc est neutri Sufficio/sufficio/sufficere. effectum/iti. in summo. Et Construe. hoc verbum sufficit facit. I. significat ista substituit. I. satis est.

Suggero. Suggestit ad bona: suggerit ad mala ptinet apte

¶ Suggero/is. suggesti/ere. suggesti/tu. hz plures significationes. Nā suggerere.

Johānis de garlandia.

pertinet ad bonū: vt ibi. Et suggeret vobis oia q̄cūq; dixerō vobis. i. doces
bit vos. Suggest. i. latēter aliqd alicui p̄fulere et p̄pe causa nocēdi. ¶ Sug-
gerere. i. submittere/ subtrahere vel subministrare vel iudicare vel dīcē vel
suadere. Et pponit de sub et gero geris gerere gessi gessū gestu in supinis.

Qui superat super est/ascēdit/vincit/abundat. Supero.

¶ Supero/as. ani. are. ednocat ad quatuor. Nā supare. i. supesse. i. vincere.
Virg. Quid astam? supat ne. i. vivit. Et supare. i. vlcere. vñ Cartho. Quē su-
pare potes iterdū cede sodali. ¶ Supare. i. abūdare. Idē Cartho. Cū tibi dī
iure imperā i sine senect? .i. abūdāt. ¶ Cōstrue. Ille supat qui superest. cē.

Suspicio lūsum spectro: gero suspicionem. Suspicio

¶ Suspicio/cis. suspici/cere. hz duas signationes. Nā est sursum aspicio et cō-
ponitur de sursum et spēcio: sicut in littera dī. Et spēcio/cis. qd idem est qd
video sed nō est in vñ: sed in ppositio: vt aspicio despicio. ¶ Suspiciere. i. ha-
bere vel gerere suspicionē. vnde dī ille est suspectus criminis (suspecte).

Suppetit hoc signat qd sufficit et quod abūdāt Suppetit.
Suppetit hic etiam qui michi p̄stat opem.

¶ Suppeto/tis. (vt autor dicit) cōponitur de sub et peto/tis. Et habet tres
signationes. Suppetere. i. sufficere: vt hoc suppetit michi. i. sufficit. 3rē suppe-
tere. i. abūdare. vt hoc suppetit. i. abūdāt vel suppetit. Et fm istas signa-
tiones est neutrū. Si rñ sapiat signationē sui simplicis est actiū. Suppetere. i. sub-
uenire: vel p̄stare opē vel iuuare. Et fm qd significat iuuare est actiū. In
aliqua signationē est neutrū. ¶ Cōstrue. hoc verbū suppetit signat qd hoc ver-
bū sufficit signat: idem qd abūdāt. Et etiā hic. i. ille suppetit michi o michi
p̄stat opē. Suppetio/tis. suppetū/ere. suppetitū/tu. penultima p̄ducta.

Sic simulat sic adiurat sic certificatq; Sic.

¶ Hic docet autor qd p̄dictio sic aliqui tenetur simulative. Quid. Sic sedit si
culpa fuit sic grātia venit. ¶ Aliqñ ad miratū. i. affirmatiue. vñ Virg. Si
sua grineas fugiā exaiat taxos. Aliqñ certificatiue: vt fuit sic sicut dixi tibi

Si dubitat causamq; notat confirmat et optat Si.
Abnegat: et quis significare solet.

¶ Hic autor docet qd p̄dictio si multis modis tenetur. Nam aliquādo te-
netur dubitatiue: vt hic. Nescio si mouari vel sic. Si liceat sabbato curare. si
id est an vel nunqd. ¶ Si notat causam. id est coniectio causalis vt si de
est animus. id est qui. ¶ Si cōfirmat. id est tenetur confirmatiue vel ap-
probatue. vñ Virg. in eneid. Dū si qua. si celo pietas q̄ talia curat. i. vñ. ¶
¶ Si ponit obstatue: vt in sexto eneid. Virg. Si nūc nobis ille aure? ar-
borum? osidat: si. i. vñ. ¶ Si ponitur negatiue pro non. Cñ in libro dī
psal. Quid? iuram i ira mea: si irrobū in requiē meā. i. nō irrobū i requiē

Equiuoca magistri.

meum. Si ponitur aliquando p. spūs. Ut si percutias me hoc patiar. si id est spūs. Si ponit aduersatiue. vt hic. Si vitas hoīs in spūcia si deniq. mo res: ponit conditionaliter. vt hic. Si feceris hoc habebis mercedem tuam vel sic. Si bene feceris premiaberis ad cōgruum. Et ponitur pro cum: vt si exaltatus fuero omnia traham ad meipsum.

Sinautē Sinautem sed si/linuatem vñ cito si non.

¶ Sinautē dicit autor: aliqui ponit p. sed si: vt ibi. Sinautē cura tibi hec est Sinautē ibi. i. sed si. ¶ Et Sinautē. i. si nō. vt ibi in Cathone. Cōmoda multa feres Sinautē spūeris illud: Sinautē ibi p. nō. hec pñctio Sinautē est pñctio a sin et autē. Sin vero per se et inter causales numerat et cōponitur secundum Remigium a sin et ne per apocōpē. Autem per se simplex est: et cōponitur sinantem. Vñ Catho. Sinautē cura tibi hec est. Et potest ibi Sinautē esse vna dictio p. sed si non: vel due. et. Tunc sic construe. Autē p. sed/sin p. non: sed hec cura non est tibi.

Talus. Talus id est decius/pars est pedis bltima talus.

¶ Finito capitulo de s. incipit capitulū de t. Dicit ergo q. tal⁹. i. h. z. duas signationes. Nā talus. i. decius (a dyc) vt ibi. Ludere cum talis nō est res spiritalis. Et talus est vltima pars pedis versus dorsum (the hele).

Taxillus Taxillus talus: paruius est et decius.

¶ Autor hic docet q. taxillus. i. h. z. duas signationes sicut talus. Nā taxillus est paru⁹ talus put sumit in pte pedis. Et est paruius talus. put sumit pro decio. Vñ dicit. Nec ad talos debet ludere nec ad taxillos. i. quos decios.

Taxus. Hec arbor taxus: hunc taxum dico melotam Hoc taxum truncus: duntaxat dicitur inde Vndere vult hic res quas alter taxat ab illo.

¶ Autor docet equiuocationē in ista dictiōe taxus. Et ponit dñm iter hec taxus et hoc taxus: et expositionē ist⁹ dictiōis dūtaxat. ¶ Taxus est qdā arbor apud linnicā: q. eas itoxicat et occidit. anglice (ewe) et tūc est felge. vt in hoc exēplo Virgilij. Sic tua grineas. et. supius i sic vide. Et taxus est qdā aial qd. anglice (a blocke or a grey) et tūc est masculini gñis. Taxū. i. est trūcus illius arboris: vel ex quo arcus fiunt. Vñ duntaxat. i. tñm modo: et est aduerbiū mercatorū: et dī de dū et taxus. i. pro arbore. vt cū dī. Dūtaxat habebis hoc p. tāto pñcto: ac si diceret. si mētar motiar sicut apio gñis de succo taxi. Taxo/as. are. est pñctū rei iponere. ¶ Cōstrue. hec taxus est arbor et dico hūc taxū scz qñ taxus est masculini gñis melotā. i. tale alal vt est melota. hoc taxū est trūcus. i. lignū taxi. Et inde dī: hoc aduerbiū dūtaxat. Et scz ille vel aliquis vult vēdere illas res quas alter taxat ab illo.

Tessera. Tessera mensura/tuba tessera/tessera signum. Obtinet et ludum tessera missa suum.

Johannis de garlandia.

¶ Autor docet hic quot significationes habet hec tessera tessere. Nam est mensura que continet quatuor medidas minores: dicta est a tesseron grece quod est quatuor latine. Tessera. id est tuba qua bellantes acriter animantur ad pugnam. ¶ Tessera est signum quod vexillum dicitur. Et tessera est quidam ludus. Unde Ovidius. Obtinet et vices tessera missa suas.

**Est testudo lyra: testudoque volta cauata:
Est limax repens: piscis in amne natans.**

Testudo.

¶ Hec testudo/testudinis. habet quatuor significationes. Nam primo. id est lyra instrumentum musicum. Ovidius. Solaturque sedens egrum testudine amoris. Testudo. id est volta. id est secreta pars domus: ut ibi. Eboze et testudine copios: tres habuit thalamos secundum aliquos. anglice (a wyke). Et testudo. i. limax. anglice (a snayle). Unde Iuvenius. Pennatis auidus quodam testudo locut' est. Et testudo est quidam piscis. i. cochle. anglice (a wyke). ¶ Construe. Testudo est lyra: et testudo est volta cauata. anglice (an arche). Et testudo est limax repens: et est piscis natans in amne. id est in mari.

**Cum mare sit thetis / thetis est mater achillis
Mater habet thetidis / mare thetios in genituo.**

Thetis.

¶ Hic docet autor differentiam inter hec thetis et thetios in gemino prima producta est mare vel mater Oceanus. Et thetis thetidis priori correpta est vel fuit mater achillis. Constructio patet.

**A tego vult dici textus pro tegmine libri
Pro libri serie texto sibi vult caput esse.**

Textus.

¶ Textus habet duas significationes. Nam est tegmen. i. coopertorium libri: vel huiusmodi: tunc dicitur de tego / tegis / tegere. ¶ Et textus est illud quod scribitur in libro: et derivat a tego / textis. ¶ Construe. Textus pro tegmine vult dici a tego vult esse caput. Longo sibi pro serie libri.

Hoc nomen tribulus est carduus atque flagellum.

Tribulus.

¶ Dicitur quod hic tribulus / tribuli. est quoddam genus spinarum. anglice (a biere) Unde tribulo. id est tribulationem inferre vel patitur tribulo / aris. deponens in eodem sensu. Et tribulus. id est flagellum scilicet instrumentum quo fruges teruntur. Sed secundum hugu. dicitur hoc tribulum tribuli. Vel hec tribula tribule. (a flayle). ¶ Construe. Hoc nomen tribulus est carduus. id est spina: et tribulus est flagellum.

**Fraudem / radicem / criminis / nexum / meretricem. Trica / ce.
Insuper et dicam gressus remora mina dicam.**

Equiuoca magistri.

Thecrica/trice. habet plures significaciones. Primo. id est frans vel dece-
ptio. Trica. i. radix. Trica. id est nexio capillorum (a here lace) Trica. i. meret-
rix. Trica. id est impedimentum vel mora. ¶ Construe. Ego dicam tricam
esse fraudem/radicem/r nexum criminis/meretricem et insuper dicam triciā
esse remotamina. i. impedimentum gressus. id est transitus.

Extricare. Impedit intricat necnon inuoluere signat
Extricat atq; sapit expedit ac aperit.

Autor docet differētiā inter intricare & extricare que cōponūtur de in &
trico/as. & de ex: & trico/as. ¶ Et trica s; de trica trice. Sed quia tractauit
de equiuocatione simplicis et punitiui tractat de equiuocatione et signifi-
catione cōpositionum et deriuatorum. Dicit ergo q; intrico/as. habet duas si-
gnificationes: scilicet impedire et inuoluere. Et similiter extricare duo signifi-
cat: scilicet expedit et aperire. ¶ Construe. hoc verbū intricat signat impedit;
id est impedire necnon pio & inuoluere pio et extricat/sapit et signat
expedit: et aperit. id est expedit et aperire.

Tygris. Est fluuius tygris fera tygris: quod genitiuus
Discernit duplex/tygridis atq; tygris.

Tygris h; duas signationes. Primo. i. fluuius mesopotamie de paradyso
egrediens: et pergens contra asyrios: et post multos circuitus in mare mor-
tuum. Vocatur autē hoc nōle propter velocitatē ad instar bestie mira per-
nitate currēns. vt dicit Isidorus. & tunc est generis masculini: facit ty-
gris in gē. hoc tygris tygridis. est animal & fera bestia. Uti. India tygris
agit rapida cū tygride pacem. Isidorus dicit q; tygris vocatur ppter vo-
lucrit fugā. Tygrum vocant peritet medi sagittam. Est enim bestia distin-
cta varijs maculis & virtute & velocitate mirabilis: ex cal^o nōle fluui^o ty-
gris appellatur: & rapidissimus est oīm fluminū. Unde in laborinto Ediar-
di. Tygride tygridior femina quādo seuit. ¶ Construe. Tygris est fluui^o /
et tygris est fera bestia: q; id est quam equiuocationē: gēis duplex: scilicet ty-
gridis atq; tygris discernit.

Typus. Est typus herba tumens gelidis q̄ crescit in ortis
Febus ab hac tenet atq; superbia nomen
Est & forma typus: ab hac quoq; nōia sumūt,
Febres ab excessu cuius pariterq; recessu
Cogitur alternos eger imitari colores
Dicetisq; typum quod dicimus esse figuram.

Autor dicit q; typus equiuocal ad quatuor. Nā est herba quedā que in
aqua nascit: & ab aqua inflat. Uti & ambitiosorū hominū & sibi placētū tumor
& superbia dicit typus. Et ab illa etiam herba frigida febres dicuntur & typhidi

Johannis de garlandia.

¶ Et typus est figura vel forma vel stat^{us}. Un^{de} typicus a. um. i. figuratus. a. um. Et etiā typica febris (quā per dicit^{ur} dicit^{ur}). **¶** Cōstrue. Typ^{us} est herba tumens que crescit in gelidis hortis: scz in tra aquas que naturaliter sunt gelide et frigide. Febris. i. illa febris (que typus est) tenet suū nomē ab hac scz herba que dicitur typ^{us}. anglice (a homioke). Et typus est idē qd forma. Et typus quādo est idē quod febris sanis. i. potest sumere moria. id est nomē in istis: ab hac scz forma que est typus ab excessu. q. pio. i. et recessu cuius febris que est typus eger. i. infirmus patiens tales febres: cogitur. id est cōpellitur: mutare alternos colores. i. varios et diversos colores. q. p. tyos dicitis typum esse illud quod nos dicimus esse figuram.

Mensa tripos/laurisq; tripos/mēleq; supellex. Tripos.

¶ Autor ponit hic q. tripos equivoce ad tria. Nā tripos est mēsa vel arca consecrata apollini in qua dabant responsa ab apolline. In patria novella. Tripodeo phebⁱ foliū q. sibile. Tripos. i. laurus quedā herba vt quiddā dicant supponat capin dormienti nūi que vera fuerint somnabit. **¶** Et tripos est illud instrumētum sup qd ponitur mensa sup quā comedimus. anglice (a tresyll). **¶** Cōstrue. Tripos est mensa scz phebⁱ vel apollinis. i. folio: et tripos laurus: et tripos est supellex. a suppleo. ea. q. supellex est offe illud quod supplet defectuū domus: q. p. et. et tripos est supellex mense. i. illud super quod ponitur mensa. anglice (a tresyll) vt supra.

Hec tria fert titulus: descriptio laus epigramma Titulus.

¶ Hic docet autor q. hoc nomē titulus habet tres signones. Nam titulus id est descriptio libri. Un^{de} dicit^{ur} Titulus istius libri talis est. **¶** Et titulus. i. laus vt male faciētis fame multoties titulus obfuscat^{ur}. Un^{de} esopus in fabulis. Oner^{is} se titulus turpiter ipse suis/titulus. i. laus. **¶** Ite tit^{us} est epigramma. Et est epigramma titulus quē scribimus sup capita alicuius littere et aliquarū sctarū propter breuiationē syllabe vel dictionis. Et si titulus a tytan grece: quod est sol sed forte tunc deberet scribi per y grecum.

Dicas esse thoros/paliaria/brachia letus Thorus. Esse thoros dicas etiam mentas aliquando.

¶ Hic thoros/rⁱ hz quatuor significatiōes. Primo. id est paliare. qd est illa replentio cor^{is} q. est circa collum bouis. **¶** Et thoros. i. brachia. Un^{de} Martian^{us}. Implicui validis lubrica mēbra thoros. **¶** Et thoros. i. lect^{us}. Ouid^{us}. Primoq; thoros terre nō s^{ed} gramen habenti. Incubab^{at} infelix scz filia pcam. Thoros. i. mensa in qua solebāt antiqui discubere. **¶** Cōstrue. Dicas thoros esse paliaria: brachia: et lectos. Et nā dicas thoros esse mētas aliqñ.

Est torax pectus/torax lozica/liquorq;. Torax.

¶ Dicit^{ur} q. hec torax/cis hz tres significatiōes. Nam torax est pectus vel illa pars corporis q. est a collo vsq; ad stomachum. anglice (the breastbone) quā archam dicimus: quia ibi sit archanum et emittēs pulpe mamille in

Equiuoca magistri.

ter quas pars illa offensa dicitur petus. Et totus dicitur lotica illa que tñ extenditur q totacem defendat. anglice (a brestplate) Et totus est quidam liquor. Et dicitur de totis/rois.

Tumidus. Inflatus tumidus: fertur tumidulusq superbus.

¶ Tutor dicitur tumidus. v. am. habet duas significaciones. Primo. Inflatus est: qui inflatur et ingreditur intus in corpore potest dici inflatus. Et inflatus. id est superbus: quia inflatur in mente sicut alius in corpore. ¶ Construe. hoc nomen tumidus fertur inflatus in corpore: et tumidus fertur. id est dicitur superbus.

Turbo. Impetus est venti turbo si turbinis addas Turbo turbonis proprium: turbus loca signat.

¶ Hic ponitur equiuocatio in hoc nomine turbo. Et differat turbo. facies turbonis: et turbo turbinis: et turbus. bi. in gñ. Nā hic turbonis. penultima corripita est ipse venti. anglice dicitur wynde. vñ. vñ. dicitur. Turbo est volubilitas ventorum ducens a terra quoniam ventus cōfurgit: et terrā in circuitu mittit. ¶ Sed hic turbo turbonis penultima pducit in gñ: est proprium nomen cuiusdam venti. ¶ Sed hic turbus/turbi in gñ: quidā indus qui alio nomine dicitur trocus. anglice (a toppe).

Turtur. Turtur aquas pinnis: turtur secat aera pennis Est hec turtur avis: hic turtur sit tibi piscis.

¶ In istis duobus verbis docet equiuocatio istius nominis turtur turturis per multas correptiones quod habet duas significaciones. Nā est quidā piscis. anglice (a turbus) vñ. Jugenalis. Caritur turtura magno. Loquax: et sic generis masculini. ¶ Sed hec turtur ris. est quidā avis. Vñ. dicitur. Turtur vocatur pudica avis: et semper in montibus magnis et desertis solitudinibus cōmoratur societate solin fugiens: et quos cōmorat syluis: et etiam hyeme deplumata in truncis arborum cōmoratur habitare. ¶ Construe. Turtur secat. id est diuidit aquas pinnis: et turtur secat aera. id est aere pennis: et nota penna. me. est qua volucris volat. anglice (a feather) penna pennis: est qua piscis natat (a finne) Vñ. Fert piscem penna volucrum potest nulli penna. ¶ Constructio plana est.

Tradere. Tradote de te facio cum traditionem Cum tibi committo rem seruandā tibi trado:

¶ Hic autem docet quod hoc verbum trado/dia. didi. ere. habet duas significaciones. Nā tradere. id est dare vel seducere vel decipere. Vñ. hic traditor/ocius. anglice (a traytour). Et tradere. id est comedare vel aliquid in custodiam alteri dare. Vñ. dicitur. Seruandā tradidit ergo vacca. id est commendauit ergo vaccam in custodiam: et tutelam: et est verbum actiuum. ¶ Construe. Ego trado te cum facio traditionem. id est seditionem de te: et trado tibi cum committo tibi rem seruandam.

Tollo /is Tollit /emit /nutrit /perimit /leuat /erigit /aufert

Johannis de Garlandia.

Hic docet autor qd hoc verbum tollere habet plures significaciones. Qd tollere. i. emere. Unde Juvenalis. Tollere dolcem cogita heredem. Tollere. i. leuare. Tollere. i. perimere. Et tollere. i. erigere. Ubi Claudianus inde rursus in primo folio libri. Tolluntur in altu vs lapsa grauiori ruant. Et tollere. id est auferre: vt ibi. Magnas tollit mors comoda signicem. Et nota hic differentiam inter tollere/auferre/et eripere. Nam tollimus voluntate/eripimus vs/auferimus quod dedimus. Et Tollo/ita caret preterito et supino: sed accipit mutuo nisi vel sustulit/ facit supinus latum/ totu/ vel sublatu/ sublatu. Et est tollo verbum actiuum.

Torreo signat idem quod defluo/ voluo vel hzo. Torreo.

Hic autor dicit qd torreo/ torrea/ torru/ tostum/ vel toritum/ tu. verbum actiuu habet tres significaciones. Qd torpere. id est defluere. unde hic torrens/ ris. id est flumino/ vel aqua defluens cum impetu ex nubibus imbuta repentina magnu habet incrementum. Sed adueniente estate calore torrescit cuius greci ad hunc nomē dederunt nos autē ab estate. Illi autē a tempore quo crescit. Nos autē a tempore quo siccatur. Item torreo. i. voluere. Et torere. id est verere. Ubi Theodolus. Ethiopi terras in feruida torru/ rhaa. Torru/ ibi. l. viii.

Torqueo furem: torqueo funem: torqueo telum. Torqueo.

Hic docet autor qd torqueo/ es. habet tres significaciones. Qd torquere. i. cruciare: vt torqueo furem. Lucio. Ubi hic torro/ ris. i. cruciato/ vel tormentato. Ubi. Sunt ibi tortores serpēbus horridiores. Et torquere. i. affectare vel potius: vt torqueo funē. i. voluo aut flecto funē. anglice (wiche/ vt to wynde a corde/ vt a withē). Et torquere. i. mittere aut proicere casu/ aut telu/ vt torqueo telum. i. mittere vel proicere telum. anglice to caste a darte. Et coniugat torqueo/ es. si. ere. sum. tu. vel tuu/ tu. in supinis verbis actiuu. Unde torqueo/ torques. equiuocatur ad duo.

**Pro speculor dicitur: et pro defendo tueri
Sed tuitus primo: tribues tuitusq; secundo
Sepe tamen tuor: hoc verbum reperitur in vlt
A quo composita sunt contuor: intuor ista.**

**Tuor. et
tuor/ ris.**

Hic ponit autor equiuocationē in isto infinitiuo moueri. Qd idē est qd videre: tūc defecit ad hoc verbo tuor/ tueris/ tuitus sum/ tueri. qd qd debet facere sui in infinitiuo modo: qd est differentia tua/ pro minus defuit et accipit mutuo a tuor. Sed composita a tuor facit tui/ i. in infinitiuo modo: vt comoueris. comatus sum. contui. Obnot/ obtueris/ obtratus sum. obtui. Itē tueri. i. defendere: tūc defecit de tuor/ eris. tuitus sum/ tueri. Et nota qd eius composita: et tuor et eius composita sunt reponentia: sed composita a tuior etia simplex facit preterita tui/ tuitu/ tu. Et tuor et eius composita facit preterita tuitus et supina tuiti. Et nota qd tuor et eius composita sunt tercie coniugandis: et coniugat tuor/ tueris media correpta: et nichil habet tuor de tuor/ nisi infinitiuu modum scilicet tueri. Et Construe. Tu dicis hoc

Equiuoca magistri.

verbi meri p speculor. l. videor: quo dicendo. l. protego: sed tribnes. l. habis primo. l. uerito: videre hoc pteritum tutius sum: q. p. et tribnes secundo hoc pteritum siue circulo: uenit pteriti tutius sum: et similiter faciunt composita ab eis. Tamen hoc verbi nro reperitur sepe in viu no: stro: a quo ille duo intui: et contui: sunt composita.

Uarus

Uarus id est curuus varus nomenq; poete.

¶ Hic autor docet q; varus habet duas significationes. Primo. l. curuus. anglice (crokyd). Un. et anarus quasi varus habes varas manus. l. curuas manus. Per illos. fallit pade regulavaro. l. curuo. Et varo est nomē cum dā poete qui post montem Cirgāq; correxit eneida.

Uas/sis.

**Hic vas est sponso: quod habet hadis in gto
Hoc vas est labrum: basi loq; facit genitiuo.**

¶ Dicit autor q; vas habet duas significationes. Nam hic vas vadio. l. spō: sōi vel fidemissor. anglice (a voto we) vt ibi. primo trade vades et liber potes vades. Et sic vas huius vadio habet primā correptā. Sed vassus ēa persona de vado vadio. producit primam vt patet supra. Vas est labiū in quo pedrolatatur. anglice (a vessel) et sic dicitur a laudore: sic dicit hoc vas vasis in genitiuo. Labium etiā dicitur labiū/labij a lambo/lambis. ¶ Construe. hic vas est spō: q; sōi nomē vas hz vadio in gto: hoc vas est labium. l. vasculum: q; pio. i. facit vasis in genitiuo.

Uates/is

Uates sortilegus de propheta poeta sacerdos.

¶ Hic docet autor q; vates hz quatuor significōes. Nā est sortilegus: vt dicit Iuuenalis. Et vates. i. ppheta. Un. Theodolus. flamma q; venit vate: quā driga lenauit. Similiter ibi. Si nō sine varib; credat vel genitibus. et. Et vates ēi poeta. put Virgilius/Therentius/Quidius. Et vates. i. sacerdos Jouis q; vaticinabatur futura. ¶ Construe. Uates est sortilegus: vt. p vel vates. i. ppheta: vel poeta: vel sacerdos. hic et hec vates.

vehemens.

**Spiritus inde malus vehemens est de q; mētē.
Ingerit: ac bonus hinc quonā sic subtrahit illi.**

¶ Autor hic ponit q; hoc nomē vehemens sumitur duobus modis. s. in bona significatione et in mala. Et sic spiritus malus dicitur esse vehemens: q; suggerit. id est ingit mētē vt id est dolorem vel furorem. ¶ Et spūs bon; dicitur esse vehemens: tunc quia subtrahit vt id est dolorem a mente. Unde scribitur. factus est sonus vehemens spiritus. ¶ Vehemens secundū vngul: id est furiosus quasi habes va in mente: et sic componitur a veiet habeo/ee. et mens mētis. vel a ve: quod est sine et mens quasi sine mente. vel compositione veho/is. et mens quasi qui vehitur a mente. Et vehemens aliquādo dicitur fortis: vt ille habet vehementem causam. i. sortem. Et forte in illa significatione sumitur isti spiritus vehemens mētis. i. fortis. Et deducitur hic et hec et hoc vehemens: gto huius vehementis. et.

Johannis de garlandia.

Navis habet velum monialis sic quoq; templum. Velum.

¶ Hic docet autor qd velum habet tres significatiōes. Nam velum p̄tinet ad nauē. s. illud linteamē quo vehitur navis in pulsū venti (a sayle). Et velum p̄tinet ad monialē. Vñ s̄. Ista mulier accepit velum id est illud nigrū pepum: quo cooperiūtur in capite monialis. ¶ Et velum p̄tinet ad templū. Vñ scribit. Et velum tēplū scissum est. Et dicitur velū de velo. as. id est tegere. ¶ Construe. Navis h̄z velum: monialis h̄z velū: templum habet velū. Et velum est illud linteū qd pendet in choro ecclesie s̄pe quo dragemaliter: quid s̄ḡt docetur in libro m̄st̄erorū Johannis.

**Pota venena nocent/fuscatur lana veneno.
Et turpis virgo/sua perlinet ora veneno.**

Venenā.

¶ Hic autor docet qd hoc nomē venenū est illō quo hausto vel comesto moritur homo. vñ Theodolus. Cōuge viperū donec suadēte venenū inficit totū corp⁹ sicut tinctura pannū. Et venenū est ynguētum quo mulieres meretrices inungūt facies suas: vt lenonibus suis appareant pulchriorēs. Pug. dicit hec venena me. q. p. venas ear: aliter nisi rāgeres sanguinē nō noceret. ¶ Construe. Venena pota nocēt: lana fuscā. i. tingit veneno. i. tinctura. vñ Boet⁹ de p̄s. ii. q. Neclucida vellera sep. tyrio miscere veneno. i. tinctura: i. turpis virgo. i. turpis meretrix/plinit. i. pungit ora sua. i. facie suā/veneno. i. tinctura. vñ albo ynguento sen fusco: vt appareat pulchra.

**Est verbum christus/verbum deceptio/verbum Verbum
Vox hominis: verbum sic pars octaua vocatur.**

¶ Autor docet qd hoc nomē verbū/bi. h̄z quatuor significatiōes. Nā vñ. i. filius dei: vt ibi. In principio erat verbū. i. ibi. Verbū caro factū est. Et verbū. i. deceptio. Verba dat omnis amā. i. deceptions. Et verbum. i. sermo: vt ibi. Quid faciūt enses si te lenis aura fatigat. Verba quidē nō sunt verba: verba times. vt ibi. Demophon vētus et verba et vela dedisti. Vela q̄ror: vñ a carere fide: verba. i. sermones: et sunt veritas Quidq; in libro herodum siue epistolariū: in epistola quā misit philis Demophonē. ¶ Verbum est pars oratiōis: vt patet in donato et priciano. ¶ Construe. Xps. i. fili⁹ dei est verbū: vox hominis est verbum: et deceptio est verbū: octaua pars. i. vñ de octo partibus orationis vocatur verbum.

Est tria vindicta libertas/vicio virga.

Vindicta

¶ Hic dicit autor: qd hoc nomē vindicta/te. habet tres significatiōes. Nam vindicta. i. libertas. Vñ iste cōsecutus est plenam vindictam. i. libertatem. Vindicta. i. vitio. Salterus in alexādreidos primo. Transfer vindictā donec p̄transseat ira. vindictā. i. vitionē. Vindicta s̄ virga pastoris cum qua facit liberos qui fuerunt seruitutis nomine rudis dicitur.

Eua virago/minetua virago/viriq; magistra. Virago.

Equiuo, Gar.

kk. j.

Equiuoca magistri.

¶ Hoc nomē virago tribus modis dicitur. Nā eua prima pars dicebatur virago: q̄ de viri costa acta et facta fuit. Virago. id est minerva dea sapiētie sue sciētie dī esse: q̄ de cerebro viri scilicet Jouis fingitur fuisse genita. Virago dī quelibet viror que dominatur viro suo. Et dicitur virago quasi virum agens. inducens quo vult. ¶ Constructio patet.

Vola.

Est bola pars palme/pars ale/pars pedis ima.

¶ Autor hic docet q̄ hec vola/le. equiuoca ad tria. Nam est pars manus iuxta illud. In medio tendi vir est vola plena sciēdi. ¶ Vola est pars ale p̄ quam volucris volat. Vola. id est planta: s̄ sic est ima pars pedis. Vlatior et amplior. anglice (the sole of the foot).

Vir.

Vir notat etatem/sexum/sponsum/probitatem.

¶ Hic docet autor q̄ hoc nomē vir quatuor significat. Primo etatem: sicut ille qui puenit ad etatem virilem. Unde paulus. Cum eram parvulus: doquebar vt parvulus. Cū autē factus sum vir euacuabā ea que erāt parvuli. Vir enim discernit sexū: vt cum dubius sit. an ille vir vel femina. Vir ponit p̄ marito: sed cum adiecto: vt vir illos/vel mens/aut tunc. &c. Itē viri sūt virtuosus aut p̄bū. vñ dicitur viriliter agite. i. virtuosē: s̄ similiter apud Pamphilum. Si locus affuerit te precor esse virum. id est p̄bū. ¶ Construe. Vir notat etatem/sexum/sponsum/et probitatem.

Uber.

Uammam/fertile/fertilitatem denotat vber.

¶ Hic docet autor q̄ hoc nomē vber habet tres significatiōes. Nam vber: id est māma. Et dicuntur vbera quasi vucra: quia humida sunt et humore lactis in modū vuarum plena. Et declinatur hoc vber/beris. Et inde hic & hec & hoc vber vberis. id est fertilis. ¶ Item vber. id est ipsa fertilitas. Vñ vberosus/a. um. i. abundans: & hec vbertas/vbertatis. id est abundantia vel copia. ¶ Construe. Uber denotat māmam: vber denotat fertile/et fertilitatem: & comparatur vber vberior vbertimus.

Uua.

Oculat so/buam/sic vinea fertilis buam.

¶ Una equiuocatur ad duo. Nam uua est pellicula pendēs in gutture hominis. anglice (a flape). ¶ Una est de qua vinum extrahitur (a grape). ¶ Construe. Os oculit. i. regit vuā. id est illam pelliculam carnis: et fertilis vinea/oculit. id est regit vuam. id est vnas. ¶ Et vinea est locus vel hortus in quo crescunt vites.

Ulus.

Utilitas/exercitium/mos dicitur ulus.

¶ Hic docet autor q̄ hoc nomē ulus habet tres significatiōes. Primo. i. utilitas. Vñ meo nō conuenit ociari. i. utilitati mee. Ulus. i. exercitiū. Ulus promptum reddit artificem. Pamphilus. Ulus & ara docuit qd̄ sapit ois homo. id est exercitiū. Ulus. i. mos vel cōsuetudo. vt ille habet bonū ysum regen-

Johannis de garlandia.

di se. l. bonum motem. Vel sic. Bonus vltus est apud eos. id est bonus mos.
¶ Construe. Vltus dicitur vltutis et exercitum et mos. l. consuetudo.

Fert vacat indulget caret et placet et superundat Vacat.
Et vacat est vacuum pro cella sepe repletum.

¶ Hic docet autor quod vacat habet plures significationes. Vacare. l. indulgere.
Ut iste vacat lectioni sue. l. indulget. ¶ Et vacare. l. carere: tunc constructur
cum ablativo casu. vt vaco nimis. l. denariorum. ¶ Et vacat. l. placet. vt vacat mi
hi scribere. l. placet: tunc est verbum impersonale. ¶ Et vacare. l. superun
dare: sic vnda vacat pelagi. ibi vacat. l. superundat. ¶ Et vacare. l. esse vel
fieri vacui. hec est eius propria significatio et oēs alie significationes redo
lent illam. Cum enim dico vaco lectioni. Lac si diceret. Vacuus sum ab alijs
rebus et in solio lectioni. ¶ Et vacare. l. cessare. vt iste vacat a studio. l. cessat.
¶ Construe. hoc verbum vacat fert. l. significat ista scilicet indulget caret placet
et et vacet est idem quod vacuum: tunc est impersonale. vacat est reper
tum. l. inuentum pro hoc verbo cessat: et est neutrum.

Qui valet ille potest et qui valet hic validus sit. Valere.

¶ Valeo valet huius duas significationes. Primo valere posse. vt iste valet facere. l.
potest facere. ¶ Et valere. l. validum esse vel fieri. Cum dicitur. iste est validus
homo. l. validus homo. ¶ Construe. Ille valet qui potest: ille valet qui sit
validus. ¶ Et hoc verbum salue comprehendit vale et aue.
¶ Item valeo valet aliquando est bene valere: et aliquando perire: vt sicut
patet inferius. Dicitur. aue venies de iure valeat recedens. hoc verbum sal
ue comprehendit aueque valeatque.

Ut discedenti sic dico vale morienti.

Vale/lete

¶ Dicitur quod hoc verbum vale duobus modis accipitur. Aliquando vale dicitur
amico recedenti a nobis vel absenti: vt quando aliquis recedit a nobis
dicimus vale vel valete. Et etiam quando scribimus absenti dicimus in fine
epistole vel littere vale vel valete.

¶ Item vale dicitur alicui morienti qui non reuerfus est.

¶ Construe. Ut scilicet sicut ego dico discedenti scilicet amico vale. Si di
co morienti vale.

Accipitur valeat pro queat et pereat:

Valeat.

¶ Hic autor dicit quod hoc verbum valeat potest sumi in bona significatione et
in mala significatione. In bona quando accipitur: tunc idem est quod queat
id est potes sit vel bene sit: vt valeat amicus meus sine fine. id est potes sit
et bene sit sine fine.

¶ Et valeat. id est pereat vel moriatur. vt valeat inimici regis. l. pereat et
moriatur: in qua significatione fertur. Quidius posuisse ibi vbi dicitur. Et
soror et coniunx valeant et conficiat nuptie.

¶ Construe. hoc verbum valeat accipitur pro queat et pereat.

¶¶. ij.

Equiuoca magistri.

Qualitudo Est infirme balitudo tua sic quoq; firme.
Al baleo be vale dissimiliq; modo.

¶ Hic autor dicit q; hec dictio valitudo duob; modis accipit. Nā valitudo. i. infirmitas siue periculū mortis: tūc deriuat a valeo/leo. p. perire vel mori: valitudo incolumitas est vel sanitas: tūc deriuat de vale valet: si ne de valeo/leo. fm quod accipit in bona significatione sc; p. bene esse. ¶ Et nota q; i primo versu est pētimemeros. improprie tñ sumpta ista syllaba de ista dictiōe valitudo q; corripit et debet produci. ¶ Cōstrue. O infirme h; o tua valitudo est. i. periculū tuū vel infirmitas tua. i. o firme. i. o sane homo tua valitudo est sc; sanitas tua vel columitas siue p;peritas. Et ista dictio valitudo est q; d; ab isto vbo valeo ve p. vel: vel ab isto vbo vale q; est de factiū fm quod d; q; p. t; hoc dissimili modo d;: vt supius est edoctū. Et cōiugat valeo/leo. q; est vbi aliqui pertines ad precisi: tunc construit cū gto precio nō determinato: vt iste liber valet tanti quanti constitit. Et cū actō abtō precij determinati: vt equ; dñi mei valet viginti libras vel viginti libris. Tamē aliqui cōstruunt cū actō precij determinati: hoc inoleuit ab vlti non arte: vt quantū valet liber: sic de consto/ctas. vñ Quidius de vestula. Non curat enim quantum sibi constet dūmodo lucretur

verro/ris Sub verro/ris. tu quatuor equiuocabis
Verro facit mundo: sulcoq; deleo furo;
Hinc quoq; verriculū sus verres fur quoq; dreg.

¶ Hic autor docet q; hoc verbū verro/ris. h; quatuor significationes quas probant ab eo nota deriuata. Nā verro. i. mūdo/as. tūc deriuat ab eo hoc verriculū/que scopa vel scoba d; illud quo domus scopatur vel purgatur. anglice (a besom). Item verriculū/le est genus rhetis aut naui p;scatoria. ¶ Item verro/ris. i. sulco/as. Unde in alexandreidos. x. capitulo vitimo. Verrium; equoteos fluctus. i. i. sulcamus cū naui;: tūc ab eo d; (fm autor ē istum) hic verres/ris. Et est verres aper: a verrendo terrā dictus: q; cū rostro verrit terrā. i. sulcat terrā. Deriuatur tñ fm dugui. verres a viris: q; magnas vires habet. ¶ Item verro/ris. i. furoz/aris. aut deleo/leo. q; qui furat delet res. i. tollit res et abigit et asportat eas: et tūc deriuat ab eo hic verres/ris. p. p; si nōmē cuiusdam viri (qui fuit magnus fur) et tunc ponitur p. quolibet fure. Vñ Mathews. Est verres vicio furti pollutus honesti. Expertus ad rapitū p;uus: ad arma piger: et est seuma a principio. ¶ Cōstrue. Tu lector equiuocabis quatuor sc; significationes sub illo verbo verro/ris. scilicet. i. signat mundo/as. q; pto i. i. sulco/as. et deleo/leo. et furoz/aris. ¶ Et ista sunt quatuor verba ad que equiuocat verro/ris. quoq; p. certe. hinc. i. ab illo verbo deriuant ista sc; hoc verriculū/le. hic verres/ris. i. existens/sus. id est aper aut potius cū testiculis. anglice (a bote) quoq; p. t; verres existens fur. i. ista superius exponuntur. ¶ Et cōiugatur Verro/ris. verri. aut versū. versum versu in supino. Alex; der in doctrinali. xi vel si verro versumq; supino. ¶ Item alius docet quo modo ista tria verba verro/verro/et vergo faciunt preterita et supina. ¶ Cū verro/si vergo/ri verrere vel si. his tribus est versum verbis cōe suis p. i. i. hoc est vto/ris. facit in preterito verri. vergo facit vsi. verro facit ver

Johannis de garlandia.

¶ **V**erbo vergo. n. s. verrere vel si. his tribus est verus verbis comune supinū. hoc est verito. n. s. facit in pterito verri. vergo facit versi. verito facit verri aut versi. Et oia ista tria verba faciūt in supinis verum. verū. Alius dicit. Verito facit verum vergo verito quoq; verum. Et est verito actiū.

**Designat video visum habere vel vti
Visu cautelam pariterq; probabileq; signat.**

Video.

¶ **A**utor dicit q; video/ea. ere. plurib⁹ modis accipit. Pri⁹ no. i. habere vñ aut vi viui. ¶ Et est differētia inter videre/aspicere/et intueri. Videm⁹ natura/aspicimus volūate. intuemur cura. Item videre. i. cauere: vt vñ est michi cauere sic facere. i. cauū est michi facere. Et in euangelio. Quid ad nos tu videris. i. cauere. Et videre est p⁹babū intelligere vel sentire: vt vides ne istā qñē. i. an ne p⁹babūter intelligis vel sentis. Nota q; video/ea. est actiū: i. nō corripit hāc syllabā vt in pñsēd eā pducit in pterito pñeto. Vñ. Vultū videre que nō licere videre: priūū videre est pterito ipā pñeto: tū: pducit vi. i. viderūt. et vñūū videre est pñs ipā in futurū mo di. i. corripit pñmā. Nota q; fūi Catholicon (qui pñsēdū allegat) videre a te. ibi videre est pñsū. vt video: esse bonus. ibi est deponens.

¶ **C**onstrue. hoc verbum video designat. i. significat vel habere visum: vel vi vñ: q; p⁹o: i. significat cautelam et pariter p⁹babile.

**¶ Vocat acclamās: vocat hic me nomē adaptās Vocare.
Qui ciet ille vocat: et vocat ecclesia.**

¶ **A**utor dicit q; voco/as. quatuor modis sumitur. P⁹mo. i. clamare sic ibi magister clamat p te. Vocare. i. nomen imponere puero ad ostiū ecclesie. sicut ibi. Vocabāt eū nōle pñs. sui zachariā. Vocare. i. clere. q; idem est q; excitare/monere: sicut ibi. Vocauit eū ad irā. i. excitauit. Et vocare est aliquid vel aliquos ad bonā viā incitare: sicut ecclesia vocat pñtōes ad pñiam. Et voco/as. est actiū. ¶ **C**on. Aliq; vocat me: i. ille q; ciet. i. monet vel excitat vocat: i. ecclesia vocat. i. monet peccatores ad penitentiā vel surgere de pñis per confessionē ois/contritiōē cordis: i. satisfactionē operis.

**¶ Nos exoptando/nos promittendo bouemus
Non sua quisquis bouet/domino quoq; nostra
bouemus.**

Voueo.

¶ **I**dict q; voueo habet duas significōes. Primo. i. exoptare. sicut ibi. voueo q; fecissem libtū. i. exopto vel desidero q; fecissem. Itē vouere. i. pmittere. ibi. Voueto dñō et reddite. i. pmittere. Et pponit cū de et bī deuoueo/ea. ere. i. valde vel deo ius vouere: vel maledicere: vel execrari. Et poueo/as. ere. i. simul vouere. Et reuoueo/ea. ere. i. iterū vouere. Et ē voueo actiū cū oib⁹ suis ppositis: i. corripit hāc syllabam vo in pñsēd: unde formatio ab eo. Sed in pterito perfecto pducit vo: et in omnibus formatis ab eo. Et cōsugatur voueo/ea. voui. votum. et. ¶ **C**onstrue. Nos vouemus exoptando. i. desiderādo: et nos vouendo promittendo: vt iste vouit re ad sanctum Jacobum. Deinde subiūgit exēpla dicens. Quisquis. id est quilibet homo

Equiuo. Gar.

¶¶. iij.

Equiuoca magistri.

ponet. id est desiderat nō sua. i. alia q̄ sua. q̄ pro et/et vouemus domine. i. deo (qui solus est dominus vota nostra).

Votum. Affectum promissa preces: votum tibi signat.

¶ Autor docet q̄ hoc nomē votū/ti. equiuocatur ad tria. Primo. i. affectus quod idem est q̄ desiderū. Et votum. i. p̄missum: vt ille reddit votū suū. id est p̄missum: tunc dicatur de voue/ues. ere. i. promittere. Itē votū. i. oratio/supplicatio/preces nostras. Sicut ibi. Vota nostra quesum⁹ domine clemēter exaudi. i. preces nostras. ¶ Construe. Votū signat tibi affectū. i. desiderium: et promissa. id est promissum: et preces. i. precem. ¶ Numerus pro numero causa metri ponitur.

Volo. Vult tria significat placet & pretendit & optat.

¶ Autor docet equiuocationē in isto verbo volo vis. q̄ habet tres significatōes. Primo. i. placet. vt volo michi bene hoc fieri. Et volo significat pretendere & esse deriuatur ab eo. hic vultus/vis. ut. i. facies: q̄ vultus p̄tendit voluntatem mētis hominis. Unde quidāz. In vultu legitur hominis quid delaret intus. Et volo. i. opto hoc fieri. Item a volo deriuat volutus/a. um. quo vob cabulo videntur theologi nostri. Sic hoc est volūtū a deo q̄ ego sum. i. deus vult q̄ ego sum. Et volo/vis/vult. sine supino anormalum neutrum.

Vlscor. Dicitur vlscor hostes vlscor amicos Exponit primum de nobis proq̄ secundum.

¶ Autor dicit q̄ hoc verbū vlscor/eris. vltus sum/vlcisc: secundum quod dicitur vlscor hostes. id est capio vltionem. id est vindictam de hostibus. Sed vlscor amicos exponitur accipio vltionē p̄ amicis. ¶ Similiter vlscor vno modo exponit. Accipio vltionē de te. Alio modo exponitur. Accipio vltionem pro te. id est vindicabo te.

¶ Construe. Vlscor hostes dicit: et vlscor amicos. De illa prepositio exponit primum scz vlscor hostes. i. de hostib⁹. q̄ p̄. i. ista prepositio pro exponit nobis fm scz vlscor amicos. i. vlscor p̄ amicis. Et est vlscor s̄bz deponēs. Inde hic vltor/vltoris. hec vltrix/vltrix. ¶ Et pōt dedinari hic et hec a hoc vltrix/vltrix. media p̄ducta. Et vltus/a. um. q̄ cepe accipitur in significatione pessima. Unde vultus/a. um. i. non vltus.

Vbi. Est infinitum reddit rogat est vbi postq̄.

¶ Hic docet autor q̄ hoc adverbū vbi sumit aliqui infinitive: vt ibi. Et vbi dat minus vires amor. nō enī dicit in quo loco hoc est: sed infinitive s̄. i. tē. Ponit redditue vel retributue: vt ibi. Reddam tibi vt potero. Item vbi ponit interrogatiue: est dico. Vbi fuisse tam dicit. Et vbi. i. postq̄: in qua significatione accipit multoties apud poetas. Unde Cuius in libro metha. Sic vbi deseruit madidos circūfusa agros. vbi. i. postq̄. Salustius. Vbi p̄sueris mature opus est facio. i. postq̄ accepisti cōsiliū opus facere. Et enī

Johannis de garlandia.

opus. Boetius de consolatione libro primo prosa prima. Que ibi poeticas
musas nro vidit assistentes thoto/vbi. postq. ¶ Cōstrue. hoc aduerbium
vbi est infinitiui. i. tenet infinitiue. et reddit. i. tenetur redditiue vel retri-
butiue. rogat. i. tenetur interrogatiue. et vbi. i. postq.

Unde refert/querit/lorca causam materiamq. De aduer.

¶ hic autor docet q hoc aduerbiū vnde/aliqui tenet relative. vt ego sū. vñ
et tu. Et vnde querit locū. Ut vnde venisti. de quibus locis vendit. Et vñ
querit materiam de qua aliquid est factum. sic vnde est iste cultellus. id est
de qua materia est factus: scilicet vtrum de qualibet aut de ferro.

¶ Cōstrue. Cū refert. i. tenetur relative. et vnde querit. q p et materiam. et

**Ut q̄tum/q̄uis/bt qualiter equiuocabis
Ut sicut postq/quatinus/ac vtinam.**

¶ Autor hic ponit q hec dictio vt multis modis accipit. Primo p q̄tum.
Deu me miserū vt pecco. i. q̄tum pecco. Et vt. i. vti. notat in sermone
bue. Iupiter vt pereat postum rubigine ferrum. lo Iupiter vti. i. ferrū
postū rubigine pereat. Et vt. id est q̄uis. Unde Quidius. p̄ totinus vt ve-
nias facta videbor anus. vt id est q̄uis: p̄tinus. i. cito. videbor. i. apparebo
facta anus. id est vetula. Et est versus in libro heroidum. ¶ Ut. i. qualiter
Quid. pontho. Cernis vt ignauū corrumpunt oia corpus. Ut capiant vitia
an moneatur aque/cernis. id est an percipis. vt id est qualiter oia corum
punct ignauū corpus. id est desidiosum et pigru corpus. anglice (flaw) quasi
diceret sicut aque capiunt vitia. i. corrumpuntur et putrescunt nisi moneatur
de vno loco ad alium sic. et. Et est bonū prouerbiū cōtra istos qui nolūt la-
hores ppter segnitatem et torporem: tales nāq solent ad pessima vitia de-
clinari. Item vt ponitur p sicut. Quid. Ut redditis ferat longū formica per
agmen. et vt. i. postq sicut hic. Illud quidam opus vt fecero volo ad ali-
ud trāsferre. vt fecero ibi est postq fecero. Itē vt. i. quatinus vt hic. Rogo
te vt destines equū michi. vt ibi. id est quatinus. ¶ Cōstrue. Tu equiuoca-
bis vt q̄tum et vt q̄uis: vt qualiter. vt sicut postq. vt quatinus. ac p et. et
vtinā. i. omnia q̄tum ista significat vt sicut iam patet per exempla.

Quatinus et sicut/hec duo signat vti.

De p̄iunctio

¶ Autor docet hic q hec dictio vti duobus modis accipit. Primo pro qua-
tinus vt rogo te vti facias hoc. i. quatinus facias hoc. et vt p sicut sepius
reperitur. Cū de eius vbi supra. Vestes erant tenuissimas filio. i. subtili ar-
tificio indissolubili materia pfecte: quas vti post eadem prodente cognouit
suis manibus ipsa tenuerat. ibi vti ponitur p sicut et tunc corrigit primam
syllabam. Sed quādo est infinitiuius modus de vti. vti. i. pducit primā
Cū quidā ait. Quat seruus vt qui paruo nescit. vti. i. ille vti. i. seruus. id
est sicut seruus q nescit vti paruo. i. mediate distituit. ¶ Cōstrue. Hec con-
iunctio sine aduerbiū vti significat hec duo scz quatinus et sicut.

Nomen dic vtrum coniunctio dicitur vtrum.

¶ hic docet autor q hec dictio vtrū aliquādo est nomē aliquādo cōiunctio

Equiuoca magistri.

Et nomen quod sic dico. verum istorum duorum aliam currit. Alterum istorum duum autem malum aut hic. verum istorum duorum holim video. i. vnu aut alterum istorum duorum holim video. Et declinatur vterque vtrum. et est proprie distributiuum: et prout duo ista: sicut ostendo duos currentes ubi vterque istorum currit. Sed hoc nomen quilibet distribuit inter plures quam duos: sicut ostendo plures aut multos currentes dicitur quilibet istorum currit. Item verum est constructio: et tunc ponitur per an/aut per ve/quod id est quod ante: vt hic. Tu nescis verum stelle celi sint pares aut impares. Vbi in Anticlaudianum in primo folio primi libri statim post principium in secundo cap. Nec subito animi motus perpeffa repente. Currit ad hecopa sed adhuc deliberat vtrum. Possit ad liberam rationem signat pensat. Vbi verum ponitur pro an/possit.

Vel.

Vel dicas etiam: vel saltem: vel quoque siue vtrum.

Hic autor docet quod hec constructio vel habet tres significationes. Nam id est quod etiam. vt hic. Qui virtute sua superat vel aromata cetera: et est versus cuiusdam libri qui vocatur phisologus: et sic debet construi. Quinipotenti deo referimus gratias qui superat virtute sua: vel id est etiam cetera aromata. i. cunctas species preciosas. Item vel idem est quod saltem. vt ibi. Si non suis vatribus credat vel gentilibus. vel ibi. i. saltem. ¶ Construe istum versum sic. Si iudea non credat. i. non velut credere suis vatribus. i. suis prophetis prophetis scilicet. Et sic. Hieremie et homini. de incarnatione christi credat vel gentilibus. i. saltem gentilibus scilicet vatribus. i. versibus. Et sic: quod versus facit apte loquentes de incarnatione iesu christi. Item vel id est quod siue sicut communiter accipitur. vt henricus vel hereticus scribit. ¶ Construe. O tu lector dicas hac coniugatione vel idem quod etiam: et dicas vel idem quod saltem. quoque per et. et dicas vel id est quod siue.

Xantus.

Xantus rex grecie fuerat/fluuius quoque troie.

Hic autor docet quod hoc nomen xantus habet duas significationes. Nam xantus fuit proprium nomen cuiusdam regis qui quondam regnavit in certa insula oceani qua saturnus primo regnavit. Vbi theodolus sic. Primum creteis saturnus venit ab oua. Que quidem insula nunc vocatur vulgo candy. ¶ Item xantus vocatur fluuius qui est in phrygia qua sita fuit troia. ¶ Construe Xantus fuerat rex crete. quoque per et. et xantus est fluuius troie. id est frigie. Et est frigie pars asie. ¶ Nota hec creta crete. anglice (chalke).

Xennia.

Xennia premia: xennia munera: seu benefacta.

Autor dicit quod hoc nomen xennia habet tres significationes. Nam xennia. i. premia. vt si christum sequeris tu xennia magna mereris. ¶ Item xennia munus paruum vel quicquid minus siue magnus siue paruum minus alicui (a present). Vbi quidam. xennia que nobis miris tibi multiplico bis. ¶ Item xennia benefactum seu beneficium quod aliquis fecerit alicui. Vbi quidam. Mo grates vobis propter data xennia nobis. i. propter beneficia vestra collata nobis. Xennia ubi a xennos quod est peregrinus Et componit xennia cum ex: et ubi xennia id est quod xennia. ¶ Et sic. Xennia sunt premia: et xennia sunt munera: et xennia sunt benefacta id est beneficia.

zelus.

**zelus amor tibi sit imitatio sit tibi zelus
zelus suspitio: zelus inuidia.**

Johannis de garlandia.

¶ Et zelus. l. imitatio. Un' zelo zelus. id est imitari. id est sequi. vt ibi. Neq' zelaueris faciētes iniquitatē. i. ne sequaris vel imiteris faciētes iniquitatē.
¶ Item zelus est suppositio habita de forma mulieris vel viri. Et dicitur. anglice (seylons) sicut aliquis habet zelū super vxorem suā vel aliā mulierem credens eam adulterari propter formam aut pulchritudinem suam.
¶ Item zelus. l. inuidia. sic ibi. zelus dom' tue comedit me. i. inuidia quam habui propter prosperitatem domus tue comedit me. id est corrosit me. ut torquebat me. id est cor meum.

Et sic finito libro equiuocorum.

Equiuoca legi/que metri lege coegi
Et libet illa legi/pueris quibus ipsa legi.

¶ Finito libro equiuocorum siue equiuocationis: autor hic istos duos versus annexit. In quibus duo dicit. Primo q' ipse inuit dictiones istas equiuocas (taliter qualiter hic ponitur) in libris antēncis quos plegit. et hoc ibi. Equiuoca legi: per hoc significat librum suū autēncicū. ¶ Secundo dicit se compilasse illum tractatū pro pueris et non pro prouectis: et hoc ibi cum dicit. Et libet illa legi. et. Et in hoc excusat se de humilitate sibi/quo librum suū cōscripsit ad vtilitatē precipue puerorum. ¶ Construe. Ego legi equiuocas hec scz in libris autorum: que scz equiuoca coegi. id est conuixi vel coilegi/lege. i. cum lege metri. Et libet. i. placet. illa scz equiuoca legi. id est p' legi. vel doceri pueris id est nouellis discipulis quibus. id est pro quibus. vel ad quorū vtilitatem ego peregi. l. feci. ipsa scz equiuoca. et.

Carmen ad sanctam eucharistiam.

fausti poete laureati ac regij. Ad sanctam eucharistiam Carmen.

O Via que sacrū libamina pascitis agnum
O pura indigna victima celsa manu.
Ad tua confugio vitali mistica gestu
Cervus ut ad vitreas currit anhelus aquas.
Est mea confiteor vario mens icta reatu
Veniet admissi noxia corpora mali.
Intima discrutiant sensus tormēta profundos
Et fluit in mēstos sedula gutta sinus.
Labitur aeria preceps seu flumen ab alpe
Et fel preterito nectare maius adest.
Confessas has terge notas: at amq; precātem
Perpetuo pascas hostia vera cibo.
Que tua sincera libant sacra corpora mente
Ora queunt tristi nulla petire fame.
Si mea non tanti sunt tecta capacia regis
Candidus attrito pectore supplet amor.
Ipse adamas durus solo sit sanguine mollis
Flecteris a prono mitior ore deus.

Eiusdem de virgine christum crucifixum
in gremio suo descente Carmen.

Heu heu q̄ summo genitrix astricta dolore.
Ecce fouet mesto pignora celsa sinu.
Non sic phœbeo consollos vulnere natos
Asperlit miseris fletibus ora parens.
Nec sic heliades: si vera est fama sorores.

Carmen de mārta virgine.

Defleuerunt fratris fata cruenta sui,
Ut pia deplozet laceratis virgo capillis
Plangit et insana pectora nuda manu.
Qualis & ogygio mienas stimulata furore
Attonita immensis questibus astra replet;
Interdum exhausta est defesso lingua palato
Et torpet rauco mutus in ore sonus.
Siccæq; consumptis modo luia deserit humor
Amissilq; cadens sensibus illa riget.
Phrydiaca celata manu ceu marmora friget
Amissilq; cadens sensibus illa riget.
Usq; adeo caros dolor implacabilis artus
Imaq; sollicitus congelat ossa pauor.
Ut redeunt solite reuelata in corpora vires
Lamentum infelix maius adorsâ nouat.
Vix etiam gladio precordia sentit acuto
Et nullo tantum pectore vulnus hiat.
Infantem cupidis xpm cum stringeret blinis;
Hec sunt fatidico baticinata sene.
At non crudelis tam vastus vulneris ictus
Nec sunt venturi credita damna mali.
Quis xpm humana trutinādum lance putasset
Sed reus indigno iudice factus obit.
Corpora nō cernis multo percussa flagello
Queq; sacrum penetrans spinea sarta caput.
Non sublime vides quo fixa est victima lignū
Quinacq; iudea vulnera facta manu.
Impia quā etiā perpestum funera christum
Concussa insuetis motibus aru, docent
Cecus et amissa phebeus lampade vultus
Pallidaq; obscuris cynthia vecta rotis.

Item *He libez* *portino* *PPPPPPPP*

Atq; chaos metuens iterum natura vetustum
Nonstrag; sunt tantum testificata nephas
Jure igitur sparsa est materno ex ore querela
Jure rigat tristes plurima gutta sinus
Nos quoq; funerea succincti veste gemamus
Atq; humili tutam mente rogemus opem
Scilicet vt nostro letalem ex corpore pestem
Et quodcuq; fuget virgo benigna malum
Nam nisi nos solita misera pietate fruamur
Nullus ab instanti peste superstes erit.

Finis.

Liber equiuocor; quorundam vocabulor; secus
dum ordinem alphabeti: vna cum interpretatiōe
Anglice lingue explicat. Adiecto carmine de sanc
ta eucharistia: & de virgine christum crucifixum
in gremio suo descente Impressus Londoniis p
Wynandū de worde. in vico vulgariter nūcupato
(the flectestrete) ad signum solis commozantem.
Anno domini Millesimo qngētesimo. xbiij. die.
xx. mensis february.

2 JY 61

[Faint handwritten signatures and notes at the bottom of the page]

